

MUSZASİ

JOSIKAVA EIDZSI

A háború művészete



Jósikává Eidzsi

MUSZASI

Második könyv

A háború művészete

Fordította
TÓTISZ ANDRÁS

Jósikává Eidzsi

MUSZASI

Második könyv

A háború művészete

2

ULPIUS-HÁZ KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2007

A fordítás alapjául szolgáló mű:
Musashi, Book 2: The Art of War
Published by arrangement with
Kodansha International Ltd.

A szerző a kiadónál előkészületben lévő
művei:

Muszasi könyvek

Harmadik könyv - *A kard útja*

Negyedik könyv - *A Busidó-kód*

Ötödik könyv - *A? élet és a halál útja*

Copyright © 1971 by Fumiko

Yoshikawa

Hungárián translation © Tótság András,
1993

© Ulpus-ház Könyvkiadó, 2007

ISBN 978 963 9752 44 3

AZ ELSŐ KÖTET

(A szamuráj útja)

összefoglalása

Takezó (a későbbi Muszasi) és barátja, Matahacsi megsebesülnek a szekigaharai véres ütközetben. Egy szép lány, az ifjú Akemi és kéjsóvár anyja, Okó fogadja be őket. Miután összetűznek a helyi banditákkal, és Takezó levágja a vezetőjüket, otthagyja barátját a két nőnél, és visszatér szülőföldjére, Mimaszakába. Ám ott Matahacsi meggyilkolásával vádolják. A fegyelmezetlen, vad ifjút a saját falujabéli parasztok is üldözik. Keserű haraggal fordul ellenük, míg végül Takuan Szóhó, egy buddhista szerzetes fogja el egyetlen kardcsapás nélkül. Egy magas fa ágaihoz kötözi Takezót, ám Matahacsi jegyese, Ocú megszánja és megszabadítja. A lány könyörög Takezónak, hogy szökjenek együtt, ő örökre szakít Matahacsival. Ám Takuan nagyobb hatással van az ifjúra, s Himedzsi várába vezeti. Takezó itt kezdi tanulmányozni egy ablaktalan szobában, lámpafénynél Szun Cu művét, a Háború Művészetét, a zen könyveket és Japán történelmét. A tanulás heteiből hónapok lesznek, s közben Takezó átalakul. Amikor eljön a távozás napja, felveszi a Mijamoto Muszasi nevet, és Kiotóba indul, hogy először kardforgatóként próbálja ki magát.

A SZEREPLŐK ÉS A HELYSZÍNEK

AKEMI - Okó lánya

ARAKIDA-HÁZ - templom

SISIDO BAIKEN - fegyverkovács

FUSIMI VÁRA - Iejaszu székhelye Kiotótól délre

JOSIOKA DENSICSIRO - Josioka Szeidsúró öccse

HIDEJORI - az oszakai vár **ura, Iejaszu** vetélytársa

TOKUGAVA IEJASZU - a sógun, Japán uralkodója (bár
nem császára)

DZSÓTARÓ - Muszasi ifjú követője

MACUO KANAME - Muszasi nagybátyja

JOSIOKA KEMPÓ - Josioka Szeidsúró apja

SÓDA KiZAEMON - samuráj a Jagyú család szolgálatában

SZASZAKI KODZSIRO - fiatal samuráj, **kinek nevét Ma-**
tahacsi felveszi

KOJAGYÚ VÁRA - a Jagyú család otthona

KIOTÓ - Oszakával vetélkedő város Japán délnyugati részén

DEBUCSI MAGOBEI - samuráj a Jagyú család
szolgálatában

HON'IDEN MATAHACSI - Muszasi gyerekkori barátja

MIMASZAKA - Muszasi szülőföldje
KARASZUMARU MICUHIRÓ nagyúr - kiotói nemes
MIJAMOTO MUSZASI - növekvő hírű kardforgató
SIMMEN OGIN - Muszasi nővére
OKÓ - kéjsóvár asszony
OSZAKA - Kiotóval vetélkedő város Japán délnyugati részén
HON'IDEN OSZUGI - Matahacsi anyja, Muszasi esküdt ellensége
OCÚ - fiatal nő, aki szerelmes Muszasiba
JOSIOKA SZEÍDZSÚRÓ - a Josioka-iskola fiatal mestere
SZEKIGAHARA - csatatér, ahol Iejaszu a Japán feletti egyeduradalomért vívott harcban legyőzte a nyugati daimiók szövetségének csapatait
JAGYÚ SZEKISUSZAI - a Jagyú-kardvívóiskola öreg mestere
SIMMEN TAKEZÓ - Muszasi eredeti neve
TAKUAN SZÓHÓ - különc szerzetes
AOKITANZAEMON - kolduló barát
CUDZSIKAZE TEMMA - a Muszasi által megölt bandita
GION TÓDZSI - a Josioka-iskola szamurája, Okó udvarlója
JAGYÚ-HÁZ - kardforgató stílusáról ismert nagy nemzetség
AKAKABE JASZOMA - szélhámos

ELŐSZÓ¹

(Edvin O. Reischauer)¹

A *Muszasi* olyan, mint egy japán *Elfújta a szél*. írója, Jósikává Eidzsi (1892-1962), egyike Japán legtermékenyebb és legnépszerűbb íróinak. A könyv hosszú történelmi regény, amely első ízben 1935 és 1939 között jelent meg folytatásban az *Aszahi Simbun* hasábjain, Japán legnagyobb és legtekintélyesebb napilapjában. Nem kevesebb, mint tizennégy alkalommal publikálták könyv alakban, a legutóbb négy kötetben Jósikává összes munkáinak 53 kötetes Kodan-sha-kiadásában. Vagy hétszer filmesítették meg, újra és újra színpadra vitték, és legalább három nemzeti televíziós láncolat készített belőle mini tévésorozatot.

¹ Ezt az előszót teljes terjedelmében az eredeti, egykötetes amerikai kiadásból vettük át (Eiji Yoshikawa: *Musashi: An Epic Novel of the Samurai Era*. Tokyo: Kodansha, 1981).

² Edwin O. Reischauer 1910-ben született Japánban. 1946 óta a Harvard Egyetem professzora, ma már nyugalomba vonult. Az egyetemet 1961 és 1966 között egy időre elhagyta; az Egyesült Államok tokiói nagykövete volt, ő alapította a Japán Intézetet a Howard Egyetemen. Máiig a japán kultúra elismert szaktekintélye. Számos munkája között találjuk a *japán: The Story of a Nation* (Japán: Egy nemzet története) és *The Japanese* (A japánok) című könyveit.

Mijamoto Muszasi valóságos történelmi személyiség volt, de Jósikává regénye révén ő és a könyv többi szereplője Japán élő folklórájának része lett. A közönség annyira befogadta őket, hogy az embereket gyakran velük hasonlították össze mint mindenki által ismert személyiségekkel. Ez további érdekességet nyújt a külföldi olvasó számára. Nem csupán romantikussá festett szeletét nyújtja a japán történelemnek, hanem betekintést enged abba is, ahogy a japánok látják múltjukat és önmagukat. A regény azonban alapvetően a hetvenkedő kalandok és a japán stílusú, elfojtott szerelem sodró meséje.

A James Clavell Sógunjával való összehasonlítás elkerülhetetlennek látszik, mivel a legtöbb nyugati olvasó számára a *Sógun* - akár a könyvön, akár a televíziós sorozaton keresztül, a samuráj filmekkel versengve - az ismeretek legfőbb forrását jelenti Japán múltjáról. A két regény ugyanarról a történelmi korszakról szól. A *Sógun* 1600-ban azzal fejeződik be, hogy Toranaga nagyúr - aki a történelmi Tokugava Iejaszu, a leendő sógun, azaz Japán katonai diktátora - a végzetes szekigaharai ütközetbe indul. Jósikává története a később új nevén Mijamoto Muszasinak nevezett ifjú Takezó sztorijával kezdődik, aki sebesülten fekszik a harcmezőn, a vereséget szenvedett hadsereg holtteste között.

Blackthorne, a történelmi Will Adams kivételével a *Sógun* főleg Japán nagyuraival és hölgyeivel foglalkozik, akik a Clavell által kitalált, átlátszó álruhát nyújtó neveken jelennek meg. A *Muszasi* - bár számos történelmi alakot említ a saját igazi nevén - a ja-

pánok szélesebb rétegeiről mesél, és főként arról a meglehetősen nagyszámú csoportról, akik az örökletes katonai arisztokrácia és a közemberek közötti széles határmezsgyén éltek: parasztokról, kereskedőkről és kézművesekről. Clavell szemrebbenés nélkül torzítja a történelmi tényeket, hogy beleülj ének a meséjébe, s nyugati típusú szerelmi történettel egészíti ki, amely nemcsak hogy botrányosan semmibe veszi a történelmet, de elképzelhetetlen is a korabeli Japánban. Jóságává hű marad a történelemhez, vagy legalábbis a történelmi hagyományhoz, és szerelmi szála, amely szerényebb jelentőségű háttértémaként fut végig a könyvön, nagyon is igazi japán.

Jóságává természetesen sok képzeletbeli részlettel gazdagítja a beszámolót. Éppen elegendő különös véletlen és hősi tett akad, hogy megörvendeztesse a kalandtörténetek szerelmeseinek szívét. Nemcsak maga Muszasi, hanem a könyv számos más kiemelkedő alakja is valóságos történelmi személy. Takuan például, aki világítótorony és egyben gyám az ifjú Muszasi számára, hírneves zen buddhista szerzetes volt; kalligráfus, festő, költő és a teaceremónia mestere a maga korában, s ő lett a kiotói Daitokudzsi legfiatalabb apátja 1609-ben, később pedig jelentős kolostort alapított Edóban, ámbar manapság leginkább a róla elnevezett népszerű japán savanyúságról ismerik.

A történelmi Mijamoto Muszasi, aki feltehetően 1584-ben született és 1645-ben halt meg, apjához hasonlóan mesteri kardforgató volt, és kétkardos technikájáról vált nevezetessé. A harci képességek alapjául szolgáló önfegyelem lelkes hirdetője és a

Gorin no so című híres vívókönyv szerzője. Ifjúkorában valószínűleg tényleg részt vett a szekigaharai ütközetben, s összecsapásai a kiotói Josioka-iskolával, a Nara melletti Hozóin kolostor harcos szerzeteseivel és a hímeves Szaszaki Kodzsiróval, a kardforgatóművésszel - valamennyinek kiemelkedő szerepe van a könyvben - ténylegesen megtörtént események. Jósikává Muszasiról szóló beszámolója 1612-ben ér véget, amikor még mintegy 28 éves fiatalember volt, de később feltehetően még harcolt a vesztes oldalon az Oszaka-vár 1614-es ostroma alkalmával, és részt vett Simabara keresztény parasztságának 1637—1638-as megsemmisítésében a nyugati Kjuszu-szigeten, ami a kereszténység jó két évszázadra szóló kitiltását jelentette Japánból, és segített elszigetelni a távol-keleti szigetbirodalmat a világ többi részétől.

Eléggé ironikus, hogy Muszasi 1640-ben Kumamoto tartomány Hoszokava nagyurainak szolgálatába állt, akik Kumamoto kiskirályaiként fő riválisa, Szaszaki Kodzsiró gazdái voltak. A Hoszokavák visszavisznek bennünket a Sógimhoz, mivel az idősebb-bik Hoszokava, Tadaoki volt az, aki teljesen indokolatlanul a Clavell-regény egyik fő gonoszát alakítja, és Tadaoki példás életű keresztény felesége, Grácia az, akit a hihetőség szilánkjait is nélkülözve, Black-thorne nagy szerelmeként mint Marikót fest le a könyv.

Muszasi életének kora Japán nagy átalakulásának időszaka volt. A kisebb *daimiók*, a tartományurak között folyó szüntelen háborúskodás évszázada után három egymást követő uralkodónak végül sikerült

hódítások révén újraegyesítenie az országot. Oda Nobunaga indította el a folyamatot, de mielőtt befejezhette volna, egy áruló vazallusa 1582-ben meggyilkolta. Legtehetségesebb tábornoka, Hidejosi egyszerű gyalogkatonaként kezdte, és sógunná emelkedett; befejezte a nemzet egységesítését, de meghalt 1598-ban, mielőtt konszolidálhatta volna a fennhatóságot kiskorú örököse számára. Hidejosi legerősebb vazallusa Tokugava Iejaszu, a jelentős területet birtokló *daimió*, aki edői - a modern Tokiónak megfelelő - várából Kelet-Japán nagy részét uralta, röviddel ezután megszerezte a teljhatalmat azáltal, hogy legyőzte a nyugati *daimiók* koalícióját 1600-ban, a szekigaha-rai ütközetben. Három esztendővel később felvette a sógun hagyományos címét, amely katonai diktátor-ságát jelezte az összes terület felett - a kiotói, ősi, ám tehetetlen császári dinasztia nevében. Iejaszu 1605-ben a sóguni rangot átruházta fiára, Hidetadára, de ténylegesen továbbra is ő uralkodott, amíg csak el nem pusztította Hidejosi örökösének támogatóit az oszakai vár 1614-es és 1615-ös ostromai alkalmával. Az első három Tokugava uralkodó olyan szilárd ellenőrzés alá vonta Japánt, hogy a nevezetes sógun-dinasztia uralma még további két és fél évszázadra szól, míg végül 1868-ban, Japánnak a nyugati világ előtti újranyitásának másfél évtizedét jellemző viharos időszak során, összeomlott. A Tokugavák félig autonóm, örökletes *dairniókon* keresztül gyakorolták a hatalmat; ezekből a korszak végére 265 volt; a *daimiók* pedig örökletes szamurájkíséretük révén oldották meg tartományaik ellenőrzését. A folytonos

hadakozásból a szigorúan betartott békébe való átmenet éles osztályhatárokat vont a kettős kard és a családi név privilégiumával rendelkező samurájok és a közemberek közé, akiknek soraiban jómódú kereskedők és földbirtokosok is voltak, de elméletben tilos volt fegyvert viselniük, és nem használhattak megtisztelő családi nevet.

A Jósikává által összefoglalt évek során azonban ezek az osztálykülönbségek még nem kaptak éles kontúrokat. Minden helységnek megvolt a maga paraszti harcosrétege, s az országban szerte kóboroltak róninok, azaz gazdátlan samurájok, akik többnyire a szekigaharai vagy korábbi ütközetekben csatát és birtokot veszített *daimiók* hadseregeinek maradékai voltak. Beletelt egy-két nemzedék, amíg a társadalom beilleszkedett a Tokugava-rendszer szigorú osztályviszonyaiba, s ez idő alatt jelentős társadalmi erjedés és mozgás zajlott le.

A tizenhetedik század eleji Japán másik nagy átfarmálódása a vezetés természetében rejlett. A helyreállított békével s a nagyobb háborúk befejeztével a domináns harcos osztálynak rá kellett jönnie arra, hogy a katonai rátermettség kevésbé fontos a sikeres uralkodás szempontjából, mint a kormányzásra való képességek. A samurájok osztályában lassú átalakulás kezdődött; a lőfegyver és a kard harcosaiból idővel az íróecset és a papír bürokrataivá váltak. A beilleszkedés a civil társadalomba és a fegyelmezett önkontroll fontosabbá vált, mint a háborús jártasság. A nyugati olvasó valószínűleg elképed, hogy az írásbeliség mennyire széles körű volt a tizenhetedik szá-

zad elején, és azon is, hogy a japánok nagyjából úgy utalnak folyton-folyvást a kínai történelemre és irodalomra, ahogyan a korabeli észak-európaiak állandóan az ókori görögök és rómaiak tradícióit vették elő.

Muszasi korának Japánjában a harmadik jelentős átalakulás a fegyverzet terén történt. A tizenhatodik század második felében a portugálok által szállított, keréklakatos muskéták lettek a csaták döntő fegyverei, a békéssé váló országban azonban a szamurájok hátat fordíthattak az utálatos tűzfegyvereknek, és felújíthatták hagyományos szerelmi viszonyukat a karddal. Virágzottak a kardforgató-iskolák. Mindazonáltal a tényleges összecsapásokban való kardhasználat esélyei elenyészőek voltak, így a harci jártasságokból harcművészetek alakultak ki, s ezek egyre növekvő mértékben a belső önfegyelmet és a kardforgatás jellemző értékeit hangsúlyozták, nem pedig a kipróbálhatatlan katonai hatékonyságot. A kardnak valóságos misztikuma lett, amely közelebbi rokonságban állt a filozófiával, mint a háborúskodással.

Jósikává Muszasi ifjú éveiről szóló beszámolója jól illusztrálja mindezeket a korabeli Japánban végbement változásokat. Muszasi tipikus *rónin* volt egy hegyvidéki faluból, s csak élete későbbi éveiben vált megállapodott szamurájává. A kardforgatás egyik iskolájának alapítója volt. S ami a legfontosabb, fokozatosan formálta át önmagát ösztönös harcosból olyan emberré, aki fanatikusan kergeti a zen típusú Önfegyelem és a természettel való azonosulás célját. Noha korai éveiben a középkori Európa lovagi tornáira emlékeztető halálos összecsapások még lehetségesek

voltak, Jósikává úgy ábrázolja Muszasit, mint aki tudatosan alakítja át harci képességeit a háborús szolgálat helyett a békeidős jellemépítkezés eszközekévé. A harci jártasság, a spirituális önfegyelem és az aszkétikus érzékenység egyetlen összefonódó egésszé forr. Ez a Muszasi-kép valószínűleg nincs messze a történelmi igazságtól. Muszasiról tudni való, hogy nemcsak kardforgató volt, hanem hozzáértő festő s kitűnő szobrász is.

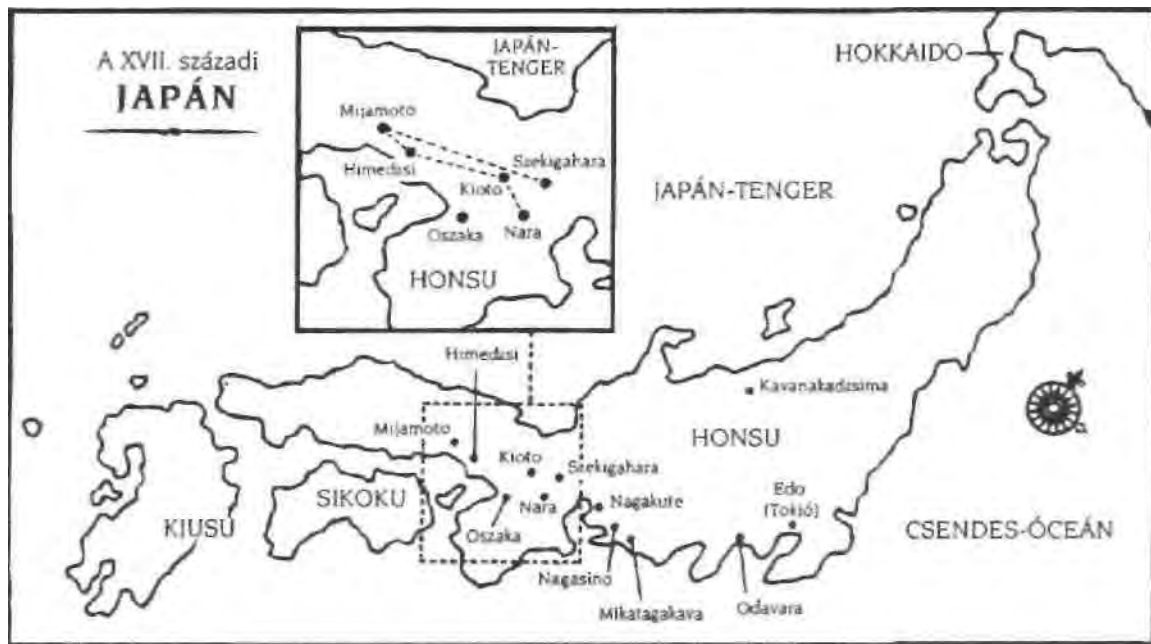
A tizenhetedik század elejének Japánjában - amelynek Muszasi tipikus képviselője - erősen élt a japán nemzeti öntudat. A Tokugavák hosszú és viszonylag statikus uralma sokat megőrzött ennek formáiból és szelleméből, jóllehet némileg megcsontosodott módon, egészen a tizenkilencedik század közepéig. Jósikává maga egy néhai szamuráj fia volt; majdani apjának - osztálya más tagjaihoz hasonlóan - nem sikerült az új korszak gazdasági változásainak megfelelnie. Bár maguk a szamurájok többnyire homályba veszttek az új Japánban, a legtöbb vezető ebből a vazallusi rétegből származott, s erkölcsük az egész japán nemzet spirituális háttérévé és etikájává vált. A *Muszasi*-szerű regények, a belőlük készült filmek és színdarabok sokat segítettek ebben a folyamatban.

Muszasi kora olyan közeli és reális a modern kor japánjai számára, mint a polgárháború az amerikaiaknak. Az *Elfújta a szél* való összehasonlítás tehát nem túlzás. A szamurájok kora ma is nagyon élő a japán gondolkodásban. Ellentétben a japán kultúrához kapcsolódó sztereotípiával, a japán társadalom és kultúra koherenciáját adó kollektívizmussal helyett

számos japán inkább dühödt individualistának, elv-hű, fegyelmezett és aszkétikus érzékenységű modernkori Muszasinak tartja magát. Mindkét képben van valami valóság, ami jól illusztrálja a japán lélek bonyolultságát a látszólag szelíd s uniformizált külső mögött.

A *Muszasi* mélyen más, mint a rendkívül pszichologizáló és gyakran neurotikus regények, amelyek az angolra és más nyelvekre lefordított modern japán irodalom zömét alkotják. Sokkal inkább a hagyományos japán regény és a népszerű japán gondolkodás fő vonulatába tartozik. Epizódjellegű előadásmódja nem pusztán az eredeti, újságbeli folytatásos közlésből fakad, hanem kedvelt technika, amely visszanyúlik a japán mesemondás forrásaihoz. A nemes kardforgató romantikus képe a széttagolt múltbeli Japán sztereotípiája, amelyet egyéb történetek, valamint a szamurájfilmek százai avattak szentté. Az önkontroll és a szigorú zen buddhizmus önfegyelme révén kialakított egyéniség erejét hirdeti, amely ma a japán személyiség fő vonása, akárcsak a mély természetszeretet és a természettel való azonosulás érzése. A *Muszasi* nem egyszerűen nagy kalandregény. Bepillantást nyújt a japán történelembe, és a korabeli japánok idealizált önértékelését is láttatni engedi.

1981. január



A KOJAGYÚ-HÜBÉRBIRTOK

A Jagyú-völgy a Kaszagi-hegy lábánál terül el Narától északkeletre. A tizenhetedik század elején virágzó kis közösségnek adott otthont. A település túl nagy volt ahhoz, hogy egyszerűen falunak tartsuk, de se nem elég népes, se nem elég lüktető ahhoz, hogy városszámba menjen. Természetesen lehetett volna Kaszagi-falvának hívni, de lakói inkább Kambe De-mesnének nevezték otthonukat. A név a nagy magánbirtok letűnt korszakából maradt rájuk.

A település közepén állt a Fő Ház, vagyis a kastély, amely amellet, hogy a kormányzati stabilitást szimbolizálta, a környék kulturális központja is volt. A régi erődítményekre emlékeztető kőszáncok, bástyák vették körül. A vidék lakóinak s uraiknak ősei a tizedik században telepedtek le a völgyben. Jelen uruk egy, a legjobb hagyományokat követő földesúr volt. Előszeretettel terjesztette a kultúrát alattvalói között, és mindig készen állt arra, hogy akár élete árán is megvédje birtokait; ugyanakkor gondosan kerülte, hogy harcba, ellenségeskedésbe keveredjen a szomszédos nagyurakkal. Elmondhatjuk, hogy a Jagyú-völgy békés, felvilágosult módon kormányzott uradalom volt.

Nyoma sem volt itt a szabad szamurájok fosztogatásának, lezüllésének. Milyen más volt, mint Nara,

ahol sorra pusztultak a történelem és a hagyomány által megbecsült ősi templomok. Itt egyszerűen nem engedték, hogy kártékony elemek férközzenek a közösség életébe.

Nem is fért volna össze semmi csúnya ezzel a környezettel. A Kaszagi-hegylánc csúcsai ugyanolyan lélegzetelállítóan szépek voltak alkonyatkor, mint napkeltekor, a víz friss és tiszta, mint mondták, ideális a teakészítéshez. A közelben virágoztak a Tsukigase szilvafái, és hóolvadástartói egészen a nagy viharokig fülemülék daloltak, hangjuk ugyanolyan kristálytiszta volt, mint a hegyi patakok vize.

Egy költő egyszer azt írta: „Ott, ahol hős születik, tiszták és üdék a hegyek és folyók.” Üresen csengenének a költő szavai, ha nem született volna hős Jagyú völgyében, ám a hely valóban hősök szülőhelye volt. Nem is kell külön bizonyíték, mint maguk Jagyú nagyurai. Ennek a nagy nemzetségnek szolgálatában még a csatlósok is kimagasló személyiségek voltak. Jó néhányan a rizsföldekről emelkedtek idáig, kitüntették magukat a csatában, majd hűséges és ügyes segítőivé lettek uruknak.

Jagyú Munejosi Szekisúszai, miután visszavonult, a kastélytól valamivel távolabb, kis hegyi házában telepedett le. Nem mutatott érdeklődést a helyi kormányzat iránt, talán sejtelve sem volt, kinek a kezében van a hatalom. Éppen elég kitűnő fia és unokája volt, s azoknak megbízható csatlósai, hogy támogassák, tanácsaikkal segítsék őket. Jagyú Szekisúszai nyugodt lélekkel remélhette, hogy népét ugyanolyan jól kormányozzák, mint ő annak idején.

Muszasi úgy tíz nappal a Hannya-fennsíki csetepaté után érkezett a környékre. Útközben templomokat is meglátogatott; a Kaszagiderát és a Dzsóruri-dzsit is, ahol megtekintette a Kemmu-korszak emlékeit. A helyi fogadóban szállt meg, hogy testileg-lelkileg kipihenje magát.

Egy nap hétköznapi öltözékben sétára indult Dzsótárával.

- Különös - mondta, miközben szeme végigfutott a bő terméssel megáldott földeken, a szorgoskodó parasztokon.

- Különös - ismételte.

- Mi olyan különös? - kérdezte végül Dzsótáró. Az (3 számára a legfurcsább az volt, ahogy Muszasi magában beszél.

- Amióta eljöttem Mimaszakából, voltam Szecu, Kavacsi és Izumi tartományokban, jártam Kiotóban és Narában, de ilyet még nem láttam.

- Ugyan mit? Mi olyan különleges itt?

- Először is az, hogy olyan sok fa van a hegyekben.

- Fák? - nevetett Dzsótáró. - Mindenütt vannak fák, talán nem?

- Igen, de nem úgy, mint itt. Jagyúban az összes fa öreg. Ez pedig azt jelenti, hogy erre nem voltak háborúk, és nem égették le, vágták ki ellenséges csapatok az erdőt. Azt is jelenti, hogy hosszú, hosszú ideje nem volt éhínség.

- Ez minden?

- Nem. A mezők zöldellnek, és a friss árpát jól eltáposták, hogy erősítsék a gyökereket, és jobban nőjön. És figyelj csak! Hallod a szövőszékek zaját?

Mintha minden házból ez szűrődne ki. Es azt nem vették észre, hogy a parasztok nem bámulják irigy tekintettel a gazdag ruhájú utazókat?

- Még valami?

- Mint látod, sok fiatal lány dolgozik a földeken. Ez mutatja, hogy a környék gazdag, az élet rendben folyik. A gyerekek egészségben nőnek fel, az öregekkel kellő tisztelettel bánnak, és a fiatal férfiak meg nők nem szöknek el, hogy másfelé éljenek egyik napról a másikra. Bizton állíthatom, hogy a körzet ura gazdag, hogy fegyvertárában a legjobb állapotban csillognak a kardok és muskéták.

- En semmi érdekeset nem látok ebben - panaszkodott Dzsótaró.

- Hmm. Elhiszem.

- Különben is, nem azért jöttél, hogy a tájat csodáld. Nem akarsz megküzdeni a Jagyú-ház szamurájaival?

- A Háború Művészetében nem minden a küzdés. Akik így gondolkodnak, és megelégszenek annyival, hogy legyen mit enniük, legyen hol aludniuk, egyszerű csavargók. Aki komolyan tanulja a harcművészetet, azt sokkal jobban érdekli az, hogy eddze elméjét és fejlessze szellemét, mint hogy ügyességét növelje. Sok mindent kell megtanulnia. Földrajzot, Öntözést, az emberek érzéseit, viselkedésüket és szokásaikat, tudnia kell, milyen kapcsolat fűzi őket földesurukhoz. Az is érdekli, mi folyik a kastélyban, s nemcsak az, mi történik kívül. El akar jutni mindenhová, ahová csak lehet, és megtanulni mindent, amire képes.

Muszasi tudatában volt annak, hogy Dzsótaró feltehetőleg nem sokat ért mindebből, de kötelességének érezte, hogy őszinte legyen a gyerekekhez, és ne tanítsa féligazságokra. Nem fogta el türelmetlenség a fiú rengeteg kérdése hallatán, és míg tovább sétáltak, megfontolt, komoly válaszokat adott.

Miután megnézték, amit kívülről látni lehetett a Kojabju várkastélyból és alaposan szemügyre vették a völgyet, visszaindultak a fogadóba.

Mindössze egyetlen fogadó volt, de az jókora. Az út az igazi főút részét képezte, és sok Dzsórudsziba vagy Kaszagiderába induló zarándok szállt meg itt éjszakára. Esténként mindig vagy tíz-tizenkét igásló álldogált a bejárat közelében levő fákhöz kötve, vagy az eresz alatt.

- Sétálni voltak? - kérdezte a cselédlány, aki a szobájukba kíserte őket. Hegymászó nadrágjában fiúnak nézhettek volna, ha nem vörös, s női obit visel. Válaszra sem várva folytatta. - Fürödhetnek, ha akarnak.

Muszasi a fürdőbe indult, Dzsótaró pedig, érezve hogy életkorának megfelelő barátira tehet szert, megkérdezte:

- Hogy hívnak?
- Nem tudom - felelte a lány.
- Elég bolond lehetsz, ha azt sem tudod, hogy hívnak.
- Kocsának.
- De fura név - nevetett Dzsótaró.
- Mi olyan fura benne? - dühöngött Kocsa és mellbe vágta.
- Megütött! - visított Dzsótaró.

Muszasi az előtérben levő összehajtogatott ruhákból tudta, mások is vannak a fürdőben. Levette ruháit, és belépett a gőzölgő fürdőhelyiségbe, ahol három férfi társalgott vidáman. Amikor megpillantották Muszasi izmos testét, hirtelen elhallgattak, mintha az idegen egyenesen közbük csöppent volna.

Muszasi elégedett sóhajjal ereszkedett a közfürdő medencéjébe, száznyolcvan centi magas testétől kicsordult a forró víz. Valami furcsa okból ez mintha megrémisztette volna a három férfit, egyikük egyenesen Muszasira meredt, aki a medence peremére hajtotta a fejét és behunyta a szemét.

Lassacskán folytatták a beszélgetést ott, ahol abbahagyták. Közben lemosták magukat a medence mellett. Bőrük fehér volt, izmaik hajlékonyak. Csiszolt viselkedésük és beszédük alapján városiak lehettek.

- Hogy is hívták azt a szamurájt a Jagyú-házból?

- Azt hiszem, azt mondta, Sóda Kizaemon.

- Ha Jagyú nagyúr egy csatlósán keresztül utasítja vissza a kihívást, nem lehet olyan jó, mint mondják.

- Sóda szerint Szekisúszai visszavonult és többé senkivel nem vív meg. Gondolod, hogy ez az igazság, vagy csak kitalálta?

- Nem hinném, hogy igaz. Sokkal valószínűbb, hogy amikor megtudta, a Josioka-ház kisebbik fia hívta ki, úgy döntött, biztos, ami biztos.

- Legalább tapintatos. Gyümölcsöt küldött, és azt üzente, reméli, jól érezzük magunkat pihenőnkön.

A Josioka-ház? Muszasi felemelte fejét és kinyitotta szemét. Amikor a Josioka-iskolában volt, hallotta

említeni, hogy Densicsiró Isébe utazott. Feltehetően úton van haza, Kiotóba. Egyikük Densicsiró. De melyikük?

Nincs szerencsém a fürdővel - gondolta Muszasi bánatosan. Először Oszugi csalt a fürdőbe, s most ismét csak ruhátlanul futok össze az egyik Josiokával. Nyilván hallotta már, mi történt az iskolában. Ha tudná, hogy Mijamotónak hívnak, máris az ajtónál volna, s kapna a kardja után.

De azok hárman ügyet sem vetettek rá. Beszédükből ítélve, mihelyt megérkeztek, levelet küldtek a Jagyú-házba. Szekisúszai nyilván kapcsolatban állt Josioka Kempóval akkoriban, amikor Kempó a sógu-nok vívómestere volt. Kétségkívül emiatt nem engedhette Kempó fiát elutazni anélkül, hogy válaszolna levelére, s küldte Sódát udvariassági látogatásra a fogadóba.

S hogyan fogadták mindezt ezek a városi ifjoncok? Szekisúszai tapintatos, még ez volt a legenyhébb jelző. Berezelt, s nyilván nem olyan jó, mint amilyennek mondják. Láthatóan roppantul elégedettek voltak magukkal, de Muszasi nevetségesnek találta őket. Ellentétben azzal, amit Kojagyú várából és a környék lakóinak irigylésre méltó állapotából látott, ezektől legfeljebb nagyokos társalgásra telik.

Eszébe jutott róluk a mondás a kút fenekén ülő békáról, aki nem látja, mi történik odakint a nagyvilágban. Az életben néha fordítva történik, gondolta. Ezek az elkényeztetett, fiatal kiotói úrigyerekek olyan helyzetben vannak, hogy látják, mi történik a dolgok középpontjában, és tudhatják, merre mi újság. De az

eszükbé sem jut, hogy amíg ők a nagy, nyílt tengert nézik, valahol máshol, egy mély kút fenekén egy béka egyre nagyobbra és erősebbre nő. Itt Kojagyóban, távol az ország politikai és gazdasági középpontjától, erőtől duzzadó szamurájok élnek évtizedek óta egészséges vidéki életüket, megőrizve a régi erényeket, kijavítva hibáikat, erősítvén szellemüket.

Az idők során Kojagyú szülötte volt jagyú Munejosi, a harcművészetek nagy mestere, és fia, a tadzsimai Munenori nagyúr, akinek vitézségét maga Iejaszu is elismerte. S ott voltak Munejosi idősebb fiai is, Gorózaemon és Tosikaku, akik országszerte híresek voltak bátorságukról, s unokája, Hjógo Tositosi, aki bámulatos tetteivel jól fizetett rangot vívott ki magának a higói Kató Kijomasza tábornoknál. Hírnévben, ragyogásban a Jagyú-ház nem kelhetett versenyre a Josioka-házzal, de rátermettségben össze sem lehetett őket hasonlítani. Densicsirót és társait elvakítja saját nagyképűségük. Muszasi mindazonáltal némi sajnálatot érzett.

A sarokhoz ment, ahol a víz a szobába folyt. Levette hajszalagját, belemarkolt az agyagba, és nekilátott dörzsölni a feje búbját. Hetek óta most először volt része egy kiadós hajmosás élvezetében.

Eközben a kiotóiak befejezték fürdőjüket.

- Ez jólesett.

- Valóban. Mit szólnátok, ha szereznénk néhány lányt, akik a szakét öntözgetnék nekünk?

- Remek ötlet. Remek.

Megszáritották magukat, és távoztak. Muszasi alaposan megmosakodott, ismét megmártózott a forró

vízben, majd megszártkozott, felkötötte haját, és visszament a szobájába. A fiús kinézetű Kocsát könyvek közt találta.

- Mi történt veled?

- Az a fiú, uram. Nézze, hol ütött meg!

- Hazugság - kiabálta Dzsótaró dühösen a szemközti sarokból.

Muszasi rá akart förmedni, de Dzsótaró tiltakozott.

- Ez a féleszű azt mondta, gyenge vagy!

- Nem igaz! Nem mondtam.

- De igen.

- Uram, én nem mondtam, hogy ön, vagy bárki más gyenge. De ez a kölyök elkezdett hencegni, hogy ön az ország legnagyobb vívója, mert egy tucat rónint is megölt a Hannya-fennsíkon. Én meg azt mondtam, nincs senki egész Japánban, aki jobban bánna a karddal, mint ennek a körzetnek az ura, mire ő arcon vágott.

- Értem - nevetett Muszasi. - Rosszul tette, amit tett, és alaposan megszidom miatta. Remélem, megbocsátasz nekünk. Dzsó - szólt szigorúan a fiúra.

- Igen, uram - válaszolt a gyerek rosszkedvűen.

- Menj fürödni!

- Nem szeretek fürödni.

- Én sem - hazudta Muszasi -, de te már olyan izzadt vagy, hogy bűzlesz.

- Holnap reggel elmegyek a folyóra úszni.

A fiú egyre makacsabb lett, ahogy kezdett hozzászokni Muszasihoz, de Muszasi igazából nem bánta. Sőt, inkább kedvelte Dzsótarónak ezt az oldalát. Végül a fiú nem is ment fürdeni.

Kocsa nemsokára behozta a vacsorás tálcákat. Csöndben ettek. Dzsótaró és a cselédlány haragosan meredtek egymásra, miközben Kocsa kitálalta az ételt.

Muszasi pedig a gondolataiba merült. Mi hajtja, hogy találkozzon Szekisúszajjal? Tekintve alacsony rangját, talán túl sokat is remél. De talán, tényleg csak talán, lehetséges a dolog.

Ha már megmérkőzöm valakivel, legyen erős ellenfél - gondolta. Megéri kockára tenni az életemet, hogy lássam, le tudom-e győzni a nagy Jagyút. Mi értelme követnem a Kard Útját, ha nincs meg bennem a bátorság, hogy megpróbáljam?

Muszasi tisztában volt vele, hogy a legtöbben egyszerűen kinevetnék, amiért ilyen terveket dédelget. Jagyú, bár nem tartozott a leghatalmasabb daimiók közé, egy kastély ura volt, fia a sógun udvarában szolgált, és az egész családot átítatták a harcosok osztályának hagyományai.

Ez lesz az igazi próba, gondolta Muszasi, s még miközben rizsét ette, akkor is a találkozóra készült.

2 A BAZSARÓZSA

Az öregember egyre méltóságteljesebb lett az évek során, végül leginkább egy fenséges darura emlékeztetett. Ám ugyanakkor modora és megjelenése megmaradt olyannak, amilyen a jól nevelt samurájhoz illik. Fogai jók voltak, látása csodálatosan éles. - Száz évig is elélek - nyugtatgatott mindenkit.

Szekisúszai komolyan hitt magában. - A Jagyú család mindig is hosszú életű volt - hangsúlyozta előszeretettel.

- Azokat, akik húsz-, hannincéves korukban meghaltak, csatában ölték meg, a többiek mind jóval túléltek a hatvanadik évüket. - Maga is számtalan háborúban vett részt, néhány nagyobb is, köztük a Mijosi-felkelésben és a Magunaga és Oda családok emelkedését és bukását kísérő csatákban.

Még ha Szekisúszai nem is ilyen hosszú életű családba született volna, életmódja és különösen öregkori viselkedése alapján okkal lehetett hinni, hogy elérje a százat. Negyvenhét éves korában személyes okokból úgy döntött, hogy felhagy a hadviseléssel, és azóta semmi sem változtatta meg elhatározását. Süket fülekre talált nála Asikaga Josiaki sógun esedezé-se, akárcsak Nobunaga és Hidejosi ismételt felszólításai, hogy egyesítse velük erőit. Bár szinte Kiotó és

Oszaka árnyékában élt, nem volt hajlandó belekeveredni ezeknek a hatalmi és cselszövő központoknak a csatározásába. Inkább Jagyúban maradt, akárcsak a medve a barlangjában, tizenötezer vékát termő birtokát gondozva, hogy megfelelő állapotban adhassa át utódainak. Egyszer megjegyezte: -Jól tettem, hogy megmaradtam a birtokon. Ebben a bizonytalan korban, amikor vezetők egyik napról a másikra emelkednek föl és buknak el, szinte hihetetlen, hogy ennek a kis várnak sikerült baj nélkül átvészelnie a történeteket.

És ez nem volt túlzás. Ha Josiakit támogatja, Nobunaga áldozatául esik, ha Nobunagát támogatta volna, összeütközésbe kerülhetett volna Hidejosival. Ha viszont elfogadja Hidejosi fennhatóságát, Iejaszu megfoszthatta volna birtokaitól a szekigaharai ütközet után.

Sokak által megcsodált előrelátása csak az egyik oka volt annak, hogy túlélte ilyen zavaros időket. Kellott hozzá az a belső erő is, amely korának átlagos szamurájából annyira hiányzott. Ezek képesek voltak valaki mellé állni, majd másnap szégyentelenül elpártolni tőle! Csak saját kis érdekeikkel törődve, nem gondolván illemre, becsületre, még saját rokonaikat is lemészárolták, ha érdekeik vagy személyes ambícióik útjába álltak.

- En nem vagyok képes ilyesmire - mondta Szekisúszai egyszerűen. És ez volt az igazság. De azért nem tagadta meg a Háború Művészetét. Nappalija-ban függött egy vers, amelyet maga írt. Így szólt:

*Nincs bölcs módszerem,
Hogy jól éljek.
Nem bízok másban,
Csak a Háború Művészetében.
Ez a végső menedékem.*

Amikor íejaszu meghívta Kiotóba, Szekisúszai nem utasította el, és több évtizedes derűs elvonultsága után ellátogatott a sógun udvarába. Magával vitte ötödik fiát, Munenorit, aki akkor huszonnégy éves volt, és unokáját, Hjógót, aki épphogy betöltötte a tizenhatot, íejaszu nemcsak hogy meghagyta birtokaiban az öreg harcost, de arra is felkérte, hogy legyen a Tokugava-ház harcművészet-oktatója. Szekisúszai korára hivatkozva visszautasította a megtiszteltetést. Maga helyett Munenorit javasolta, és Iejaszunak nem volt kifogása ellene,

Az örökség, melynek birtokában Munenori Edóba utazott, nem csak a harcművészet fölényes ismeretéből állt. Apja a Háború Művészetének magasabb régióiba is bevezette, amelyek lehetővé tették, hogy bölcsen kormányozzon.

Szekisúszai szemében a Háború Művészete természetesen az emberek kormányzásának módját, de az önmagunkon való uralkodást is jelentette. Kóizumi nagyúrtól tanulta ezt, aki - ahogy azt Szekisúszai szívesen mondogatta - a Jagyú-ház védőszentje volt. A bizonyítványt, amelyet Kóizumi nagyúrtól kapott, igazolandó, hogy a Sinkage-kardvívóiskola mestere lett, Szekisúszai mindig a szobájában őrizte a négykötetes katonai kézikönyv mellett, amelyet szintén a

nagyúr adott neki. Kóizumi nagyúr halálának évfordulóján Szekisúszai soha nem felejtett el ételáldozatot tenni féltett kincsei elé.

A kézikönyvben a Sinkage-iskola rejtettkard-technikáinak leírása mellett ábrák is voltak, amelyeket maga Kóizumi nagyúr készített. Szekisúszai, ha visszavonult is, szívesen kiterítette a tekercseket és nézegette őket. Állandó meglepetéssel tapasztalta, milyen ügyesen is kezelte mestere az ecsetet. A képeken emberek küzdöttek és vívtak minden elképzelhető helyzetben és állásban. Szekisúszai, miközben a képeket nézte, szinte úgy érezte, a vívók leszállnak hozzá az égből és vele vannak kis hegyi házában.

Szekisúszai harminchét-harmincnyolc éves volt, amikor Kóizumi nagyúr a Kojagyú-kastélyba érkezett. Teli volt még katonai ambíciókkal. A nagyúr két unokatestvérével, Hikida Bungaróval és Szuzuki Iha-kuval járta az országot, kutatva a harcművészet mestereit, és egy szép nap megérkezett a Hózóinba. Ekkoriban In'ei gyakori látogató volt a Kojagyú-kastélyban, és megemlítette Szekisúszainak a látogatót, így kezdődött kapcsolatuk.

Szekisúszai és Kóizumi három egymást követő nap is összecsaptak. Az első mérkőzésen Kóizumi előre megmondta, hová fog támadni, aztán pontosan végre is hajtotta.

Ugyanez történt a második napon, és Szekisúszai sértett büszkeségében egészen új harcmodort akart kipróbálni a harmadik napon.

Kóizumi, mikor meglátta új állását, mindössze ennyit szólt: - Ez nem lesz jó. Ha ezt csinálod, én így te-

szék. - Minden további nélkül harmadszor is megtámadta és legyőzte Szekisúszait. Ettől a naptól fogva Szekisúszai feladta a vívás önző megközelítését, és ahogy később visszaemlékezett rá, ez alkalommal pillanthatott be először a Háború igazi Művészetébe.

Szekisúszai komoly biztatására Kóizumi nagyúr hat hónapig Kojagyúban maradt, amely idő alatt Szekisúszai a frissen megtértek vakbuzgalmával tanult. Amikor elváltak, Kóizumi így búcsúzott:

- Módszerem még korántsem tökéletes. Fiatal vagy, ezért neked kell megpróbálni tökéletessé tenni. - Aztán feltett egy zen találós kérdést: „Micsoda egy kard nélkül harcoló kard?”

Szekisúszai éveken keresztül töprengett ezen. Megvizsgálta minden nézőpontból, míg végül olyan választ talált, amely kielégítette. Amikor Kóizumi újra ellátogatott hozzá és azt javasolta, küzdjenek meg, nem látszott zavar Szekisúszai tekintetében. A nagyúr alaposan végigmérte, aztán a fejét rázta:

- Szükségtelen. Rájöttél az igazságra.

Majd megajándékozta Szekisúszait a bizonyítvánnyal és a négykötetes kézikönyvvel. Ezzel megszületett a Jagyú-iskola. És a Jagyú-iskolából született Szekisúszai békés életmódja öregkorára.

Annak, hogy Szekisúszai a hegyi házban élt, az volt az oka, hogy többé már nem kedvelte a díszes kastélyt. Bár szinte taoista módra szerette az elvonulást, mégis boldogan fogadta a fuvolás lányt, akit Sóda Kizaemon hozott a házba, mert az gondos és udvarias volt, sohasem volt terhére. Nemcsak játékait élvezte, de a fiatal nő jelenléte felvidította a ház-

tartását. A lány időről időre szóba hozta, hogy elmegy, de Szekisúszai mindig rábeszélte, maradjon még egy kicsit.

Szekisúszai az utolsó simításokat végezte művén, az igái vázába rendezett egy szál bazsarózsát. Ocúhoz fordult:

- Mit gondolsz? Él az elrendezés? A

lány mögötte állt.

- Nagyon komolyan tanulhatta a virágrendezést.

- Egyáltalán nem. Nem vagyok nemes kiotói, sem a virágrendezést, sem a teafőzés ceremóniáját nem tanultam tanártól.

- Pedig úgy tűnik.

- Ugyanazt az elvet használom a virágokkal, mint amit a karddal követek.

Ocú meglepettnek tűnt. - Valóban úgy rendezné a virágokat, ahogyan a karddal bánik?

- Igen. Tudod, minden a szellemen múlik. Nem követek olyan szabályokat, mint hogy ujjheggyel csa varjuk-e a virágokat, vagy hogy a nyakuknál fojtsuk el őket. A lényeg, hogy megfelelő szelleme legyen, hogy olyannak láttassuk, mintha élne, olyannak tűnjön, mint amilyen volt, amikor levágták. Nézz ide! Ez a virág nem halott.

Ocú úgy érezte, sok olyan dolgot tanult ettől az egyszerű öregembertől, amire szüksége volt, és mivel az egész egy véletlen, országúti találkozással kezdődött, igencsak szerencsésnek tartotta magát. - Megtanítalak a tea szertartására - mondta például egyszer Szekisúszai. - Vagy: - Szoktál japán verseket

írni? Ha igen, mesélj nekem az udvari stílusról. A Man'jósu jó ugyan, de ezen az elszigetelt helyen inkább a természetéről szóló egyszerű verseket hallgatok.

Viszonzásként Ocú sok apróságot megtett neki, ami senki másnak nem jutott eszébe. Hogy örült az öreg például, amikor Ocú egy kis szövetsapkát csinált neki, pont olyat, amelyet a teamesterek hordanak. Súrún fölvette, úgy megbecsülte, mintha nem is lenne neki külön. A lány fuvolajátéka is roppantul kedvére volt, és holdsütötte estéken Ocú fuvolájának kísérteties, gyönyörű hangja gyakran egészen a kastélyig elhallatszott.

Miközben Szekisúszai és Ocú a virágrendezésről beszélgettek, Kizaemon jelent meg csöndesen a hegyi ház ajtajában. A lány kiment és behívta, de a férfi habozott.

-Tudatnád urunkkal, hogy megjöttem küldetésemből?

- Ez ám a különös - nevetett Ocú.

-Miért?

- Te vagy itt az első csatlós, én pedig csak egy idegen, akit azért hívtatok, hogy fuvolázzon. Sokkal közelebb állsz hozzá, mint én. Miért nem mész be hozzá egyenesen?

- Azt hiszem, igazad van, de itt, az uraság kis házában neked különleges helyed van. Mindenesetre kérlek, add át neki az üzenetemet. - Kizaemon nagyon is elégedett volt a dolgok alakulásával. Ocúban olyan személyre bukkant, akit gazdája nagyon megkedvelt.

Ocú szinte rögtön visszatért azzal, hogy Szekisúszai hívatja Kizaemont. Kizaemon a teaszobában találta az öreget, fején a sapkával, amelyet Ocú csinált.

- Ilyen hamar megjöttél? - kérdezte.

- Igen. Megkerestem őket, és az utasítás szerint átadtam a levelet és a gyümölcsöt.

- Elmentek?

- Nem. Alighogy visszaérkeztem, küldönc jött a fogadóból egy levéllel. Az állt benne, hogy ha már itt járnak Jagyúban, nem akarnak úgy távozni, hogy nem is látták a dódzsót. Ha lehet, holnap szeretnének jönni. Azt is írják, hogy szeretnék tiszteletüket tenni önnél.

- Arcátlan bugrisok. Hogy lehetnek ilyen erőszakosak? - mérgelődött Szekisúszai. - Elmagyaráztad nekik, hogy Munenori Edóban van, Hjógo pedig Kumamotóban, és senkit sem tudunk elérni?

- Elmagyaráztam.

- Megvetem az ilyen embereket. Képesek azután is nyaggatni, hogy érthetően megüzentem nekik, nem tudom fogadni őket.

- Nem tudom, miért.

- Úgy tűnik, Josioka fiai valóban olyan ügyefogyottak, mint hírlík.

- Ez itt a fogadóban Densicsiró. Nem tett rám nagy benyomást.

- Meglepődtem volna, ha igen. Az apja jelentős személyiség volt. Amikor Kóizumi nagyúrral Kiotóba mentem, néhányszor találkoztunk és megittunk együtt némi szakét. Úgy tűnik, azóta hanyatlík a ház.

Az a fiatalember nyilván azt hiszi, attól, hogy Kempó fia, joga van ahhoz, hogy ne hagyja magát elutasítani, és ragaszkodik a kihíváshoz. De a mi nézőpontunkból semmi értelme elfogadni a kihívást és megverni.

- Ennek a Densicsirónak, úgy látszik, jó adag önbizalma van. Ha olyan nagy jöhetnéke van, talán én is kezelésbe vehetnem.

- Ne, eszedbe se jusson! Az ilyen híres emberek fiacskái általában nagyon nagy véleménnyel vannak magukról; ráadásul hajlamosak a dolgokat a maguk kedvére alakítani. Ha megvered, számíthatsz rá, hogy megpróbálja tönkretenni hírnevünket Kiotóban. Ami engem illet, nem érdekel, de nem akarom ilyesmivel terhelni Munenorit vagy Hjógót.

- Mit tegyünk hát?

- Legjobb volna valahogy lecsillapítani, hogy érezze, úgy bántak vele, ahogy egy nagy ház leszármazottjához illik. Talán hiba volt férfival üzennem. - Ocúra pillantott. - Talán egy nő inkább hasznunkra lenne. Azt hiszem, *Ocú* a megfelelő küldönc.

- Rendben - mondta a lány. - Máris induljak?

- Nem kell sietni. Holnap reggel is megfelel.

Szekisúszai gyorsan írt egy egyszerű levelet, amolyan teamesterhez illőt, s átadta Ocúnak egy ugyanolyan bazsarózsával, mint amilyent az előbb a vázába tett.

- Add ezt át neki és közöld vele, te jöttél helyet tem, mert megfáztam. Lássuk, erre mit válaszol.

Másnap reggel Ocú hosszú fátylat borított a fejére. Bár Kiotóban a fátyol már kiment a divatból, a vidéki felső- és középosztálybeli nők még mindig szívesen hordták.

A kastély melletti istállónál kért egy lovat.

Az istállómeister, aki épp takarított, megkérdezte:

- Csak nem mégy valahová?

- De, Vatajába kell mennem, az uraság megbízásából.

- Menjek veled?

- Nem szükséges.

- Elboldogulsz?

- Persze. Szeretem a lovakat. Amiken Mimaszakában lovagoltam, vadak voltak, vagy csaknem vadlovak.

Ellovagolt, a vörösesbarna fátyol csak úgy lebegett mögötte a szélben. Jól lovagolt, egyik kezében fogta a levelet és az enyhén hervadt bazsarózsát, a másikkal ügyesen irányította a lovat. A parasztok és a munkások a mezőn integettek, amint elhaladt mellettük. Bár nem régóta élt itt, a helybeliek, akik sokkal barátságosabb viszonyban voltak Szekisúszaijal, mint az szokásos úr és parasztok között, megismerték. Mindannyian tudtak a gyönyörű fiatal nőről, aki fuvolajátékával kedveskedik uruknak, s Szekisúszai iránti csodálatukat és tiszteletüket kiterjesztették Ocú-ra is.

A lány, miután megérkezett Vatajába, leszállt a lóról és a kert egyik fájához kötözte az állatot.

- Légy üdvözölve - sietett elé Kocsa. - Megszállsz éjszakára?

- Nem, a Kojagyú-kastélyból jöttem. Üzenetet hoztam Josioka Densicsirónak. Itt van még, ugye?

- Várj egy kicsit, kérek.

Ocú rövid időre maradt egyedül, mégis egész kis felbolydulást okozott a szandáljaikat, lábbelijüket húzó, cókómókjukat hátukra csatoló utazók között.

- Ki ez? - kérdezte az egyik.

- Mit gondolsz, kihez jöhetett?

Ilyen szépséggel, eleganciával ritkán találkozott a ember vidéken, s a távozó vendégek sutyorogtak és a lány felé pislogtak, amíg Kocsa el nem vezette.

Densicsiró és társai késő éjszakáig ittak előzőleg, és csak nemrég ébredtek. Amikor megtudták, hogy küldönc jött a kastélyból, azt gondolták, ugyanaz a férfi lesz, mint előző nap. Határozottan meglepődtek, amikor megpillantották Ocút fehér bazsarózsájával.

- Kérek, bocsáss meg a rendetlenségért.

Szánalmasan bocsánatkérő arccal simígtatták le kimonóikat, és illendően, tán egy kicsit túl mereven is, térdükre ültek.

- Kérek, gyere be, gyere csak.

- Kojagyú-kastély ura küldött - Ocú egyszerűen Densicsiró elé helyezte a levelet és a rózsát. - Volnál olyan kedves és elolvasnád a levelet?

- Igen... ez az a levél? Persze, elolvasom.

Kinyitotta a tekerccset, amely alig egy láb hosszú volt. Halvány tintával íródott, jelképezve a tea konyved zamatát, s így szólt: „Bocsásd meg, hogy levélben küldöm üdvözetem és nem személyesen találkozunk, de sajnos enyhén megfáztam. Azt hiszem,

egy tiszta, fehér bazsarózsában inkább gyönyörködsz, mint egy öregember csöpögő orrában. A virágot egy másik virággal küldöm abban a reményben, hogy elfogadod bocsánatkérésemet. Öreg testem pihen, nincs köze a mindennapos világhoz, s nem szívesen jelenek meg mások előtt. Kérlek, elnézően mosolyogj meg egy öregembert."

Densicsiró megvetően szívott az orrán át, és összetekerte a levelet.

- Ez minden?

- Nem, azt is mondta, hogy bármennyire is szeretne meginni veled egy csésze teát, habozik házába hívni, mert csak harcosok vannak vele, akik érzéketlenek a teaszertartás finomságai iránt. Mivel Mune-nori Edóban van, gazdám úgy érzi, a szertartás olyan durva volna, amellyel csak nevetést csalna a császári fővárosból jött vendég ajkára. Arra kért, esedezzem bocsánatodért, és mondjam meg, reméli, még lesz alkalma találkozni veled.

- Ejha - tört ki Densicsiró, majd gyanakvó arcot vágott. - Ha tisztán értelek, Szekisúszai abban a tévedésben van, hogy a teaszertartás finomságait akartuk együtt élvezni vele. Hogy megmondjam az igazat, szamurájszaládból származunk és nem sokat tudunk a teaszertartásról. Az volt a szándékunk, hogy személyesen érdeklődjünk Szekisúszai egészsége iránt, és rábeszéljük, adjon egy kardvívóleckét.

-Természetesen tökéletesen megértette ezt. De idős éveit visszavonultan tölti, és megszokta, hogy sok gondolatát a szertartás fogalmaival fejezze ki.

Densicsiró látható undorral felelt.

- Hát nem maradt más választásunk, mint távozni. Kérlek, mondd meg neki, hogy ha ismét eljövünk, szeretnénk találkozni vele.

Visszaadta a bazsarózsaát Ocúnak.

- Nem tetszik? Uram úgy gondolta, felvidíthat az úton. Azt mondta, páíankinod sarkára akaszthatod, vagy, ha lovon utazol, a nyeregre tűzheted.

- Emlékbe küldte? - Densicsiró, mintha megsértették volna, lesütötte a szemét, aztán savanyú képpel folytatta. - Ez nevetséges. Megmondhatod neki, hogy Kiotóban is terem bazsarózsa.

Ocú úgy gondolta, ha így érez, hát nem kell erőltetni. Megígérte, hogy átadja az üzenetet, s olyan finoman távozott, amilyen finoman a nyílt sebről veszik le a kötést. Házigazdái rosszkedvükben alig vették észre távozását.

Amikor kiért a hallba, Ocú halkán felnevetett. A fényes, fekete padlóra nézett, amely arra vezetett, ahol Muszasi szállt meg, végül a másik irányba fordult.

Kocsa akkor lépett ki Muszasi szobájából és odasielt hozzá.

- Máris elmégy? - kérdezte.

- Igen. Elvégeztem, amiért jöttem.

- Nem mondom, gyorsan ment. - A virágra pillantott Ocú kezében. - Ez bazsarózsa? Nem is tudtam, hogy fehérén virágzik.

- Igen. A kastély kertjéből való. Neked adhatom, ha tetszik.

- Igen, kérem. - Kocsa kinyújtotta a kezét.

A cselédlány, miután elköszönt Ocútól, a szolgálókhoz ment és mindenkinek megmutatta a virágot.

Mivel senki nem óhajtotta megcsodálni, csalódottan ment vissza Muszasi szobájába.

Muszasi az ablak mellett ült, állát kezében nyugtatva, és a kastély felé merengve gondolkodott. Először is, hogyan találkozhatna Szekisúszai-jal, másodsor pedig, miként győzhetné le kardjával?

- Szereti a virágot? - kérdezte Kocsa.

- Virágot?

A lány megmutatta a bazsarózsát.

- Hm. Szép.

- Tetszik?

- Igen.

- Állítólag bazsarózsa, fehér bazsarózsa.

- Valóban? Betehetné abba a vázába.

- Kérem, inkább tegye Ön bele! Nem értek a virágrendezéshez.

- Nem, te csináld. A legjobb, ha nem gondolkodsz közben azon, hogyan íog mutatni.

- Megyek, hozok vizet - mondta a lány, és elsietett a vázával.

Muszasi tekintete a bazsarózsa szárának levágott végére esett. Feje félrebiccent meglepetésében, bár nem tudta volna megmondani, mi ragadta meg figyelmét.

Mire Kocsa visszatért, közönyös érdeklődéséből feszült vizsgálódás lett. A lány az alkóvba tette a vázát és megpróbálta beleilleszteni a bazsarózsát, de az nem mutatott szépen.

- Túl hosszú a szára - szólt rá Muszasi. - Hozd ide, levágom. Ugy majd természetesnek látszik, mikor felállítod.

Kocsa odavitte a virágot és felé nyújtotta. De mire észbekapott, elejtette a virágot és sírva fakadt. Nem csoda, mert Muszasi egy tized másodperc alatt előkapta rövid kardját, és egy harsány kiáltással átvágta vele a virág szárát a lányka két keze között, majd visszadugta hüvelyébe. Kocsa úgy érezte, mintha a fém villanása és a csattanás, ahogy a kard visszacsú-szótt hüvelyébe, egyszerre történt volna.

Muszasinak eszébe sem volt vigasztalni a megrémült lányt, felvette a levágott szárdarabot, és nekilátott a két végét összehasonlítani. Teljesen belemerült a feladatba. Végül mégiscsak észrevette a lány kétségbeesését, bocsánatot kért, és megpaskolta a fejét.

Sikerült megnyugtatnia, és amikor a sírás abbamaradt, megkérdezte:

- Tudod, ki vágta le ezt a virágot?
- Nem. Kaptam.
- Kitől?
- A kastélyból.
- Az egyik szamurájtól?
- Nem, egy fiatal nőtől.

-Hm. Szóval csak gondolod, hogy a kastélyból való a virág?

- Az a nő mondta.
- Elnézést, hogy megijesztettelek. Ha veszek neked valami süteményt, megbocsátasz? Mindenesetre a virág most pont jó lesz. Illeszd bele a vázába.

- Megfelel?
- Igen, most szép.

Kocsa rögtön megkedvelte Muszasit, de a férfi kardjának villanásától a vér is megfagyott benne.

Azzal a gondolattal távozott a szobából, hogy amíg nem muszáj, vissza sem jön.

Muszasit viszont sokkal jobban lenyűgözte a majd húszcentis virágszár, mint maga a virág az alkóvban. Biztos volt benne, hogy az első vágás sem ollóval vagy késsel történt. Mivel a bazsarózsa szára karcsú és hajlékony, ha karddal vágták, csakis igen határozott csapás eredményezhetett ilyen tiszta metszetet. Nem akárki tette, bárki legyen is. Bár ő maga épp most próbálta megismételni a vágást saját kardjával, összehasonlítva a szár két végét, azonnal látta, hogy a saját fele messze gyengébb. Mint két Buddha-szobor, melyek egyikét igazi művész faragta, a másikat átlagos tudású mesterember.

Mit jelent mindez, tette fel magának a kérdést. Ha egy, a kastély kertjében dolgozó szamuráj ilyen vágásra képes, a Jagyú-ház színvonala még magasabb, mint gondolta.

Önbizalma kezdett elpárologni. - Messze nem vagyok még kész, hogy összechapjak velük.

Lassan mégis összeszedte magát. - A Jagyú-harcosok mindenestre méltó ellenfelek. Ha veszítenék, becsülettel fogadom a vereséget. Amúgy is eldöntöttem, hogy bármivel szembenézek, a halállal is. - Üldögélt, összeszedte bátorságát és lassan átmelegedett.

De hogyan tegye? Szekisúszai akkor sem igen hajlandó küzdeni, ha a diák megfelelő ajánlólevelekkel érkezik. Ennyit a fogadós is elárult. S ha Munenori és Hjógo nincsenek itt, nincs kit kihívjon, kivéve Sze-kisúszait magát.

Újra azon rágódott, hogyan nyerhetne bebocsátást a kastélyba. Tekintete visszatért az alkóvban levő virághoz, és lelki szemei előtt megjelent valakinek a képe, akire a virág tudat alatt emlékeztette. Ocú arcának látványa megnyugtatta szellemét, elsimította felborzolt idegeit.

Ocú pedig úton volt a Kojagyú-kastély felé, amikor hirtelen rekedtes kiabálást hallott a háta mögött. Hátrafordult. Egy gyerek bukkant ki a fák közül, egy szikla aljánál. Láthatóan követte őt. Mivel errefelé a gyerekek túl szégyenlősek voltak, hogy egy ilyen fiatal nőt, mint ő, megszólítsanak, Ocú kíváncsiságból megállította lovát.

Dzsótaró anyaszült meztelen volt. Haja nedves, ruhája összegöngyölve a hóna alatt. Cseppet sem szégyellte magát pucérsága miatt.

- Te vagy az a volás hölgy - mondta. - Hát itt ma radtál?

Utálattal nézett a lóra, aztán egyenesen Ocúra pillantott.

- Hát te vagy az? - tört ki Ocúból, mielőtt zavartan elfordította volna a fejét. - Te vagy az a kisfiú, aki a jamatói országúton sírt.

- Nem igaz, nem sírtam.

- Nem érdekes. Mióta vagy itt?

- Csak a minap jöttem.

- Egyedül?

- Nem. A tanítómmal.

- Ertem. Mondtad, hogy kardforgatást tanulsz, ugye? Mit csinálsz itt pucéran?

- Mit gondolsz, majd ruhástól fogok a folyóba ugrani?

- A folyóba? De hisz jéghideg lehet a víz. Micsoda ötlet, az évnek ebben a szakában úszni? Ki fognak nevetni.

- Nem úsztam. Fürödtem. A tanítóm azt mondta, bűzlök az izzadtságtól, ezért mentem a folyóhoz.

Ocú kuncogni kezdett. - Hol laksz?

- A Vatajában.

- Nahát, pont onnan jövök.

- Kár, hogy nem látogattál meg minket. Nem jössz vissza velem?

- Nem lehet. Dolgom van.

- Hát akkor viszlát - fordult el a fiú.

- Dzsótaró, látogass meg egyszer a kastélyban.

- Tényleg mehetek?

Ocú máris kezdte megbánni a meghívást, de azért így felelt:

- Igen, de inkább ne úgy öltözz, ahogy most vagy.

- Hát ha így érzel, inkább nem is megyek. Nem szeretem az olyan helyeket, ahol mindenből akkora hűhót csinálnak.

Ocú megkönnyebbült, és még akkor is mosolygott az ajkán, amikor a kastély kapujához ért. Visz-szavitte a lovat az istállóba, aztán ment jelenteni Szekisúszainak, mit végzett.

- Szóval dühösesek voltak - nevetett az öreg. - Remek. Csak legyenek. Mást úgysem tehetnek. - Kis vártatva eszébe jutott valami. - A bazsarózsát eldobtad?

Ocú elmondta, hogy a fogadó cselédlánynak adta a virágot, és az öreg mester helyeslően bólintott. -

Kezébe fogta a Josioka gyerek a bazsarózsát és meg' nézte? - kíváncsiskodott.

- Igen. Miután elolvasta a levelet. -
- És?
- Visszaadta nekem.
- Nem nézte meg a szárát?
- Nem vettem észre.
- Nem vizsgálta meg, semmit sem mondott róla?
- Nem.
- Milyen jó, hogy nem voltam hajlandó találkozni vele. Kár lett volna az időért. A Josioka-háznak Kempóval ki kellett volna halnia.

Nyugodtan mondhatjuk a Jagyú-dódsóról, hogy tá' gas volt. A kastély mellett állt. Szekisúszai negyven* éves volt, amikor újjáépítették masszív szálfákból, hogy szinte lerombolhatatlannak tűnt. Az évek so' rán rákerült pácrétegek mintha visszatükrözték volna az itt edző tanulók eltökéltségét, és az épület elég tágas volt ahhoz is, hogy háború esetén a szamurájok szálláshelye legyen.

-Könnyedén! Ne a kardod hegyével! Az akaratoddal, az akaratoddal! - Sóda Kizaemon alsónemű' be és hamamába öltözve egy alacsony emelvényen ülve figyelte a két tanulót. - Még egyszer! Egyáltalán nem érzitek!

Kizaemon neheztelésének tárgya Jagyú két szamurája volt, akik bár kábultak voltak és izzadságban fürödtek, makacsul tovább küzdőállásba helyezkedtek, felemelték fegyverüket és vadul egymásnak rontottak.

- A-o-o-oh!

-J-a-a-ah!

Jagyúban a kezdőknek nem engedtek fakardot használni. Helyette a Sinkage-iskolához tervezett különleges botot kapták. Ez egy hosszú, vékony bőrszak volt, amelyet bambuszcsíkokkal töltöttek meg. Valóságos bőrbot lett belőle, s nem volt sem nyele, sem kézvédője. Bár kevésbé volt veszélyes mint a fakard, alkalmas arra, hogy letépje valaki fülét, vagy hogy orrát gránátalmává változtassa. Nem voltak szabályok, amelyek megszábták volna, a test melyik része támadható. Megengedett volt vízszintes csapással kiütni az ellenfél lábát és megütni a földre került ellenfelet.

- Folytassátok! Folytassátok! Ugy, mint az előbb - hajtotta Kizaemon a tanítványokat.

Az itteni rend szerint senki nem hagyhatta abba, amíg erővel bírta. A kezdőket különösen keményen meghajtották. Soha nem kaptak dicséretet, ám annál inkább volt részük szidalmakban, sértésekben. Emiatt a szamurájok tudták, meg kell gondolniuk, hogy a Jagyú-ház szolgálatába lépjenek-e. Kevesen bírták sokáig, és azok, akik most is itt szolgáltak, alaposan meg lettek rostálva. Még a közönséges gyalogkatonák és istállófiúk is elértek némi haladást a kardvívás terén.

Mondani sem kell, Sóda Kizaemon képzett vívó volt, maga Szekisúszai irányítása alatt sajátította el fiatalon a Sinkage-stílust, s tanult tovább, hogy megismerje a Jagyú-iskola titkait. Ehhez hozzátette még saját technikáját, és eljutott odáig, hogy büszkén az „igazi Sóda-stílust” emlegette.

Kinuira Szukekuró, a Jagyú lovainak trénera is kitűnő vívó volt, akárcsak Murata Józó, aki bár csak raktáros volt, állítólag Hjógóval szemben is megállta a helyét. Egy másik, viszonylag alacsony beosztású hivatalnok, Debucsi Magobei gyerekkora óta gyakorolta a kardforgatást és magas szintre jutott benne. Az ecsizeni földesúr próbálta szolgálatába állítani Debucsit, s a Kiiból valósi Tokugavák pedig Mu-ratát akarták elcsábítani, de mindketten inkább Ja-gyúban maradtak, még ha anyagilag rosszabbul jártak is.

A Jagyú-ház mintha véget nem érő sorban ontotta volna a nagy vívókat. Másfelől nem ismerték el a szamurájt addig vívónak, amíg be nem bizonyította képességeit azzal, hogy kibírta a könyörtelen kiképzést.

- Hát, te! - kiáltott ki Kizaemon egy őrnek, aki elment az ajtó előtt. Meglepődve pillantotta meg a katona mögött igyekvő Dzsótarót.

- Üdv! - kiáltott vissza Dzsótaró barátságosan.

- Mit keresel a kastélyban? - kérdezte Kizaemon szigorúan.

- Az az ember hozott be, aki a kapuban állt - felelte Dzsótaró az igazságnak megfelelően.

- Valóban? - Az őrhöz fordult. - Miért hoztad ide ezt a fiút?

- Azt mondta, veled akar beszélni.

- Ügy érted, csak azért hoztad ide ezt a gyereket, mert ő azt mondta?

- Igen, uram.

- Ez nem játszótér. Vidd innét.

- De hisz én nem játszani jöttem. A tanítómtól hoztam levelet.

-A tanítótól? Nem azt mondtad, hogy afféle vándordiák?

- Kérlek, olvasd el a levelet.
- Szükségtelen.
- Mi baj? Nem tudsz olvasni?

Kizaemon felhorkant.

- Hát ha tudsz, olvasd el.
- Pimasz egy kölyök vagy! Azért nem szükséges elolvasnom, mert úgyis tudom, mi áll benne.

- Akkor is udvariasabb volna elolvasnod.

- Ugy nyüzsögnek itt a harcostanulók, mint a szúnyogok vagy kukacok. Ha mindjűkkel udvarias lennék, semmi másra nem maradna időm. De mert sajnállak, elmondom, mi áll a levélben. Rendben?

Az áll benne, hogy a levél írója szeretné meglátogatni a mi csodálatos dódzsónkat, és ha csak rövid időre is, de szeretne az ország legnagyobb mesterének fényében sütkérezni, s mindazok nevében, akik a Kard Útját követik, kéri, hogy legyen része egy leckében. Röviden ez lehet benne.

Dzsótaró szeme elkerekedett. - Ez áll a levélben?

- Igen, úgyhogy fölösleges elolvasnom. De hogy ne mondhasa senki, a Jagyú-ház hideg szívvel elutasít bárkit is, aki hozzá fordul... - elhallgatott, s úgy folytatta, mintha begyakorolta volna. - Ha az őrt megkéréd, mindent elmagyaráz. Ha harcostanuló jön házukba, a főkapun át belépve elmegy a középső kapuig. Ott jobbra van egy épület, amit Sin'indónak hívnak. Aki a gondnoknál jelentkezik, ingyen megszállhat és pihenhet néhány napig. Amikor távozik, még egy kis

pénzt is kap útravalóul. Vagyis a Sin'indó gondnokához kell vinned a levelet. Értetted?

- Nem - felelte Dzsótaró. A fejét rázta és enyhén felemelte jobb vállát. - Ide figyeljen, uram!

- Tessék.

- Nem volna szabad a külseje alapján megítélnie valakit. Én nem koldus fia vagyok ám.

- Be kell vallanom, van némi tehetséged a szavak' hoz.

- Akkor miért nem nézed meg legalább a levelet? Lehet, hogy egészen más van benne, mint gondolod. Akkor mihez kezdenél? Megengednéd, hogy levágjam a fejed?

-Na várj csak egy pillanatot! - Kizaemon felnevetett, s ettől arca, vörös szájával tüskés szakállá mögött olybá tűnt, mint egy kettétört vadgesztenye belseje. - Nem, nem vághatod le a fejem.

- Hát akkor nézd meg a levelet.

- Gyere ide!

- Miért? - Dzsótarót rossz érzés fogta el. Lehet, hogy túl messzire ment?

- Mivel csodálom eltökéltségedet, hogy mindenáron kézbesíteni akarod gazdád üzenetét, elolvasom.

- Miért is ne tennéd? Te vagy a legmagasabb rangú tisztségviselő a Jagyú-házban, vagy nem?

- Jól bánsz a nyelveddel, gyerek. Remélem, ugyanilyen ügyes leszel a kardoddal, mire felnősz. - S ezzel Kizaemon feltépte a pecsétet és csöndben elolvasta Muszasi levelét. Közben egyre komolyabb lett az arca. - Nem hoztál még valamit a levéllel? - kérdezte, amikor végzett.

- Jaj. Teljesen elfelejtettem. Ezt is oda kell adnom
- Dzsótaró gyorsan előhúzta kimonójából a bazsaró zszárat.

Kizaemon csöndesen megvizsgálta a szár mindkét végét. Zavart volt az arca. Nem igazán értette Muszasi levelét.

Muszasi leírta, hogy a fogadó szolgálólányától kapott egy virágot, amely a lány szerint a kastélyból való, s miután megvizsgálta a tövét, rájött, hogy „nem akármilyen” embertől származik a vágás. Majd így folytatta: „Miután vázába tettem a virágot, találtam benne valami különlegeset, és úgy éreztem, meg kell találnom azt, aki levágta. Kérésem tán közönségesnek tűnik, de hálás lennék, ha volnál olyan kedves és megmondanád, házatok melyik tagja vágta le. Méltányolnám, ha választ küldenél a fiúval, aki levelemet kézbesítette.”

Ez volt minden. Egyetlen szó sem arról, hogy a levél írója a harcművészetek tanulója, sem arról, hogy vívni szeretne a Mesterrel.

- Micsoda különös kérés - gondolta Kizaemon. Ismét megnézte a bazsarózsa szárát, alaposan megvizsgálta mindkét végét, de hiába. Most sem látott különbséget.

- Murata! - kiáltott fel. - Gyere, nézd meg ezt! Látsz valami különbséget a szár két vége között? Lehet, hogy az egyik vágás élesebb?

Murata Józó nézte a szárat innen, nézte onnan, de végül csak be kellett vallania, hogy semmi különbséget nem vesz észre a két vágás között.

- Mutassuk meg Kimurának.

Bementek az épület hátsó végében levő szobába, és társuk elé tárták a problémát. De az ugyanolyan értetlenül állt a rejtély előtt, mint ők. Debucsi szólt közbe, aki történetesen éppen a szobában volt.

- Ez egyike azoknak a virágoknak, amelyeket az öreg Mester maga vágott le tegnapelőtt. De hisz te is ott voltál, Sóda.

-Nem én. Láttam, amint a virágot rendez, de nem láttam levágni.

- Hát ez az egyik a kettő közül. Egyet a vázába tett a szobájába, a másikat odaadta Ocúnak, hogy vigye el Josioka Densicsirónak a levelével együtt.

- Igen, erre emlékszem. - Kizaemon újra elolvasta Muszasi levelét. Hirtelen ijedten felpillantott. - Az aláírás Simmen Muszasi. Gondoljátok, ez a Muszasi azonos azzal a Mijamoto Muszasival, aki segített a Hozóin szerzeteseinek elbánni azzal a semmirekellő népséggel a Hannya-fennsíkon? Biztosan.

Debucsi és Murata is elolvasták a levelet, vagy kétszer is.

- Az írás alapján határozott jellemnek tűnik - közölte Debucsi.

- így van. Nem akárki lehet - morogta Murata.

- Ha a levélben igazat ír, és valóban meg tudta állapítani, hogy a szárat igazi mester vágta le, hát tud valamit, amit mi nem.

- Hm... Szívesen találkoznék vele - mondta Debucsi. - Ennek is utánajárnánk, és azt is kivehetnénk belőle, mi történt a Hannya-fennsíkon.

De azért nem kötelezte el magát, kíváncsi volt Kimura véleményére. Kimura rámutatott, hogy mi-

vei nem fogadhatnak sugyósákat, nem fogadhatják a dodzsó épületében, de nem látja akadályát, hogy meghívják egy vacsorára és némi szakéra a Sin'indóban. Az íriszek bimbóznak és a vad azáleák egykettőre virágba borulnak. Miért is ne ülnének le beszélgetni vívásról s egyebekről? Muszasi minden valószínűség szerint Örömetst eljön, és az öregúrnak nyilván nem lesz ellenvetése.

- Micsoda kitűnő javaslat - csapdosta térdét Kizaemon.

- Ránk fér egy kis multság - tette hozzá Murata.

- Azonnal küldjük meg a választ.

Kizaemon leült, hogy megírja a levelet. - A fiú odakinn várakozik- mondta. - Hívjátok be!

Dzsótaró néhány perce még ásítózott és magában morgolódt, hogy lehetnek ilyen lassúak, amikor egy nagy fekete kutya jött oda hozzá szaglászva. Dzsótaró megörült, hogy új baráttra talált, beszélgetni kezdett vele és a fülét megragadva közelebb húzta.

- Birkózzunk - javasolta, aztán megragadta a kutyát és átdobta magán. A kutya benne volt, így Dzsótaró felkapta és még kétszer, háromszor átdobta.

Aztán összeszorította a kutya állkapcsát. - Most ugass!

Ettől a kutya megdühödött. Kitépte magát, fogával megkapta Dzsótaró kimonóját s vadul rángatta.

Dzsótarónak sem kellett egyéb. - Mit gondolsz, mi vagyok én? Ezt nem teheted! - kiabált.

Előrántotta fakardját és fenyegetően emelte feje fölé. A kutya komolyan vette, vadul ugatott, hogy felhívja az őrség figyelmét. Dzsótaró káromkodva

csapta fejbe a farkarddal Akkorát csattant, mintha egy sziklára ütött volna. A kutya rávetette magát, elkapta a fiú obiját és lerántotta Dzsótarót a földre. Mielőtt a gyerek felkelhetett volna, a kutya már rajta is volt. Dzsótaró kétségbeesetten kapta kezét az arca elé.

Menekülni próbált, de a kutya a sarkában volt, vad ugatása mintha a hegyekből visszhangzott volna. Vér folyt Dzsótaró ujjából az arcára, és a fiú gyötrelmes vonyítása kisvártatva túlharsogta a kutya ugatását is.

3

DZSÓTARÓ BOSSZÚJA

Miután visszatért a fogadóba, Dzsótaró leült Muszasi elé, és önelégült képpel jelentette, hogy véghez vitte a feladatot. A fiú arca tele volt karcolásokkal, és orra úgy virított, mint az érett eper. Láthatóan fájdalmai voltak, de minthogy nem panaszkodott, Muszasi nem kérdezte, mi történt.

- Tessék, itt a válasz. - Dzsótaró átadta Muszasinak Sóda Kizaemon levelét, s néhány szóval elmesélte találkozását a szamurájjal, de egy szót sem szólt a kutyáról. Sebei eközben ismét vérezni kezdtek.

- Ez minden? - kérdezte. - Igen, köszönöm.

Muszasi felnyitotta Kizaemon levelét, Dzsótaró pedig arcára szorítva kezét, kisietett a szobából. Ko-csa kapta el, s aggódva megvizsgálta a karcolásokat.

- Hogy történt? - kérdezte a lány.

- Egy kutya megtámadott.

- Kinek a kutyája?

- Hát, az egyik kutya a kastélyban.

-O, az a nagy, fekete kiskutya? Gonosz állat. Akármilyen erős is vagy, nem bánhattál el vele. Csavargókat halálra mart már.

S bár épp nem a legjobb viszonyban voltak, Kocsa hátravezette a patakhoz és megmosta az arcát, aztán bement, hozott valami kenőcsöt és bekente vele.

Dzsótaró ez egyszer igazi úriemberként viselkedett. Amikor a lány befejezte, Dzsótaró újra és újra meghajolt és megköszönte neki.

-Hagyd már abba ezt a hajolgatásd Mégiscsak férfi vagy, s nevetséges, amit csinálsz.

- De méltányolom, amit tettél.

- Még ha sokat veszekszünk is, kedvellek - vallotta be a lány.

- Én is téged.

- Igazán?

Dzsótaró arca, legalábbis az a része, amely kilátszott a kenőcs alól, bíborvörös lett, és Kocsa arcocskája is lánggra gyulladt. Kettesben voltak. A napfény átragyogott a rózsaszín barackvirágokon.

- A gazdád ugye nemsokára elmegy? - kérdezte a lány némi csalódottsággal a hangjában.

- Még egy ideig itt leszünk - nyugtatgatta Dzsótaró.

- Bárcsak egy évig, vagy kettőig is maradnátok.

Bementek a pajtába, ahol a lovak takarmányát tartották, és belefeküdtek a szalmába. Kezüik összeért, és Dzsótaró enyhén megborzongott. Minden figyelmeztetés nélkül magához húzta Kocsa kezét, és megharapta a lány ujját.

-Jaj!

- Fáj? Ne haragudj.

- Minden rendben, csináld még egyszer.

-Nem bánod?

- Nem, nem. Csak harapj. Erősebben! Dzsótaró így is tett, úgy rágcsálta Kocsa ujjait, mint egy kiskutya. Széna hullott a fejükre, és hama-

rosan átölelték egymást, csak mert jólesett. Ekkor jelent meg Kocsa apja. Megdöbbsent a látványtól, **arca** egy konfuciánus bölcs szigorú kifejezését vette föl.

- Mit csináltok, ti bolondok, hiszen még mindketen gyerekek vagytok! - Nyakánál fogva mindkettőt kiráncigálta a pajtából, és néhányszor Kocsa fenekére vert.

A nap hátralévő részében Muszasi nemigen szólt senkihez. Mellén összefont karral ült és gondolkodott.

Egyszer az éjszaka közepén Dzsótáró felébredt, egy **picit** felemelte a fejét és lopva gazdájára pillantott. Muszasi tágra nyílt szemmel feküdt az ágyon és elmélyülten, koncentrálnival meredt a plafonra.

Muszasi másnap is magába húzódott. Dzsótáró megijedt. Lehet, hogy a gazdája hallott arról, hogyan játszott Kocsával a pajtában? Azonban nem esett szó ilyesmiről. Késő délután Muszasi elküldte a gyereket a számláért, és készülődni kezdett az útra. Amikor megkérdezték, óhajt-e vacsorát, nemmel felelt.

Kocsa lustán ácsorgott az egyik sarokban.

- Este nem jönnek vissza aludni?

- Nem. Köszönöm, Kocsa, hogy olyan jól gondunkat viselted. Biztos sok gondot okoztunk. Viszontlátásra!

- Vigyázzanak magukra - mondta Kocsa. Arcához emelte a kezét, hogy elrejtse a könnyeit.

A kapunál a fogadó vezetője és a többi cseléd felsorakozott, hogy kikísérje őket. Meglehetősen furcsa **volt**, hogy napnyugtakor indulnak útnak.

Muszasi egy ideig gyalogolt, aztán körülpillantott. Hol marad Dzsótáró? Sehol nem látta, visszafordult

hát a fogadó felé, ahol a fiú a raktárban búcsúzkodott Kocsától. Amikor meglátták a közelgő Muszasit, sietve széthúzódtak.

-Viszontlátásra! - mondta Kocsa.

- Viszontlátásra! -kiáltotta Dzsótaró és odafutott Muszasihoz. Bármennyire is félt, hogy Muszasi észre veszi, nem tudott ellenállni a kísértésnek és hátrapil lantgatott, ameddig a fogadó el nem tűnt szem elől.

Fények kezdtek feltűnni a völgyben. Muszasi szóltanul, s anélkül, hogy hátrapillantott volna, határozott léptekkel haladt, Dzsótaró pedig rosszkedvűen követte.

Muszasi egy kis idő múlva megkérdezte: - Még nem érkezünk meg?

- Hová?

- A Kojagyú-kastély főkapujához.

- A kastélyba megyünk?

- Igen.

- Ott fogunk éjszakázni?

- Sejtelmem sincs. Attól függ, hogy alakulnak a dolgok.

- Ez az, ez az a kapu.

Muszasi megállt a kapu előtt. A mohával benőtt bástyák fölött hatalmas fák suhogtak. Magányos fény világított az egyik négyszögletes ablakban.

Muszasi bekiáltott, és egy őr bukkant föl. Muszasi átadta neki Sóda Kizaemon levelét.

- Muszasinak hívnak és Sóda meghívására **jöttem**. Volna olyan kedves megmondani neki, hogy itt vagyok?

Az őrnek előre szóltak. - Már várják. - Intett Muszasinak, hogy kövesse.

Egyéb funkciói mellett a Sin'indo volt az a hely, ahol a kastélybeli fiatalok konfucionizmust tanultak, amellelt ez volt az uradalom könyvtára is. Az épület vége felé folyosó mentén lévő szobák mind könyvespolcokkal voltak tele, és bár a Jagyú-ház katonai erejéről volt híres, Muszasi láthatta, hogy nagy súlyt helyeznek a tudományra is. Úgy tűnt, a kastélyban mindent átítat a történelem.

Mindenen látszott, hogy jól irányítják a birtokot; a kaputól a Sin'indóig vezető út tisztaságán, az őr tisztelettudó viselkedésén, és a szerény, békés fényen, amely bevilágította a területet.

Van úgy néha, hogy az ember első alkalommal lép be egy házba, és máris úgy érzi, ismeri a helyet és lakóit. Muszasinak hasonló benyomása támadt most, ahogy leült a fapadlóra a tágas szobában, amelybe az őr vezette. Az őr egy kerek, kemény szalmapárnát adott neki, majd egyedül hagyta. Dzsótaró már korábban lemaradt a szolgák váróhelyiségében.

Az őr néhány perc múlva visszatért és közölte Muszasival, hogy vendéglátói kisvártatva megérkeznek.

Muszasi az egyik sarokba húzta a kerek párnát, és nekidőlt az egyik oszlopnak. A kertben ragyogó, alacsony lámpa fényénél látta a virágzó fehér és levendulaszínű akácindák lugasait. Akácvirág édes illata töltötte meg a levegőt. Brekegés riasztotta föl, az első, amelyet idén hallott.

Víz bugyogott valahol a kertben, a patak nyilvánvalóan az épület alatt folyt, mert miután Muszasi elhelyezkedett, hallotta a folyó víz hangját maga alatt.

Nemsokára úgy tűnt neki, mintha a víz hangját hallaná a falakból, a plafonból, még a lámpából is. Nyugodtnak, ernyedtnak érezte magát. Mégis, mélyen benne, ott remegett valami elnyomhatatlan nyugtalanság. Kielégíthetetlen küzdőszeleme lüktetett ereiben, még ebben a nyugodt környezetben is. Párnájáról kérdő pillantást vetett környezetére.

Ki ez a Jagyú, gondolta dacosan. Kardvívó, és én is az vagyok, ebből a szempontból egyformák vagyunk. De ma este egy lépéssel továbblépek, és magam mögé utasítom őt.

- Elnézést, hogy megvárakoztattunk.

Sóda Kizaemon lépett a szobába Kimurával, Debucsival és Muratával.

- Üdvözlünk Koj agyúban - mondta Kizaemon melegen.

Miután mindannyian bemutatkoztak, a szolgák tálcákon szakét és harapnivalót hoztak. A szaké sűrű, szinte szirupos helyi főzet volt, nagy, régimódi, hosszú nyelű szakés poharakban szolgálták föl.

- Mi itt vidéken nem sokat kínálhatunk, de kérem, érezd magad otthon - mondta Kizaemon.

A többiek is szívélyesen invitálták, hogy érezze magát kényelmesen, ne feszélyezze magát.

Némi biztatásra Muszasi elfogadott egy kis szakét, bár nem különösképp szerette. Azt sem mondhatnánk, hogy nem szerette, csak túl fiatal volt ahhoz, hogy méltányolja az ital finomságát. Ez a szaké meglehetősen kellemes volt, s nem szállt a fejébe.

- Úgy látom, tudod, hogy keli inni - mondta Timúra Szukekuró, és újra töltött. - Mellesleg úgy hal-

lottam, a bazsarózsát, amelyről a minap kérdeztél, a kastély ura maga vágta. Muszasi a térdére csapott.

- Gondoltam, csodálatos vágás.

Kimura közelebb húzódott.

- Azt szeretném tudni, honnan voltál képes megmondani, hogy vívómester ejtette azt a vágást azon a lágy, vékony virágszálon. Mindannyiunkra mély benyomást tett, hogy képes voltál rá.

Muszasi bizonytalan volt, sejtelve sem volt, hová vezet a társalgás. - Valóban? - kérdezte, hogy időt nyerjen.

- Valóban - helyeselt Kizaemon, Debucsi és Murata szinte egyszerre.

- Mi magunk semmi különöset nem láttunk rajta - mondta Kizaemon. - Arra a következtetésre jutottunk, hogy csakis egy zseni ismer fel egy másik zsenit. Úgy gondoljuk, nagy segítséget jelentene további tanulmányainkhoz, ha elmagyaráznád nekünk.

Muszasi ismét belekortyolt a szakéba. - Ó, hát semmi különös nincs benne. Szerencsés ráérzés.

- Ugyan, ne légy olyan szerény.

- Nem vagyok szerény. Egyszerűen így éreztem. Valahogy látszott rajta.

- Mégis, miféle érzés volt?

Ahogy bármely idegennel tették volna, a Jagyú-ház négy vezető tanítványa megpróbálta kielemezni Muszasit, és ugyanakkor letesztelni is. Máris megfigyelték fizikumát, megcsodálták tartását és a tekintetét. Ám abból, ahogy szakés csészéjét és evőpálcikáit fogta, látszott, hogy vidéken nevelkedett, és

ettől hajlamosak voltak, hogy leereszkedően bánjanak vele. A harmadik vagy negyedik csésze szaké után Muszasi arca kezdett kipirulni. Zavartan, kétszer vagy háromszor is az arcához és homlokához érintette kezét. Nevetniük kellett a gesztus gyere-kességétől.

- Nem tudnád bővebben leírni ezt az érzést? - Ismételte Kizaemon. - Tudod, ezt az épületet, a Sin'indót kifejezetten Kóizumi nagyúrnak építtették, hogy itt tartózkodhasson látogatásai során. A kardforgatás történetének fontos épülete ez. A mai este pont alkalmas, hogy tanuljunk tőled.

Muszasi rájött, hogy hiába tiltakozik a hízelgés ellen, semmire nem megy vele; elhatározta, hogy fejést ugrik.

- Amikor érzel valamit, egyszerűen érzed - mondta. - Nem lehet megmagyarázni. Ha azt akarjátok, hogy mutassam meg, mire gondolok, elő kell húznotok kardotokat és megmérkőzni velem. Nincs más mód.

A lámpa füstje feketén szállt föl a csöndes éjszakai levegőben. Ismét felhangzott a béka brekegése.

Kizaemon és Debucsi, a társaságból a két legidősebb egymásra nézett és felnevetett. Muszasi kijelentése, hogy kipróbálhatják, bármilyen nyugodtan is mondta, határozottan kihívás volt; nem kerülte el a figyelmüket.

Válasz nélkül hagyták; beszélgettek kardokról, majd a zenről, más tartományok eseményeiről, a szekigaharai ütközetről. Kizaemon, Debucsi és Kimura mind kivették részüket a véres összetűzésből, és Mu-

szasi, aki az ellentétes oldalon állt, kihallotta történeteikből a keserű igazságot. Úgy tűnt, vendéglátói élvezik a társalgást, és Muszasi lenyűgözőnek találta, hogy csak üljön és hallgasson.

Mindazonáltal tudatában volt, mint múlik az idő, és szíve mélyén tudta, hogy ha ma éjjel nem találkozik Szekisúszejjal, soha nem fog.

Kizaemon bejelentette, itt az idő a rizzsel kevert árpára, amely hagyományosan az utolsó fogás, s elvitték előlük a szakét.

Hogyan láthatnám? - gondolkodott Muszasi. Egyre világosabbá vált előtte, hogy valami cselhez kell folyamodnia. Esetleg valamelyik vendéglátója elveszítené türelmét? Nehéz ügy, amikor ő maga nem dühös. Mindenesetre néhányszor direkt, durván és nyersen ellentmondott nekik. Sóda és Debucsi mindössze nevettek rajta. Ezt a négy embert nem tudja most provokálni. Kétségbeesett. Egyszerűen nem tudta elviselni, hogy ne teljesítse, amiért ide jött. Meg akarta koronázni sikereit ezzel a csodálatos győzelemmel. Azt akarta, tudják, hogy Muszasi itt járt, és ott hagyta nyomát a Jagyú-házon. Kardjával akarta térdre kényszeríteni Szekisúszejait, a harcművészeteknek ezt a nagy pátriárkáját, ezt az „ősi sárkányt”, ahogy magában hívta.

Hát így átlátnak rajta? Ezen a lehetőségen gondolkodott, amikor az események váratlan fordulatot vettek.

- Halljátok ezt? - kérdezte Kimura.

Murata kiment a verandára, majd visszatért a szobába. - Táró ugat - mondta. - Igaz, nem a szokásos ugatása. Azt hiszem, valami baj van.

Táró volt az a kutya, amellyel Dzsótáró összerúgta a port. Tagadhatatlan volt, hogy az ugatás, amely valószínűleg a kastély második gyűrűjéből jön, határozottan ijesztően hangzott. Túl hangosnak, túl szörnyűnek tűnt ahhoz, hogy mindössze egyetlen kutya hangja legyen.

- Azt hiszem, jobb, ha megnézem - mondta Debucsi. - Bocsásd meg, Muszasi, hogy itthagynom a társaságot, de lehet, hogy fontos a dolog. Kérlek, folytassátok nélkülem.

Nem sokkal távozása után Murata és Kimura is kimentette magát, udvariasan kérték Muszasit, hogy bocsásson meg.

Az ugatás még riasztóbb lett. A kutya nyilván valami veszélyre próbált figyelmeztetni. Amikor a kastély valamelyik kutyája így viselkedett, csaknem biztosra vehették, hogy valami szokatlan történik. Az ország békéje nem állt olyan biztos lábakon, hogy bármelyik daimió megengedhesse magának, s ne örködjön állandóan a szomszéd földesúr támadásától tartva. Az ország tele volt gátlástalan harcosokkal, akik teljesen lealacsonyodtak, és mindent megtettek volna, hogy nagyravágásukat kielégítsék. Kémek járták a vidéket, magabiztos és sebezhető célpont után kutatva.

Kizaemon különösen izgatottnak látszott. A kis lámpa fenyegető fényére meredt, s mintha a rémisztő hang visszhangjait számolta volna.

Végül egy hosszú, gyászos nyüszítés hallatszott. Kizaemon felmordult és Muszasira pillantott.

- Halott - mondta Muszasi.

- Igen, megölték. - Kizaemon nem tudott tovább uralkodni magán, felállt.

- Nem értem.

Indulni akart, de Muszasi megállította. - Várj. Dzsótaró, a fiú, aki velem jött, még a várószobában van?

Keresésére küldtek egy, a Sin'indo előtt posztoló fiatal samurájt, aki kisvártatva visszatért, jelentve, hogy sehol nem találja a fiút.

Aggodalom jelent meg Muszasi arcán. Kizaemon-hoz fordult. - Azt hiszem, tudom, mi történt. Nem bánod, ha veled megyek?

- Egyáltalán nem.

Úgy háromszáz méternyire a dódzsótól fáklyák égtek, tömeg gyülekezett. Muratán, Debucsin és Kimurán kívül egy tucat gyalogkatona és őr állt körbe, beszélve és kiabálva.

Muszasi átkukucskált rajtuk a kör közepébe. Összeszorult a szíve. Az történt, amitől tartott. Dzsótarót látta. A fiút vér borította, s úgy nézett ki, mintha az ördög gyermeke volna. Fakard volt a kezében, fogát összeszorította, zihálva kapkodta a levegőt.

Tárá viczorogva, kinyújtott lábbal feküdt mellette. A kutya élettelen szeméin visszatükröződött a fáklyák fénye, vér csorgott a szájából.

- Az uraság kutyája - mondta valaki gyászosan. Egy samuráj lépett Dzsótaróhoz.

- Te kis csirkefogó! Mit tettél? - üvöltötte. - Te ölted meg a kutyát? - Nagyot ütött Dzsótaróra, a fiú alig tudta elkapni a fejét. Felhúzta a vállát, s dacosan kiáltott vissza:

- Igen, én tettem.
- Bevallód?
- Volt rá okom. -

Hah!

- Bosszút álltam.

- Micsoda? - Általános döbbenet fogadta Dzsótáráról válaszát. Haragudott a tömeg. Táró, a tadzsimai Muszasi Munenori úr kedvence volt, ráadásul Raiko pedig leszármazottja. Raiko a kisui Jorinori nagyúr kutyája **volt**. Jorinori személyesen adta a kiskutyát Munenorinak. Éppen ezért alaposan ki kell vizsgálni az állat halálát, és a két szamuráj jövője, akit azért fizettek, hogy gondját viselje a kutyának, nem tűnt rossz zsásznak.

Ezek egyike állt Dzsótárá előtt.

- Fogd be a szád! - üvöltötte és öklével Dzsótárá fejére sújtott. A fiú ez alkalommal nem tudott időben elhajolni. Az ütés a füle mellett csapódott be.

Dzsótárá a sebéhez emelte kezét.

- **Mit** csinálsz? - sikította.

- Megölte a gazda kutyáját. Mit szólsz, ha ugyanúgy halálra verlek, he? Mert pontosan ezt fogom csinálni.

- Én csak törlesztettem neki. Miért büntetsz meg ezért? Egy felnőtt embernek tudnia kéne, hogy ez nem helyes.

Dzsótárá úgy vélte, hogy ő csak a becsületét védte, és ráadásul az életét kockáztatta közben. A látható seb nagy szégyen egy szamurájnak. Becsületét csak egy módon védhette meg, ha megölte a kutyát. Meg volt győződve arról, hogy még meg is dicsérik győzel-

méért. Megvetette lábát, elhatározta, hogy nem hátrál meg.

- Hallgass, tiszteletlen kölyök! - üvöltötte a gondozó. - Nem érdekel, ha gyerek is vagy. Ahhoz elég öreg vagy, hogy tudd, mi a különbség egy kutya és egy ember között. Micsoda ötlet bosszút állni egy értelmetlen állaton?

Galléron ragadta Dzsótarót. A tömegre pillantott bátorításért, s közölte, kötelességének érzi, hogy megbüntesse a kutya gyilkosát. A tömeg csendben bólintott. A négy emberen, akik mostanáig Muszasit szórakoztatták, látszott, hogy kényelmetlenül érzik magukat, de egy szót se szóltak.

- Ugass, fiú, ugass, mint egy kutya! - kiabálta a gondozó. Megperdítette Dzsótarót, majd sötét tekintettel a földhöz vágta. Felkapott egy tölgyfaágat, s a feje fölé emelte.

- Megölted a kutyát, kis gazember! Most te következel! Állj föl, hogy megölhesselek! Harapj, ugass!

Dzsótaró fogát vicsorgatva feltolta magát egyik karján, majd feltápáskodott. Kezébe fogta fakardját. Vonásai nem veszítették el manószerségüket, de arckifejezése minden volt, csak épp nem gyerekes. És hátborzongató nyüszítés szakadt ki torkán.

Amikor egy felnőtt megdühödik, gyakran megbánja később. De amikor egy gyerek haragja támad fel, sokszor még a szülőanyja sem tudja lecsillapítani.

- Ölj meg! - visította. - Tessék, ölj meg!

- Hát akkor halj meg! - felelte a gondozó és lecsapott.

A csapás meg is ölte volna a fiút, ha talál. De nem talált. Éles csattanás hallatszott és Dzsótaró fakardja messzire repült. A fiú anélkül, hogy gondolkodott volna rajta, háritotta a csapást.

Most, hogy fegyvertelen maradt, Dzsótaró behunyta a szemét és vakon ellensége hasába fejt. Fogai a férfi övébe mélyedtek, körmét ágyékába mélyesztette; a gondozó vadul csapdosott botjával.

Muszasi mellén összefont karral, kifejezéstelen arccal hallgatott. Ám ekkor egy újabb tölgyfabot bukkant fel. Még egy férfi lépett a körbe, hogy hátulról megtámadja Dzsótarót. Muszasi erre akcióba lépett. Pillanatok alatt szétlökdöste a nézelődők sűrű falát, és a gyűrűben termett.

- Te gyáva! - kiáltott a másik férfira.

A tölgyfabot jó fél méter széles kört írt le a levegőben, s terült el hatalmas puffanással a porban, majd négy méterrel odébb.

- És most te jössz, ördögfióka! - kiáltotta Muszasi. Két kézzel megragadta Dzsótaró obiját, feje fölé emelte a fiút. A gondozóhoz fordult, aki újból ütésre akarta emelni botját. - A kezdetektől fogva figyelem, mi történik, és azt hiszem, tévedsz. Ez a fiú az én szolgám, és ha ki akarod kérdezni, engem is kérdőre kell vonnod.

A gondozó dühödt hangon válaszolt: - Rendben, ezt tesszük akkor. Mindkettőtöket kérdőre vonunk.

- Helyes. Mi pedig együtt válaszolunk. Tessék, először a fiú.

Ezzel hozzávágta Dzsótarót. A tömeg döbbenet hátrált. Megőrült ez az ember? Ki hallott már

olyat, hogy egyik embert fegyverként használják a másik ellen?

A gondozó pedig döbbenet nézte, ahogy Dzsótaró átszáll a levegőn és a mellének vágódik. Úgy zuhant hátra, mintha eddig kötelek tartották volna, amelyeket egyszer csak elvágtak. Nehéz volt megmondani, vajon a fejét verte be egy kőbe, vagy a bordái törtek el, de vér bugyogott a szájából. Dzsótaró lepattant a férfi melléről, megperdült a levegőben, s labdaként odébb bukfencezett.

- Láttátok ezt? - kiáltotta valaki.

- Ki ez az örült rónin?

Ez már nem csak a kutyagondozó ügye volt. A szamurájok sértegetni kezdték Muszasit, többségüknek sejtelve sem volt arról, hogy a ház vendége, többen javasolták, hogy itt és most öljék meg.

- Hát akkor figyeljete! - mondta Muszasi.

Felkapta Dzsótaró fakardját, és rémisztő pillantással fordult feléjük.

- A gyerek bűne gazdája bűne is. Mindketten készek vagyunk arra, hogy fizessünk érte. De hadd figyelmeztesselek benneteket, eszünk ágában sincs hagyni, hogy úgy öljetek meg minket, mint a kutyákat. Felkészültünk, hogy magunkkal vigyünk benne teket.

Ahelyett, hogy beismerné bűnét és vállalná a büntetést, még kihívja őket! Ha bocsánatot kért volna Dzsótaró viselkedéséért, ha magyarázkodik, ha csak a legkisebb erőfeszítést is teszi, hogy elsimítsa a Jagyúszamurájok felborzolt érzelmeit, az egész incidenst könnyen le lehetett volna zárni. De esze ágá-

ban sem volt. Úgy tűnt, mintha még nagyobb botrányt akarna.

Sóda, Kimura, Debucsi és Murata a homlokukat ráncolva tűnődtek, vajon miféle örültet hívtak meg a kastélyba. Sajnálták, hogy ennyire hiányzik belőle a józan ész. Szemüket le nem véve róla, járkáltak a gyűrű körül.

A tömeg eddig is forrongott, és Muszasi kihívása csak növelte haragjukat.

- Figyeljete csak, ez egy bandita! Kém! Köttözéték meg!

- Vágjátok darabokra!

- Ne engedjétek el!

Egy pillanatig úgy látszott, hogy Muszasit és Dzsótarót, aki ismét mellette állt, elnyeli a kardok tengere, de egy tekintélyt parancsoló hang felkiáltott:

- Megállj!

Kizaemon hangja volt, aki Debucsival és Mura-tával megpróbálta kordában tartani a tömeget.

- Úgy tűnik, ez az ember előre kitervezlte mindezt

- mondta Kizaemon. - Ha hagyjátok magatokat provokálni, s megsebesít vagy megöl titeket, az uraságnak kell számot adnunk róla. A kutya fontos volt, de nem annyira, mint egy emberi élet. Mi négyen vállalunk minden felelősséget. Biztosítlak benneteket, semmi károtok nem származik abból, amit teszünk. Nyugodjatok meg szépen, és menjetek haza.

A tömeg némi vonakodással szétszóródott, és csak az a négy ember maradt, aki Muszasit meghívta a Sin'indóba. De nem vendég és vendéglátók maradtak, hanem a bűnöző és bírái.

- Muszasi - szólalt meg Kizaemon. - Sajnálattal közlöm, hogy terved nem vált be. Gondolom, azzal bíztak meg, hogy kémkedj a Kojagyú-kastélyban vagy bajt keverj, de hiába.

Közelebb húzódtak Muszasihoz, aki nagyon is érezte, egy sincs közöttük, aki ne volna kiváló vívó. Mozdulatlanul állt, kezét Dzsótaró vállára téve. Körülvették. Akkor menekülne csak, ha szárnyai lennének.

- Muszasi! - kiáltott rá Debucsi. Kardját néhány centivel kijebbe húzta hüvelyéből. - Csődöt mondtál. A tisztesség azt követeli, hogy öngyilkos legyél. Lehet, hogy gazember vagy, de jó adag bátorságot mutattál, amikor mindössze ezzel a gyerekekkel az oldalon a kastélyba jöttél. Barátként töltöttük el az estét, ezért megvárjuk, míg felkészülsz a harakirire. Bebizonyíthatod, hogy igazi szamuráj vagy.

Ideális megoldás lett volna a számukra. Ha Muszasi meghal, testével az egész ügyet eltemethetik. Ám Muszasinak egész más elképzelései voltak.

- Csak nem gondoljátok, hogy megölöm magam? Hát ez képtelenség! Eszemben sincs meghalni még egy jó ideig. - Válla rázkódott a nevetéstől.

- Rendben - mondta Debucsi. Nyugodt volt a hangja, de annál fenyegetőbb. - Megpróbáltunk rendesen bánni veled, de mást sem tettél, csak kihasználtál minket.

Kimura szólt közbe: - Elég a beszédből! Muszasi mögé lépett és meglökte. - Gyerünk! - Parancsolta.

- Hová?

- A börtönbe.

Muszasi bólintott és elindult, de arra, amerre ő akarta. Egyenesen a kastély halastava felé.

- Mégis, mit gondolsz, hova mész? - kiáltotta Kimura. Muszasi elé ugrott, széttárta a kezét, hogy útját állja. - Nem erre van az út a börtönbe. Pont a másik irányba. Fordulj meg!

- Nem! - kiáltott föl Muszasi. Dzsótaróra pillantott, aki még mindig oldalához bújott, és rászólt, hogy üljön a fenyőfa alá a halastó előtti kertben. Gondosan gereblyézett fehér homok vette körül a fenyőket.

Dzsótaró kiszáguldott Muszasi karja alól, és elbújt a fa mögé. Sejtelve sem volt, mit tervez Muszasi. Emlékezett, milyen bátran viselkedett mestere a Hany-nya-fennsíkon, de teste remegett az izgalomtól.

Kizaemon és Debucsi Muszasi két oldalán helyezkedtek el, és próbálták a karjánál fogva visszahúzni, de Muszasi nem mozdult.

- Menjünk.

- Nem megyek.

- Ellen akarsz állni?

- Igen.

Kimura elvesztette türelmét és ki akarta rántani kardját, de felettesei, Kizaemon és Debucsi, nyugalomra intették.

- Mi bajod van? Mit gondolsz, hová mész?

- Jagyú Szekisúszait akarom látni.

- Micsoda?

Meg nem fordult volna fejükben, hogy ez a felelőtlen ifjú egyáltalán gondolni merészel ilyen hallatlan dologra.

- Es mihez kezdesz, ha találkozol vele? - kérdezte Kizaemon.

- Fiatal ember vagyok, a harcművészeteket tanulom, és életem egyik célja, hogy kapjak egy leckét a Jagyúiskola mesterétől.

- Ha ezt akarod, miért nem kérted?

- Hát nem igaz, hogy Szekisúszai nem fogad senkit, és sohasem ad leckét a harcos tanulóknak?

- De igaz.

- Akkor mi mást tehetnék, mint hogy kihívom. Természetesen tudatában vagyok, hogy még ha meg is teszem, feltehetőleg nem hajlandó fogadni, ezért az egész kastélyt kihívom csatára, helyette.

- Csatára? - visszhangzott a négyes.

Muszasi karját még mindig fogta Kizaemon és Debucsi, s a fiatal harcos felnézett az égre. Szárnycsapkodás hallatszott. Egy sas repült feljük a Ka-szagi-hegységet körülölelő sötétből. Mint egy óriás felhő árnyéka, eltakarta a csillagokat, mielőtt zajosan leszállt volna a rizsraktár tetejére.

A négy hűbéresnek a csata szó olyan melodramatikusan hangzott, hogy szinte nevetniük kellett, de Muszasi számára egyszerűen ez fejezte ki a legjobban azt, amit elképzelt. Nem egyszerű vívómérkőzésre gondolt, amelyben a technikai ügyesség dönt, hanem totális háborúra, amelyben a küzdők összegyűjtik szellemük és képességeik minden morzsáját, amelyen sorsuk múlik. Egy csata két hadsereg között méretében különbözik, de a lényege ugyanaz. Ilyen egyszerű a dolog. Csata egy ember és egy vár között. Akaraterejét kifejezendő, megvetette lábát a talajon, sarka mélyen belevájódott a földbe.

A négy szamuráj az arcát tanulmányozta. Nem voltak biztosak benne, hogy nem ment el teljesen az esze.

Aztán Kimura vállalta a kihívást. Lerúgta magáról szalmapapucsát, feltűzte hakanáját.

- Remek. Mit sem szeretek jobban, mint a csatát! Nem nyújthatok neked pergő dobokat, csengő gonkokat, de küzdelmet igen. Sóda, Debucsi, lökjétek ide!

Kimura javasolta már, hogy büntessék meg Muszasit, de addig visszafogta magát, megpróbált türelmesnek lenni. Mostanra betelt a pohár.

- Rajta! Bízzátok csak rám.

Ebben a pillanatban Kizaemon és Debucsi előreléptek Muszasit, aki négy vagy öt lépést botladozott Kimura felé. Kimura egy lépést hátralépett, könyökét arca elé emelte, beszíva a levegőt, és villámgyorsan lecsapott kardjával a botladozó Muszasi felé. Különös, csikorgó hang hallatszott, ahogy a kard keresztülszelte a levegőt.

Ugyanabban a pillanatban kiáltás is harsant, de nem Muszasitól, hanem Dzsótarótól, aki előugrott a fenyőfa mögül. A marék homok, amelyet feljűk dobott, volt a furcsa zajforrása.

Muszasi rájött, hogy Kimura a távolságot méricskéli, hogy hatékony legyen a csapás, ezért szándékosan felgyorsította botladozó lépteit, és mire a kard lecsapott, sokkal közelebb került Kimurához, mint az sejtette volna. A kard mindössze levegőt és homokot talált.

Mindketten gyorsan hátraugrottak, három vagy négy lépésnyire eltávolodtak egymástól, aztán meg-

álltak, fenyegetően meredtek egymásra a feszültséggel teli csendben.

- Ezt érdemes lesz megnéznünk - mondta Ki-zaemon halkán.

Debucsi és Murata, bár nem voltak a küzdők mozgásterében, mindketten védőállásba helyezkedtek. Abból, amit eddig láttak, nem voltak illúziók afelől, hogyan küzd Muszasi. Azzal, hogy kikerülte a vágást, máris meggyőzte őket, hogy méltó ellenfele Kimurának.

Kimura kardját valamivel a melle alatt tartotta, a férfi mozdulatlanul állt. Muszasi ugyanolyan mozdulatlan volt, keze kardja markolatán, jobb válla előre dőlve, könyöke megemelve. Arcára árnyék borult, szeme két fehér csiszolt kőként világított.

Egy ideig eltartott az idegek csatája, de mielőtt egyikük is mozdult volna, Kimura körül mintha lebegni kezdett volna a sötétség, valami alig észrevehetően megváltozott. Hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy gyorsabban és izgatottabban lélegzik, mint Muszasi.

Halk, alig hallható horkantás hallatszott Debucsi felől. Rádöbrent, hogy ami viszonylag közönséges ügyként kezdődött, kezd katasztrófává válni. Biztosra vette, hogy Kizaemon és Murata ugyanúgy felfogták, mint ő. Nem lesz könnyű véget vetni a dolognak.

A Muszasi és Kimura közti küzdelem kimenetele nem lehet kétséges, hacsak nem tesznek azonnal valamit. Haboztak, hiszen olyasmit kellett tenniük, ami gyávaságra vallott, de rájöttek, hogy a helyzet

kényszeríti őket. A legjobb megoldás, ha a lehető leggyorsabban megszabadulnak ettől a különös behatolótól. És lehetőleg a legkevesebb sebet szerezzék közben. Nem volt szükségük szavakra, egymás pillantásából is értettek.

Egyszerre mozdultak, három oldalról támadták Muszasit.

Ugyanabban a pillanatban Muszasi kardja kipattant, mintha számszeríjből lőtték volna ki, átszelte a levegőt, és mennydörgő kiáltás töltötte be a teret. A csatakiáltás nem a szájából jött, hanem az egész testéből, mintha templomi harang visszhangzott volna hirtelen.

Muszasi vibrálóan élőnek érezte magát. A vére hevesen lüktetett, de a feje hűvös maradt, mint a jég. Ez volna az a lángoló lótusz, amelyről a buddhisták beszélnek? Amikor a végső meleg egyesül a végső hideggel, a tűz és víz szintézise?

Most nem szállt homok a levegőben, Dzsótaró eltűnt. Szél suttogása hallatszott a Kaszagi-hegy felől, csillogtak a feszesen tartott kardok.

Négyen voltak ellene, Muszasi mégsem érezte, hogy hátrányban lenne. Érezte, mint duzzadnak meg erei. Ilyen helyzetben megfordul az ember agyában a halál gondolata, de Muszasi nem gondolt a halálra. Ugyanakkor azt sem érezte bizonyosan, hogy képes győzni.

A szél mintha keresztülfújta volna a fején, lehűtötte agyát, tisztította látását, de teste egyre jobban izzadt, izzadságcseppek ragyogtak a homlokán.

Halk zizegés hallatszott. Mintha csak egy rovar csápja volna, Muszasinak jelezte a kardja, hogy a bal

oldalán lévő ellenség néhány centit előretolta a lábát. Igazított állásán és fegyvere helyzetén, s az ellenség olvasott benne; nem tett további mozdulatot. Mind az öten megmerevedtek.

Muszasi tudatában volt, hogy minél tovább tart a dolog, annál kevésbé előnyös a számára. Jobb szerette volna elérni, hogy ellenfelei ne körülvegyék, hanem előtte legyenek egy vonalban, hogy egyenként bánhasson el velük, de nem amatőrökkel volt dolga. Az volt a helyzet, hogy amíg valamelyikük nem mozdul önszántából, Muszasi sem mozdulhatott. Mindössze azt tehette, hogy vár és reméli, hogy végül valamelyikük tesz egy helytelen mozdulatot és védtelenné teszi magát.

Ellenfeleit sem igen nyugtatta meg, hogy többen vannak. Tudták, hogy elég a figyelmetlenség legkisebb jele bármelyikük részéről, és Muszasi lesújt. Megértették, hogy olyan emberrel van dolguk, amilyennel nem sűrűn találkozhatnak.

Még Kizaemon sem tudott mit lépni. Milyen különös ember, gondolta.

Kardok, emberek, föld, ég - mintha minden megmerevedett volna. Aztán egy teljesen váratlan hang csendült fel a sötétben, egy fuvola hangja szállt feléjük a szél hátán. S ahogy Muszasi meghallotta, megfedkezett mindenről, megfedkezett az ellenségről, életről és halálról. Ismerte ezt a hangot, ez volt az, amelyik előcsalta a Takateru-hegyi rejtkehelyéről. Ez volt az a hang, amely elvezette Takuanhoz. Ocú fuvolája volt, és Ocú játszott rajta.

Elernyedt. Kívülről alig lehetett észrevenni rajta változást, de ennyi is elég volt. Kimura mélyről indu-

ló csatakiáltással előrevetette magát, kardot **tartó** karja messzire kinyúlt.

Muszasi izmai megfeszültek, vére vadul lüktetett. Biztos volt benne, hogy megvágta. Ruhája ujja válltól csuklóig elszakadt, és ahogy hirtelen csupasz lett a karja, úgy hitte, a húsát érte a vágás.

Egyszerre elhagyta az önuralma, és a hadisten nevét sikoltotta. Félreugrott, hirtelen megfordult. Látta, hogy Kimura egyensúlyát veszítve botladozik afelé a hely felé, ahol ő az előbb állt.

- Muszasi! - kiáltott fel Debucsi Magobej.

- Jobban beszélsz, mint küzdesz - csúfolódott Murata. Ő és Kizaemon siettek, hogy lefejezzék Muszasi-t. De Muszasi nagy lendületet vett, elég magasra ugrott ahhoz, hogy súrolja a fenyőfa alsó ágait. Aztán újra és újra ugrott, míg végre el nem tűnt a sötétben.

- Gyáva!

- Muszasi! Küzdj férfiként!

Mikor Muszasi a belső kastély körüli árokhoz ért, gallyak ropogását hallotta, aztán csend lett. Egyedül a fuvola édes dallama hallatszott a távolban.

4 A FÜLEMÜLÉK

Nem lehetett tudni, mennyi víz áll a majd kilenc méteres árok alján. Muszasi belevetette magát a bozótba az árok tetejénél, gyorsan félig lecsúszott, majd megállt és ledobott egy követ. Nem hallott csobba-nást; leugrott a fenékre, hátára feküdt a fűben.

Egy idő múlva abbahagyta a lihegést, pulzusa lelassult. Az izzadság leszáradt, és kezdett rendszeren lélegezni.

Ocú nem lehet itt Kojagyúban, mondta magának. Megtréfál a fülem... Mégis, lehet, hogy ő volt?

Ahogy így győzködte magát, szinte látta maga előtt Ocú szemeit a csillagok között, s hamarosan elragadták az emlékek. Ocú, a Mimaszaka-Harima határon, ahol azt mondta, nem tud nélküle élni, és számára a világon nincs más férfi, csak ő. Aztán a Hamada hídnál, Himedsiben, ahol a lány elmondta, hogy csaknem ezer napig várt rá, és várt volna tíz évig, vagy húszig is, amíg megöregszik és megöszül. Ahol könyörgött neki, hogy vigye magával, fogadkozott, hogy minden nehézséget elvisel.

Árulás volt, hogy elmenekült tőle Himedsiben. Hogy gyűlölhette Ocú ezután! Hogy tördelhetette kezét, és átkozhatta a férfi kiszámíthatatlanságát.

- Bocsáss meg! - Egykor a híd korlátjára faragta a szavakat, most akaratlanul is kimondta őket. Könny csepp jelent meg a szeme sarkában.

Megriadt, ahogy kiáltást hallott az árok teteje felől. - Nincs itt! - Három vagy négy fenyőfáklya pislogott a fák között, majd eltűnt. Nem vették észre.

Bosszankodva jött rá, hogy sírdogál. Mi szüksége van egy nőre? Dühöngött, letörölve könnyeit. Felpattant, s a Kojagyú-kastély fekete körvonalai felé pillantott.

- Gyávának neveztek, azt mondták, nem tudok férfi módra küzdeni. Hát még nem adtam meg magam, távolról sem. Nem futottam el, ez csak taktikai visszavonulás.

Csaknem egy óra telt el. Lassan megindult az árok alján.

- Különben sincs értelme ezzel a négygel küzdeni, eleve nem ez volt a célom. Akkor kezdődik majd az igazi csata, ha megtalálom Szekisúszait, őt magát.

Megállt, letört ágakat gyűjtött, s térdén rövid pálcákká törte őket. A kőfal repedéseibe dugdosva az ágakat kimászott az árokból.

Már nem hallotta a fuvolát. Egy másodpercig volt egy olyan halvány érzése, hogy Dzsótaró hívja, de amikor megállt és fülelt, nem hallott semmit. Nem igazán aggódott a fiú miatt. Tud vigyázni magára, valószínűleg már mérföldekre van innét. Nem látott fáklyákat, ami azt jelenti, hogy a kutatást lefűjták, legalábbis az éjszakára.

Ismét elöntötte a szenvedély, hogy megtalálja és legyőzze Szekisúszait, szinte mindent elsöprő vágy élt benne az elismerés és a megbecsülés iránt.

A fogadóstól hallotta, hogy Szekisúszai nem a kastélyban él. Erdőkön és völgyeken haladt keresztül. Helyenként úgy gondolta, hogy túljutott a kastély körzetén. Aztán egy árok, egy kőfal vagy egy rizsföld megnyugtatta, hogy még nem.

Egész éjszaka kutatott, ördögi vágy hajtotta. Úgy tervezte, ha megtalálja a hegyi házat, beront és rögtön kihívja Szekisúszait. De ahogy az órák múltak, már egy kísértetnek is örült volna, ha az Szekisúszai alakját ölti.

Hajnaltájban a kastély hátsó kapujánál találta magát. Mögötte szakadék húzódott, fölötte a Kaszagi-hegy. Muszasi már ott tartott, hogy üvölt idegességében. Délnek fordult. Végül egy, a kastély déli része felé húzódó lejtő alján, a szépen nyírt fák és gondozott gyeppel mutatta neki, hogy megtalálta a rejtekhelyet. Gyanúját igazolva kisvártatva zsúpfedeles kaput pillantott meg, amit Szenno Rikjú, a nagy teamester annyira szeretett. Mögötte bambuszliget látszott a reggeli szürkületben.

Bekukucsált a kapu egy repedésén, s látta, hogy az ösvény keresztülkígyózik a ligeten, s fel a hegyre, akár a zen buddhista hegyi menedékeknél. Elfogta a kísértés, hogy átvesse magát a kerítésen, de visszatartotta magát. Volt valami a környezetben, ami lecsillapította. Talán a tájra pazarolt szerető gondoskodás, vagy a földön heverő fehér szirmok látványa. Bármilyen is az, érződött belőle a hely lakójának érzékenysége, és Muszasi izgalma alábbhagyott. Hirtelen belegondolt, hogy néz ki; csavargónak tűnik, kócos hajával, rendetlen kimonójában.

Felesleges sietnem, mondta magának. Rádöbbsent, mennyire kimerült. Össze kell szednie magát, mielőtt a mester előtt mutatkozhatna.

Előbb vagy utóbb valaki csak kijön vagy bemegy a kapun, gondolta. Lesz elég idő. Ha Szekisúszai akkor sem hajlandó fogadni mint vándordiákot, majd másképpen próbálkozom. Leült a kapu eresze alá, az oszlopnak dőlt, és álomba merült.

A csillagok fénye elhalványodott és fehér százsorszépek lengedeztek a szellőben, amikor nagy harmatcsepp pottyant a nyakába és felébresztette. Megvirradt, s Muszasi fejét kitisztította a reggeli szél és a fülemülék éneke. Nyoma sem maradt a fáradtságnak, mintha újjászületett volna.

Megdörzsölte a szemét, és felnézett. A vörös napkorong felfelé mászott a hegyoldalban. Muszasi felpattant. A nap melege újjáélesztette lelkesedését, és a tagjaiban felgyülemlett erő szinte követelte, hogy tegyen már valamit. Nyújtózkodott, majd csendesen megszólalt: - Eljött a nap.

Éhes volt, és emiatt valamiért Dzsótaró jutott eszébe. Talán túl durván bánt előző este a fiúval, de szándékkal csinálta, hozzátartozott a kölyök kiképzéséhez. Ismét megnyugtatta magát, hogy Dzsótaró bárhol is legyen, nincs igazán veszélyben.

Hallgatta a hegyoldalon végigfutó patak hangját. A víz megkerülte a bambuszligetet, majd előbukott a kerítés alól, és úgy haladt tovább a kastély alantabb fekvő földjei felé. Muszasi megmosta az arcát, és reggeli helyett teleitta magát. Jó volt a víz, olyan jó, hogy Muszasi úgy képzelte, ez lehet a fő oka annak,

hogy Szekisúszai ezt a helyet választotta, hogy elvonuljon a világ elől. Miután nem volt jártas a teaszertartásban, sejtelve sem volt arról, hogy az ilyen tiszta víz a teamesterek megvalósult álma.

Kéztörölőjét beáztatta a patakba, alaposan megtörölte nyakát és kipucolta körmeit. Aztán a kardjához erősített törrel rendbe tette haját. Mivel Szekisúszai nemcsak a Jagyú-iskola mestere, de az egész ország egyik legnagyobb embere, Muszasi a lehető legjobban akart kinézni. Hisz mi más ő, mint egy névtelen harcos, oly távol Szekisúszaitól, mint a legkisebb csillag a holdtól.

Megpaskolta haját, megigazította gallérját, belülről is összeszedte magát. Tiszta volt az agya. Készen állt arra, hogy kopogtasson Szekisúszai ajtaján.

A ház elég magasan volt a hegyoldalban, és nem volt valószínű, hogy a kopogtatást meghallanák. Körülnézett, lát-e kopogtatót, és két táblát vett észre a kapu két oldalán. Gyönyörű kalligráfiával faragott írás volt rajtuk, s a faragásban kékes agyag, amely bronzszerű patinát adott. A jobb oldalin ez állt:

*„Ne légy gyanakvó, ó írástudó
arra, ki zárni szereti ajtaját.”*

A bal oldalin:

*„Kardforgatót itt nem találsz,
Csak a mező ifjú fülemüléit.”*

A vers az „írástudóknak" volt címezve. Vagyis a kastély tisztviselőinek, de ennél mélyebb volt értelme. Az öreg nem pusztán a vándor harcművészet-tanulók előtt zárta be ajtaját, hanem a világ ügyei előtt is, annak dicsőségeivel és gondjaival. Maga mögött hagyta a világi vágyat, mind a sajátját, mind a máséit.

Fiatal vagyok még, gondolta Muszasi, túlságosan fiatal. Nem férhetek ehhez az emberhez.

Elpárolgott a vágya, hogy kopogtasson a kapun, sőt az ötlet, hogy rátörjön az ősi remetére, már barbárnak tűnt számára, egyszerűen röstellte magát.

Csak a virágok, a madarak, a szél és a hold léphetnek be ezen a kapun. Szekisúszaik már nemcsak az ország legnagyobb vívója volt, nemcsak egy hűbértartó ura, hanem olyan ember, aki visszatért a természethez, megtagadva az emberi élet hiúságát. Szentségtörés volna zaklatni házáat. És mily dicsőség, mily kitüntetés lenne legyőzni egy embert, akinek számára dicsőség és kitüntetés semmit nem jelent?

Milyen jó, hogy elolvastam ezt, mondta Muszasi magában. Ha nem tettem volna, teljesen bolondot csináltam volna magamból.

A nap már feljebb kapaszkodott, és a fülemülék éneke kezdett elhalkulni. Gyors léptek zaja hallatszott a hegy felől, ijedt kis madarak szálltak fűrgén az ég felé. Muszasi bekukucskált a kapun, hogy lássa, ki jön.

Ocú volt.

Tehát az ő fuvoláját hallotta! Várja meg és beszéljen vele? Menjen el?

Akarok beszélni vele, gondolta. Kell.

Határozatlanság fogta el. Szíve hevesen dobogott, önbizalma elszállt.

Ocú lefutott a lépcsőn, alig egy méterre állt meg tőle. Megfordult és meglepetten felkiáltott:

- Azt hittem, mögöttem jön - morogta. Körülnézett, aztán visszazaladt fölfelé a hegyre.

- Dzsótaró, hol vagy?

Ahogy meghallotta a hangját, Muszasi elvörösödött zavarában és izzadni kezdett. Undor töltötte el a gondolatra, mennyire nincs önbizalma. Nem volt képes elmozdulni rejtekhelyéről, a fák közül.

Ocú ismét kiabált, s ez alkalommal kapott választ is.

- Itt vagyok!

- Te hol vagy? - kiáltotta Dzsótaró föntről, a ligetből.

- Itt - felelte a lány. - Mondtam neked, hogy ne kószálj így el.

Dzsótaró feléje futott. - Ó, szóval itt vagy! - lelkesedett.

- Nem azt mondtam, hogy gyere utánam?

- Hát azt csináltam, de aztán megláttam egy fácánt és üldözőbe vettem.

-Micsoda dolog egy fácánt kergetni! Elfelejtetted, hogy fontosabb dolgod van? Mást kell megkeresni ma reggel.

- Ó, miatta nem aggódom. Nem az a fajta, aki megsebesül.

- Hát tegnap este nem így gondoltad, amikor berontottál a szobámba. Majdnem sírtál.

- Nem is igaz, csak minden olyan gyorsan történt, hogy nem tudtam, mit tegyek.

- Én sem, különösen, hogy megmondtad nekem a mestered nevét.

- Honnan ismered Muszasit?

- Ugyanabból a faluból jöttünk.

- Ez minden?

- Természetesen, ez minden.

- Furcsa. Nem értem, miért kezd valaki bögni csak azért, mert valaki a falujából felbukkan itt.

- Annyit sírtam!

- Hogy lehet, hogy mindenre emlékszel, amit én csináltam, amikor semmire sem emlékszel, amit te tettél. Különben is, azt hiszem, valóban megijedtem. Nem aggódtam volna, ha négy átlagos ember lett volna a mesterem ellen, de ezek mind jó vívók. Amikor meghallottam a fuvoládat, eszembe jutott, hogy itt vagy a kastélyban, és gondoltam, hogyha bocsánatot kérek az uraságtól...

- Ha te hallottál játszani, Muszasinak is meg kellett hallania. Még azt is tudhatta, hogy én vagyok. - Ellágyult a hangja. - Rá gondoltam játék közben.

- Hát nem mindegy? Különben én is meg tudtam mondani a fuvola hangjából, hogy te játszol.

- Szép kis dolog volt! Beviharzottál a házba és kiabáltál, hogy valami csata folyik odakint. Az uraság teljesen megdöbben.

- De milyen kedves ember! Amikor elmondtam neki, hogy megöltem Tárót, nem is haragudott rám, mint a többiek.

Ocú hirtelen rájött, hogy csak az időt vesztegeti, és a kapu felé sietett. - Majd később beszélgetünk - mondta. - Jelenleg fontosabb dolgunk is van. Meg kell ta-

lálnunk Muszasit. Szekisúszai még a magának állított szabályt is megtörte, amikor azt mondta, hogy szeretne találkozni vele.

Ocú olyan jókedvűnek tűnt, mint egy virág. A kora reggeli napfényben arca érett gyümölcsként ragyogott. Megszagolta a fiatal leveleket és érezte, mint tölti meg frissességük a tüdejét. Muszasi a fák között rejtőzve feszülten figyelt, de megdöbben, milyen egészségesnek látszik. Ez az *Ocú*, akit most látott, merőben különbözött attól a lánytól, aki elhagyatottan üldögélt a Sippodzsi verandáján, és üres tekintettel bámult a világba. Ocúnak akkor nem volt kit szeretnie. Vagy legalábbis, halvány és nehezen megfogható volt szerelme, érzelmes gyerek volt, állandóan tudatában árvaságának és gyűlölve aényt.

Amikor megismerte Muszasit, és kezdett felnézni rá, született meg benne az a szerelem, amely azóta is benne lakott és értelmet adott életének. A hosszú év alatt, amelyet azzal töltött, hogy kereste, teste, lelke egyaránt felvérteződött a bátorsággal, hogy szembenézzen bármivel, amit útjába vezényel a sors.

Muszasi érezte benne ezt az új vitalitást, látta, mennyire megszépítette, s elöntötte a vágy, hogy elvigye valahova, ahol kettesben lehet vele, s mindent elmondhat neki. Azt, hogy mennyire vágyódik utána, mennyire szüksége van rá fizikailag. Fel akarta fedni, hogy vasszíve mélyén gyengeség rejtőzik, vissz-sza akarta vonni a szavakat, amelyeket a Hanada hídra faragott. Ha senki nem látja, kimutathatja, milyen gyengéd tud lenni. Átölelheti, arcát az övéhez dörzsölheti, nem kell szégyellnie a könnyeit. Most

már elég erős ahhoz, hogy bevallhassa magának, hogy valódiak az érzései.

Eszébe jutottak dolgok, amelyeket Ocú a múltban mondott neki, s már látta, milyen kegyetlen, ronda dolog volt tőle, elutasítani egyszerű, egyenes szerelmét.

Nyomorultul érezte magát, mégis volt benne valami, ami nem hagyta, hogy megadja magát ezeknek az érzéseknek. Valami, ami azt mondta, téved. Egyszer csak két különböző ember lett, az egyik vágyódott arra, hogy Ocúhoz kiáltson, a másik azt mondta, bolond. Nem lehetett biztos benne, melyik a valódi énje. Döntésre képtelenül kukucskált a fa mögül, s mintha két ösvényt látott volna maga előtt, az egyik a fény, a másik a sötétség felé vezetett.

Ocú nem vette észre, hogy ott van, kísértált a kapun. Hátranézett, látta, hogy Dzsótaró lehajol és fölvesz valamit.

- Dzsótaró, mi a csudát csinálsz? Siess már!
- Várj! - kiáltott a fiú izgatottan. - Nézz ide!
- Mit akarsz attól a koszos, öreg ruhától?
- Muszasié.
- Muszasié? - tört ki a lányból. Visszarohant.
- Igen, az övé - felelte Dzsótaró, és a sarkánál fogva felé emelte a kéztörlőt. - Megismerem. Az özvegy házából való, akinél Narában laktunk. Nézd csak, itt a ráfestett juharfa jel és a betű, amit Linnék kell olvasni, így hívják az ottani étterem tulajdonosát.

- Gondolod, hogy Muszasi itt volt? - Ocú sírva, kétségbeesetten nézett körül.

Dzsótaró kiegyenesedett, hogy csaknem olyan magas lett, mint a lány, és tele torokból elkiabálta magát: Szenszei!

Zizegés hallatszott a liget felől. Ocú megpördült és a fák felé futott, a fiú utána rohant.

- Hova szaladsz? - kiabálta.
- Muszasi épp most futott el.
- Merre?
- Arra.
- Nem látom.
- Odaát van a fák között.

Egy pillanatra megpillantotta Muszasit, de az öröm helyét azonnal balsejtelem fogta el, mert egyre növekedett a távolság közöttük. Teljes erőből futott utána. Dzsótaró mellette rohant, bár nem igazán hitte, hogy a lány látta Muszasit.

- Tévedsz - kiabálta. - Valaki más lehetett. Miért futna el Muszasi?

- Nézd csak!

-Hol?

- Ott. - Megállt, mély lélegzetet vett, és úgy kiabálta, ahogy a torkából kitelt: - Mu-sza-si! - De alig hagyta el a kétségbeesett kiáltás ajkait, megbotlott és elesett. Dzsótaró felsegítette, a lány pedig sírva korholta: - Miért nem kiabálsz te is? Hívjad, hívjad!

A fiú ahelyett, hogy engedelmeskedett volna, megmerevedett, döbbenten bámult az arcába. Látta már ezt az arcot, véres szemeivel, szúrós szemöldökével, viaszos orrával és állával. Ez az arc volt a maszkon. Azon az örültnő-maszkon, amelyet a narai özvegy adott neki. Ocú arcáról hiányzott a furcsán faragott

száj, egyébként megdöbbentő volt a hasonlóság. Az ijedtségtől gyorsan visszahúzta kezét.

Ocú tovább korholta: - Nem adhatjuk föl! Soha nem jön vissza, ha most elengedjük. Hívjad már, vissza kell jönnie!

Dzsótarónak azt súgta egy belső hang: fölösleges, de elég volt egy pillantás Ocú arcára, hogy lássa, nem érdemes vitatkozni vele. Tovább futottak, és ő is teljes erejéből kiabált.

A liget mögött egy alacsony hegy emelkedett, melynek alján vezetett a Cukigaséből Igába vezető mellékút.

- Ott van Muszasi! - kiáltott fel Dzsótaró.

Miután az útra értek, a gyerek tisztán látta gazda'ját, de Muszasi túl messze volt ahhoz, hogy hallhassa kiáltásaikat.

Ocú és Dzsótaró futottak, ahogy a lábuk bírta és rekedtre kiabálták magukat. Kiáltásuk végig visszhangzott a mezőkön. A völgy szélénél elvesztették szem elől Muszasit, aki egyenesen berohant a fákkal borított hegyoldalba.

Megtorpantak, és olyan elveszetten álltak, mint az elhagyott gyerekek. Fehér felhők nyújtózkodtak üresen fölöttük, s a patak mormogása csak kihangsúlyozta magányosságukat.

-Megőrült, teljesen elvesztette az eszét! Hogy hagyhatott így egyedül? - toporzékolt Dzsótaró sírva. Ocú egy nagy diófának dőlt és hagyta, hogy potyogjanak a könnyei. Bármennyire szerette is Muszasit - bármit feláldozott volna érte ~, ez nem volt elég, hogy visszatartsa. Zavart volt, dühös, és úgy

érezte, mintha megfosztották volna valamitől. Tudta, mi a férfi életcélja, és azt is, miért kerüli őt. Tudta azóta a nap óta, amikor a Hanada hídon találkoztak. Csak azt nem volt képes megérteni, miért tekinti őt Muszasi akadálnak közte és célja között. Miért gyengítené a jelenléte eltökéltségét?

Vagy mindez csak kifogás? Talán az volna az igazi ok, hogy nem kedveli eléggé? Ez megmagyarázná és mégis... és mégis... Ocú akkor ismerte meg igazán Muszasi, amikor látta a fához kötözve a Sippodzsi-nál. Nem az az ember, aki hazudna egy nőnek. Ha nem törődne vele, megmondaná. Ezzel szemben a Hanada hídnál azt mondta, hogy nagyon is kedveli. Szomorú szívvel emlékezett vissza szavaira.

Árvaként nőtt föl, s volt benne valami, ami megakadályozta, hogy túl sok emberben bízjon. De ha egyszer megbízott valakiben, abban teljesen bízott. Jelen pillanatban úgy érezte, nincs senkije, csak Muszasi, akiért érdemes élnie, akiben megbízhat. Matahacsi árulása kemény lecke volt, milyen óvatosnak kell lennie a férfiakkal. De Muszasi nem Matahacsi. A lány nemcsak azt határozta el, hogy neki szenteli az életét, bármi történjen is, azt is eldöntötte, hogy soha nem bánja meg.

De miért nem mondott a férfi legalább egy szót? A diófa levelei remegtek, mintha a fa maga is megértené bánatát és együttérezne vele.

Minél dühösebb lett, annál jobban erőt vett rajta a szerelem. Nem tudta volna megmondani, a sors teszi vagy nem, de bánattépte lelke azt mondta, számára Muszasi nélkül nincs élet.

Dzsótaró végignézett az úton. - Itt jön egy pap - morogta, de Ocú ügyet sem vetett rá.

Dél közeledtével az ég mély, átlátszó kék lett. A lejtőn leereszkedő szerzetes távolról úgy látszott, mintha a felhők közül bukkant volna elő, mintha nem is a földön járna. Ahogy a diófához közeledett, megpillantotta Ocút.

- Mi ez itt? - tört ki belőle, és hangjára Ocú felpillantott.

Duzzadt szeme tágra nyílt a csodálkozástól. - Takuan! - sírt föl. Mostani helyzetében megmentőjének látta Takuan Sóhót, azt sem tudta, nem álmodik-e.

Ocú bármennyire is meglepődött Takuan látványán, a szerzetes számára találkozása a lánnyal azt jelentette, hogy beigazolódott a gyanúja. Érkezése sem véletlen, sem csoda nem volt.

Takuan régóta baráti viszonyban volt a Jagyú családdal, kapcsolatuk azokban az időkben kezdődött, amikor fiatal szerzetesként a Szangeninben, kötelességei közé tartozott a konyha tisztítása és a babpásté-tom készítése is.

Abban az időben a Szangenin, vagy ahogy akkoriban emlegették, a Dahitokudzsi északi szektora híres volt mint „szokatlan” szamurájok gyülekezőhelye. Vagyis olyan szamurájoké, akik filozofikusan gondolkodtak élet és halál értelméről. Akik a szellem dolgait is tanulmányozni akarták, akárcsak a harcművészetek technikáit. Szamurájok végül nagyobb számban gyülekeztek oda, mint zen szerzetesek, és ennek eredménye az lett, hogy a templomlázugások melegágyaként vált ismertté.

A szamurájok között, akik rendszeresen ide látogattak, volt Szuzuki Ihako, Kóizumi nagyúr testvére, Jagyú Gorozaemon, a Jagyú-ház örököse és Gorozae-mon testvére, Munenori. Munenori hamar megkedvelte Takuant, és azóta is tart a barátság. Takuan többször is meglátogatta a Kojagyú-kastélyt, találkozott Szekisúszejai is és mélyen tisztelte az öreget. Szekisúszejai is megkedvelte a fiatal szerzetest, s úgy vélte róla, még sokra viszi.

Takuan nemrégiben megállt egy időre Izumi tartományban, a Nanszódzsiban, s onnan küldött egy levelet, amelyben Szekisúszejai és Munenori hogyléte iránt érdeklődött. Hosszú választ kapott Szekisúszejaitól, melynek egy része így szólt:

„Igen szerencsés vagyok újabban. Munenori hivatalt kapott Edóban a Tokuváktól, s unokám, aki otthagya a higói Kató szolgálatát, hogy magában tanuljon tovább, szépen halad. Nekem szolgálatomba szegődött egy gyönyörű, fiatal lány, aki nemcsak hogy szépen fuvolázik, de beszélget is velem, együtt teázunk, virágokat rendezünk és verseket írunk. Öregkorom öröme ő, bimbózó virág, mely nélkül házám rideg, elhervadt öreg kunyhó volna. Minthogy azt állítja, Mimaszakából származik, amely közel van ahhoz a helyhez, ahol te születted, és egy Sippodzsi nevű templomban nevelkedett, gondolom, benne és benned sok közös vonás van. Szokatlanul kellemes egy szépen szóló fuvola hangjainál meginni az ember esti szakéját és minthogy ily közel vagy, remélem eljössz, és együtt élvezed velem.”

Takuannak minden körülmények között nehezebbé esett volna visszautasítani a meghívást, de mivel biztos volt benne, hogy a levélben leírt lány Ocú, annál szívesebben elfogadta.

Megindultak Szekisúszai háza felé, közben Ta-kuan jó néhány kérdést feltett Ocúnak, s ő fenntartások nélkül válaszolt. Elmondta neki, mit tett azóta, hogy utoljára látták egymást Himedzsiben, mi történt ma reggel, és hogy érez Muszasi iránt.

Takuan türelmesen bólogatva hallgatta végig a könnyes történetet. Amikor a lány befejezte, így szólt:

- Azt hiszem, a nők képesek rá, hogy olyan életformákat válasszanak, amelyek férfiak számára lehetetlenek. Feltételezem, azt akarod, hogy tanácsot adjak neked, mely utat kövess a jövőben.

- Ó, dehogya! -

Hát...

- Már eldöntöttem, mit teszek.

Takuan alaposan szemügyre vette. A lány megállt és a földet nézte. Úgy látszott, mély kétségbeesés kerítette hatalmába, mégis volt valami erő a hangjában, amely arra kényszerítette Takuant, hogy újra értékelje.

- Ha kétségeim lettek volna, soha nem hagytam volna ott a Sippodzsit - mondta a lány. - Még mindig az a célom, hogy találkozzak Muszasival. Csak az kérdéses előttem, vajon gondot okozok-e ezzel neki? Vajon boldogtalanná teszem azzal, hogy tovább élek? Ha igen, tennem kell valamit.

- Mégis, hogy érted ezt?

- Nem mondhatom el.
- Légy észnél, Ocú!
- Hogy érted?
- Ez alatt a fényes, vidám nap alatt a halálisten cibálja a ruhádat.

- Nem... nem tudom, mire gondolsz.
- Nem is gondoltam, de ennek csak az az oka, hogy a halálisten erőt ad neked. Bolond volnál meghalni, Ocú, különösen egy ilyen egyoldalú szerelmi ügy miatt.
- Takuan felnevetett.

Ocú pedig ismét feldühödött. Akár a levegőnek is beszélhetne, hiszen Takuan soha nem volt szerelmes. Lehetetlen, hogy bárki is megértse, mit érez, aki maga még nem szeretett. Ugyanolyan lehetetlen megmagyarázni neki érzéseit, mint Takuannak zen buddhizmusra tanítani egy idiótát. De ahogy van igazság a zenben, akár megérti egy idióta, akár nem, vannak emberek, akik képesek meghalni a szerelemért, akár megérti ezt Takuan, akár nem. Legalábbis egy nőnek a szerelem sokkal fontosabb, mint egy zen pap zűrös rejtvényei. Ha valakit elsöpör egy szerelem, amely életet vagy halált jelenthet, nem mindegy a kérdés: hogy hangzik egyetlen kéz tapsolása? A lány az ajkába harapott és megfogadta, egy szót sem szól.

Takuan elkomolyodott. - Férfinak kellett volna születned, Ocú. Egy férfi a te akaraterőddel bizonyára valami nagy tettet hajtana végre az ország javára.

- Úgy érted, hogy egy ilyen nőnek, mint amilyen én vagyok, helytelen léteznie, mert csak bajt okoz Muszasinak?

- Ne csavard ki, amit mondok, nem erről beszélek.

De bármennyire szereted is Muszasit, elfut előled, ugye? És lefogadom, soha nem éred utol.

- Nem azért csinálom ezt, mert élvezem. Nem tudok segíteni rajta. Szeretem.

- Nem látlak egy ideig, és mire észbe kapok, máris úgy viselkedsz, mint akármelyik másik nő.

- Hát nem érted? Ó, nem érdekes, ne is beszéljünk róla. Bármilyen ragyogó pap is vagy, soha nem értheted meg egy nő érzéseit.

- Nem tudom, mit válaszoljak. Igazad van, a nők megzavarnak.

Ocú elfordult tőle. - Gyerünk, Dzsótaró!

Takuan csak állt és nézte, mint indulnak meg az úton. Bármennyire is bántotta, arra a következtetésre jutott, hogy nincs mit tennie. Utánakiabált: - El sem búcsúzol hát Szekisúszaitól, mielőtt útra kelsz?

- A szívemben mondok búcsút neki. Tudja, hogy egyébként sem szándékoztam ilyen hosszan a házában maradni.

- Hát nem gondolod meg?

- Mit gondolnék meg?

- Szép volt a mimaszakai hegyek között élni, de itt is szép. Békés, nyugodt, az élet egyszerű. Nem szívesen látom, hogy elindulsz a nagyvilágba, a maga összes nyomorúságával és nehézségével. Jobb szeretném, ha ezek között a hegyek, patakok és fülemülék között élnéd békében az életed.

- Ha-ha-ha, nagyon köszönöm, Takuan.

Takuan sóhajtott, rájött, hogy tehetetlen ezzel az erős akaratú lánnyal szemben, aki oly vakon követi az általa választott utat.

- Nevehetsz, Ocú, de az ösvény, amelynek nekivágsz, a sötétségé.

- Sötétségé?

- Te templomban nevelkedtél. Tudnod kéne, hogy a vágy és a sötétség ösvénye csak nyomorúsághoz és frusztrációhoz vezet.

- Sohasem volt más út előttem, amióta csak megszülettem.

- De van, de van! - Takuan minden meggyőződését beleadta, szinte könyörgött. A lányhoz lépett, megfogta a kezét.

- Beszélék róla Szekisúszaijal - ajánlotta. - Arról, hogy élhetnél itt boldogan. Találhatsz egy jó férjet itt Koj agyúban, lehetnek gyerekeid és élhetsz úgy, ahogy egy nő szeret. Jobbá tehetned ezt a falut. Ez téged is boldogabbá tenne.

- Megértem, hogy segíteni akarsz, de...

- Tedd meg, kérlek!

Takuan a kastély felé húzta a lányt és Dzsótárára pillantott. - Te is gyere, fiú.

Dzsótárá határozottan rázta a fejét. - Én ugyan nem, én a gazdámat követem.

- Nos, tégy, amit akarsz, de legalább menj vissza a kastélyba és köszönj el Szekisúszaitól.

- Jaj, elfelejtettem! - szisszent fel Dzsótárá. - Ott felejtettem a maszkomat. Érte megyek. - S ezzel elrohant, mit sem törődött a sötétség vagy a fényesség ösvényével.

Ocú azonban mereven állt a keresztúton. Takuan elernyedte, ismét nem volt más, **mint a régi jó** barát, figyelmeztette, milyen veszélyek leselkednek rá az életben, amelyet magának választott, s megpróbálta meggyőzni, hogy más utak is vannak a boldogságra. Ocút nem hatotta meg.

Dzsótaró kisvártatva megérkezett futva, arcán a maszkkal. Takuan megdermedt, amikor meglátta. Ösztönösen érezte, ez Ocú jövőbeni arca. Így fog kinézni, miután végigszenvedte hosszú útját a sötétség ösvényén.

- Mennem kell - húzódott el Ocú.

Dzsótaró az ujjába kapaszkodott. - Igen, menjünk már.

Takuan panaszosan emelte tekintetét a fehér felhők felé. - Többet nem tehetek - mondta. Buddha maga is lemondott arról, hogy nőket megmentsen.

- Viszontlátásra, Takuan! - köszönt el Ocú. - Meghajlok itt Szekisúszai előtt, de megmondanád neki te is, hogy mindent köszönök, és elbúcsúznál a nevemben?

- Kezdem azt hinni, hogy mi papok bolondok vagyunk. Bárhová megyünk, csak olyanokkal találkozunk, akik a pokol felé rohannak. - Takuan felemelte kezét, majd hagyta lehullani. Ünnepelesen szólalt meg: - Ocú, ha kezdesz fulladni az Ördög Hat Útján, vagy a Három Átkelésnél, mondd ki a nevem. Gondolj rám és hívjál engem. Addig is csak annyit mondhatok, utazz, amilyen gyorsan csak tudsz, és próbálj vigyázni magadra.

5 SZASZAKI KODZSIRÓ

Kiotótól délre, a Jodo folyó a Momojama-hegytől kigyózik, ahol Fusimi vára található, aztán keresztül folyik a Jamasiro-síkságon Oszaka várának bástyái felé, úgy huszonöt kilométerre délnyugatra. Részint ez a közvetlen vízi összeköttetés az oka, hogy a kiotói környék minden politikai hullámverése azonnali visz-szahatást vált ki Oszakában, míg Fusimiban minden egyes szót, amit egy oszakai szamuráj, nemhogy egy oszakai tábornok kiejtett a száján, úgy jelentettek, mint a jövőre vonatkozó előjelet.

Momojama környékén nagy volt a felfordulás, merthogy Tokugava lejaszu elhatározta, hogy változtat a Hidejori alatt virágzó életformán. Oszaka-kastély, melynek ura Hidejori és anyja, Jodogimi volt, kétségbeesetten kapaszkodott halványuló hatalma maradványaiba, mint a lenyugvó nap tűnő szépségébe, de az igazi hatalom Fusimiban volt, ahol lejaszu szokott megszállni, ha a kanszai vidékre utazott. Mindenütt látható volt az összeütközés a régi és az új között. Érzékelt a folyón haladó csónakokból, az országúton utazó emberekből, a népdalokból, és látszott a munkát kereső állástalan szamurájok arcán.

Fusimi várát renoválták, és a hajókról a folyópartra hordott kövek valóságos hegyet alkottak. Többsé-

gük hatalmas szikla volt, legalább két méter széles és másfél méter magas. Szinte sísteregtek a tűző napsütésben. Bár a naptár szerint ős volt, a bágyasztó meleg a kora nyári esős évszakot követő kánikulára emlékeztetett.

Fehér csillogással remegtek a híd menti fűzfák, s hatalmas kabóca száguldott örült cikcakkokban a folyó fölött, s tűnt el egy kis házban a part mellett. A városka tetői, melyeket félhomályban, lágy színekben fürdettek lámpáik, most száraz, poros szürkék voltak. A déli hőségben két munkás megkönnyebbülten pihent fél órát hátfájdító munkájában, elterültek az egyik szikla széles felületén, s arról beszélgettek, ami mindenkit foglalkozatott.

- Gondolod, ismét háború lesz?

- Minden arra mutat. Úgy tűnik, senki nem elég erős ahhoz, hogy irányítsa a dolgokat.

- Azt hiszem, igazad van. Az oszakai tábornokok felfogadnak minden rónint, aki csak útjukba kerül.

- Nem lep meg. Talán nem is kéne hangosan mondanom, de úgy hallottam, a Tokugavák ágyúkat és lószert vesznek az idegenek hajóiról.

- Ha így van, miért hagyja Iejaszu, hogy az unokája, Szenime, hozzámenjen Hidejorihoz?

- Honnan tudhatnám? Bármit is tesz, lefogadom, tnegván az oka rá. A magunkfajta átlagos ember nem tudhatja, mi jár Iejaszu eszében.

Legyek zümmögtek körülöttük. Légyfelhő borított két közeli ökröt. Az üres szálfaszállító szekerek előtt egykedvűen, mozdulatlanul, nyálzó szájjal lustálkodtak az állatok a napon.

A közönséges munkások nem tudhatták a kastély renoválásának igazi okát, feltételezték, hogy Iejaszu ide fog költözni. Ezzel szemben egy nagyszabású építési program része volt, fontos eleme a Tokugava-féle kormányzásnak. Nagyszabású építkezési munkák zajlottak Edóban, Nagojában, Szurugában, Hiko-nében, Ocúban és tucatnyi más városban is. Nagyrészen politikai oka volt, Iejaszu többek között úgy tartotta befolyása alatt a daimiókat, hogy különböző nagyszabású építkezésekre fogta őket. Egyik sem volt elég hatalmas ahhoz, hogy visszautasítsa, s ezzel kellőképp lefoglalta az oldalán álló nagyurakat. Azok a daimiók, akik szemben álltak vele Szekigaharában, jövedelmük nagy részét erre kellett, hogy költsék. A kormányzat másik célja az volt, hogy megnyerje a köznépet, amely mind direkt, mind indirekt módon hasznot húzott a nagyszabású építkezésekből.

Csak Fusimiban majdnem ezer embernek adott munkát a kő mellvédek megemlése, és ennek eredményeként a várost a kastély körül hirtelen ellepték a házalók, prostituáltak és böglyök, a virágzás megannyi szimbóluma. A tömegek elégedettek voltak a jóléttel, amelyet Iejaszu hozott, s a kereskedők abban bíztak, hogy mindezek felül jó esély van a háborúra is, ami még nagyobb hasznot hoz. A javak gyorsan cseréltek gazdát, és többségük katonai felszerelés volt. A nagyvállalkozók abakuszaikat tologatva levonták a következtetést, hogy ez az, ami a nagy pénzt hozza.

A városiak gyorsan felejtették Hidejosi uralmának balzsamos napjait, s azon járt az eszük, mit nyer-

hétnek az elkövetkezendő időkben. Nem nagyon érdekelte őket, ki van hatalmon, ameddig kielégíthetik kis vágyaikat, s **nem látnak** okot panaszra. Iejaszu nem okozott csalódást, hiszen úgy szórta a pénzt, ahogy az ember cukorkát osztogat a gyerekeknek. Na persze nem a saját pénzét, hanem lehetséges ellenségeiét.

A mezőgazdaságban szintén új uralmi rendszert vezetett be. A helyi nagyurak többé nem uralkodhattak a paraszt felett tetszésük szerint, nem kény-szeríthették őket munkára. Mostantól a paraszt **a** saját földjén dolgozhatott - de mást nemigen tehetett -, politikailag tudatlanul tartották és arra tanították, bízza magát a hatalmon levőkre.

Iejaszu gondolkodásmódja szerint az volt az erkölcsös vezető, aki nem hagyja, hogy a földműves éhezzen, ugyanakkor arról is gondoskodik, hogy ne emelkedjen jelen helyzete fölé. Erre szándékozott alapozni a Tokugava-uralmat. Sem a városiak, sem a parasztok, sem a daimiók nem vették észre, mily gondosan illesztik őket egy feudális rendszerbe, amely végül kezüket, lábukat megköti. Senki nem gondolt arra, milyenek lesznek a dolgok száz év elteltével. Senki, kivéve Iejaszut.

A Fusimi-kastély munkásai a holnapra sem gondoltak. Csak azt várták, érjen minél hamarabb véget a nap. Bár háborúról beszélgettek, s arról, mikor törhet ki, nem sok közülük volt a békéről és felvirágzásról szőtt nagy tervekhez. Akárhogy történjen is, ők ennél rosszabb helyzetbe nemigen kerülhetnek.

- Dinnyét, ki kér dinnyét? - kiabálta egy parasztlány, aki mindennap ilyentájt jött **erre**. Mihelyt **fel-**

bukkant, sikerült is üzletet kötnie néhány emberrel, akik egy nagy szikla árnyékában üldögéltek. Vidáman ment csoportról csoportra. - Nem esztek diny-nyét?

- Megörültél? Azt hiszed, van annyi pénzünk, hogy dinnyét vegyünk?

- Ide gyere, én boldogan eszek dinnyét, ha ingyen van. A lány csalódottan ment tovább, hogy kezdeti szerencséje így elhagyta. Egy fiatal munkáshoz közeledett, aki két szikla között ült, egyiknek a hátát vetette, másinak a lábát támasztotta, karját összekulcsolta térde körül.

- Dinnyét? - kérdezte a lány, nem túl sok reménnyel.

A férfi vékony volt, szeme beesett, bőre megégett a naptól. A fáradtság felhője árnyékolta be fiatalságát, barátai mindazonáltal megismerték volna Honidén Matahacsit. Bágyadtan előkapart néhány piszkos pénzdarabot és a lánynak adta.

Ismét hátradőlt a sziklának, feje lekókadott. Ennyi erőfeszítés is kimerítette. Oldalra hajolt és a füre telepedett. Annyi ereje nem maradt, hogy fölvegye a dinnyét, amely lehullott a térdéről. Tompán meredt rá, fekete szemében nyoma sem volt erőnek, vagy a reménynek, hogy összeszedje magát.

- A disznók - motyogta. Azokra gondolt, akiket szeretett volna megbüntetni. Okóra, a fehérített arcával, Takezóra, a fakardjával. Az volt az első tévedése, hogy elment Szekigaharába. A második, hogy megadta magát a kéjsóvár özvegynek. Ha ez a két dolog nem történik, most otthon lenne Mijamoto-

ban, a Hon'iden család fejeként, egy gyönyörű feleséggel, hogy az egész falu irigyelne.

Gondolom, Ocú gyűlölhét... Vajon mit csinálhat? Jelen körülményei között egyetlen vigasza az volt, hogy korábbi jegyesére gondolt. Amikor végre megismerte Okó igazi természetét, újra elfogta a vágyódás Ocú iránt. Egyre többet gondolt rá azóta, hogy megjött az esze és otthagya a Jomodzsi teaházat.

Aznap éjjel, amikor távozott, megtudta, hogy az a Mijamoto Muszasi, aki egyre nagyobb hírré tett szert a fővárosban mint kardforgató, régi barátja, Takezó. A megdöbbenést szinte rögtön követték a féltékenység hullámai.

Ocúra gondolva abbahagyta az ivást, és megpróbált úrrá lenni lustaságán és rossz szokásain. De először nem volt képes megfelelő munkát találni. Átkozta magát, hogy öt évig kiesett a dolgok sorából, s egy idősebb asszony tartotta el. Egy ideig úgy tűnt neki, túl késő ahhoz, hogy megváltozzon.

Nem túl késő, biztatta magát. Mindössze huszonkét éves vagyok. Még mindent megtehetek, ha akarom. Sokaknak ismerős ez az érzés, de Matahacsi esetében azt jelentette, hogy vett egy mély lélegzetet, és egyszerűen átugrott egy ötéves szakadékot. Beállt napszámosnak Fusimiban.

Itt keményen dolgozott, napról napra robotolt, a nap égette testét nyártól tavaszig. Meglehetősen büszke volt magára, hogy kitartott.

Megmutatom nekik, gondolta most émelygése ellenére. Semmi oka, hogy ne szerezzek nevet magamnak. Amire Takezó képes, arra én is. Sőt, még többre

is, és meg is teszem. Aztán bosszút állok Okó ellenére is. Mindössze tíz évre van szükségem.

Tíz évre? Számolgatni kezdett, milyen idős is lesz Ocú akkor? Harmincegy éves. Vajon egyedül marad, vár-e rá ennyi ideig? Nem valószínű. Matahacsinak sejtelve sem volt arról, mi történt Mimaszakában, nem tudhatta, hogy mindez álmodozás, de tíz év akkor is sok. Nem adhat többet magának öt vagy hat évnél. Ennyi idő alatt kell elérnie valamit, több nincs. Akkor visszamehet a faluba, bocsánatot kérhet Ocú-tól, és ráveheti, hogy menjen hozzá. Nincs más mód, győzködte magát. Öt év, de legfeljebb hat. A dinnyére meredt, és a szemébe visszatért némi fény.

Egyik munkástársa épp akkor tápázkodott föl, rákönyökölt az előtte lévő sziklára és rászólt: - Hé, Matahacsi! Mít motyogsz ott magadban? Tiszta zöld az arcod. Romlott a dinnye?

Matahacsit újabb szédüléshullám kerítette hatalmába, de halvány mosolyt erőltetett az arcára. Megrázta fejét, és nyál csöppent le szája szélén.

- Semmi, semmi baj - nyögte ki. - Azt hiszem, egy kicsit túl sokat voltam a napon. Hadd pihenjek egy órácskát.

A vaskos kőszállítók csúfolták gyengesége miatt, igaz, csak kedélyesen. Egyikük megkérdezte:

- Miért vettél dinnyét, ha nem tudod megenni?

- Nektek vettem - felelte Matahacsi. - Gondoltam, ezzel kárpótollak titeket azért, hogy nem tudom kivenni a munkából a részem.

- Hé, ez jó volt! Emberek, dinnye! Matahacsi meghívott minket!

Egy szikla szélén széttörték a dinnyét, és mint a hangyák, úgy estek neki, mohón csámcsogva az édes, csöpögő vörös gyümölcsöt. Mire percekkal később a felügyelő előpattant a sziklák mögül s rájuk kiáltott: „vissza a munkához mindannyian”, már mind eltűntek.

Az ügyeletes szamuráj korbáccsal a kezében rohant elő kunyhójából, hatalmas izzadságbűz lengte körül. Kisvártatva felharsant az építkezésen a kőszál-lítók éneke, ahogy a hatalmas sziklát vaskos emelőkkal a görgőkre emelték és odébb vonszolták karvastagságú kötelekkel. Nehézkesen haladt, akár egy mozgó hegy.

A várépítések növekedésével virágozni kezdtek ezek a ritmikus munkadalok is. Bár ritkán írták le szövegüket, nem kisebb személyiség, mint az avai Hacsiszuka nagyúr, aki Nagoja várának építéséért volt felelős, több sort is idézett egy levélben. Az uraság, akinek aligha állt módjában építési anyagot érinteni, feltehetően társaságban tanulta. Az ilyen egyszerű kompozíciók, mint a következő is, amolyan divathóbortfélék lettek a társaságban, népszerűek, akárcsak a munkások között.

*„Avatagucsiból húztuk őket
Cibáltunk sziklát szikla után
Nemes urunknak, Tógorónak
Ejsza, ej'sza...
Húzd meg, rántsd meg, húzd meg, rántsd meg!
Az uraság beszél,
kezünk, lábunk remeg,
Hűségesek vagyunk - a halálig.”*

A levélíró mindezt így kommentálja: - Mindenki ezt éneklő, fiatal, öreg egyaránt, mindez része a világnak, amelyben élünk.

Bár a Fusimi munkásainak sejtelmük sem volt a társadalmi visszhangról, dalaik visszatükrözték a kort. Az Asikaga sógunátus hanyatlása idején a népdalok egészében véve dekadensek voltak, s többnyire egyedül énekelgették őket, de a Hidejosi-rendszer virágzása alatt gyakran harsantak vidám, kedélyes nóták a nyilvánosság előtt. Később, amikor Iejaszu kemény keze vette át a gyeplőt, a dallamok veszítettek pajkosságukból. Ahogy a Tokugava-uralom erősödött, a spontán éneklés egyre inkább utat adott a sógun szolgálatában álló muzsikuskok zenéjének.

Matahacsi kezébe temette fejét. Láztól lüktetett, és a munkadal akár egy méhraj, zúgott a fülében. Most, hogy egyedül volt, elfogta a csüggedés.

Mi haszna? - nyögött fel. Öt év. Tegyük fel, hogy keményen dolgozok, mit érek vele? Egynapi munkával alig keresek annyit, hogy ehessenek aznap. Ha kihagyok egy napot, nem eszek.

Megérezte, hogy valaki áll mellette. Felnézett, és egy magas fiatalembert pillantott meg. Fejét durván font szalmakalap fedte, oldalán batyu csüngött, olyasfajta, amelyet a sugyósák hordanak. Félig nyitott, acélbordás legyező formájú embléma volt a kalapja elején. Végignézett az építkezésen és fölmérte a terepet.

Egy idő múlva leült egy széles, lapos szikla mellé, amely pont megfelelő magas volt ahhoz, hogy íróasztalként szolgáljon. Lefújta tetejéről a homokot, s vele együtt egy sor menetelő hangyát is, aztán a szik-

Iára könyökölt, fejét kezére támasztotta, és tovább folytatta a környezet intenzív tanulmányozását. Bár a nap egyenesen rátűzött, **nem** mozdult, láthatólag ügyet se vetett a kényelmetlen hőségre. Észre sem vette Matahacsit, aki túl nyomorultul érezte magát ahhoz, hogy törődjön azzal, egyedül van-e vagy sem. A másik ember semmit nem jelentett neki. Hátat fordított az idegennek, és ritmikusan öklendezett. A szamuráj lassacskán felfigyelt rá.

- Te ott, mi a baj?

- A hőség - felelte Matahacsi.

- Elég rossz állapotban vagy, nem?

- Most már egy kicsit jobban vagyok, de még mindig szédülök.

- Adok neked rá orvosságot - mondta a szamuráj. Kinyitotta fekete, lakkozott gyógyszeres dobozát és néhány fekete tablettát rázott ki a tenyerére. Odament és Matahacsi szájába dugta a gyógyszert.

- Hamarosan jobban leszel.

- Köszönöm.

- Pihensz még egy ideig?

- Igen.

- Akkor tégy meg nekem egy szívességet. Tudasz velem, ha bárki jön. Dobj egy kavicsot, vagy ilyesmi.

Visszament a sziklájához, leült, ecsetet vett elő írókészletéből és jegyzetfüzetet kimonójából. Kinyitotta a füzetet, a sziklára tette, és rajzolni kezdett. Kalapja karimája alatt szeme fűgén cikázott oda-vissza a vártól közvetlen környékére, szemügyre **vette a** főtoronyt, az erődítményeket, a háttérben lévő hegyeket, a folyót és a kisebb patakokat.

Nem sokkal a szekihagarai ütközet előtt a várat megtámadták a nyugati hadsereg egységei, és **két** szárnya, valamint az árok egy része jelentős károkat szenvedett. Most nemcsak hogy helyrehozzák a bástyát, hanem meg is erősítik úgy, hogy felülmúlja Hidejori oszakai erődítményét.

A harcos gyorsan, de részletesen felvázolta az egész vár képét madártávlatból, majd egy másik oldalon kezdte megjelölni a hátsó megközelítési útvonalakat.

- **Ohöm, öhöm** - köhintett Matahacsi halkan. A munkafelügyelő előbukkant valahonnan a sem miből, és megállt a rajzoló mögött. Félig páncélba öl tűzve, lábán szalmapapuccsal csendben állt, mintha csak **azt** várná, hogy észrevegyék. Matahacsi némi büntudatot érzett, hogy nem látta időben, hogy korábban figyelmeztethesse. Most már késő volt.

A harcostanuló végül felemelte kezét, hogy lesöpörjön egy legyet izzadt gallérrjáról, s eközben megpillantotta a felügyelőt. Ahogy ijedt szemekkel felnézett, a samuráj dühödt pillantást vetett rá, majd kinyújtotta kezét a rajzáért. A harcostanuló megragadta csuklóját, és felugrott.

- Mégis mit képzelsz, mit csinálsz? - kiáltott rá.

A felügyelő megragadta a jegyzetfüzetet és magasra emelte. - Meg akarom nézni, mi ez - vakkantotta.

- Nincs hozzá jogod!

- Csak a munkámat végzem.

- Az **a** munkád, hogy beleüsd az orrod más emberek dolgába?

- Miért, nem nézhetem meg?

- Egy olyan bunkó mint te, meg sem értené.

_ Jobb lesz, ha magamnál tartom.

-Hát azt nem! - kiáltotta a harcostanuló, és megragadta a jegyzetfüzetet. Mindketten húzták, s végül kettészakadt.

- Vigyázz magadra! - kiáltotta a felügyelő. - Jobban teszed, ha megmagyarázod, mielőtt beviszlek.

; - Milyen jogon? Tiszt vagy?

- Így van.

- Melyik csoportból, ki a parancsnokod?

- Nem tartozik rád. De **nem árt, ha tudod, azt a parancsot kaptam, hogy nézzek utána mindenkinek, aki gyanúsnak tűnik. Ki adott rá engedélyt, hogy rajzot készíts?**

- A várakat és földrajzi környezetüket tanulmányozom. Mi rossz van ebben?

- Az, hogy nyüzsögnek az ellenséges kémek. Mindegyiknek van valamilyen kifogása. Nem számít, ki vagy. Válaszolnod kell néhány kérdésre. Gyere **velem.**

- Azzal vádolsz, hogy bűnöző vagyok?

- Csak tartsd a nyelved és kövess.

- Nyavalyás tiszték! Túlságosan hozzászoktatok ahhoz, hogy az emberek megalázkodnak, ahányszor kinyitjátok a ronda nagy szátokat.

- Fogd be a szád, gyerünk!

- Próbálj csak meg bevinni! - A harcostanuló hajthatatlan volt.

A felügyelő homlokán a haragtól kidagadtak az erek. Ledobta a fél jegyzetfüzetet, rátaposott, és előhúzta botját. A harcostanuló hátraugrott egy lépést, hogy jobb helyzetben legyen.

- Ha nem jössz velem jószántadból, meg kell hogy kötözzelek, úgy viszlek be - mondta a felügyelő.

De még ki sem mondta, ellenfele akcióba lendült. Hatalmas üvöltéssel egyik kezével megragadta a felügyelő nyakát, a másikkal páncélja alsó végét, s egy hatalmas sziklához vágta.

- Te semmirekellő! - kiabálta, de a felügyelő már nem hallhatta, mert feje úgy loccsant szét a sziklán, mint egy dinnye. Matahacsi ijedten felkiáltott, kezét arca elé kapta, hogy védje a felé repülő véres, nyálkás darabkáktól. A harcosdiák pedig gyorsan vissza nyerte előbbi nyugalmát.

Matahacsi megdöbben. Így hozzászólt volna ez az ember a brutálisan gyilkoláshoz? Vagy hidegvére pusztán utóhatás, amely a dühkitörést követi? Matahacsi izzadni kezdett. Amennyire meg tudta ítélni, a másik férfi még harminc sem lehetett. Csontos, napbarnított arca himlőhelyes volt, s úgy tűnt, mintha nem volna álla, talán amiatt a furecsán összezsugorodott seb miatt, amelyet egy mély kardvágás ejthetett.

Az egész eset olyan gyorsan történt, hogy sem a közelben lévő több száz munkás, sem a felügyelők nem vették észre. A munkások méhrajként szorgoskodtak tovább, s korbáccsal, bottal felfegyverzett felügyelők parancsokat üvöltöztek izzadó hátuk felé.

De egy szempár mégis látta, mi történt. Egy magas állványzaton, amelyről az egész környéket be lehetett látni, állt az ácsok és fafűrészelvek főfelügyelője. Látta, hogy a harcosdiák menekül, parancsokat kiáltott az állványzat alatt teázó gyalogkatonáknak.

- Mi történt?
- Megint egy verekedés?

Mások is hallották kiáltását, hogy fegyverbe, és kisvártatva sietős lábak verték fel a sárgás port, az építkezést a falutól elválasztó cölöpkerítés fakapuja közelében. Dühös kiáltások hallatszottak a gyülekező tömegből.

- Kém! Oszakai kém! Sohasem tanulnak.

- Öljétek meg, öljétek meg!

Köszállító kubikusok és mások rohanták le az állattan szamurájt, mintha csak a „kém” személyes ellenségük volna. Az, egy a kapun beporoszkáló ökröskocsi mögé szökkenve megpróbált kicsusszanni, de egy őrszem megpillantotta, és elgáncsolta egy szöggel kivert bottal.

A felügyelő állványáról felhangzott a kiáltás: - Ne hagyjátok elmenekülni!

A tömeg habozás nélkül nekiesett a szerencsétlennek, aki visszatámadott, mint egy sarokba szorított állat. Kicsavarta a botot az őrszem kezéből, felé fordult, és a fegyver hegyével fejen találta. Miután három vagy négy embert hasonló módon elintézett, előhúzta hatalmas kardját, és támadó állást vett föl. Támadói rémulten hőköltek hátra, de mielőtt utat vághatott volna magának a körből, kövek hullottak rá mindenfelől.

A tömeg kiélte haragját, kedve annál is gyilkosabb volt, mert mélyen belül mindannyian gyűlöltek a sugyóságát. Akár a legtöbb közember, ezek a munkások is haszontalan, semmirekellő, arrogáns népségnek tartották a vándor szamurájokat.

- Hagyjátok abba, ez örület! - kiáltotta az ostromlott szamuráj a józan eszükre hivatkozva. Bár vissza-

támadott, úgy tűnt, jobban érdekli, hogy korholja támadóit, mint hogy elkerülje a lehulló sziklákat. Nem egy ártatlan járókelő megsebesült közben.

Aztán hirtelen véget ért a csata. A kiabálás abbamaradt, a munkások visszabandukoltak munkahelyükre. Öt percen belül a hatalmas építkezés ugyanúgy nézett ki, mint korábban, mintha semmi sem történt volna. Két ór állt a földön heverő, vastag 3 kenderkötéllal összekötözött alak mellett.

- Alig van már benne élet, akár itt is hagyhatjuk, míg a mágisztrátus ide nem ér - mondta az egyik. Körülnézett, és észrevette Matahacsit. - Hé, te ott, vigyázz itt erre az emberre! Az sem baj, ha meghal.

Matahacsi hallotta ugyan a szavakat, de nem fogta fel fontosságát a jelenetnek, amelynek az előbb tanúja volt. Olyan volt, mint egy lidércnyomás, amelyet lát, hall, de agyáig nem jut el.

Milyen törekeny az élet, gondolta. Néhány perccel ezelőtt még elmélyülten rajzolt, most pedig meghal. És milyen fiatalon!

Sajnálta az ártatlan szamurájt, akinek feje félrebiccentve hevert a talajon, arca sötét volt a kosztól és az alvadt vértől, és eltorzult a haragtól. Egy vastag sziklához volt kötözve. Matahacsi fejében megfordult, vajon miért ilyen elővigyázatosak, amikor alig van már benne élet, talán már meg is halt. Egyik lába groteszkül kilátszott a hakamáján lévő hosszú szakadáson keresztül, a fehér sípcsont kibukott a vörös hús alól. Vér csordogált a fejbőre alól, s darazsak kezdtek zümmögni ragacsos haja körül. A hangyák csaknem ellepték kezét és lábát.

Szerencsétlen, gondolta Matahacsi. Ha komolyan tanult, komoly tervei lehettek az életben. Vajon honnan jöhetett, élnek-e még a szülei? Aztán különös kételye támadt. Vajon az idegen sorsán búslakodik, vagy saját jövőjének kilátástalanságán?

Olyan kor volt ez, amely tüzelte a fiatalok reményeit, arra biztatta őket, hogy egy álmot kergessenek, ösztökélte, hogy próbáljanak feljebb emelkedni az életben. Olyan kor volt, melyben még olyan valaki is, mint Matahacsi, arról álmodozott, hogy felemelkedik és várúr lesz egyszer. Még egy közepesen tehetséges harcos is megtehetette, hogy diplomáról diplomára utazva, megél a szerzetesek jótékonyaságából. Ha szerencsés volt, valamelyik helyi nemes is befogadhatta, ha még szerencsésebb, rendszeres jövedelmet húzhatott egy daimiótól.

Ám mindazok közül a fiatalemberek közül, akik oly nagy reményekkel indultak, ezerből legfeljebb egy ért el végül olyan pozíciót, amely elfogadható jövedelemmel járt. A többieknek meg kellett elégedniük azzal, hogy büszkék lehettek nehéz és veszélyes hivatásukra.

Ahogy Matahacsi az előtte fekvő szamurájon elmélkedett, hirtelen örültségnek érezte az egész ötletet. Hová vezethet az az út, amelyet Muszasi követ? Matahacsi vágya, hogy utolérje, sőt elhagyja gyermekkori barátját, nem csökkent, de a vérben úszó harcos látványától a Kard Útja hiábavaló bolondságnak tűnt.

Rémülten döbönt rá, hogy a harcos mozog, és gondolatainak menete hirtelen megszakadt. A férfi keze kinyúlt, mint egy teknősbéka feje, és belemar-

kok a földbe. Nehézkesen felemelte felsőtestét, megemelte fejét, és a kötél megfeszült.

Matahacsi alig tudott hinni a szemének, ahogy a férfi előrevánszorgott, maga mögött húzva a majdnem kétszáz kilós sziklát, amelyhez kötélét erősítették. Egy láb, két láb, emberfeletti erőfeszítés volt. Egy izomember vagy egy kőszállító munkás sem lett volna képes rá, bár azok sokat büszkélkedtek, hogy olyan erősek, mint tíz vagy húsz más ember együtt. A halál küszöbén fekvő szamurájt valami démoni erő szállta meg, amely képessé tette arra, hogy felülmúlja bármely normális halandó erejét.

Öklendezésféle tört fel a haldokló torkából. Kétségbeesetten próbált beszélni, de nyelve megfeketedett, kiszáradt és nem tudta kiejteni a szavakat. Légzése zaklatott sziszegés volt csupán, kidülledő szemekkel, kérőn meredt Matahacsira.

-Ké... r...lek...

Matahacsi nagy nehezen megértette, hogy azt mondja, „kérlek”. Aztán egy másik hang, teljesen érthetetlen. Matahacsi mégis kivette, hogy azt mondja, „könyörgök”. De igazából a férfi szeme beszélt. Benne voltak utolsó könnyei és a halál bizonyossága. Feje hátrahullott, légzése megszűnt. Egyre több hangya bújt elő a fűből, szállta meg a portól fehér haját, néhány még a vértől iszapos orrlyukakba is behatolt. Matahacsi látta, hogy a bőr a kimonó gallérja alatt feketeskék árnyalatot vesz.

Vajon mire akarhatta megkérni? Matahacsit kínozták a gondolat, hogy nem teljesít egy kötelességet. A szamuráj mellé állt, amikor beteg volt, és jó volt

hozzá, gyógyszert adott. Miért vakította meg a végzet, amikor figyelmeztetnie kellett volna az idegent a felügyelő közeledtére?

Matahacsi óvatosan megérintette a **ruhába** bugyolált csomagot a halott övéén. Ebből biztosan megtudja, ki volt ez az ember és honnan jött. Sejtette, hogy az lehetett a végakarata, hogy valamilyen módon hírt adjon a családjának. Elvette a csomagot, a gyógyszeres dobozkát, és gyorsan bedugta saját kimonója alá.

Épp azon elmélkedett, vágjon-e le egy hajtincset a férfi anyja számára, de miközben a félelmetes arcot nézte, lépéseket hallott közeledni. Kikukucsált a szikla mögül. Látta, hogy samurájok jönnek a holttestért. Ha elkapják a halott tulajdonával, komoly bajba kerül. Lekuporodott, és a sziklák között bujkálva menekült, mint egy mezei patkány.

Két órával később megérkezett az édességboltba, ahol lakott. A boltos felesége a ház mellett áztatta magát egy mosdókádban. Hallotta, hogy Matahacsi megérkezik, a tolóajtón keresztül felé villantott valamennyit fehér bőréből, és kiszólt: - Te vagy az, Matahacsi?

A férfi csak egy horkantással válaszolt, besietett saját szobájába, felkapott egy kimonót, s kardját a szekrényből, aztán a feje köré tekert egy törülközőt, és már vette is újra a szandálját.

- Nincs sötét odabent? - szólt be az asszony.
- Nem, jól látok.
- Hozok lámpát.
- Nem szükséges, már megyek is.

-Nem mosakszol?

- Majd később.

Kisietett és gyorsan távolodott a düledező háztól.

Néhány perc múlva hátranézett, egy csoport szamurájt látott, nem kétséges, hogy a várból jöttek. Egyszerre hatoltak be az édességbolt első és hátsó bejáratán.

Ez közel volt, gondolta. Persze, nem loptam el semmit, csak megőrzöm. Ezt kell tennem, ő kért rá.

Felfogása szerint egészen addig, ameddig tudomásul vette, hogy a holmi nem az övé, nem követett el bűnt. Ugyanakkor azt is felfogta, soha többé nem mutatkozhat az építkezésen.

A miszkantuszbokrok a válláig értek, esti köd lebegett fölötte. Ilyen távolról nem lehet észrevenni, könnyű lesz eltűnnie. Annál nehezebb volt eldönteni, merre menjen. Annál is inkább, mert erősen úgy érezte, hogy az egyik irány jószerencsét hoz, a másik balszerencsét.

Oszakába? Kiotóba? Nagojába? Edóba? Egyik helyen sem voltak barátai, akár kockát is vethetne, merre menjen. A kockában, akárcsak az ő életében, minden szerencse kérdése. Megy, amerre a szél fújja.

Ugy tűnt, minél tovább megy, annál jobban ellepik a bokrok. Bogarak zümmögtek körötte, s a leszálló köd átnedvesítette ruháit. A nedves fű a lábára tekeredett, ágak akadtak az ujjába, a lábszára sajgott. Déli hányingere elmúlt, de szörnyű éhség kínozta. Mihelyt lerázta üldözőit, kínszenvedéssé vált a járás.

Kínzó vágyat érzett, hogy valahol lefeküdjön és pi' henjen. Elkínlódott a mező széléig, ahol megpilian-

totta egy ház tetejét. Ahogy közelebb ért, látta, hogy a kapu és a kerítés megdőlt, feltehetőleg egy vihar rongálta meg. A tető is javításra szorult. A ház pedig valaha gazdag családé lehetett, körülengte valami kopott elegancia. Matahacsi gyönyörű udvari dámát képzelt el, amint lefüggönyözött hintóban közeledik a ház felé.

Keresztülment a düledező kapun, s látta, hogy mind a főházat, mind a kisebb melléképületet szinte teljesen elborítják a gyomok. A jelenet Szaigijónak, a költőnek egyik versére emlékeztetett, amelyet gyerekkorában tanítottak meg neki.

„Megtudtam, hogy valaki, akit egykor ismertem, Fuszimiban élt, elmentem és meglátogattam, de olyan elvadult volt a kert, hogy alig láttam az ösvényt. A rovarok zümmögése közben ezt a verset írtam:

*A gyomon áthatolva
elrejttem könnyes érzéseim
kimonóm redőibe, a
harmat áztatta kertben.
Még a rovarok is sírnak.”*

Matahacsi beleborzongott, ahogy leguggolt a ház mellett, és halkán suttogetta a rég elfelejtett szavakat.

Már kezdett arra a következtetésre jutni, hogy a ház üres, amikor odabent vörös fény tűnt fel. Aztán meghallotta a sakuhacsi, a bambuszfuvola epekedő dallamát, amelyen a kolduló szerzetesek játszanak, amikor az utcákon kéregetnek. Bekukucskált és lát-

ta, hogy a zenész valóban ehhez az osztályhoz tartozik. A kemence mellett ült. A tűz nagyobb lángra lobbant, és a szerzetes hatalmas árnyéka remegett a falon. Bánatos dallamot játszott, az egyedüllét és az ősi melankólia magányos énekét. Nem szentelte másnak, csak saját magának. Egyszerűen játszott, nem cifrázta, és Matahacsinak az volt a benyomása, nem büszke a játékára.

Amikor a dal véget ért, a pap felsóhajtott és szónokolni kezdett:

- Azt mondják, az ember negyvenéves korára túl van a tévedéseken. De itt vagyok én! Negyvenhét évesen tönkretettem családom hírnevét. Negyvenhét évesen! Tévedtem; sikerült mindent elveszítenem, vagyont, rangot, hírnevet és nemcsak ezt. Egyetlen fiamat magára hagytam ebben a gonosz világban... És miért? Mert belehabarodtam valakibe.

Megalázó. Soha nem nézhetek halott feleségem szemébe, sem a gyerekébe, bárhol legyen is. Ha! Amikor azt mondják, az ember negyvenévesen bölcs lesz, nyilván nagy emberekről beszélnek, nem ilyen hitványokról, mint amilyen én vagyok. Ahelyett, hogy azt hittem, éveim miatt bölcs vagyok, elővigyázatosabbnak kellett volna lennem, mint valaha. Bolondság nem így viselkedni, ha nő van a dologban. - Letette sakuhacsiját maga elé, mindkét kézzel megtámasztotta a szárnyfúvókáján, és folytatta. - Ami' kor az a dolog Ocúval kiderült, senki sem bocsájtott meg nekem. Késő már nekem, késő.

Matahacsi belopakodott a szomszéd szobába. Viszataszította a látvány. A pap arca beesett volt, vállá-

it behúzta, mint egy kivert kutya. Matahacsi csend' ben kuporgott a libegő tűzvilágnál, a szerzetes alakja az éjszaka ördögeinek képét idézte.

- O, mit tegyek? — nyögte a pap, beesett szemét a tető felé emelte. Kimonója egyszerű volt, s kopott, de ezen kívül fekete reverendát is viselt, amely jelezte, hogy a kínai zen mester, Pu-Hua követője, a vörös gyékény, amelyen ült és amelyet feltekerve magával vitt, bárhova ment, valószínűleg egyetlen tulajdona. Ágya, függönye és rossz időben tető a feje fölött.

- Beszéd nem hozza vissza, amit elvesztettem - mondta most. - Miért is nem voltam óvatosabb? Azt hittem, megértem az életet, de semmit nem értettem. Hagytam, hogy rangom a fejem fölé nőjön. Szégyentelenül viselkedtem egy nővel, nem csoda, hogy elhagytak az istenek. S mi más lehetne megalázóbb?

A pap lehorgasztotta fejét, mintha bocsánatot kérne valakitől, majd még lejjebb eresztette.

- Magammai nem törődök. Ez az élet, amelyet most élek, megfelel nekem. Helyes, hogy vezekel nem kell. De mit tettem Dzsótaróval? Többet szenved helytelen viselkedésem miatt, mint én. Ha még mindig Ikeda nagyúr szolgálatában állnék, most egy olyan szamuráj egyetlen fia lenne, akinek ötezer véka a jövedelme, de a hülyeségem miatt semmije sincs. Még rosszabb *lesz*, ha valamikor felnőtt és megtudja az igazat.

Egy ideig arcát kezébe temetve ült, aztán hirtelen felállt.

- Abba kell ezt hagynom. Már megint ez az önsajnálát! Felkelt a hold, ki kell mennem a mezőre. Meg

kell szabadulnom ezektől a régi kísértetektől és bánatoktól!

A pap felkapta sakuhacsiját, és kedvetlenül kicsoszogott a házból. Matahacsinak úgy tűnt, mintha vékony bajuszt látna az aszott orr alatt. Milyen különös ember, gondolta. Nem igazán öreg, de oly bizonytalanul jár. Gyanította, hogy a szerzetes nem teljesen épelméjű, és némi sajnálatot érzett iránta.

Az esti szellőtől magasabbra csaptak a lángok a nyitott tűzhelyen, és a padlót kezdték perzselni. Matahacsi belépett az üres szobába, talált egy kanna vizet, és egy keveset a tűzre öntött. Hogy lehetett a pap ilyen gondatlan?

Nem sokat számít, ha ez az elhagyatott öreg ház porig ég, de a gondolatra, hogy egy Aszuka vagy Kamakora-kori ősi templom is lehetne, Matahacsit méltatlankodás töltötte el. Az ilyen emberek rombolnak le ősi templomokat Narában és a Kója-hegyen, gondolta. Ezeknek az örült vándorszerzeteseknek semmijük nincs. Mit törődnek hát azzal, milyen veszélyes a tűz? Nyugodtan tüzet raknak egy régi kolostor csarnokában, egyenesen a falfestmények mellett, csak hogy melegítsék aszott, semmire nem jó testüket. Ez viszont érdekes, motyogta az alkóv felé fordulva. Nem a szoba kecses arányai ragadták meg a figyelmét, nem is az értékes váza maradványai, hanem a megfeketedett fémedény, amely mellett egy faragott ivókájú szakés kancsó állt. Az edényben rizskása volt, és amikor megrázta a köcsögöt, vidám csobogást hallott. Szélesen elvigyorodott. Hálát adott jószerencséjének, és mint bármelyik más éhező tett volna, ügyet se vetett rá, kinek a tulajdona lehet.

Néhány nagy korttyal azonnal ki is itta a szakét, kiürítette a rizses edényt, és gratulált magának, hogy sikerült megtöltenie gyomrát.

Lekonyuló fejével üldögélt a kályha mellett. Kez-dett figyelni a rovarok esőszerű zümmögésére. Ki' vülről hallatszott a sötét mezőről, sőt nemcsak on-nan, hanem a falakból, a plafonból és a rohadó tatamiból is.

Mielőtt álomba merült volna, eszébe jutott a ba-tyu, amelyet a haldokló harcostól vett el. Felült, és kibogozta. Piszkos, sötétvörös sappanfa festékkel festett krepp volt. Mosott, fehérített alsónemű volt benne és a szokásos útiholmik. Matahacsi kigöngyölte az alsóneműt és egy levéltekeres formájú és méretű, gondosan olajpapírba csomagolt tárgyat talált benne. Valamint egy erszényt, amely hangos csattanással hullott ki a ruha egyik redőjéből. Bőrszínű bőr volt, és épp elég arany meg ezüst volt benne, hogy Matahacsi keze megremegjen a félelemtől. Ez más pénze, nem az enyém, emlékeztette magát.

Kitekerve az olajpapírt, egy kínai birsalma hengerre tekert, aranybrokát szélű tekercest pillantott meg. Rögtön érezte, hogy valami fontos titkot rejteget, kíváncsian letette maga elé a tekercest, s lassan letekerte. Ez állt rajta:

„Bizonyítvány

Szent esküvel fogadom, hogy Szaszaki Kodzsirónak átadtam a Csudzso-kardvívóiskola következő hét titkos módszerét:

*Nyílt - villám, stílus, kerék stílus, kerek stílus, lebegő
csónak stílus Titkos - a gyémánt, az építmény, a
végtelen*

Kiállítva Dzsokiodzsi fatuban, Uszaka Derneszme-
ben, Ecsizen tartományban ... Hónap ... napján.

Kanemaki Dzsiszai, Toda Szeigen tanítványa"

Egy másik papíron, amelyet láthatóan később tettek
mellé, egy vers állt.

*„A hold ragyog
a nem létező vízben,
a ki nem ásott kútban,
sem árnyékkal, sem formával
nem hódol az embernek.”*

Matahacsi rájött, hogy olyan tanítvány diplomáját
tartotta a kezében, aki mindent megtanult, amit a
mestere csak tanítani tudott, de Kanemaki Dzsiszai
neve semmit sem jelentett neki. Ito Jagoro neve már
ismerős lett volna, aki Itoszai néven megteremtette a
kardvívás egy híres, csodált iskoláját. Matahacsi nem
tudta, hogy Dzsiszai Ito tanára volt. Azt sem tudta,
hogy Dzsiszai kitűnő jellemű szamuráj volt, az igazi
Toda Szeigen-iskola mestere, aki visszavonult egy tá'
voli faluba, hogy ott töltse öregkorát, s így mindössze
néhány gondosan kiválasztott diáknak adta tovább
Szeigen módszerét.

Matahacsi pillantása visszatért az első névre. Ez a Szaszaki Kodzsiró lehet az a szamuráj, akit ma megöltek Fusimiban. Nem lehetett akármilyen vívó, hogy kiérdemelte a Csudzso-iskola bizonyítványát, akármilyen is az. Szégyen, hogy meg kellett halnia. De most már biztos vagyok benne, úgy van, ahogy sejtettem. Nyilván azt akarta, hogy adjam át ezt valakinek. Lehet, hogy a szülőhelyén.

Matahacsi rövid imát mondott el Szaszaki Kodzsiróért, aztán megfogadta, hogy valahogy véghezviszi új küldetését. Hogy elűzze a hűvöst, újra tüzet rakott, aztán lefeküdt a kályha mellé, s végül elaludt.

Valahonnan távolról ide hallatszott az öreg pap sakuhacsijának hangja. A gyászos dalban, amely szívzaggatóan hullámozott a mező fölött, mintha keresett volna valamit, mintha kiáltott volna valakihez.

6

EGYESÜLÉS OSZAKÁBAN

Szürke köd borította a mezőt, és a hajnali levegő hűvössége az ősz közeledtét hirdette. Mókusok szaladgáltak, és az elhagyatott ház ajtó nélküli konyhájában triss rókanyomok látszottak a földön.

A kolduló szerzetes napkelte előtt botorkált visz-sza, fáradtan roskadt az éléskamra padlójára, még mindig nem engedte el sakuhacsiját. Koszos kimo-nója és reverendája nedves volt a harmattól, és fűfol-tok szennyezték össze, miközben elveszett lélekként kóborolt az éjszaka. Kinyitotta szemét, felült, orra ráncokba húzódott, orrlyukai és szeme tágra nyíltak, és hatalmas tüszentés rázta meg. Nem vette a fáradságot, hogy letörölje az orrából szúrós bajuszára csorgó taknyot.

Néhány percig ott üldögélt, aztán eszébe jutott, hogy előző estéről maradt még egy kis szakéja. Morogva ment végig a hosszú folyosón a kályhaszobába, a ház hátsó felébe. Napvilágnál látszott, hogy több szoba van a házban, mint ahogy este tűnt, de gond nélkül megtalálta a szobát. Csodálkozására a szakés-kancsó nem volt ott, ahol hagyta.

Egy idegen feküdt a kályha mellett, karjára tett fejjel, nyál csöpögött a szájából. Mélyen aludt. Nyilvánvaló volt, hova tűnt a szaké.

Természetesen nemcsak a szaké hiányzott. Pillanatokon belül kiderült, hogy a reggelire szánt rizskásából egy csepp sem maradt. A pap elvörösödött a dühtől. Szaké nélkül megvan, de a rizs élet és halál kérdése. Vad kiáltással, teljes erőből belerúgott az alvóba, ám Matahacsi mindössze álmosan mordult egyet, maga elé tette karját, és lustán felemelte a fejét.

-Te... te...! - köpködött a pap, és újra belerúgott.

- Mit csinálsz? - kiáltott fel Matahacsi. Az erek kidagadtak álmos arcán, és felpattant. - Nem rúghatsz így belém!

- A rúgás még kevés is neked! Ki mondta neked, hogy gyere ide és lopd el a rizsemet és a szakémat?

- Hát a tied volt?

- Hát persze, hogy az enyém.

- Elnézést.

- Elnézést! Mit kezdjek vele?

- Bocsánatot kérek.

- Ennél jóval többet kell, hogy tegyél.

- Mégis, mit akarsz tőlem?

- Add vissza!

- Hogyan? Már bennem vannak. Ezek tartottak életben az éjszaka. Nem adhatom vissza!

- Nekem is élnem kell, nem? A legtöbb, amit kapok, mikor járom a vidéket és zenélek a házak előtt, néhány szem rizs és pár korty szaké. Te idióta! Gondolod, hogy némán tűröm, hogy ellopd az ételemet. Azt akarom, hogy visszaadd! Vissza kell adnod! - Parancsoló hangon mondta ezt az értelmetlenséget, s hangja Matahacsinak olybá tűnt, mintha egy éhes ördög szólna a pokolból.

- Ne légy olyan fukar - szólt rá Matahacsi lenézően. - Mit izgatod magad miatta? Egy kis rizs és nem egészen fél köcsög harmadosztályú szaké.

- Te seggfej. Lehet, hogy te fintorogsz a maradék rizstől, de számomra egy napi élelem - egy napi élet.

- A pap felhorkantott, és megragadta Matahacsi csuklóját. - Ezt nem fogod megúszni!

- Megőrültél? - dühöngött Matahacsi. Kiszabadította karját, megmarkolta az öreg kevéske haját, és egy gyors rántással megpróbálta átdobni. Meglepetésére az aszott test meg sem mozdult. A pap keményen megragadta Matahacsi nyakát, s nem engedte.

- Te rohadék! - vakkantotta Matahacsi. Megdöbentette ellenfele küzdőereje.

Elkészt. A pap megvetve lábát, egyetlen lökésrel hátrarepítette Matahacsit. Ügyes mozdulat volt, Matahacsi saját erejét használta föl. Matahacsi észre sem vette, míg neki nem csapódott a szoba túloldali, vakolt falának. A gerendák és lécek elrohadtak már, a fal egy jó része leomlott, kosszal borítva Matahacsit, aki kiköpve a port felpattant, és előrántva kardját, az öregre támadt.

Az felkészült, hogy sakuhacsijával védje a támadást, de máris levegőért kapkodott.

- Most meglátod, mibe keveredtél! - kiáltotta Matahacsi, és lecsapott. Nem talált, de tovább csapdosott, esélyt sem adott a papnak, hogy lélegzethez jusson. Az öreg arca kísérteties lett. Mindig időben ugrott vissza, de nem voltak ruganyosak léptei; már-már összeesni látszott. Ahányszor elhajolt, szomorú kiáltást hallatott, mint egy haldokló nyöszörgése.

Mégis állandóan mozgásban volt, hogy Matahacsi nem tudta eltalálni kardjával.

S végül Matahacsi elővigyázatlan volt. Amikor a szerzetes kiugrott a kertbe, vakon követte, de alighogy a veranda szétruhadt padlójára lépett, a deszka reccsent és engedett. Matahacsi elterült a hátán, egyik lába eltűnt a lyukban.

A pap támadásba lendült. Megragadta Matahacsi kimonójának elejét, és sakuhacsijával verni kezdte a fejét, a homlokát, a testét, ahol csak érte. Minden egyes ütésnél hangosan mordult. Matahacsi nem tudta a lábát mozdítani, tehetetlen volt. Feje kezdett hordó méretűre dagadni, de vele volt a szerencse, mert egyszer csak arany- és ezüstdarabok kezdtek kipotyogni kimonójából. Minden egyes csapást a padlóra hulló érmék boldog csengése követett.

- Mi ez? - nyögte a pap, elengedve áldozatát. Matahacsi gyorsan kiszabadította a lábát és felugrott, de az öregből mostanra elszállt a harag. Sajgó ökle és ki merültsége ellenére is döbbenettel meredt a pénzre.

Matahacsi lüktető fejére tette kezét, úgy kiáltott.

- Látod, te vén bolond? Kár volt úgy izgatnod magad egy kis rizs és szaké miatt. Van elég pénzem. Vegyél, amennyit csak akarsz. Viszonzásul visszkapod a verést. Tartsd a hülye fejed, és én kamatostul fizetek a rizsért meg az italért.

A pap ahelyett, hogy válaszolt volna a sértésre, leborult a földre és sírva fakadt. Matahacsi haragja valamelyest csökkent, de azért epésen mondta:

- Látod, abban a pillanatban, hogy pénzt látsz, szétesel.

- Micsoda szégyen! - nyüszített a pap. - Miért is vagyok ilyen bolond? - Akárcsak az erő, amellyel az előbb harcolt, önmegvetése is vadabb volt, mint egy átlagemberé. - Micsoda seggfej vagyok! - folytatta. - Hát még mindig nem térek észhez? Még az én kóromban sem? Még azután sem, hogy kivetett a társadalom, és olyan mélyre süllyedtem, amilyenre ember süllyedni képes?

A mellette lévő fekete oszlop felé fordult, fejével csapdosni kezdte, s közben megállás nélkül nyöszörgött.

- Hát miért is játszok a sakuhacsin? Hát nem űzi ki öt nyílásán tévedéseimet, hülyeségemet, kéjvágyamat, önzésemet, ördögi szenvedélyeimet? Hogy lehettem képes arra, hogy élet-halál küzdelembe keveredjek egy kis étel meg ital miatt? Egy emberrel, aki elég fiatal ahhoz, hogy a fiam lehetne.

Matahacsi életében nem látott még ilyet. Az öreg sírt egy kicsit, aztán fejét ismét az oszlophoz csapta. Ugy tűnt, addig veri homlokát, míg be nem töri. Jóval nagyobb kárt tett most magában, mint eddig Matahacsiban. Végül vér kezdett csordogálni a szemöldökéből.

Matahacsi úgy érezte, kötelessége megakadályozni, hogy tovább kínozza magát.

- Figyelj ide - szólt rá -, hagyd ezt abba! Nem tudod, mit csinálsz.

- Hagyjál magamra! - könyörgött a pap.
- De mi bajod van?
- Semmi baj.
- Valami biztos van. Beteg vagy?

- Nem.

- Hát akkor?

- Undorodom magamtól. Szeretném halálra verni ezt az ördögi testet, legyen a keselyúk tápláléka, de nem akarok bolond halált halni. Szeretnék erős és egyenes lenni, mint bárki más, mielőtt megválók az élettől. Dühít, hogy elvesztem az önuralmam. Végül is nevezheted betegségnek.

Matahacsi megsajnálta. Fölvette a lehullott pénzt, és megpróbálta egy részét a kezébe nyomni. - Részben az én hibám volt - mondta bocsánatkérően. - Neked adom, és akkor talán megbocsátasz nekem.

- Nem akarom! - kiáltotta a szerzetes, és gyorsan visszahúzta kezét. - Nincs szükségem pénzre. Én mondom neked, nincs rá szükségem. - Bár előzőleg dühbe gurult egy kis rizkása miatt, most gyűlölettel nézett a pénzre. Hevesen rázta a fejét, és még mindig térdelve hátrált.

- Hát te aztán fura alak vagy - mondta Matahacsi.

- Nem igazán.

- Határozottan különösen viselkedsz.

- Ne aggódj miatta.

- Úgy hangzói, mint aki a nyugati tartományokból jött. Ugy értem, a kiejtésed.

- Himedzsiben születtem.

- Csak nem? Én is odavalósi vagyok, Mimaszakába.

- Mimaszaka? - ismételte a pap Matahacsira meredve. - Honnan Mimaszakából?

- Joshino faluból. Mijamotóból, hogy pontos legyek.

Az öreg elernyed, leült a verandára, és halkan szólalt meg: - Mijamotóból? Ez a név szomorú emlékeket ébreszt. Valamikor a hinagurai sáncnál voltam őrségben, elég jól ismerem a környéket.

- Azt jelentse ez, hogy a himedzsi birtok szamurája voltál?

- Igen. Gondolom, most már nem látszik rajtam, de nem akármilyen harcos voltam. A nevem Aoki Tan...

Elhallgatott, aztán ugyanilyen hirtelen folytatta:

- Nem igaz, csak kitaláltam, felejtsd el, amit mondtam. - Felállt. - Bemegyek a városba, játszom a sakuhacsimon, és szerzek egy kis rizst. - Ezzel meg fordult és gyorsan távozott.

Miután elment, Matahacsi azon rágódott, vajon jogos volt-e tőle, hogy pénzt kínált az öreg papnak a halott szamuráj erszényéből. Hamar megoldotta a dilemmát, arra a következtetésre jutott, nincs abban semmi rossz, ha kölcsönkér belőle, feltéve, hogy nem sokat. Ha elszállítom ezeket a holmikat a halott otthonába, ahogy kívánta tőlem, pénzre van szükségem a költségeimre, és mi más választásom van, mint hogy elvegyek belőle, mondta magában. Olyan megnyugtató volt érvelése, hogy ettől a naptól fogva apránként kezdte használni a pénzt.

Maradt a Szaszaki Kodzsirónak kiállított bizonyítvány, diploma kérdése. Az idegen róninnak tűnt, de végül is lehetséges, hogy valamelyik daimió szolgálatában állt. Matahacsinak sejtelve sem volt, honnan jött, vagyis arról sem, hová vigye a diplomát. Egyet-

len reménye, hogy megtalálja a vívómestert, Kané' maki Dzsizsai, aki kétségkívül mindent tud Szaszakiról.

Fusimiből Oszaka felé haladva minden teaházban, étkezőben, fogadóban érdeklődött Dzsizsai iránt. Se' hol nem tudtak róla, hiába mondta el azt is, hogy Dzsizsai Toda Szeigen tanítványa.

Végül egy szamurájnak, akivel Matahacsi az úton ismerkedett össze, felderengett valami.

- Hallottam Dzsizsairól, de ha még él is, már nagyon öreg lehet. Valaki azt mondta, keletre ment, s remeteként él Kozuke faluban, vagy hol. Ha többet is meg akarsz tudni róla, Oszaka várába kell menned, beszélj egy Tomita Mondonosó nevű férfival.

Mondonosó egyike lehetett Hidejori tanárainak a harcművészetekben, és Matahacsi informátora majdnem biztos volt benne, hogy ugyanahhoz a családhoz tartozik, mint Szeigen.

Matahacsi bármennyire halványnak találta is ezt a nyomot, úgy döntött, követi. Miután megérkezett Oszakába, kivett egy szobát egy olcsó fogadóban az egyik zsúfoltabb utcában, s mihelyt berendezkedett, megkérdezte a fogadóst, hallott-e Tomita Mondonosó nevű emberről Oszaka várában.

- Igen, hallottam a nevet - felelte a fogadós. - Azt hiszem, Toda Szeigen unokája. Nem Hidejori nagyúr személyes instruktora, de kardforgatást tanít a vár szamurájainak. Vagy legalábbis tanított. Azt hiszem, évekkel ezelőtt visszament Ecsizenbe. Igen, biztos vagyok benne. Elmehetsz Ecsizenbe megkeresni, de nem szavatolhatom, hogy még mindig ott van. Mi-

nek tennél meg bizonytalanra ilyen hosszú utat. Sokkal egyszerűbb, ha megkeresed koszait. Majdnem biztos vagyok benne, hogy Dzsizsai alatt tanulta a csúdszó stílust, mielőtt kialakította volna a saját iskoláját.

Ésszerűnek tűnt a fogadós tanácsa, de amikor Matahacsi Itoszait próbálta felkutatni, újabb zsákutcába jutott. Annyit sikerült megtudnia, hogy a mester egész mostanáig élt, egy kis kunyhóban Sirakawában, Kiotótól nem messze keletre, de már nincs ott, és egy ideje nem látták sem Kiotóban, sem Oszakában.

Matahacsi eltökéltsége kisvártatva lankadni kezdett. Kész volt ejteni az egész ügyet. A város lüktetése, izgalma újjáélesztette ambícióját és felkavarta ifjúi lelkét. Egy ilyen nyitott városban miért is töltené az idejét azzal, hogy egy halott ember családját keresi. Annyi minden vár rá. Pont ilyen fiatalokra van szükség, mint ő. Fusimi várában a hatóságok gondolkodás nélkül végrehajtották a Tokugava-kormányzat politikáját. Itt azonban az Oszaka várát irányító tábornokok keresték a róninokat, hogy hadsereget építsenek. Persze nem hirdették meg, de azért elég nyíltan tették ahhoz, hogy köztudomású legyen. Tény volt, hogy a róninokat szívesebben látták és jobban élhettek itt, mint az ország bármely más várában.

Mámorító pletykák keringtek a városban. Például az, hogy Hidejori suba alatt támogat olyan szökevény daimiókat, mint Goto Matabeí, Szanada lukimura, Akasi Kamon, sőt, a veszélyes Csoszokabe Moricsikát is, aki most egy bérelt házban él a külváros egyik keskeny utcájában.

Csoszokabe ifjúsága ellenére leborotváltatta fejét, mint egy buddhista pap, s nevét Icsimuszaira, vagyis *Az egyetlen álmú ember-ié* változtatta. Azt fejezte ki ezzel, hogy többé nem érdeklik a zajos világ ügyei, és lát' szalag elegáns frivolitásokkal töltötte az időt. Köztudott volt azonban, hogy hét- vagy nyolcszáz rónin is áll a szolgálatában, s mindegyik abban a hitben élt, hogy amikor eljön az idő, felkel jótevője, Hidejori érdekében. A pletyka szerint költségeit, beleértve a róninok bérét is, mind Hidejori magánkasszája fedezte.

Matahacsi két hónapig kóborolt Oszakában, s egyre erősödött benne a meggyőződés, hogy ez a neki való hely. Tudta, hogy itt fog rámosolyogni a szerencse. Évek óta először érezte magát olyan bátornak és rettenthetetlennek, **mint amikor** háborúba ment. Élt, egészséges volt, s egyre kevésbé zavarta, hogy a halott szamuráj pénze egyre fogy, mert hitt benne, hogy rámosolygott a szerencse. Minden nap új öröm volt. Biztos volt benne, ha megbotlik egy kőben, aranyat talál. Mellé állt a szerencse.

Új ruhák! Erre van szüksége. Teljes új öltözéket vett magának, gondosan úgy választotta ki az anyagot, hogy megfeleljen a közelgő télben is. Aztán úgy döntött, hogy túl drága egy fogadóban élni, kibérelt egy kis szobát egy nyeregkészítőtől a Dzsunkei-árok körzetében. Hazament, amikor olyan kedve volt, és időről időre házon kívül töltötte az éjszakát, amikor ez esett jól a lelkének. Miközben így élvezte az életet, továbbra is próbált barátot, egy kapcsolatot találni, aki jól fizető állást szerezne neki a nagy daimió szolgálatában.

Kimondottan nagy önuralmat igényelt, hogy ne éljen pazarlón, de Matahacsi úgy érezte, jobban viselkedik, mint valaha is. Újra és újra hallott történeteket, amelyek fenntartották a lelkesedését, hogy ez vagy az a szamuráj nemrégiben még a földet cipelte valamelyik építkezésen, most pedig húsz hűbéressel és egy tartalék lóval lovagolt keresztül nagyképűen a városon.

Máskor meg csüggedés fogta el. A világ egy kőfal, mondotta ilyenkor. S olyan közel rakták egymáshoz a köveket, hogy nincs egy kis rés, amelyen bárki is beférne. Aztán elpárolgott a rosszkedve. Miről is beszélek? Csak addig tűnik így, amíg meg nem pillantottad az esélyt. Mindig is nehéz betörni, de mihelyt egy nyílást találok... Amikor megkérdezte a nyeregkészítőtől, hallott-e állásról, az biztatón felelt:

- Fiatal vagy és erős. Ha jelentkezel a kastélyban, biztos találnak neked valami helyet.

Mégsem volt ilyen könnyű megfelelő munkát találni. Az év utolsó hónapjában Matahacsi még mindig állás nélkül volt, pénze a felére csökkent.

Az év legszorgosabb hónapjának fagyos napsütése alatt az utcákon meglepően kényelmesen hömpölygött a tömeg. A város közepében voltak üres telkek, ahol kora reggelente a fű fehér lett a harmattól. De ahogy a nap előrehaladt, az utcák sárosak lettek, és a tél érzetét elsöpörte a portékákat kínáló kereskedők hangja, gongok csilingelése, dobok dübörgése. Hét vagy nyolc bódé körül ócska gyékény akadályozta meg, hogy a kívül állók bekukucskálhassanak. Papírzászlók és tollakkal díszített lándzsák hirdették, hogy

odabent műsor folyik. Kikiáltók versenyeztek fúlناسogatóan, hogy a rozoga színházakba csalogassák a járókelőket.

Olcsó szójaszós szaga lengte be a levegőt. A boltokban szőrös lábú férfiak teli szájjal szürcsöltek, mint a lovak, és szürkületkor fehérített arcú, hosszú ujjú kimonós nők vigyorogtak ostobán, mint a borjúk, sétáltak együtt nyájként, szárított babot rágcsál-gatva.

Egy este verekedés tört ki egy utcai szakéarus vevői között. Mielőtt bárki megmondhatta volna, mi történt, a küzdők futásnak eredtek, s eltűntek, mindössze vércseppek maradtak mögöttük.

- Köszönöm, uram - fordult a szakéarus Matahacsihoz, akinek fenyegető pillantása miatt menekültek el a verekedő városiak. - Ha nem lett volna itt, összetörték volna az összes edényemet. - Többször is meghajolt, s újabb köcsög szakét hozott Matahacsi-nak. Mint mondta, bízik abban, hogy sikerült pont a megfelelő hőmérsékletűre melegíteni. Hálája jeléül hozott egy kis harapnivalót is.

Matahacsi elégedett volt magával. A verekedés két munkás között tört ki, de amikor rájuk förmedt és megfenyegette őket, hogy mindkettőjüket megöli, ha valami kárt tesznek a boltban, elmenekültek.

- Nagy a tömeg - jegyezte meg barátságosan.

- Év vége van. Maradnak egy kicsit, aztán tovább mennek, de mások jönnek a helyükre.

- Szerencse, hogy ilyen jó az idő.

Matahacsi arca vörös volt az italtól. Ahogy megemelte poharát, eszébe jutott, hogy mielőtt Fusimiba

ment volna dolgozni, megesküdtött rá, soha nem iszik többé. Némi büntudatot érzett, hogy is kezdhette újra. Hát akkor mi van, gondolta végül. Ha az ember nem ihat egy kicsit néhanapján...

- Hozz még egygel, öregfiú - mondta hangosan.

A Matahacsi melletti ülőkén üldögélő férfi szintén rónin volt. Hosszú és rövid kardjai fenyegetően mutattak, a polgárok jobbnak látták elkerülni, bár nem viselt köpenyt kimonója fölött, amely meglehetősen piszkos is volt a nyaka körül.

- Hé, hozz nekem is még egyet, de ízibe ám! - kiáltotta. Jobb lábát bal térdére támasztva tetőtől talpig végigmérte Matahacsit. Amikor szeme az arcához ért, elmosolyodott. - Üdv - mondta.

- Üdv - felelt Matahacsi. - Igyál egy kortyot az enyémből, amíg a tied melegítik.

- Köszönöm. - A férfi télét nyújtotta csészéjét. - Milyen megalázó iszákosnak lenni, nem? Látom, ahogy itt ülsz a szakéddal, aztán ez a csodálatos illat végiglebegett a levegőben és idehúzott, a szó szoros értelmében. - Egy korttyal kiürítette csészéjét.

Matahacsinak tetszett a stílusa; barátságosnak tűnt, s volt valami vonzó benne. Inni is tudott. A következő néhány percben öt köcsöggel is megivott, míg Matahacsi azzal az egygel időzött, mégis józan maradt.

- Mennyit iszol általában? - kérdezte Matahacsi.

- O, nem is tudom - felelte a férfi fesztelenül. - Tíz, tizenkét köcsöggel, ha kedvem tartja.

Kisvártatva a politikáról beszélgettek, és egy idő múlva a rónin kihúzza magát, így szólt: - Különben is, ki ez az lejaszu? Miféle agyrém, hogy mit sem törő-

dik Hidejori érdekeivel, és a „legfelsőbb nagyúrnak” nevezi magát? Mit ér Honda Maszazumi és néhány régi követője nélkül? Hidejori ravasz és van némi érzeke a politikához, ezt meg kell adnom, de ez minden. Személy szerint én azt kívántam volna, hogy Ishida Micunari nyerjen Szekigaharánál, de túl magas gondolkodású volt ahhoz, hogy megszervezze a daimiókat. S a rangja sem volt elég magas. - Miután befejezte ezt a dicshimnusz, hirtelen megkérdezte: -Melyik oldalra állnál, ha Oszaka ismét összetűzne Edóval?

Matahacsi habozás nélkül felelt: - Oszakához.

- Helyes. - A férfi szakés köcsögével a kezében, felállt. - Közénk tartozol, igyunk erre. Melyik urada lomhoz tartasz? Ó, azt hiszem, nem is szabadna ilyet kérdezni, amíg be nem mutatkozom neked. Akakabe Jaszomának hívnak, Gamóból vagyok. Talán hallottál már Bandanemonról. Jó barátja vagyok. A napokban ismét összejövünk. Barátom Szuszukida Hajató Kaneszuke is, Oszaka várának megbecsült tábornoka. Együtt utaztunk, amikor még csak rónin volt. Háromszor vagy négyszer Ono Surinoszukével is találkoztam, de ő túl mogorva az én ízlésemhez, bár a befolyása nagyobb, mint Kaneszukénak.

Hátralépett, kis szünetet tartott, mint aki kezdi megbánni, hogy olyan sokat beszélt, megkérdezte: - Es te ki vagy?

Matahacsi, bár nem hitt el mindent, amit a férfi mondott, valahogy úgy érezte, mintha háttérbe szorították volna.

- Hallottál már Toda Szeigenről - kérdezte -, a Tomíta-iskola alapítójáról?

- Hallottam a nevét.
- Nos, az én tanárom a nagy és önzetlen remete, Kanemaki Dzsizsai, aki Szeigentől tanulta az igazi Tomita-stílust, és aztán kifejlesztette a Csúdzsó-iskolát.
- Hát akkor nem akármilyen vívó lehetsz.
- Így van - felelte Matahacsi. Kezdte élvezni a játékot.
- Tudod, sejtettem is, hogy így van - mondta Jaszoma. - Tested fegyelmezettnak tűnik, és körülleg valami határozottság. Hogy hívtak, amikor Dzsizsai alatt tanultál? Úgy értem, ha nem túl vakmerő a kérdés.
- Szaszaki Kodzsirónak hívnak - felelte Matahacsi fapofával. - Itó Jagoró, az Itó-iskola megalapítója ugyanennek az iskolának vezető tanítványa.
- Csak nem? - kérdezte Jaszoma csodálkozva.
Egy pillanatra Matahacsit elfogta az idegesség, és már ott tartott, hogy mindent visszaszív, de már késő volt. Jaszoma máris a földön térdelt és mélyen meghajolt. Most már nem lehetett visszakozni.
- Bocsáss meg - ismételte. - Gyakran hallottam, micsoda csodálatos vívó Szaszaki Kodzsiró, és bocsánatot kell kérnem, hogy nem beszéltem udvari asabban veled. Nem tudhattam, ki vagy.
Matahacsi roppantul megkönnyebbült. Ha Jaszoma véletlenül Kodzsiró barátja vagy ismerőse lett volna, most az életéért kellene küzdenie.
- Szükségtelen így hajlonganod - mondta nagylelkűen. - Ha ragaszkodsz a formasághoz, nem tudunk barátként beszélgetni.

- De biztos bosszantott, hogy így be nem állt a szám.

- Ugyan miért? Nincs semmi különösebb rangom vagy állásom. Mindössze egy fiatalember vagyok, aki nem sokat tud a világ útjairól.

- Igen, de nagy vívó vagy. Sokszor hallottam már a neved. Most, hogy belegondolok, látom is, hogy nem is lehetsz más, mint Szaszaki Kodzsiró. - Meredten nézte Matahacsit. - Ráadásul szerintem helytelen, hogy még nincs semmi hivatalos rangod.

Matahacsi ártatlanul felelt: -Nos, minden energiámat kardomnak szenteltem, és nem nagyon volt idom barátokat szerezni.

- Értem. Azt jelentené ez, hogy nem is óhajtasz jó pozíciót találni?

- De, mindig is úgy gondoltam, hogy valamikor egy nagyúr szolgálatába állok. Csak még nem jutottam odáig.

- Hát, pedig elég egyszerű. Kardodnak hála, elég tekintélyed van, s ez óriási előny másokkal szemben. Persze, ha elhallgatod, ki vagy, bármilyen tehetséges is vagy, nem valószínű, hogy felkutassanak. Nézz csak rám. Sejtelmem nem volt, ki vagy, amíg nem mondtad. Meglepetésként ért.

Jaszoma hallgatott, majd így folytatta: - Szívesen segíték, ha úgy gondolod. Az igazat megvallva, megkértem barátomat, Szuszukida Kaneszukét, nézzen utána, tud-e állást találni nekem. Szeretném, ha fölvennének az oszakai várba, még ha nincs is nagy fizetség. Biztos vagyok benne, hogy olyasvalakit, mint te, Kaneszuke boldogan ajánlana a hatalmasoknak. Ha gondolod, szívesen beszélek veled.

Jaszoma lelkesen ecsetelte terveit, Matahacsi pedig nem tudta elkerülni az érzést, hogy olyasvalamibe fogott, amiből nem lesz könnyű kikászálódnia. Bármennyire is munkát akart találni, attól félt, hibát követett el, hogy Szaszaki Kodzsirónak adta ki magát. Másfelől, ha azt mondta volna, hogy Hon'iden Matahacsi vidéki szamuráj Mimaszakából, Jaszomá-nak esze ágában sem lett volna felajánlani segítségét. Sőt, valószínűleg lenézte volna. Kár lett volna tagadni, Szaszaki Kodzsiró neve komoly benyomást tett rá.

Különben is, miért kellett volna aggódnia? A valódi Kodzsiró meghalt, s Matahacsi volt az egyetlen, aki ezt tudta, hiszen nála volt a diploma, a halott egyetlen irata. Enélkül honnan tudják a hatóságok, ki volt az a rónin, és igen valószínűtlennek tűnt, hogy vették volna a fáradságot, és kinyomozzák. Végül is ki volt ez az ember? Egy „kém”, akit halálra köveztek. Ahogy Matahacsi fokozatosan meggyőzte magát, hogy soha nem fogják leleplezni, vakmerő terv kezdett körvonalat ölteni agyában. Szaszaki Kodzsiró lesz, ettől a pillanattól.

- Hozd a számlát - kiáltott fel, és néhány érmét vett elő pénztárcájából.

Felemelkedett, hogy távozzon. Jaszoma zavartan bökte ki. - Mégis, mit szólnál a javaslatomhoz?

- O, nagyon hálás lennék, ha szólnál a barátodnak az érdekeben, de ne beszéljessünk ilyesmiről itt — felelte Matahacsi. - Menjünk valami csendes helyre, ahol kettesben lehetünk.

- Hát persze. - Jaszoma láthatóan megkönnyebbült. Úgy tűnt, azt is teljesen természetesnek veszi, hogy Matahacsi fizette az ő számláját is.

Nemsokára eltávolodtak a főutcától. Matahacsi egy elegáns szórakozóhelyre akarta vinni újdonsült barátját, de Jaszoma kijelentette, hogy csak pazarolná a pénzt, ha ilyen helyre mennének. Azt javasolta, hogy olcsóbb és érdekesebb helyre menjenek. Es a vöröslámpás negyed dicséretét zengve elvezette Ma-tahacsit arra a helyre, amit szemforgató módon a papnők városának neveztek. Némi túlzással azt mondták, hogy itt ezer örömház van, és az üzlet úgy virágzott, hogy százfordónyi lámpaolajat fogyasztottak el egyetlen éjszaka. Matahacsi kicsit vonakodva ment, de hamarosan magával ragadta a hely vidám légköre.

A közelben húzódtott a kastély árkanak egy nyúlványa, amelybe dagálykor tengervíz folyt az öbölből. És ha valaki erősen figyelt, haltetűket és folyami rákokat látott kúszni a kiálló ablakok és vörös lámpások alatt. Matahacsi jól megnézte őket, és egy kissé zavarta a látvány. A halálos skorpiókra emlékeztették.

A negyedet többnyire vastagon púderezett arcú nők lakták. Felbukkant közöttük időnként egy-egy bájos arc, de a legtöbb közülük elmúlt már negyven is; szomorú szemű nők járták az utcákat, fejüket ruhákba burkolták a hideg ellen. Fogukat befeketítették. De hiába próbálták meghódítani az oda özönlő férfiak szívét.

- Hát az biztos, hogy sokan vannak - sóhajtott fel Matahacsi.

- Mondtam neked - felelt Jaszoma, aki mindenáron mentegezni akarta őket. - És jobbak, mint a

teaházi pincérlányok vagy énekeslányok, akiket fölszedhetnél. Az emberek hajlamosak, hogy felháborodjanak a gondolattól, hogy valaki szerelmet árul, de beszéljess el valamelyikükkel egy hosszú téli estén a családjukról meg ilyesmikről, s rájössz, hogy ugyanolyanok, mint bármelyik más nő. És igazán nem hibáztathatod őket, hogy szajhák lettek.

Némelyek a sógun ágyasai voltak, sokuk apja valamelyik hatalmától megfosztott daimió hűbérese volt. Ugyanez játszódott le századokkal ezelőtt is, amikor Taira áldozatul esett Mimamotónak. Rá fogsz jönni, barátom, hogy ennek az árnyékvilágnak a csatornáiban a szemét nagy része lehullott virág.

Bementek az egyik házba, és Matahacsi mindent Jaszomára hagyott, aki meglehetősen tapasztaltnak tűnt. Tudta, hogyan rendeljen szakét, hogyan tárgyaljon a lányokkal. Hibátlanul csinálta. Matahacsi meglehetősen szórakoztatónak találta a dolgot.

Ott töltötték az éjszakát, sőt, még másnap délben is ott voltak, és Jaszomán nem látszott jele, hogy fáradna. Matahacsi úgy érezte, mintha bizonyos fokig kárpótolták volna azért az időért, amelyet Jomadzi-beli szobácskájában töltött, de végül kezdett elege lenni.

Aztán be is vallotta. - Nem kívánok többet inni, menjünk.

Jaszoma nem mozdult. - Maradj velem estig - javasolta.

- Mi lesz akkor?

- Találkozom Szuszukida Kaneszukével. Még túl korán van ahhoz, hogy elmenjek a házába, és külön-

ben is, nem tárgyalhatok veled rólad, amíg nem tudom jobban, mit akarsz.

- Azt hiszem, elsőre nem kérhetek túl nagy jövedelmet.

- Nincs értelme, hogy olcsón add magad. Egy ilyen tudású szamuráj, mint amilyen te vagy, akkora összeget mond, amekkorát csak akar. Ha azt mondod, bármilyen alacsony pozícióval beéred, csak lealacsonyítod magad. Mi lenne, ha azt mondanám neki, hogy huszonötezer véka járandóságot akarsz? Jobban megfizetik és megbecsülik azt a szamurájt, akinek van önbizalma. Nem szabad azt a benyomást keltened, hogy mindennel megelégszel.

Az este közeledtével hamar besötétedett a hatalmas oszakai vár árnyékában fekvő utcákon. Mata-hacsi és Jaszoma, miután távoztak a bordélyból, keresztülmentek a városon, s egy drágább, szamurájok által lakott környékre jutottak. Az árok előtt megálltak. A hideg szél kijózanította fejüket, pedig egész nap ittak.

- Az ott Szuszukida háza - mutatta Jaszoma.

- Aminek a kapuja fölött olyan párkányos tető van?

- Nem, a sarokház mellette.

- Hm, szép nagy.

- Kaneszuke komoly nevet szerzett magának. Harmincéves koráig senki nem is hallott róla, de most...

Matahacsi úgy tett, mint aki ügyet sem vet arra, amit Jaszoma mond. Nem mintha nem hitte volna, ellenkezőleg, most már annyira bízott Jaszomában, hogy eszébe sem jutott megkérdőjelezni szavát. Vi-

szont úgy érezte, hogy közömbösnek kell mutatkoznia. Ahogy a nagy kastélyt körülvevő udvarházakat nézte, feltámadt ifjúi ambíciója. „Egyszer magam is ilyen helyen fogok élni”.

- Megyek, és beszélek Kaneszukével. Mondd csak, hogy állsz a pénzzel?

- Hát persze - bólintott Matahacsi. Nagyon jól tudta, hogy vesztegetés nélkül nem megy az ilyesmi. Elővette melléről a pénzeszacskót, amely eredeti súlyának harmadára zsugorodott. Az egészet kiöntötte a kezébe.

- Mindössze ennyim van. Elég lesz?

- Persze, bőven elég.

- Be akarod csomagolni valamibe, ugye?

- Ugyan, dehogy. Nem Kaneszuke az egyetlen errefelé, aki pénzt fogad el azért, hogy valakinek állást szerezzen. Mind így csinálják és meglehetősen nyíltan. Még csak zavarban sincsenek...

Matahacsi magánál tartott egy kevéske pénzt, de miután a többit átnyújtotta, elfogta némi bizonytalanság. Amikor Jaszoma elindult, követte néhány lépést. -Tégy meg mindent! - könyörgött.

- Csak ne aggódj. Ha úgy látom, nem megy a dolog, egyszerűen megtartom a pénzt és visszaadom neked. Nem ő az egyetlen befolyásos ember Oszakában. Ugyanolyan könnyen kérhetek segítséget Onó-tól vagy Gotótól is. Sok kapcsolatom van.

- Mikor kapok választ?

- Hát, nézzük csak. Megvárhatsz itt is, de gondolom, nem akarsz itt ácsorogni a szélben, ugye? Különben is, az emberek gyanúsnak találnának. Találkozzunk holnap.

-Hol?

- Gyere el a térségre, ahol a mutatványosok **vannak.**

- **Rendben.**

- A legbiztosabb, ha ott vársz rám, ahol összetalálkoztunk, a szakéárusnál.

Miután megegyeztek az időben is, Jaszoma intett, s anélkül, hogy bármi habozás látszott volna rajta, hetyke léptekkel besétált a palota kapuján. Matahacsi mély benyomást tett a dolog, úgy érezte, Jaszoma valóban ismeri Kaneszukét annak szegényebb korszakából. Bizakodni kezdett, és egész éjszaka szép jövőjéről álmodott.

Matahacsi a megbeszélte időben végigsétált az olvadó dérral fedett térségen. Akárcsak az előző nap, hideg szél fúj, és hullámozott a tömeg. Napnyugtáig várakozott, de Akakabe Jaszomának nyomát se **látta.**

A következő nap ismét elment. Valami visszatarthatta Jászomat, gondolta jóindulatúan, az arra járók arcát nézegetve. Ma biztos itt lesz. De Jaszoma egész estig nem mutatkozott.

A harmadik nap Matahacsi meglehetősen rosszkedvűen köszönt a szakéárusnak. - Ismét itt vagyok.

- Vár valakit?

- Igen. Egy Akakabe Jaszoma nevű emberrel kell találkoznom. Itt ismertem meg a minap. - Matahacsi részletesen elmagyarázta a dolgot.

- Az a gazfickó? - döbrent meg a szakéárus. - Úgy érti, azt mondta, hogy talál egy jó állást, és ellopta a pénzét?

- Nem ellopta. Én adtam neki pénzt, hogy adja oda egy Szuszukida Kaneszuke nevű embernek. Azért várok itt, hogy megtudjam, mi történt.

- O, maga szerencsétlen! Várhat itt száz évig is, nyugodtan állíthatom, nem találkozik vele.

- Mi? Micsoda? Miért mond ilyet?

- Miért? Mert egy ismert csirkefogó. Ez a hely tele van az ilyen élősködőkkel. Mihelyt megpillantanak valakit, aki egy kicsit is ártatlannak tűnik, rögtön lecsapnak rá. Gondoltam, hogy figyelmeztetem, de nem akartam beleavatkozni. Azt hittem, amúgy is tudja, miféle alak ez, abból, ahogy kinézett és viselkedett. Most pedig elvesztette a pénzét. Milyen kár!

Csupa együttérzés volt. Próbálta nyugtatgatni Matahacsit, nem kell szégyellnie, hogy átverte egy ilyen tolvaj. De nem a szégyen zavarta Matahacsit, hanem az, hogy a pénze eltűnt, és vele együtt a reménye is. Forrt a vére. Tehetetlenül meredt a körülötte nyüzsgő tömegre.

- Nem hiszem, hogy sokra megy vele, de megpróbálhat érdeklődni utána odaát, a bűvész bódéjánál - tanácsolta a szakéárus. - Ezek a patkányok gyakran összegyűlnek ott játszani. Ha Jaszoma szerzett egy kis pénzt, lehet, hogy megpróbálja ott megsokszorozni.

- Kösz - ugrott fel Matahacsi izgatottan. - Melyik a bűvész bódéja?

A bódét, amelyre az árus mutatott, hegyes bambuszrudakból álló kerítés vette körül. Előtte kikiáltók harsogtak, és a fakapu mellett zászlók lógtak, különböző híres művészeket hirdetve. A függönyök és gyékények mögül zene hallatszott, keveredve az elő-

adók gyors, hangos halandzsájával meg a közönség tapsával.

Matahacsi hátrament, és egy másik kaput is talált. Amikor körülnézett, egy ajtónálló megkérdezte: - Játszani jöttél?

Bólintott, és a férfi beengedte. Egy felül nyitott sátorban találta magát. Ügy húsz rossz külsejű alak ült körben és játszott. Mindenki felé fordult, s valaki szótlanul odébb húzódott, hogy leülhessen.

- Akakabe Jaszoma itt van? - kérdezte Matahacsi.

- Jaszoma? - ismételte a játékos zavartan. - Most, hogy mondod, valóban nem is láttam újabban.

- Gondoljátok, hogy később eljön?

- Honnan tudnám? Ül le és játssz.

- Nem játszani jöttem.

- Akkor mit keresel itt, ha nem játszani akarsz.

- Jászomat keresem. Sajnálom, hogy zavartalak.

- Hát akkor menj, és keresd máshol.

- Mondtam, hogy sajnálom. - Matahacsi sietve a kijárat felé indult.

- Várj csak! - csattant az egyik játékos. Felállt és követte. - Nem úszód meg annyival, hogy azt mondod, sajnálod! Még ha nem játszol, akkor is fizetned kell a helyért.

- Nincs pénzem.

-Nincs pénzed? De gondoltad, így szerezhetsz egy keveset? Nyavalyás tolvaj, az vagy.

- Nem tolvaj vagyok. Nem nevezhetsz tolvajnak. - Matahacsi kijebb húzta kardját hüvelyéből, de ez csak szórakoztatta a játékost.

- Idióta - vakkantotta. - Ha megijednék az ilyesfajta fenyegetőzésétől, egy napig nem maradtam

volna életben Oszakában. Használd csak a kardod, ha mered.

- Figyelmeztetek, komolyan gondolom.
- Csakugyan?
- Tudod, ki vagyok én?
- Honnan tudnám?

- Szaszaki Kodzsiró vagyok, Toda Szeigen tanítványa, az ecsizeni Dzsokiodzsi faluból. Ő a Tomita-iskola megalapítója - jelentette ki Matahacsi büszkén. Gondolta, ez elég lesz ahhoz, hogy a férfiből elpárologjon a harci kedv. Nem volt elég. A játékos kiköpött, és társai felé fordult.

- Hé, gyertek csak! A fickó valami nagymenőnek mondja magát. Úgy tűnik, kardot akar rántani ránk. Nézzük csak meg, milyen vívó ökelme. Jó mulatság lesz.

Matahacsi látta, hogy a férfi nem figyel rá, kirántotta kardját és a hátára vágott vele.

A férfi nagyot ugrott a levegőbe. - Te rohadék! - kiáltotta. Matahacsi pedig felszívódott a tömegben. Egyik csoportból a másikba csusszant, de mindig újra megpillantotta valamelyik játékos. Rövidesen rájött, hogy ez így nem mehet soká, és állandóbb rejtekhelyet keresett.

Pont előtte függöny volt kifeszítve egy bambuszkerítésre. Egy hatalmas tigris volt ráfestve. Zászló is lengett a kapun, rajta villás lándzsa és egy kígyószemes címerforgó. Kikiáltó üvöltözött rekedten egy üres dobozon állva:

- Gyertek be és nézzétek meg a tigrist. Tegyetek meg ezermérföldes utat. Ezt a hatalmas tigrist szemé-

lyesen a nagy tábornok, Kató Kjómasza ejtette el Koreában. Ne hagyjátok ki a tigrist!

Szinte ellenállhatatlan volt, ahogy dallamosan kiabált. Matahacsi odahajított egy érmét, és berohant az ajtón. Mire viszonylag biztonságban érezte magát, körülnézett. Kíváncsi volt a fenevadra. A sátor túlvégében hatalmas tigrisbőr feküdt kiterítve mosott ruhaként egy falapon. A látogatók érdeklődéssel bámulták, láthatólag nem zavarta őket a tény, hogy a fenevad nem él és nincs is egyben.

- Hát így néz ki a tigris - mondta egyikük.

- Jó nagy, mi? - hüledezett egy másik.

Matahacsi oldalt húzódott, aztán hirtelen észrevett egy idős férfit meg egy nőt, és hitetlenkedve hegyezte a fülét.

- Gon bácsi, ez a tigris itt halott, nem? - mondta a nő.

Az öreg szamuráj átnyúlt a bambuszrácson, megtapogatta a bőrt. Komoran felelt:

- Hát persze, hogy halott. Ez csak egy tigrisbőr.

- De az ember odakint úgy beszélt, mintha élne.

- Hát, talán az ilyenre mondják, hogy jöbeszédű. -

Az öreg felnevetett.

De Oszugi nem vette ilyen könnyedén. Ajkát lebiggyesztve tiltakozott:

- Ne légy ilyen ostoba! Ha nem valódi, odakint jelezniük kéne. Ha mindössze egy tigrisbőrt láthatok, akár egy képet is megnézhetnék. Menjünk, kérjük vissza a pénzünket.

- Ne csinálj jelenetet, Anyó, kinevetnek minket.

- Nagyon helyes, nem vagyok olyan büszke. Ha nem akarsz jönni, magam megyek. - Utat tört a né-

zök között visszafelé. Matahacsi lebukott, de elkésett vele. Gon bácsi észrevette.

- Hé, ott, Matahacsi, te vagy az? - kiáltotta.

Oszugi, akinek a szeme nem volt olyan jó, megtorpant.

- Mi? Mit mondtál, Gon bácsi?

- Hát nem láttad? Matahacsi ott állt pont mögötted.

- Lehetetlen.

- Ott volt, de elfutott.

- Hová? Merre?

Mindketten kirohantak a fakapun a tömegbe. Odakint már kezdett sötétedni. Matahacsi egyre beleütközött a sétálóba, de aztán kikerülte őket és továbbfutott.

- Várjál, fiam, várjál! - kiabálta Oszugi.

Matahacsi hátranézett, látta, hogy anyja mint egy őrült, rohan utána. Gon bácsi is vadul integetett.

- Matahacsi! - kiáltotta. - Miért futsz el? Mi baj van veled? Matahacsi, Matahacsi!

Oszugi rájött, hogy soha nem éri utol, felszegte hát ráncos nyakát, és teli torokból felkiáltott: - Fogják meg, tolvaj, rabló! Fogják meg!

Azonnal egy tucatnyi járókelő csatlakozott a haj'szához, és Matahacsi előtt bambuszrudakként zárult össze a tömeg.

- Ne engedjétek tovább!

- Az alávaló!

- Verjétek jól el!

A tömeg sarokba szorította Matahacsit, néhányan még le is köpték.

Amikor Oszugi Gon bácsival megérkezett, gyorsan átlátta a helyzetet, és dühödten Matahacsi tárna-Jói ellen fordult. Féirelököste őket, megragadta rövid kardja markolatát, és rájuk vicsorgott:

- Mit csináltok? Miért bántjátok ezt az embert? -

Tolvaj.

- Nem az, a fiam.

-A fiad?

- Igen, a fiam, egy szamuráj fia, és nem bánthatjátok. Közönséges városiak vagytok. Ha még egyszer hozzányúltok, én... mindannyiótokat elintézek.

-Tréfálsz? Hát ki kiabálta néhány perce, hogy tolvaj?

- Én voltam, rendben, nem tagadom. Szerető anya vagyok, és úgy gondoltam, ha tolvajt kiáltok, a fiam nem fut tovább. De ki kért arra titeket, hülye bunkók, hogy verjétek is? Felháborító!

Hátrahököltek hangjától, csodálták heveségét. A tömeg lassan széteszlott. Oszugi pedig galléron ragadta fiát, és a közeli szentély elé ráncigálta.

Gon bácsi a templom kapujából néhány perc múlva rászólt: - Anyó, nem bánhatsz így Matahacsival, nem gyerek már. - Megpróbálta Oszugi kezét elhúzni Matahacsi gallérjáról, de a vénasszony durván odébb lökte.

- Csak ne szólj bele! Az én fiam, és ha jónak látom, megbüntetem. Nincs szükségem a segítségedre, csak maradj csöndben és törődj a magad dolgával - mondta. - Matahacsi, te hálátlan... majd én meg mutatom neked!

Azt mondják, minél öregebb lesz valaki, annál egyszerűbbé és célratörőbbé válik. Oszugi láttán az

ember csak egyetérthetett ezzel. Más anya sírt volna örömeiben. Oszugi sistergett a haragtól.

A földre lökte Matahacsit, és fejét a talajhoz verte.

- Micsoda ötlet, elfutni a saját anyád elől! Nem a fán nőttél, te semmirekellő. Az én fiam vagy! - Elkezdte fenekelni, mintha még mindig gyerek volna. - Azt hittem, hogy már nem is élsz, erre itt lófrálsz Oszakában. Micsoda szégyen! Csirkefogó, semmirekellő! Miért nem jöttél haza, és viselkedtél tisztelettel a szüléiddel? Miért nem kerested föl legalább egyszer szegény öreg anyádat? Hát nem tudtad, hogy minden rokonod betegre aggódta magát miattad?

- Kérlek, Anya! - könyörgött Matahacsi. Úgy sírt, mint egy kisgyerek. - Bocsáss meg, kérlek, bocsáss meg, sajnálom! Tudom, hogy hibáztam. Csak azért tettem, mert tudtam, hogy cserben hagytalak, amikor nem mentem haza. Nem akartam igazán elfutni előled. Annyira meglepődtem, amikor megláttalak, gondolkodás nélkül futni kezdtem. Annyira szégyelltem magam, hogy nem tudtam a szemetekbe nézni. -Kezébe temette arcát.

Oszugi orrán összefutottak a ráncok. O is szipogni kezdett, de szinte rögtön erőt is vett magán. Túl büszke volt ahhoz, hogy gyengeséget mutasson. Tovább támadt hát, gunyorosan folytatta:

- Ha annyira szégyellted magad, és úgy érezted, méltatlan voltál őseidhez, akkor igazán szégyenletesen viselkedhettél ez alatt az idő alatt.

Gon bácsi nem tudott tovább hallgatni. - Elég legyen már! Ha így folytatod, inkább rossz útra tereled.

- Mondtam már, hogy tartsd meg magadnak a tanácsaidat! Férfi vagy, nem szabad ilyen puhánynak

lenned. Ugyanolyan szigorúan kell bánnom veled, ahogy az apja bána, ha még élne. Megbüntetem és még nem végeztem veled... Matahacsi, ülj föl és nézz a szemembe!

Illendően leült a földre, és mutatta, hova üljön Matahacsi.

- Igen, anyám - mondta az engedelmesen, felemelte a földről poros vállát, és feltérdelt. Félt az anyjától. Anyja időnként elnéző volt, de Matahacsi most kényelmetlenül érezte magát attól, hogy ilyen hamar a fejéhez vágják ősei iránti kötelességét.

- Megtiltom, hogy bármit is eltitkolj - mondta Oszugi. - Pontosan mondd el, mit csináltál azóta, hogy elrohantál Szekigaharába. Abba ne hagyd, amíg mindent nem hallottam, amit hallani akarok.

- Ne aggódj, semmit nem hallgatok el - kezdte a fiú. Elpárolgott belőle minden harci kedv. Állta a szavát; részletesen kitalálta az egész történetet, mint menekültek meg Szekigaharában, rejtőzködtek Ibukiban, hogy jött össze Okóval és élt vele évekig, még ha gyűlölte is a dolgot. És hogy milyen őszintén megbánta, amit tett. Megkönnyebbülést érzett, mintha valami nagy gombócot öklendezett volna ki a gyomrából. Sokkal jobban érezte magát a gyónás után.

- Hm... - dünnyögte Gon bácsi időről időre.

- Megdöbbsz a viselkedésed - cicegett Oszugi.

- És most mit csinálsz? Úgy látom, telik rendes ruhára. Rendesen fizető állást találtál?

- Igen - mondta Matahacsi. Gondolkodás nélkül csusszant ki száján a válasz, sietett kiigazítani. - Ügy értem, nem, nincs állásom.

- Akkor honnan szerezted a pénzt, hogy megélj?
-A kardom... vívást tanítok. - Meggyőzően mondta, és el is érte vele a kívánt hatást.
- Csakugyan? - kérdezte Oszugi látható érdeklődéssel. Első alkalommal futott át némi jókedv az arcán.
- Kardvívást? Nos, nem igazán lep meg, hogy a fiam talált időt rá, hogy csiszolja vívástudását. Még akkor is, ha ilyen életet élt. Hallod ezt, Gon bácsi, mégiscsak az én fiam.
Gon bácsi lelkesen bólintott. Örömmel látta, hogy a vénasszony kedve kezd felderülni.
- Tudhattuk volna — mondta. — Ez is mutatja, hogy Hon'iden őseinek vére folyik az ereiben. Mi van akkor, ha elkóborolt egy ideig? Egyértelmű, hogy a helyén van a szíve.
- Matahacsi - szólalt meg Oszugi.
- Igen, anyám.
- Mondd el, kitől tanultál kardvívást errefelé!
- Kanemaki Dzsizaitól.
- Csak nem? Ó igazán híres. - Boldogság látszott Oszugi arcán. Matahacsi sietve elővette a diplomát, kitekerte, ügyelve arra, hogy Szaszaki nevét eltakarja a hüvelykujjával.
- Ezt nézd meg! - mondta.
- Hadd lássam - mondta Koszugi. A tekercs után nyúlt, de Matahacsi nem engedte el.
- Látod, anyám, nem kell aggódnod miattam.
A vénasszony bólintott. - Hát ez igen. Nézd csak meg, Gon bácsi, hát nem csodálatos! Mindig is biztos voltam benne, már akkor is, amikor Matahacsi kisfiú

volt, hogy sokkal okosabb és ügyesebb, mint Takezó meg a többiek. - A boldogságtól szinte fröcsögött beszéd közben.

Ebben a pillanatban Matahacsi keze megcsúszott, és láthatóvá lett a tekercsen lévő név.

- Várj egy pillanatot! - mondta Oszugi. - Miért az van rajta, hogy Szaszaki Kodzsiró?

- Ja, ez? Hát ez a harci nevem.

- Harci név? Mi szükséged erre? Nem elég jó neked a Hon'iden Matahacsi?

- De igen. - Matahacsi gyorsan gondolkodott. - De amikor belegondoltam, úgy határoztam, hogy inkább nem a saját nevemet használom. Félttem, hogy szégyenteljes múltammal rossz fényt vetek őseimre is.

- Értem. Jói gondolkodtál. Nos, feltételezem, semmit nem tudsz arról, mi történt a faluban, úgyhogy elmondom neked. Jól figyelj, fontos.

S Oszugi nekifogott, hogy a maga izgatott módján beszámoljon arról, mi történt Mijamotoóban. Gonddal választotta meg szavait, hogy bosszúra serkentse Matahacsit. Elmagyarázta, hogy megsértették a Hon'iden családot, hogy ő és Gon bácsi évek óta keresik Ocút és Takezót. Bármennyire is megpróbált uralkodni érzelmein, a történet magával ragadta, szeme nedvesen csillogott, a hangja rekedtes lett.

Matahacsi lehorgasztott fejjel hallgatta. Szíven ütötte az elbeszélés élénksége. Milyen könnyűnek találta ilyen alkalmakkor, hogy jó, engedelmes fiú legyen. De amíg anyja a család becsülete és a szamurájszellem miatt aggódott, Matahacsit valami más bántotta. Ha mindez igaz, Ocú már nem szereti. Most első alkalommal kellett valóban szembenéznie ezzel.

- Igaz ez? - kérdezte.

Oszugi látta, mint fut ki a vér a fiú arcából, és levonta a következtetést, hogy érdemes volt kioktatni becsületről s kötelességről. - Ha azt hiszed, hogy hazudok, kérdezd csak Gon bácsit - mondta. - Az a nőszemély elhagyott téged, és elmenekült Takezóval. Másképp fogalmazva úgy is mondhatjuk, hogy Takezó, aki tudta, hogy egy ideig nem térsz haza, elcsábította Ocút. így van, Gon bácsi?

- Igen. Amikor Takezó a fához volt kötözve, rá vette Ocút, hogy segítsen neki megszökni. Aztán mindketten eltűntek. Mindenki azt mondja, kellett, hogy legyen köztük valami.

Ez kihozta a legrosszabbat Matahacsiból. Hirtelen feltámadt a haragja gyerekkori barátja ellen. Anyja megérezve ezt, tovább tüzelte: - Erted már, Mata-hacsi? Felfogtad már, miért hagytuk ott Gon bácsival a falut? Bosszút kell állnunk rajtuk! Amíg meg nem ölöm őket, nem mutatkozhatok a faluban, s nem állhatok őseink emléktáblája elé.

- Megértem.

- És látod már azt is, hogy ha csak bosszút nem állunk, te sem térhetsz vissza Mijamotóba?

- Nem megyek vissza, soha többé nem megyek vissza.

- Nem erről van szó; megtaláljuk őket.

- Igen, lehet.

- Nem hangzói nagyon lelkesnek. Mi baj van veled? Úgy érzed, nem vagy elég jó Takezó ellen?

- Dehogynem! - tiltakozott Matahacsi.

-Csak ne aggódj, Matahacsi, melletted állok

- mondta Gon bácsi.

- S melletted áll öreg anyád is - tette hozzá Oszu-pj#
_ Vigyük vissza fejüket a faluba, hogy mindenki láthassa. Nem jó ötlet, fiam? Ha így teszünk, kereshetsz magadnak feleséget, és letelepedhetsz. Nyucodtan nevezheted szamurájnak magad, és szép hírnévre tehetsz szert. Egy név sem hangzik jobban az egész Josino körzetben, mint a Hon'iden, és meg kell védened, hogy senkinek ne lehessenek kétségei. Képes vagy rá, Matahacsi? Megteszed?

- Igen, anyám.

- Derék fiú! Gon bácsi, mit ácsorogsz itt? Gratulálj már neki! Megfogadta, hogy bosszút áll Takezón és Ocún. - Látható elégedettséggel felállt. Nem ment könnyen. - Jaj, de fáj! - kiáltotta.

- Mi baj van? - kérdezte Gon bácsi.

- Fagyos a talaj. A gyomrom és a csípőm fáj.

- Hát ez baj. Ismét az aranyered kínoz?

Matahacsit elfogta a fiúi szeretet. - Kapaszkodj a hátamra, Anya.

- Vinni akarsz? Hát ez szép tőled. - Megragadta fia vállát, örömkönnyei potyogtak szeméből. - Hány éve már? Nézd csak, Gon bácsi, Matahacsi a hátán visz.

Matahacsi furcsa örömet érzett, ahogy megérezte anyja könnyeit a nyakában.

- Hol szálltatok meg, Gon bácsi? - kérdezte.

- Még sehol, de bármelyik fogadó megteszi. Menjünk, keressünk egyet.

- Rendben. - Matahacsi menet közben könnyedén följebb lendítette a hátán anyját. - Könnyű vagy, Anya, nagyon könnyű. Sokkal könnyebb, mint a szikla.

7

A JÓKÉPŰ FIATALEMBER

Avadzsi napsütötte szigete eltűnt a távolban, fokozatosan eltakarta a fagyos nappali köd. A nagyvitorla csattogása a szélben elnyomta a hullámok csobogását. A hajó, mely minden hónapban többször is megtette az utat Oszaka és Ava tartomány, Sikoku között, úton Oszakába, a belső tengeren járt. Bár rakománya javarészt papírból és indigófestékből állt, árulkodó illat jelezte, hogy csempészárut is szállít, még hozzá dohány formájában, amelynek szívását, szagolgatását és rágását a Tokugava-kormányzat meg tiltotta. Utasok is voltak a fedélzeten, javarészt hazatérő kereskedők vagy olyanok, akik az év végi nagy forgalom miatt igyekeztek a városba.

- Mi újság? Gondolom, jó haszonra tettél szert.

- Mondhatom. Mindenki azt mondja, Szakaiban fellendülés van, de az én példám nem ezt bizonyítja.

- Űgy hallom, hiány van munkásokban. Állítólag fegyverkovácsokat keresnek.

Valamivel odébb egy másik csoport hasonló dolgokról beszélgetett.

- Magam is hadifelszereléseket szállítok; zászlókat, páncélok, efféléket. Az biztos, hogy nem keresek annyit vele, mint korábban.

- Csakugyan?

- Igen. Úgy tűnik, a samurájok kezdenek meg tanulni számolni.

-Ha, ha!

- Akkor ment jól, amikor a banditák behozták az árut, csak ki kellett javítani, újrafesteni a dolgokat, és máris lehetett adni a seregeknek. Aztán a következő csata után megint megkaptuk a holmit, ismét rendbe tettük és eladtuk.

Egy másik ember az óceánt bámulta, és távoli országok gazdagságát magasztalta. - Itthon már nem lehet pénzt keresni. Ha igazi hasznot akarsz, azt kell tenned, amit Naja „Luzon” Szukezaemon vagy Csaja Szukedzsiró tett. Belevágni a külkereskedelembé. Kockázatos, de ha szerencséd van, igazán kifizetődik.

- Nos - mondta egy másik -, ha a dolgok nem is mennek manapság úgy, mint azelőtt, a samurájok hoz képest még mindig remekül élünk. Többségük még azt sem tudja, hogy ízlik egy jó étel. Beszélhetünk arról, milyen luxust élveznek a daimiók, de előbb vagy utóbb föl kell, hogy öltsék a páncélt, ott kell hagyniuk a fényűzést, hogy megölessék magukat. Sajnálom őket. Annyira lefoglalja őket becsületük és a kötelesség, hogy nem tudják élvezni az életet.

Hát nem így van? Panaszkozhatunk, hogy rossz idők járnak, de manapság csak kereskedőnek lenni ér valamit.

- Igazad van. Legalább azt tesszük, amit szeretünk.

- Mindössze annyit kell megtennünk, hogy egy kicsit hajlongunk a samurájok előtt, s némi pénz ezért is kárpótol.

- Ha már ebbe a világba születünk, akár jól is érezhetjük magunkat.

- Én is így gondolom. Néha kedvem volna megkérdezni a samurájokat, mit kapnak az élettől.

A gyapjúszőnyeg, amelyen ez a társaság üldögélt, importált volt, bizonyítva, mennyire jól megy nekik. Manapság a gazdag városiak voltak azok, akik gyönyörű, drága útifelszereléssel, elegáns szakéfelszolgáló készlettel utaztak. Még egy kisebb üzletembernek is általában jobban ment, mint egy évi ötezer véka jövedelmű samurájnak. Ez pedig fejedelmi jövedelemnek számított a samurájok között.

- Elég unalmasak ezek az utak, ugye?

- Igen. Kártyázhatnánk egyet, hogy múlassuk az időt.

- Miért is ne?

Függönyt akasztottak föl, a szeretők és alárendeltek szakét hoztak és a férfiak umszumot kezdtek játszani, hihetetlen tétekért. A játékot portugál kereskedők terjesztették el nemrégiben. Annyi arany volt az asztalon, amely egész falvakat menthetett volna meg az éhínségtől, de a játékosok csak unottan bökdöstek őket.

Az utasok között többen is voltak, akiktől a gazdag kereskedők megkérdezhették volna, ugyan mit is kapnak az élettől. Egy vándor pap, néhány rónin, egy konfuciánus tudós, pár hivatásos harcos. Többségük, miután látta a hivalkodó kártyajáték kezdetét, leült holmija mellé, és rosszállóan nézte a tengert.

Egy fiatalember valami kerek, szőrös lényt tartott az ölében, s időről időre rászólt: - Maradj már nyugton!

- Milyen szép kis majmod van.
- Betanítottad? - kérdezte egy másik utas.
- Igen.
- Jó régóta nálad lehet akkor.
- Nem, nemrég találtam a hegyekben Tosza és

Aga között.

- Ó, csak nem magad fogtad?
- De, de az öreg majmok csaknem darabokra téptek, mielőtt elmenekültem.

Beszéd közben a fiatalember szorgosan szedegette ki a bolhákat állatából. A majom nélkül is felhívta volna magára a figyelmet, mind a kimonója, mind a fölötte viselt rövid, vörös köpeny határozottan díszes volt. A haja elöl nem volt leborotválva, hátul szokatlan bíbor szalaggal volt megkötve. Ruhájából ítélve még gyerek volt, de manapság nem volt olyan könny-nyú megmondani valaki életkorát a megjelenéséből. Hidejori felemelkedésével színesebb lett az öltözködés. Megesett, hogy huszonöt éves vagy még idősebb férfiak továbbra is tizenöt, tizenhat éves fiúkként öltöztek, és üstöküket nyíratlanul hagyták.

A férfi bőre ragyogott az ifjúságtól, ajka egészségesen vörös volt, szeme csillogott. Másfelől felnőtte vallott egész alkata, vastag szemöldökének szigorúsága és az, ahogy szemesarka fölfelé kanyarodott.

- Mit izegsz-mozogsz? - kérdezte türelmetlenül, és a majom fejére koppintott. Az ártatlanság, amellyel a bolhákat szedegette, csak fokozta a fiatalos hatást.

Társadalmi státusát szintén nehéz lett volna megállapítani. Minthogy utazott, ugyanúgy szalmapapu-

csőt és bőrharsnyát viselt, mint bárki más. Vagyis ez nem nyújtott elég eligazítást, s úgy tűnt, teljesen otthon van a vándor pap, a bábjátékos, a lerobbant szamurájok és mosdatlan parasztok között. Könnyen lehetett volna róninnak nézni, ám volt benne valami, ami magasabb rangot sejtetett. Nevezetesen a hátán bőrszíjon lógó fegyver. Hosszú, egyenes, széles csatakard volt, remek munka. Csaknem mindenki, aki beszélt az ifjúval, megdicsérte.

Nem messze onnét Gion Tódzsi állt. Neki is feltűnt a fegyver. Ásítózva azon gondolkodott, hogy még Kiotóban sem sűrűn látni ilyen minőségű kardot. Kíváncsi lett a tulajdonosára.

Tódzsi unatkozott. Kéthetes útja bosszantó, fárasztó, s ráadásul haszontalan volt. Alig várta, hogy ismét a barátai között legyen. Kíváncsi vagyok, a futár időben érkezett-e, elmélkedett. Ha igen, Okó minden bizonnyal a kikötőben fog várni, Oszakában. Maga elé idézte Okó arcát, hogy ezzel is enyhítse unalmát.

A Josioka-ház megingott pénzügyi helyzete készítette erre az útra. Szeidzsúró tovább nyújtózkodott, mint ameddig a takarója ért. A család már nem volt gazdag. A Sidzsó sugárúti házat jelzálog terhelte, és fenyegetett a veszély, hogy a hitelezőké lesz. A helyzetet nehezítette a számtalan egyéb év végi kötelezettség. Ha mindent eladnak, ami a család birtoka' ban van, akkor sem jutnak annyi pénzhez, hogy kifizethessék a felhalmozódott számlákat. Szeidzsúró pedig mindössze ennyit mondott: Hogy történhetett ez?

Tódzsi felelősnek érezte magát, mivel bátorította a Fiala Mester költekezését. Azt mondta, bízzák csak rá a dolgot. Megígérte, hogy valahogy elrendezi. Addig törte a fejét, míg kitalált valamit. Nagyobb, új iskolát építenek a Nisinotoin melletti üres telken, ahová jóval több diákot tudnak befogadni. Nem olyan időket élnek, hogy zártkörűek legyenek. Most, hogy mindenki harcművészeteket akar tanulni, és a daimiók szinte kapkodnak a kiképzett harcosok után, mindenki jól jár, ha nagyobb iskolát nyitnak és több vívót képeznek ki. Minél többet gondolkodott rajta, annál inkább meggyőzte magát, hogy az iskoláinak szent kötelessége minél több embernek megtanítani Kempó stílusát.

Szeidzsúrő ennek értelmében írt egy körlevelet, és Tódzsi ezzel fölfegyverkezve nekiindult, hogy hozzájárulásokat gyűjtsön korábbi tanítványaiktól, a nyugati Honsuban, Kiusuban és Sikokuban. Sokan voltak a különböző hűbértokokon, akik Kempó alatt tanultak, s azok, akik még éltek közülük, most irigylésre méltó rangú samurájok voltak. Ám mint kiderült, bármennyire is kérlelte őket Tódzsi, legtöbbször nem akart jelentős adományt tenni ilyen rövid idő alatt. Válaszuk ijesztő gyakorisággal így szólt: „Majd később írok, majd meglátjuk, amikor legközelebb Kiotóba megyek.” Tódzsi jóval kevesebb hozzájárulást gyűjtött, mint remélte volna, mindössze a töredékét.

A veszélyeztetett háztartás szigorúan véve nem Tódzsi sajátja volt, és az arc, amely útban hazafelé eszébe jutott, nem Szeidzsúrőé volt, hanem Okóé. De az ő képe is csak felszínesen vonta el figyelmét,

csakhamar ismét elfogta a nyugtalanság. Irigyelte a majmát bolházó fiatalembert. Valamivel el kéne ütni az időt. Tódzsi odament hát hozzá, és megpróbált beszédbe elegyedni vele.

- Üdvözlét fiatalember! Oszakába mégy?

Az ifjú anélkül, hogy felemelte volna fejét, felpillantott. - Igen - mondta.

- Ott él a családod? -

Nem.

- Akkor nyilván Avából való vagy.

- Nem, onnan sem. - Ugy hangzott, mintha ezzel lezárná a társalgást.

Tódzsi kis időre elhallgatott, aztán tett még egy kísérletet: - Ez aztán a kard! - mondta.

A fiatalembernek láthatóan jólesett, hogy fegyverét dicsérik. Úgy helyezkedett, hogy szembeforduljon Tódzsival; szívélyesen felelt: - Igen, régóta a családom tulajdona. Csata kard, de úgy tervezem, hogy keresek egy jó fegyverkovácsot Oszakában, hogy az oldalamon tudjam hordani.

- Nem túl hosszú hozzá?

- O, nem is tudom. Mindössze százhusz centi.

- Elég hosszú.

Az ifjú önbizalommal telve mosolygott. - Ilyen hossz- szú karddal is lehet vívni.

- Hát persze, hogy lehet, akár másfél méteressel is - felelte Tódzsi feddően -, de csak szakértő bánhat jól vele. Jó néhány embert látok manapság hatalmas kardokkal büszkélkedni. Fenyegetőnek tűnnek, de amikor a dolgok keményre fordulnak, megfordulnak és elszaladnak. Milyen stílust tanultál? -Tódzsi nem

is tudta elrejtteni, hogy a kardforgatás terén felsőbbrendűnek érzi magát ennél a fiúnál.

A fiatalember kérdő pillantást vetett Tódzsi önelégült képére. - A Tomita-iskolát - telelte.

- A Tomita-iskola ennél rövidebb kardra van kitalálva - mondta Tódzsi megfellebbezhetetlenül.

- Attól, hogy a Tomita-stílust tanultam, még nem kell rövidebb kardot használnom. Nem szeretek másokat utánozni. A mesterem rövid kardot használt, én úgy döntöttem, hogy hosszút. Emiatt ki is dobtak az iskolából.

- Milyen büszkék vagytok ti, fiatalok arra, hogy lázadtok. Aztán mi történt?

- Elmentem Ecsizenből Dzsókiódzsi faluból, és felkerestem Kanemaki Dzsiszait. Ő is Tomita-iskolát tanult, mielőtt kifejlesztette volna a súdzó irányzatot. Együtt érzett velem, felfogadott tanítványának, és négy évig tanultam tőle, mielőtt utamra bocsájtott volna.

- Ezek a vidéki oktatók hamar kiállítják a bizonyítványt.

- Ó, Dzsiszai ugyan nem. Egyáltalán nem ilyen volt. Rajtam kívül egyetlen ember kapott tőle diplomát, Itó Iagoró Itoszai. Miután elhatároztam, hogy én akarok a második ember lenni, aki hivatalos diplomát kap tőle, nagyon keményen dolgoztam. De mielőtt megkaptam volna, hirtelen hazahívtak, mert anyám haldoklott.

- Merre van az otthonod?

- Ivakoniban, Szuo tartományban. Miután hazamentem, minden áldott nap gyakoroltam a szóm-

szédban, a Kintai hídon. Fecskék szárnyát vágtam le és fűzfaágakat vagdostam. így sikerült néhány saját technikát kifejlesztenem. Anyám adta ezt a kardot nekem halála előtt; azt mondta, jól vigyázzak rá, mert Nagamicu készítette.

- Nagamicu? Ne mondd.

- Nincs rajta az aláírása a tangón, de mindenki úgy tudja, az ő munkája. Ahonnan én jövök, jól ismert kard ez. Az emberek „zászlórúdnak” hívják.

- Amilyen visszahúzódó volt korábban, láthatóan olyan szívesen beszélt olyan témáról, ami érdekli. Mihelyt elkezdte, lelkesen fecsegett tovább, nem sokat törődött hallgatója reakcióival. Ebből, valamint abból, amit elmondott magáról, erősebb jellemnek tűnt, mint ahogy bárki gondolta volna ruhái alapján.

De az ifjú egyszerre csak elhallgatott, tekintete elszomorodott. - Amíg Szuóban voltam, Dzsizsai megbetegedett - morogta. - Amikor megtudtam Kusza-nagi Tenkitől, a szó szoros érteimében összetörtem; sírtam. Tenki jóval előttem kezdett tanulni tőle és ott volt akkor is, amikor a Mester megbetegedett. Tenki a Mester unokaöccse volt, de Dzsizsainak eszébe sem jutott, hogy diplomát adjon neki. Ehelyett azt mondta neki, szeretne nekem diplomát adni és vele a titkos technikáit tartalmazó könyvet. Nemcsak hogy azt akarja, én kapjam meg, de azt is remélte, hogy találkozunk, és személyesen adhatja oda.

- A fiatalember szeme nedves lett az emléktől.

Tódzsi a legkisebb mértékben sem érzett együtt ezzel a jóképű, érzelmes ifjúval, de jobb volt vele beszélgetni, mint egyedül unatkozni. - Ertem - mondta érdeklődést tettetve. - És meghalt, amíg távol voltál?

- Bárcsak hozzá siethettem volna, mihelyt meg tudtam, hogy beteg. De Kózikében volt, több száz mérföldnyire Szuótól. S anyám is nagyjából abban az időben halt meg, így aztán lehetetlen volt, hogy velem legyek, amikor eljön a vég.

A nap a felhők mögé bújt, szürkés lett az ég. A hajó himbálózni kezdett, és pára csapódott a fedélzetre.

A fiatalember folytatta érzelmes történetét. Lényege az volt, hogy lezárta a családi otthont Szuóban, és a levélváltás útján elrendezték, hogy a tavaszi napégyenlőségkor találkozik barátjával, Tenkivel. Dzsizsai, akinek nem volt közeli rokona, nem volt gazdag ugyan, de némi pénzt bízott Tenkire, hogy adja át a fiatalembernek a bizonyítvánnyal és a titkos könyvvel. Addig, ameddig nem találkoznak a megbeszélte időben, a Hóraidzsi hegyen, Nikata tartományban, félúton Kóziké és Ava között, Tenkinek utazgatnia és tanulnia kell. A fiatalember úgy tervezte, hogy némi időt Kiotóban tölt; tanul, és ismerkedik a várossal.

Miután végzett történetével, Tódzsihoz fordult: - Oszakából vagy? - kérdezte.

- Nem, Kiotóból.

Kis ideig mindketten csendben ültek, zavarták őket a hullámok és a vitorla zaja.

- Tehát, úgy tervezed, hogy a harcművészetek segítségével boldogulsz a világban - mondta Tódzsi. Ártatlan megjegyzés volt, de megvetéssel határos le-sajnálás sült Tódzsi arcáról. A fiatalember Tódzsi felé fordult.

- Azt mondják, van ott egy ember, bizonyos Josioka Szeidzsúró, josioka Kempó idősebb fia. Aktív még?

Tódzsinak csúfondáros kedve volt.

- Igen - felelte egyszerűen. - A Josioka-iskola virágzik még. Jártál már ott?

- Nem, de amikor Kiotóba érek, szeretnék megmérkőzni ezzel a Szeidzsúróval; kíváncsi vagyok, mit tud.

Tódzsi köhögött, hogy elnyomja nevetését. Egyre jobban megvetette a fiatalember pimasz önbizalmát. Az ifjúnak persze sejtelve sem lehet, milyen helyet foglal el Tódzsi az iskolában, de ha megtudná, minden bizonnyal bánná, amit az előbb mondott. Tódzsi gunyoros arccal, megvető hangszíval kérdezte:

- És feltételezem, úgy képzeld, hogy baj nélkül megúsznád.

- Miért is ne? - vágott az vissza. Most ő volt az, akinek nevetni kellett, és meg is tette. - Josiokának nagy háza van, komoly tekintélye, így gondolom, Kempó nagy vívó lehetett. De azt mondják, egyik fia sem valami jó.

- Hogy mondhatsz ilyet róluk, mielőtt találkoztál volna velük?

- Hát ezt mondják más tartománybeli szamurájok. Nem hiszek el mindent, amit hallok, de úgy tűnik, mindenkinek az a véleménye, hogy a Josiokához Szeidzsúróval és Densicsiróval véget ér.

Nehéz volt megállnia, hogy ne förmedjen az ifjúra, tartsa a nyelvét. Még az is megfordult a fejében egy pillanatra, hogy megmondja, kicsoda, de ha tekintélyével torkollná le, úgy tünne, ő a vesztes a vitában. A lehető legnagyobb önmérséklettel felelt:

- Az ország tele van manapság mindentudókkal. Egyáltalán nem lep meg, hogy alábecsülik a Josioka-

házat is. De árulj el többet magadról. Nem azt mondtad az előbb, hogy fecskék szárnyát csapdostad le?

- Igen, azt mondtam.

- És ezzel a hosszú karddal?

- Így van.

- Nos, ha erre képes voltál, az sem okozhat gondot, hogy levágj egy sirályt, amikor a fedélzet fölött repül.

Az ifjú nem felelt rögtön. Hirtelen rádöbbsent, hogy Tódzsi valami rosszat akar. Tódzsi mogorva ajkaira pillantott. - Megtehetem, de azt hiszem, butaság volna.

- Nos - mondta Tódzsi fellengzősen -, ha olyan jó vagy, hogy leszólhatod a Josioka-házat anélkül, hogy valaha is jártál volna ott...

- O, megbántottalak?

- Nem, egyáltalán nem - mondta Tódzsi. - De Kiotóban nem szeretik, ha valaki leszólja a Josioka-is-kolát.

- Ugyan! Nem a saját véleményemet mondtam neked, mindössze azt meséltem, amit hallottam.

- Fiatalember! - szólt rá Tódzsi szigorúan.

- Tessék.

- Tudod, kire mondják azt, hogy „félíg sült szamuráj”? A jövőd kedvéért figyelmeztetek. Semmi jóra nem vezet, ha alábecsülsz másokat. Hengegysz azzal, hogy fecskét vágysz le, beszélsz nekem arról, hogy diplomát kaptál a Csúdzsó-iskolában, de jobb, ha nem felejtetted el, hogy nem mindenki hülye. És jobban teszed, ha máskor jól megnézed, kivel beszélgetsz, mielőtt hengegni kezdesz.

- Ugy gondolod, csak kérkedek?

- Igen, úgy. - Tódzsi kidomborítva mellét, közelebb húzódott. - Senkit sem zavar igazán, ha egy fiatalember a sikereivel nagyképűsködik, de nem szabad túllőni a célon.

Amikor a fiatalember nem válaszolt, Tódzsi folytatta:

- Az elejétől fogva figyelmesen hallgattam, mint dicséred magad, de nem szóltam közbe. Csakhogy a helyzet, hogy én Gión Tódzsi vagyok, Josioka Szeidsúró vezető tanítványa. És ha még egy gúnyos megjegyzést merészelsz tenni a Josioka-házra, kiforgatlak a bőrödből.

Addigra fölkeltek a többi utas figyelmét is. Tódzsi most, hogy felfedte magát, büszkén távozott a hajó fara felé, s közben dühödten morgott: - Milyen arcátlanok manapság a fiatalok! - Az ifjú halkán követte, az utasok biztos távolról bámulták.

Tódzsi egyáltalán nem élvezte a helyzetet. Okó nyilván várja, amikor a hajó kiköt, és ha verekedésbe keveredik, lehet, hogy meggyűlik a baja a törvénnyel később. Úgy tett, mint akit egyáltalán nem érdekel a dolog; a korlátra könyökölt, és érdeklődéssel nézte a kékesfekete örvényeket a kormánylapát alatt.

Az ifjú könnyedén megütögette a hátát. - Uram - mondta nyugodt hangon. Nem érződött belőle sem harag, sem neheztelés.

Tódzsi nem válaszolt.

- Uram - ismételte a fiatalember.

Tódzsi nem tehetett tovább is úgy, mint akit nem érdekel a dolog. - Mit akarsz?

- Az előbb hencegőnek nevezted egy csomó ide-gen előtt, és gondolnom kell a becsületedre. Ugy érzem, kénytelen vagyok megtenni, amire néhány perccel ezelőtt felszólítottál. Azt akarom, hogy tanúm legyél.

- Mire szólítottalak föl?

- Hogy felejthetted máris el? Kinevettél, amikor elmondtam neked, hogy levágtam fecskék szárnyát, és azt mondtad, próbáljak levágni egy sirályt.

- Hm. Ezt javasoltam volna?

- Ha levágok egyet, meggyőzlek arról, hogy nem csak a levegőbe beszélek?

-Nos... igen, persze.

- Rendben, megteszem.

- Remek, csodálatos! - nevetett Tódzsi gúnyosan. - De ne feledd, ha hiúságból teszed, ám nem jársz sikerrel, akkor nevetnek csak ki igazán.

- Vállalom ezt a kockázatot.

- Nem szándékozlak megállítani.

- És velem leszel, hogy tanúsítsd?

- Persze, boldogan.

A fiatalember elhelyezkedett a hátsó fedélzet közepén lévő ólomlemezen, és megfogta kardját. Aztán Tódzsira kiáltott. Tódzsi kíváncsian nevetett rá.

- Mit akarsz?

Az ifjú pedig halálosan komolyan válaszolt. - Kérlek, intézkedj, hogy néhány sirály elém repüljön. Annyit levágok, amennyit csak akarsz.

Tódzsi hirtelen rádöbbsent, mennyire hasonlít az, ami történik, egy bizonyos humoros mese cselekményéhez, amit egy Ikijú nevű papnak tulajdonítanak.

A fiatalembernek sikerült bolonddá tennie. Dühösen kiáltott rá:

- Miféle bolondság ez? Bárki le tud vágni egy sirályt, aki eléri, hogy elé repüljön.

- A tenger több ezer mérföld széles, a kardom mindössze három lábnyi. Ha a madarak nem repülnek közel, nem vághatom le őket.

Tódzsi néhány lépéssel közelebb lépett, kárörömmel mondta: - Mindössze megpróbálsz kibeszélni magad kellemetlen helyzetedből. Inkább valld be, hogy nem tudsz levágni egy sirályt, és kérj bocsánatot.

- Ha ez lenne szándékomban, nem váraoznék itt. De ha a madarak nem jönnek közelebb, levágok neked valami mást.

-Például...?

- Gyere csak még öt lépéssel közelebb, megmutatom. Tódzsi közelebb lépett és ráförmedt: - Miben mesterkedsz?

- Csak azt akartam, hogy a fejedet használhassam. Fejedet, amellyel belém kötöttél, hogy bizonyítsam, nemcsak hengegek. Ha belegondolok a dologba, sokkal logikusabb ezt levágni, mint ártatlan sirályokat gyilkolni.

- Elment az eszed? - kiáltott fel Tódzsi. Ösztönösen lekapta a fejét, amikor a fiatalember előkapta kardját hüvelyéből és meglendítette. Olyan gyors volt a vágás, hogy a százhusz centis kard nem tűnt hosszabbnak, mint egy tű.

- Mi-i-i? - kiáltott föl Tódzsi; hátrabotorkált és gallérjához nyúlt. A feje még a helyén volt, szeren csére, s amennyire meg tudta mondani, sértetlen.

- Érted már? - kérdezte az ifjú. Hátat fordított, és elsétált a csomagok sora között.

Tódzsi mélyen elvörösödött zavarában, aztán lepillantott a napsütötte fedélzetre, és egy furcsa tárgyat pillantott meg. Egy kis ecsetre emlékeztetett. Szörnyű gondolat támadt agyában, feje búbjához nyúlt. Fejdísze eltűnt. Drága fejdísze, minden samuráj büszkesége és öröme. Szörnyülködve dörzsölte meg fejbúbját. A haját hátul összefogó szalag elszakadt. A fürtök, amelyeket összefogott, kiszabadultak.

- A gazfickó! - csillapíthatatlan harag fogta el. Most már nagyon is jól tudta, hogy az ifjú nem hazudott és nem üresen hetvenkedett. Bármily fiatal volt is, nem akármilyen vívó. Tódzsit megdöbbentette, hogy valaki ilyen fiatalon ennyire jó lehet, de egy do log volt a tisztelet agyában és más a szívében dülő harag.

Amikor ismét felemelte fejét, és a hajó orra felé pillantott, látta, hogy az ifjú visszatért előző helyére, és a fedélzeten keresgél valamit. Láthatóan védtelen volt. Tódzsi érezte, itt a lehetőség, hogy megbosszulja magát. Kardjának markolatára köpött, keményen megmarkolta, és kínzója mögé lopakodott. Nem volt biztos benne, elég pontos lesz-e a vágás ahhoz, hogy levágja a férfi fejdíszét anélkül, hogy tejét is levágja, de nem törődött vele. Kivörösödve, zihálva készülődött a csapáshoz.

Ebben a pillanatban zűrzavar támadt a kártyázók között.

- Mi történik itt? Nincs elég kártya!

- Hová tűntek?

- Ott nézd meg.

- Már néztem. - Miközben kiabáltak és szőnyegüket rázták, egyikük véletlenül felpillantott.

- Odafönt, a majom vitte el őket.

A többi utas boldogan fogadta, hogy megint történik valami. Mindannyian felpillantottak; a majom egy magas árboc tetején ücsörgött.

- Ha-ha! - nevetett egyikük. - Micsoda majom, ellopta a kártyákat!

- Megeszi őket.

- Nem, úgy csinál, mintha kártyázna velük.

Egy lap szállt lefelé, az egyik kereskedő felkapta.

- Legalább három vagy négy van még nála. Valaki menjen föl, és vegye el tőle a kártyákat; nem játszhatunk nélkülik.

- Senki nem fog oda fölmászni.

- És a kapitány?

- Gondolom ő képes rá, ha akarja.

- Ajánljunk neki egy kis pénzt, akkor megteszi.

A kapitány hallotta a javaslatot, és bele is egyezett. Átvette a pénzt, de láthatóan úgy érezte, mint a hajó urának, először is meg kell találnia, ki felelős az incidensért. Felmászott a rakományra, úgy szólította meg az utasokat.

- Kié ez a majom? Kérem a tulajdonost, jelentkezzen.

Egy lélek sem válaszolt, de jó páran, akik tudták, hogy a majom a jóképű fiatalemberé, várakozásteljesen pislogtak felé. A kapitány is tudta, és haragja feltámadt, amikor az ifjú nem felelt. Felemelte hangját.

- Nincs itt a tulajdonos...? Ha nincs itt a majom gaz-

álja, elintézem én, de nem akarom, hogy aztán bárki is panaszkodjon.

A majom gazdája a csomagoknak dőlve láthatóan gondolataiba merült. Néhány utas helytelenítően suttogott, a kapitány gyilkos pillantásokat vetett az ifjúra. A kártyázók rosszindulatúan morogtak, mások egyszerűen azt szerették volna tudni, hogy a fiatalember süketnéma, vagy csak arcátlan. Az ifjú ezzel szemben mindössze fészkelődött egy kicsit, és úgy tett, mintha semmi sem történt volna.

Ismét a kapitány szólalt meg:

- Úgy tűnik, tengeren is élnek majmok, nemcsak a szárazföldön. Mint látják, egy minket is meglátogatott. Minthogy gazdátlan, gondolom, úgy bánunk el vele, ahogy jónak látjuk. Utasok, legyenek a tanúim, mint a hajó kapitánya, felkértem a tulajdonost, hogy jelentkezzen, de ez nem történt meg. Ha később panaszt tesz, hogy nem hallott engem, kérem, álljanak mellém.

- Tanúk vagyunk - kiáltottak fel a kereskedők, akiket mostanra a gutaütés kerülgetett.

A kapitány eltűnt a hajófenékre vezető létrán. Amikor előbukkant, egy muskéta volt a kezében. A gyújtózsínór már égett. Nem volt vitás, hogy kész használni is. Mindenki a majom gazdája felé fordult.

A majom remekül érezte magát. Magasan a levegőben játszott a kártyákkal, mindent megtett, amit csak tudott, hogy bosszantsa a fedélzeten lévő embereket. Hirtelen fogát vicsorgatva makogni kezdett, lefutott a keresztárbocra, de mire odaért, szemlátomást nem tudta, mit tegyen.

A kapitány felemelte a muskétát, és célzott. Az egyik kereskedő mellette toporogva sürgette, hogy tüzeljen már, de a tulajdonos egyszer csak megszólalt:
- Megállj, kapitány!

Most a kapitány viselkedett úgy, mint aki hirtelen megsüketült. Meghúzta a ravaszt, s az utasok fülükre tett kézzel lehajoltak. És a muskéta hatalmas durranással elsült. Azonban a lövés messze mellé ment. A fiatalember az utolsó pillanatban félreütötte a fegyver csövét.

A kapitány tajtékozott a haragtól, megragadta a fiatalember mellkasát. Egy pillanatig szinte úgy látszott, mintha lógna rajta, mert akármilyen erős felépítésű volt is, jóval alacsonyabb a jóképű ifjúnál.

- Megőrültél? - kiáltotta a fiatalember. - Le akartál löni egy ártatlan majmot a játékszerreddel?

- Igen.

- Nem valami szép dolog, ugye!

- Időben figyelmeztettelek.

- És mégis, hogy tetted ezt?

- Nincs szemed és füled?

-Fogd be a szád! Utas vagyok ezen a hajón, ráadásul szamuráj. Gondolod, hogy válaszolok, amikor egy egyszerű hajókapitány feláll utasai elé, és úgy üvöltözik velük, mintha uruk és gazdájuk lenne?

-Ne légy arcátlan! Háromszor is megismételtem a figyelmeztetésemet. Neked is hallanod kellett. Még ha nem is tetszett, ahogy mondtam, tekintettel lehettél volna azokra, akiknek a majmod kellemetlenséget okozott.

- Kikre? Ja, hát azokra a kereskedőkre gondolsz, akik amögött a függöny mögött játszanak?

_ Csak ne nézd le őket, háromszor annyit fizettek a jegyért, mint a többiek.

- Ettől még nem lesznek különbek. Maradnak azok, akik voltak. Közönséges, felelőtlen kereskedők, akik közszemlére teszik aranyukat, hogy mindenki lássa, szakét vedelnek, és úgy tesznek, mintha övék lenne a hajó. Szemügyre vettem őket, és egyáltalán nem tetszenek. Mi van akkor, ha a majom elcsente a kártyájukat? Én nem mondtam, hogy tegye. Csak utánozta őket. Nincs miért bocsánatot kérnem.

A fiatalember a gazdag kereskedők felé pillantott, és hangosan, gunyorosan felnevetett.

A FELEDÉS KAGYLÓJA

Beesteledett már, mire a hajó elérte a Kizugavai-öb-
löt, és az utasok orrát megcsapta az átható halszag.
Vörös fények pislogtak a parton, a hullámok
egyenletesen morajlottak a háttérben. A parton és a
hajón kiabáló izgatott emberek lassacskán jobban
hallották egymást, ahogy a távolság csökkent. Aztán
egy csobbanással ledobták a horgonyt, kihajították a
köteleket, és helyére tették a hidat. Izgatott
kiáltások hallatszottak.

- A fedélzeten van a szumijosi szentély papjának a
fia?

- Van itt egy küldönc?

- Mester, itt vagyunk, itt vagyunk!

Mint egy hullám, különböző fogadók neveit
hirdető papírlámpások közeledtek a kikötőben a
hajó felé. A felhajtók egymással versenyeztek.

- Ki megy a Kasijava fogadóba?

A fiatalember, majmával a vállán
keresztülfurakodott a tömegben.

- Jöjjön mihozzánk, uram, nem kell fizetnie a
majoméért.

- Mi pont a szumijosi szentély előtt vagyunk. A leg'
jobb hely zarándokoknak. Gyönyörű szobát kap gyö-
nyörű kilátással.

Senki nem várta az ifjút. Nyugodt léptekkel távozott, ügyet sem vetett a felhaj tokra vagy bárki másra.

- Mit gondol, ki ő? - morogta az egyik utas. - Csak mert ért egy kicsit a víváshoz.

- Ha nem egyszerű polgár volnék, nem úszta volna meg harc nélkül.

- O, nyugodj meg, hadd higgyék a katonák, hogy mindenkinél különbek. Amíg királyokként hordozhatják magukat, boldogok. Mi, polgárok, akkor tesz-szük okosan, ha nekik hagyjuk a virágot, és mienk a gyümölcs. Miért is izgatnánk magunkat egy ilyen kis incidens miatt.

Míg a kereskedők ily módon beszélgettek, ügyeltek arra, hogy tömérdek poggyásukat a szárazra hordják, ahol rengeteg ember várta őket lámpákkal, járművekkel. Egy sem volt közöttük, akit ne vett volna azonnal körül több készséges nőszemély is.

Utolsónak Gion Tódzsi szállt le a hajóról, arcán látszott, hogy roppant zavarban van. Soha életében nem volt még ilyen kellemetlen helyzetben. Fejét kendővel fedte le, hogy elrejtse fejdíszé megalázó hiányát, de a ruha sem tudta elrejtetni lesütött szemét, lebiggyesztett ajkát.

- Tódzsi, itt vagyok! - kiabált Okó. Bár az ő fejét is kendő fedte, arcát várakozás közben kifújta a hideg szél, és ráncai átütöttek a fehér púderen, ahelyett, hogy elrejtőztek volna alatta.

- Okó! Tehát mégis eljöttél.

- Hát nem ezt akartad? Levelet küldtél, amiben közölted, hogy legyek itt, nem?

- Igen, de gondoltam, talán nem ért el időben.

- Valami baj van? Izgatottnak látszol.
- Semmi, csak egy kicsit tengeribeteg vagyok.
Gyere, menjünk Szumijosiba, keressünk egy jó fogadót.

- Erre gyere. Palankinnai jöttem.
- Köszönöm. Foglaltál szobát nekünk?
- Igen, mindenki a fogadóban vár.

Megrökönyödés futott át Tódzsi arcán. - Minden* ki? Miről beszélsz? Azt hittem, kettesben töltünk né' hány kellemes napot valami nyugodt helyen. Ha sokan vannak ott, én nem is megyek.

Nem ült be a palankinba, dühösen gyalogolt. Amikor Okó magyarázkodni próbált, félbeszakította, s idiótának nevezte a nőt. Egész nap gyült benne a harag a hajón, s most kirobbant belőle.

- Majd magam megszálok valahol! - üvöltötte.
- Küldd el a gyaloghintót! Hogy lehettél ilyen bo lond? Egyáltalán nem értesz meg. - Kitépte ruhaujját a nő kezéből, s elsietett.

A vízparti halpiacon voltak, a boltok már bezártak, s az utcán szétszórt pikkelyek pici, ezüst tengeri kagylóként csillogtak. Gyakorlatilag senki nem volt ott, aki láthatta volna őket; Okó magához ölelte Tódzsit és megpróbálta megnyugtatni.

- Engedj el! - kiáltotta a férfi.
- Ha nem jössz velem, a többiek azt fogják hinni, valami baj van.

- Higgyék csak, amit akarnak!
- Ne beszélj így! - könyörgött az asszony. Tódzsi arcához nyomta hűvös arcát. Tódzsi megérezte az asszony púderének és hajának édeskés szagát, és haragja, dühe lassacskán alábbhagyott.

- Kérlek! - könyörgött Okó.
- Csak arról van szó, hogy olyan csalódott vagyok.
- Tudom, de lesz még mód rá, hogy együtt legyünk.
- De nagyon számítottam arra, hogy veled töltöm ezt a két vagy három napot.

- Megértem.
- Ha megérted, miért hoztál magaddal annyi embert? Csak azért, mert nem úgy érzel irántam, mint én irántad.

- Tessék, megint kezded - korholta Okó. Ugy meredt maga elé, mintha bármelyik pillanatban eleredhetnének a könnyei. De sírás helyett ismét megpróbálta megértetni a férfival a helyzetet. Amikor a küldönc megérkezett Tódzsi levelével, természetesen úgy tervezte, hogy egyedül jön Oszakába, de a sors úgy hozta, hogy Szeidzsúró pont aznap este jött el a Jomodzsiha hat vagy hét tanítványával, és Akemi száján kicsúszott, hogy Tódzsi megérkezik. A férfiak pillanatok alatt elhatározták, hogy mindannyian elkísérik Okot Oszakába, és magukkal viszik Akemit is. Végül tízfős társaság jelentkezett be a Szumijo-siban levő fogadóba.

Tódzsinak be kellett ugyan vallani, hogy ilyen körülmények között Okó nem sokat tehetett, de kedve ettől nem lett jobb. Határozottan balszerencsésen sikeredett ez a nap, és Tódzsi biztos volt benne, hogy még rosszabb lesz a folytatás. Az első kérdés nyilván az lesz, hogy halad pénzgyűjtő körútjával, és bántotta, hogy rossz híreket kell közölnie. Még jobban rettegett a lehetőségtől, hogy le kell vennie fejről a

kendőt. Hogy magyarázhatná meg fejdísz hiányát? Végül rádöbbsent, nincs kiút, és megadta magát sorsának.

- Rendben - mondta -, veled megyek. Hívd ide a gyaloghintót.

- Milyen boldog vagyok! - turbékolta Okó, és visszafordult a dokk felé.

A fogadóban Szeidzsúró és társai megfürödtek, majd beburkolták magukat a fogadó által rendelkezésükre bocsájtott gyapjúbéléses kimonókba, s letelepedtek, hogy megvárják Tódzsi és Okó visszatértét. Egy idő múlva valaki így szólt:

- Előbb-utóbb itt lesznek. Nincs értelme, hogy ad dig csak ülünk itt és semmit ne csináljunk.

A kijelentés természetes következményeként szakét rendeltek. Először csak azért ittak, hogy múlassák az időt, de kisvártatva kezdték kényelmesebben kinyújtani lábaikat és a szakéscsészék gyorsabban ürültek. Eltelt egy rövid idő, és többé-kevésbé mindenki megfeledkezett Tódzsiról és Okóról.

- Mit gondoltok, vannak énekeslányok a Szumijosiban?

- Nem is rossz ötlet! Ide hívhatnánk három vagy négy bájos lányt.

De Szeidzsúró habozni látszott. Valaki azt javasolta, hogy ő meg Akemi visszavonulhat egy másik szobába, ahol nincs ilyen nagy zaj. Az alig álcázott próbálkozás, hogy megszabaduljanak tőle, bánatos mosolyt csalt arcára, mindazonáltal szívesen távozott. Sokkal szívesebben van kettesben Akemivel meg

egy meleg kotacuval, mint hogy ezekkel a martaló-
c0kkaal inna.

Alig távozott a szobából, máris tetőpontjára há-
gott a hangulat, s nemsokára énekeslányok is
érkeztek; abból a fajtából, amelyet a helybeliek
„tosza-magava büszkeségének" hívtak. Fuvoláik és
sami-szenjeik régiiek, rossz minőségűek és
agyonstrapáltak voltak.

- Miért csináltok ekkora zajt? - kérdezte az egyik
nő szemtelenül. - Inni jöttetek ide vagy veszekedni?

A férfi, aki kinevezte magát a banda
szószólójának, visszaszólt: - Ne kérdezz
hülyeségeket, senki nem fizet azért, hogy
verekedjen. Azért hívtunk ide titeket, hogy igyunk
és jól érezzük magunkat.

- Nos, örömmel hallom, de jobb szeretném, ha egy
kicsit csendesebben mulatnátok - mondta a lány
tapintatosan.

- Ha így akarjátok, rendben van. Énekeljünk
valamit.

A női társaság hatására több szőrös lábszár is
kibukkant a kimonók alól, és néhány függőleges
felsőtestből vízszintes lett. Megkezdődött a zene, a
hangulat, a jókedv emelkedett, a társaság tombolt.
Tetőpontján volt a hangulat, amikor egy fiatal
cseléd jelent meg és bejelentette, hogy az a férfi, aki
Si-kokuból jött hajón, társával együtt megérkezett.

- Mit mondott, valaki jön?

- Aha, azt mondta, valami Tódzsi jön.

- Remek, csodálatos! Jön a jó öreg Tódzsi...

- Ki az a Tódzsi?

Tódzsi és Okó belépte a legkisebb mértékben sem
szakította félbe a mulatságot, ügyet sem vetettek rá-

juk. Tódzsit, aki azt hitte, hogy az ő kedvéért gyűltek ide, undor fogta el.

Szólta a cselédlánynak, aki bevezette őket, és kérte, hogy vezesse őket Szeidzsúró szobájába. De amikor kiértek a hallba, a szakétól büzlő bandavezér tántorgott mellé és karolta át a nyakát.

- Hé, Tódzsi! - hadarta. - Hát megjöttél? Gondolom, jól mulattál Okóval, amíg mi itt várakoztunk. Szép dolog, mondhatom!

Tódzsi sikertelenül próbálta lerázni. A férfi magával cibálta a szobába. Közben rálépett egy tálcára, felrúgott több szakésköcsögöt is, aztán a padlóra esett, magával rántva Tódzsit is.

- A kendőm! - nyögött fel Tódzsi. A fejéhez kapott, de már későn. A bandavezér estében elkapta a kendőt és mostanra a kezében volt. Hirtelen mindenki döbbenetesen meredt arra a pontra, ahol Tódzsi fejdíszének kellett volna lennie.

- Mi történt a fejeddel?

- Ha-ha-ha, ez aztán a hajviselet!

- Hogy szerezted?

Tódzsi arca elvörösödött. Megragadta a kendőt, visszatette a fejére. - Semmiség - fröcsögte. - Kelésem volt.

A többiek fetrengtek a röhögéstől.

- Kelést gyűjtött az úton.

- Fedd el a bűnös pontot.

- Ne beszélj róla, mutasd meg!

Nyilvánvaló volt a gyenge viccelődésből, hogy senki nem hisz Tódzsinak, de a mulatság folytatódott, és senki nem hozta szóba a fejdísz.

Nem így másnap reggel. Tíz órakor ugyanaz a csoport összegyűlt a fogadó mögötti öbölben. Józanok voltak, s komoly megbeszélőnivalójuk volt. Körbeültek, néhányan kihúzták magukat, mások mellükön keresztbe fonták karjukat, de mindannyiuk arca mogorva volt.

- Akárhogy is nézzük, baj.

- Az a kérdés, igaz-e.

- A saját fülemmel hallottam. Hazugnak nevezel? Nem hagyhatjuk ölbe tett kézzel. A Josioka-iskola becsülete forog kockán. Cselekednünk kell.

- Természetesen, de mit tegyünk?

- Talán még nem túl késő. Megkeressük azt a majmos embert, és levágjuk az ő fejdíszét is. Megmutatjuk neki, hogy nemcsak Gion Tódzsi büszkeségéről van szó. Az egész Josioka-iskola méltóságát érinti az ügy. Van valakinek ellenvetése? - A tegnapi éjszaka részeg bandavezére most bátor tisztként vezette csatába embereit.

A férfiak, miután felébredtek, meleg fürdőt rendeltek, hogy kiáztassák másnaposságukat, és épp a fürdőben voltak, amikor bejött egy kereskedő. Nem tudta, kicsodák, és elmesélte nekik, mi történt előző nap a hajón. Vidáman beszámolt arról, hogyan vágták le a fejdísz, majd történetét ezzel a következtetéssel fejezte be:

- A szamuráj, aki elvesztette haját, azt állította, hogy a kiotói Josioka-ház egyik vezető tanítványa. Csak annyit mondhatok, ha ez igaz, a Josioka-ház rosszabb állapotban van, mint bárki hinné.

A Josioka-tanítványok gyorsan kijózanodtak, mentek megkeresni önféjű felettesüket, hogy megkérdez-

zék az incidensről. Hamarosan megtudták, hogy korán kelt, váltott néhány szót Szeidsúróval, és rögtön reggeli után Okóval együtt távozott Kiotóba. Ez meggyőzte őket a történet valóságáról, de ahelyett, hogy a gyáva Tódzsit vették volna üzöbe, úgy döntöttek, helyesebb volna megtalálni az ismeretlen fiatalembert és megvédeni a Josioka nevet.

Miután a tengerparti haditanácson eldöntötték, mit tegyenek, felálltak, leporolták a homokot kimonóikról, és elindultak.

Valamivel távolabb Akemi játszott csupasz lábbal a víz szélén. Tengeri kagylókat vett fel egyenként, s szinte rögtön el is dobta őket. Bár tél volt, a nap melegen sütött és tengerszag csapott fel a hullámtörők tajtékáról, amelyek mint fehér rózsafüzér húzódtak, míg a szem ellátott.

Akemi szeme elkerekedett a kíváncsiságtól, úgy figyelte a Josioka-tanítványokat, amint szanaszét futottak, futás közben félig kihúzva a kardjukat. Amikor az utolsó is elhaladt mellette, utána kiabált:

- Mit csináltok?
- Te vagy az? - mondta a férfi. - Miért nem jössz velem? Mindenkinek át kell kutatni egy területet.
- Mit kerestek?
- Egy hosszú üstökű fiatal szamurájt, majom van nála.
- Mit tett?
- Olyat, amivel megbecsteleníti a Fiatal Mester nevét, hacsak nem cselekszünk gyorsan. - Elmesélte a lánynak, mi történt, de az a legkevésbé sem háborodott fel.

- Mindig csak azt nézitek, hol verekedhetnétek
 - mondta rosszallóan.
 - Nem mintha mi verekedni akarnánk, de ha hagyjuk, hogy ezt megússza, az eset szégyent hoz az iskolára, az ország legnagyobb harcművészet-központ' jára.
 - És akkor mi van?
 - Megörültél?
 - Ti, férfiak, minden időtöket azzal töltitek, hogy butaságok után rohangásztok.
 - Tessék? - A férfi gyanakodva bandzsított rá.
 - Miért, te mit csináltál mostanáig?
 - Én? - Akemi a lába körül lévő gyönyörű homokra pillantott. - Kagylókat keresek.
 - Miért keresed őket? Van itt vagy millió. Ez is csak azt mutatja, hogy a nők bolondabbul pazarolják az időt, mint a férfiak.
 - Én egy bizonyos kagylót keresek. A feledés kagylójának hívják.
 - Ó, valóban van ilyen kagyló?
 - Igen, de állítólag csak itt lehet találni a szumijosi parton.
 - Hát én lefogadom, nincs is ilyen.
 - Dehogyan nincs! Ha nem hiszed, gyere velem, megmutatom.
- Egy sor fenyőhöz húzta a vonakodó ifjút, és egy kőre mutatott, amelyre egy ősi vers volt vésve.

*„Lenne csak időm rá,
megtalálnám a szumijosi parton.
Azt mondják, itt terem*

*a kagyló, amelytől
elfelejted szerelmedet."*

- Látod? - mondta büszkén Akemi. - Mi más bizonyítékot kívánsz még?

- Ugyan, ez csak egy mítosz. Egyike azoknak a haszontalan hazugságoknak, amelyeket versbe szedtek.

- De Szumijosiban virág is van, amelytől felejtesz, és víz is.

-Hát, tegyük fel, hogy létezik. Mi hasznod lesz belőle?

- Egyszerű. Elég, ha egyet az obidba vagy a ruhauj-jadba teszel, és mindent elfelejtesz.

A szamuráj felnevetett:

- Ügy érted, még szórakozottabb akarsz lenni, mint eddig?

- Igen, szeretnék mindent elfelejteni. Vannak dolgok, amelyeket nem tudok elfelejteni, ezért napközben boldogtalan vagyok, s éjjel ébren fekszem. Ezért keresem a kagylót. Miért nem maradsz itt és segítesz nekem?

- Nincs időm ilyen gyerekes játékokra - mondta rosszallóan a szamuráj. Hirtelen eszébe jutott kötelessége, teljes sebességgel elrohant.

Amikor szomorú volt, Akemi gyakran gondolt arra, hogy minden problémáját megoldaná, ha elfelejtené a múltat és a jelent élvezné. Jelenleg éppen ingadozott, vajon megtartsa-e néhány dédelgetett emlékét, vagy vesse azokat is a tengerbe. Ha valóban létezik a feledés kagylója, talán nem is neki kéne hordania, hanem Szeidzsúró ujjába kéne csempésnie.

Felsőhajtott; milyen szép lenne az élet, ha Szeidsúró elfelejtkezne róla.

Szeidsúró pusztá gondolatától *összeszorult a szíve*. Kezdte azt hinni, a férfi csak azért született, hogy tönkretégye fiatalságát. Amikor nyöszörögve szerelemért zaklatta, a lány Muszasi gondolatával vigasztalta magát. De míg Muszasi gondolata időnként menedék volt, máskor állandó nyomorúság forrása. Hiszen miatta akart állandóan álomvilágba merülni. De habozott teljesen átadni magát az álmodozásnak; tudta, hogy Muszasi valószínűleg teljesen elfelejtette már őt.

O, bárcsak lenne rá mód, hogy kitöröljem arcát az agyamból, gondolta. A Belső Tenger vize hirtelen hívogatónak látszott. A lány nevetve nézte, aztán megrémült. Milyen könnyű is volna belefutni és eltűnni.

Anyja sem sejtette, hogy Akemi ilyen kétségbeesett gondolatokat forgat a fejében, nemhogy Szeidsúró. Környezetében mindenki boldog kis teremtésnek tartotta. Talán egy kicsit nyelves, de mindazonáltal virágzás előtt álló bimbó, akinek még nem kell elfogadnia egy férfi szerelmét.

Akemi számára anyja és a teaházba látogató férfiak egy másik világot jelentettek. Társaságukban nevetett, tréfálkozott, hangjával csilingelt, és duzzogott is, ha az alkalom úgy kívánta. De amikor egyedül maradt, gondterhelten sóhajtozott.

Gondolatait a fogadó egyik szolgája szakította félbe. A szolgálta észrevette, hogy a kövön üldögél, és odaszaladt hozzá. - Hol voltál, kisasszony? A Fiala Mester téged keres és nagyon aggódik.

Akemi Szeidzsúrót egyedül találta a fogadóban. A férfi kezét melengette a kotacut fedő vörös paplan alatt. Csend borult a szobára. A kertben a szellőtől halkán zizegtek az elszáradt fenyők.

- Odakint voltál ilyen hidegben? - kérdezte Szeidzsúró.

- Hogy érted ezt? Szerintem nincs hideg, szépen süt a nap az öbölben.

- Mit csináltál?

- Kagylókat kerestem.

- Ügy viselkedsz, mint egy gyerek.

- Gyerek vagyok.

- Mit gondolsz, hány éves leszel a következő születésnapodon?

- Nem számít, attól még gyerek vagyok. Miért baj ez?

- Elég nagy baj. Gondolnod kéne arra, mit tervez anyád veled.

- Anyám? Nem is gondol rám. Meg van győződve arról, hogy ő még mindig fiatal.

-Ülj le.

- Nem akarok, túl melegem lenne. Fiatal vagyok még, nem emlékszel?

- Akemi! - Szeidzsúró megragadta a lány csukló' ját és magához húzta. - Kettesben vagyunk. Anyád volt olyan tapintatos, hogy visszament Kiotóba.

Akemi Szeidzsúró lázas szemébe pillantott és a teste megmerevedett. Ösztönösen is megpróbált hátra húzódni, de a férfi szorosan tartotta.

- Miért akarsz elfutni? - kérdezte vádlón.

- Nem próbálok elfutni.

- Nincs itt senki. Hát nem tökéletes lehetőség, Akemi?

- Mire?

- Ne légy olyan makacs! Csaknem egy éve ismerjük egymást, tudod, hogy érzek irántad. Okó engedélyét rég megkaptam. Azt mondja, azért nem engedsz nekem, mert nem a megfelelő módon közeledek. Ma viszont...

- Hagyd abba, engedd el a karom! Engedd el! - Akemi hirtelen lehajolt, és zavartan leszegette a fejét.

- Hát nem engedsz, bármit tegyek is?

-Hagyd abba, engedj el!

Bár a lány karja elvörösödött szorításától, **még** mindig nem akarta elengedni. És Akemi aligha volt elég erős ahhoz, hogy ellenálljon a kijohacsi stílus technikáinak.

Szeidszúró nem úgy viselkedett, ahogy szokott. Gyakran fordult a szakéhoz vigaszért, de **ma** nem ivott volna?

- Miért bánsz így velem, Akemi? Meg akarsz alázni?

- Nem akarok beszélni **róla**. Ha nem engedsz el, sikítok!

- Sikíts csak, úgy sem hall meg senki. A főház messze van. Es különben is, megmondtam nekik, hogy ne zavarjanak.

- Menni akarok!

- Nem engedlek!

- Nem a tiéd a testem!

- Hát így érzel? Meg kéne kérdezned anyádat erről. Épp eleget fizettem érted.

- Lehet, hogy anyám eladott, de én nem adtam el magam. Főleg egy olyan embernek, akit a halálnál is jobban megvetek.

- Micsoda? - kiáltotta Szeidzsúró, és Akemi fejére vetette a vörös paplant.

Akemi teli torokból sikított.

- Sikíts csak, szuka, sikíts csak, ahogy akarsz! Úgy sem jön senki.

A sodzsin sápadt napsugár keveredett a fenyőfák nyugtalan árnyékávi, mintha mi sem történne. Odakint csend volt, kivéve a hullámok távoli moraját és a madarak énekét.

Mély csend követte Akemi fojtott nyöszörgését. Kisvártatva Szeidzsúró jelent meg a külső folyosón, halálosan sápadt arccal; jobb kezét összekarmolt, vérző bal kezére téve.

Majd az ajtó ismét kinyílt egy csattanással, és Akemi bukkant elő. Szeidzsúró törülközőbe tekert kézzel, meglepett kiáltással próbálta megállítani, de hiába. A félőrült lány villámgyorsan mozgott.

Szeidzsúró aggódva nézett utána, de nem követte a lányt, amikor az átment a kerten és eltűnt a fogadó egy másik részében. Halvány, féloldalas mosoly tűnt fel a férfi ajkán. Mélységesen elégedett mosoly volt.

9 FELTŰNIK EGY HŐS

- Gon bácsi.
- Tessék.
- Fáradt vagy?
- Igen, egy kicsit.
- Gondoltam. Magam is térdig jártam a lábam. De milyen szépek ennek a szentélynek az épületei. Mondd csak, nem ez az a narancsfa, amelyet Vakamija Hacsiman titkos fájának hívnak?
 - Úgy tűnik.
 - Állítólag a nyolcvan hajórakomány hadisarc első tételében volt, amelyet Szilla király fizetett Dzsingó császárnőnek, amikor az meghódította Ko reát.
 - Odanézz! Ott a Szent Lovak Istállója. Hát nem gyönyörű állat? Minden bizonnyal első lesz a kamói éves lóversenyen.
 - A fehérre gondolsz?
 - Igen. Hm, mi áll azon a táblán?
 - Az áll rajta, hogy ha megfőzöd a lótakarmányban használt babot, és megiszod a levet, nem fogsz éjszaka sírni vagy a fogad csikorgatni. Kérsz belőle?
- Gon bácsi felnevetett: - Ne légy ostoba. - Megfordult. - Hova lett Matahacsi?
 - Úgy tűnik, elbóklászott.

- Ö, látom már, ott pihen a Szent Táncos színpad mellett.

Az idős hölgy szájához emelte kezét, és fia felé kiáltott: - Ha arra megyünk, láthatjuk az eredeti Nagy Toriit, de előbb menjünk a Magas Lámpáshoz!

Matahacsi lustán követte őket. Amióta csak anyja nyakon fogta Oszakában, velük volt. Gyalogolt, gyalogolt, gyalogolt. Kezdett elfogyni a türelme. Persze öt vagy tíz nap városnézés nem nagy dolog, de rettegett a gondolattól, hogy elkísérje őket bosszút állni. Megpróbálta meggyőzni őket, hogy csak fölöslegesen lassítják egymást, ha együtt utaznak, sokkal jobb lenne, ha egyedül eredne Muszasi nyomába. De anyja hallani sem akart róla.

- Hamarosan itt az új év - érvelt. - Azt akarom, hogy velem töltsd. Hosszú időn keresztül nem ünnepezhettük együtt az új évet, s talán ez az utolsó esélyünk.

Matahacsi tudta, hogy nem utasíthatja vissza, de eldöntötte, hogy néhány nappal az újév ünnepe után otthagyja őket. Oszugi és Gon bácsi, talán attól félve, hogy nem sok van már hátra nekik, megálltak minden útba eső templomnál vagy szentélynél; teljesen elfogta őket a vallási áhítat. Ajándékokat osztogattak, és hosszasan panaszkodtak az isteneknek és Buddhának. A mai nap jó részét a szumijosi szentélynél töltötték.

Matahacsi halálosan unatkozott, duzzogva vonszolta magát anyja után.

- Nem tudnál gyorsabban jönni? - kérdezte Oszugi ingerülten.

Matahacsi tempója nem változott. Ugyanúgy boszszantotta őt az anyja, ahogy ő az anyját. - Sürgetsz, majd várakoztatsz - morogta.

- Mit kezdjek egy ilyen fiúval? Ha az ember egy ilyen szent helyre érkezik, természetes, hogy megáll és imádkozik az istenekhez. Egyszer sem láttam, hogy meghajoltál volna egy isten vagy egy Buddha előtt; és jegyezd meg, amit mondok, meg fogod még bánni. Ráadásul, ha velünk imádkoztál volna, nem kellett volna olyan sokat várni.

- Micsoda lehetetlen alak! - morogta Matahacsi.

- Kicsoda? - kiáltott fel Oszugi sértetten.

Az első két-három nap minden édes volt közöttük, mint a méz, de mihelyt Matahacsi újra megszokta anyját, mindenbe belekötött, amit anyja tett vagy mondott, és minden esélyt megragadott, hogy kinevesse. Amikor beesteledett és visszatértek a fogadóba, anyja leültette maga elé és hosszasan beszélt a lelkére, amitől a fiúnak még rosszabb kedve lett, mint azelőtt.

Micsoda alakok, panaszkodott magában Gon bácsi. Azon gondolkodott, hogyan csillapíthatná a vénasszony haragját és nyugtathatná meg valamelyest mogorva unokaöccsét. Erezte, hogy egy újabb prédikáció van készülődőben. Igyekezett megelőzni.

- Hó! - kiáltott fel vidáman. - Mintha jó szagot éreznék! Főtt kagylót árulnak az öbölmenti teaháznál. Álljunk meg és együnk egy kicsit.

Sem anyán, sem fián nem látszott lelkesedés, de Gon bácsinak sikerült a tengerparti bolt felé terelni őket. Míg azok ketten kényelmesen letelepedtek odakint, bement, és némi szakéval tért vissza.

Oszuginak nyújtotta az egyik csészét. - Ez majd felvidítja Matahacsit egy kicsit - mondta kedélyesen. - Talán egy kicsit túl keményen bánsz vele.

Oszugi elfordult. - Nem akarok inni! - csattant föl.

Gon bácsi saját csapdájába esve, Matahacsinak kínálta a csészét, aki durcásan ugyan, de széleseben kiürített három köcsögnyi szakét is. Nagyon jól tudta, milyen dühös lesz ettől anyja. Amikor egy negyedikkel is kért Gon bácsitól, Oszugi nem bírta tovább:

- Eleget ittál már! - förmedt rá. - Nem pikniken vagyunk, és nem inni jöttünk ide. Több eszed lehet ne, Gon bácsi, idősebb vagy Matahacsinál.

Gon bácsi behúzta fülét, farkát, mintha ő ivott volna, megdörzsölte arcát, hogy eltakarja. - Igen, igazad van - mondta jámboran. Fölkelt és odébb bóklászott.

Közben kitört a vihar, mivel Matahacsinak sikerült Oszugi erőszakos és törekeny szeretetét végsőkig próbára tenni, s a vénasszony fejében meg sem fordult, hogy várjon, míg visszaérnek a fogadóba. Dühösen nekitámadt; ügyet sem vetve arra, hogy mások is hallják. Matahacsi, arcán a mogorva engedetlenség kifejezésével hallgatott.

- Rendben - szólalt meg, amikor anyja befejezte. - Úgy tűnik, eldöntötted, hogy hálátlan, önbecsülés nélküli alak vagyok. Így van?

- Igen. Mit tettél mostanáig, ami büszkeséged vagy önbecsülésed bizonyítaná?

- Pedig nem vagyok olyan értéktelen, mint hiszed. De hiszen ezt te honnan is tudhatnád?

- Még hogy honnan? Senki sem ismer jobban egy gyermeket a szüleinél, és azt hiszem, hogy a nap, amikor megszületted, szomorú napja volt a Hon'iden csa-Iádnak.

- Csak várd ki a végét, még fiatal vagyok. Eljön majd a nap, amikor meghaltál és eltemettek, akkor megbánod, hogy így beszéltél.

- Hah! Bárcsak így lenne, de kétlem, még ha száz évig várok is. Milyen kár!

- Hát ha már annyira elszomorít, hogy ilyen a fiad, nem sok értelme, hogy itt legyek. Elmegyek. - Majd szétvetette a harag, fáradtan, de hosszú, céltudatos léptekkel távozott.

A vénasszony meglepődött, szánalmasan remegő hangon próbálta visszahívni, de Matahacsi ügyet sem vetett rá. Gon bácsi utánafuthatott volna s megállíthatta volna, de csak a tenger felé bámult. Láthatóan nem foglalkozott velük.

Oszugi felállt, aztán visszaült. - Ne is próbáld megállítani - mondta Gon bácsinak teljesen feleslegesen. - Semmi értelme.

Gon bácsi az öregasszony felé fordult, de ahelyett, hogy válaszolt volna, így szólt: - Különösen viselkedik az a lány. Várj csak egy percet! - Alighogy kimondta, kalapját az eresz alá hajította, és mint a nyílvevő, száguldott a víz felé.

- Te bolond! - kiabált Oszugi. - Hová rohansz? Matahacsi...

Utánafutott, de úgy húszméternyire a bolttól megbotlott egy hínárcsomóban és elterült. Dühösen morogva tápázkodott föl. Arca, lába csupa homok volt.

Elkerekedett a szeme, amikor ismét megpillantotta Gon bácsit.

- Te vén bolond, hová mész? Elment az eszed? - visította.

Annyira izgatott volt, hogy ő látszott bolondnak; teljes erejéből futott Gon bácsi nyomában. De nem érte utol. Gon bácsi máris térdig járt a vízben.

Fehér tajték vette körül, ahogy szinte transzban gázolt előre. Valamivel távolabb egy fiatal lány lázasan igyekezett a mély víz felé. Amikor Gon bácsi észrevette, még a fenyőfák árnyékában állt, és tompán nézte a tengert. Aztán hirtelen végigfutott a homokon, s berontott a vízbe. Sötét haja csak úgy lebegett utána. Most már csaknem derekáig ért a víz, és gyorsan közeledett ahhoz a ponthoz, ahol a víz hirtelen mélyül.

Gon bácsi vadul kiabált, de a lány tovább ment. Hirtelen furcsa hang tört ki belőle, s teste eltűnt, csak egy kis örvény maradt a felszínen.

- Bolond gyermek! - kiáltotta Gon bácsi. - Hát mindenáron meg akarod ölni magad?

Aztán bugyogva maga is eltűnt.

Oszugi fel-alá rohangált a vízparton. Amikor látta, hogy elmerülnek, visításából harsány segélykiáltás lett.

Botorkálva rohangált, hadonászott és úgy utasította az öbölbelieket, hogy siessenek megmentésükre, mintha ők tehettek volna mindenről.

- Mentsétek meg őket, idioták! Siessetek, vagy megfulladnak!

Néhány perc múlva a halászok kihozták a két testet és a homokra fektették.

- Szerelmi öngyilkosság? - kérdezte az egyik.

- Viccelsz? - nevetett egy másik.

Gon bácsi elkapta a lány obiját és még mindig szorította, de egyikük sem lélegzett. A lány különös jelenség volt. Haja kócos és nedves ugyan, de púderját és rúzsát nem mosta le a víz, és úgy tűnt, mintha még élne. Alsó ajkába harapott, és bíbor szája mintha nevetett volna.

- Már láttam valahol - mondta valaki. - Nem ez az a lány, aki az előbb kagylókat keresett az öbölben?

- De igen. Odaát lakik a fogadóban.

Máris négy vagy öt férfi közeledett sietve a fogadó felől, köztük Szeidzsúró. Lihegve törte át magát a tömegben.

- Akemi! - kiáltotta. Elsápadt, de mozdulatlanul állt.

- Ismered? - kérdezte az egyik halász.

- I-i-igen.

-Jobb lenne, ha megpróbálnád kipumpálni belőle a vizet.

- Megmenthetjük?

- Nem, ha csak állsz és bámulsz.

A halászok lefejtették róla Gon bácsi kezét, egymás mellé fektették a testeket, hátukat csapdosták és a hasukat nyomogatták. Akemi kisvártatva újra lélegzett, és Szeidzsúró, aki alig várta, hogy eltűnjön a báméskodók szeme elől, visszavitette a lányt a fogadóba.

- Gon bácsi, Gon bácsi! - Oszugi az öreg füléhez téve száját, könnyezve ismételte nevéét. Akemibe visszatért az élet, mert fiatal, de Gon bácsi... Nem-

csak hogy öreg, de jó adag szaké is volt benne, amikor a lány megmentésére sietett. Még mindig nem lélegzett, és akárhogy is könyörgött Oszugi, nem nyitotta ki szemét.

A halászok feladták. - Az öreg elment - mondták.

Oszugi abbahagyta a sírást és úgy támadt rájuk, mintha ellenségek volnának és nem segíteni próbáló emberek. - Hogy értitek? Miért halna meg, ha azt a lányt sikerült megmenteni. - Úgy nézett ki, mint aki mindjárt nekik támad. Félrelökdöste őket. - Majd én visszahozom az életbe, megmutatom nektek!

Munkához látott, mindent kipróbált, ami csak eszébe jutott. Elszántsága könnyeket csalt a nézelő-dök szemébe, néhányan ott is maradtak, hogy segítsenek neki. De Oszugi ahelyett, hogy hálás lett volna, úgy utasította őket, mintha az alkalmazottai volnának. Panaszkodott, hogy nem jól nyomják, lehordta őket, hogy ez így nem munka, tüzet rakatott velük, orvosságért küldte őket; bármit is tett, a lehető legmögörvábban tette.

A parton lévőknak pedig nem volt se rokona, se barátja, egyszerűen egy idegen, és így végül a leg-együttérzőbbek is megdühödtek.

- Egyáltalán, ki ez a vén szatyor? - morgott az egyikük.

- Nem látja a különbséget, hogy valaki meghalt vagy csak eszméletlen. Ha vissza tudja hozni az életbe, csak tegye.

Így aztán Oszugi egyedül maradt a holttesttel. A növekvő félhomályban köd szállt fel a tengerről, s mindössze egy narancsszín felhőcsík világított a Lát-

határon. Oszugi tüzet rakott, melléült, és magához húzta Gon bácsi testét.

- Gon bácsi, ó, Gon bácsi! - nyöszörgött.

Sötétebbek lettek a hullámok. Oszugi újra és újra próbálkozott, hogy életre keltse az öreget. Reménykedő volt az arca, mintha teljesen természetesnek tartaná, hogy Gon bácsi bármelyik percben kinyithatja száját és megszólalhat. Gyógyszereket vett elő az obiján lévő orvosságos dobozból, megrágta, úgy tette Gon bácsi szájába. Magához ölelte és ringatta. -Nyisd ki a szemed, Gon bácsi - könyörgött. - Mondj valamit! Nem mehatsz el, nem hagyhatsz egyedül. Még nem öltük meg Muszasit, és nem büntettük meg azt a cafka Ocút.

Odabent a fogadóban Akemi forgolódva aludt. Amikor Szeidsúró megpróbálta odébb helyezni lázas fejét a párnán, kábán motyogott valamit. A férfi csöndben ült mellette, arca még sápadtabb volt, mint a lányé. Szenvedett, ahogy nézte ezt az agóniát, amelyről ő tehetett.

Hiszen ő volt az, aki állati erővel leteperte a lányt, s kielégítette rajta vágyát. Most pedig komoran, mereven ült mellette. Aggódott a pulzusa, légzése miatt, és imádkozott, hogy térjen vissza végleg az élet, amely egy időre eltávozott belőle. Egyetlen rövid nap leforgása alatt fenevad és gyengéd ember is volt. De Szeidsúrónak, aki a végletek embere volt, ez egyáltalán nem tűnt különösnek.

Szeme szomorú volt, arca alázatos.

- Próbálj megnyugodni, Akemi - morogta. - Nem csak én vagyok ilyen, hanem szinte minden férfi...

Nemsokára megérted, bár talán megdöbbenett szerelmem vadsága.

Nehéz lett volna megmondani, valóban a lánynak szólt ez a beszéd, vagy pedig saját magát óhajtotta megnyugtatni vele. De újra és újra elmondta.

A szobában tintaként kavargott a sötétség. A papír borította sodzsin keresztül csak tompán hallatszott a szél és a hullámok hangja.

Akemi mocoogni kezdett, fehér karja kicsusszant a takaró alól. Amikor Szeidzsúró megpróbálta visszatenni helyére a paplant, a lány motyogni kezdett.

- Ha., hányadika van?

- Tessék?

- Hány... hány nap van még... újévig?

- Már csak hét nap. Addigra jól leszel, és visszamegyünk Kiotóba.

A lány fölé hajolt, de az tenyerével eltolta arcát.

- Hagyd abba, nem kedvellek. Menj el.

Szeidzsúró visszahúzódott, de a szavak tovább ömlöttek a lány ajkáról:

- Örült vadállat!

Szeidzsúró hallgatott.

- Vadállat vagy, nem... látni sem akarlak.

- Bocsáss meg, Akemi, kérlek.

- Menj el, ne beszélj hozzám. - Kis kezével idegesen intett a sötétben. Szeidzsúró szomorúan nyelt, szemét le nem vette róla.

- Ha... hányadika van? - Ez alkalommal Szeidzsúró nem válaszolt. - Nincs még újév...? Újév és hetedik között... minden nap, azt mondta, a hídon lesz... Muszasi üzente... mindennap. A Godzsó su-

gárúti híd... egészen újévig... Vissza kell mennem Kiotóba! Ha a hídhöz megyek, ő is ott lesz.

- Muszasi? - kérdezte Szeidzsúró csodálkozva. A lány most hallgatott.

- Ez a Muszasi... Mijamoto Muszasi?

Szeidzsúró ismét közelebb hajolt, de Akemi nem válaszolt. Kék szemhéja lecsukódott, mélyen aludt.

Száraz fenyőlevelek súrlódtak a sadzsihoz, nyerítés hallatszott. Fény tűnt fel a folyosón, és cselédlány hangja hallatszott: - A Fiatal Mester odabent van.

Szeidzsúró sietve átment a szomszéd szobába, gondosan becsukta az ajtót maga mögött.

- Ki az? - kérdezte. - Itt vagyok.

- Ueda Rjóhei - jött a válasz. Rjóhei poros úti öl tőzékben belépett, és leült.

Miközben üdvözölték egymást, Szeidzsúró azon elmélkedett, vajon mi hozhatta ide. Rjóhei, akárcsak Tódzsi, a vezető tanítványok egyike volt, akire szükség volt odahaza. Szeidzsúrónak eszében sem volt elhozni egy ilyen váratlan kirándulásra.

- Miért jöttél? Történt valami a távollétemben? - kérdezte Szeidzsúró.

- Igen, és arra kérlek, azonnal térj vissza.

- Mi az?

Rjóhei mindkét kezével benyúlt a kimonójába valamiért. Akemi hangja hallatszott a szomszéd szobából:

- Nem kedvellek! Vadállat... menj el! - Félelem csendült a hangjából, bárki az hihette volna, hogy a lány ébren van és valódi veszély fenyegeti.

Rjóhei ijedten kérdezte: - Mi ez?

- Akemi megbetegedett, láza van. Időnként egy kicsit félrebeszél.

- Ez Akemi hangja?

- Igen, de ne törődj vele. Az érdekel, miért jöttél.

Rjóhei a hasára erősített tartóból kivett egy levelet és átadta Szeidzsúrónak. - Ez az - nyújtotta át minden további magyarázat nélkül, és Szeidzsúró mellé tette a lámpát, amelyet a cselédlány ott hagyott.

- Hm. Mijamotó Muszasitól van.

- Igen - mondta Rjóhei komoran.

-Kinyitottad?

- Igen. Megbeszéltem a többiekkel, és úgy döntöttem, fontos lehet, ezért kinyitottuk és elolvastuk.

Ahelyett, hogy maga olvasta volna el, mi van a levélben, Szeidzsúró habozva kérdezte: - Mi áll benne?

- Eddig senki nem mert a témát említeni. Szeidzsúrónak többé-kevésbé sikerült megfeledeznie Mu-szasiról. Csak nem meggyőzte magát, hogy soha többé nem találkozik vele. De most a háta borsózdott attól, hogy hirtelen megérkezett ez a levél rögtön azután, hogy Akemi Muszasi nevét említette.

Rjóhei dühösen ajkába harapott. - Végre jelentkezett. Amikor a múlt tavasszal eltűnt, biztos voltam benne, soha többé nem teszi Kiotóba a lábát. Mit szólsz ehhez az önteltséghez? Tessék, olvasd el. Kihívás, és ráadásul az egész Josioka-iskolának szól. Mindössze a saját nevét írta alá. Azt hiszi, egymaga elintézi minket.

Muszasi nem írta alá a címét, még csak nem is célzott arra, hol található. De nem feledkezett meg ígéretéről, amelyet Szeidzsúrónak és tanítványainak tett,

Is ezzel a második levéllel a kocka el volt vetve. Hajat üzent a Josioka-háznak, s meg kell vívniuk a csatát. Olyan csatát, amelyekben a samurájoknak halálukig kell küzdeni, hogy megőrizték becsületüket, és kardjukkal kell megmutatniuk, hogy mit érnek. Juszasi az életét tette föl, és elvárta, hogy a Josioka-iskola is ugyanezt tegye. Amikor eljön az idő, a szavak és egyes technikai finomságok nem sokat számítanak.

Szeidszúró számára a legnagyobb veszélyt az jelentette, hogy ezt nem fogta föl. Nem látta, hogy közeledik a nap, amikor el kell számolnia mindennel, hogy nem töltheti üres évekkel az időt.

Amikor a levél megérkezett Kiotóba, a régi tanítványok egy része, akiket bántott a Fiala Mester kicsapongó életvitele, dühösen morgott, hogy lehet távol ilyen válságos percekben. Bántotta őket, hogy ez a magányos rónin így megsérti az iskolát. És panaszkodtak, milyen kár, hogy Kempó már nem él. Miután megvitatták a helyzetet, úgy döntöttek, hogy értesítik Szeidszúrót, s közlik vele, hogy azonnal vissza kell térnie Kiotóba. De most, hogy kézbesítették a levelet, Szeidszúró a térdére tette és nem nyitotta ki.

- Nem gondolod, hogy el kéne olvasnod? - kérdezte Rjóhei láthatóan bosszankodva.

- Tessék? Igen, persze... - mondta Szeidszúró szórakozottan. Kinyitotta a levelet és elolvasta. Ujjai remegni kezdtek, s nem azért, mintha Muszasi durva hangnemben tette volna meg kihívását. Gyengének, sebezhetőnek érezte magát; ez volt az oka. Akemi durva, elutasító szavai lerombolták nyugalma és

tönkretették szamuráj-büszkeségét. Soha életében nem érezte még ilyen erőtlennek magát.

Muszasi üzenete egyszerű és lényegre törő volt.

„Hogy szolgál az egészséged azóta, hogy utoljára írtam? Előző ígéretem szerint azért írok, hogy megkérdezzem, mely nap és mely órában találkozunk. Nekem nincs különösebb kívánságom, és hajlandó vagyok az általad megjelölt helyen és időben megvárni veled. Arra kérek, tegyél ki egy jelet a Godzsó sugárút hídjára válaszóddal, valamikor az újév hetedik napja előtt.

Bízom benne, hogy szokás szerint tovább csiszoltad vU vástudásodat. En magam úgy érzem, sikerült egy kicsikét fejlődnöm.

Simmen Mijamoto Muszasi"

Szeidsúró kimonójába dugta a levelet, és felállt. -
Visszatérek Kiotóba.

Nem annyira eltökéltségből mondta, hanem inkább azért, mert érzelmei olyan zavarosak voltak, oly kuszák, hogy egyszerűen nem bírt egy helyben maradni. El kell mennie innen, a lehető leghamarább elfelejteni ezt az egész rémes napot.

Nagy hűhóval hívták a fogadóst, megbízták, hogy viselje gondját Akeminek. A fogadós csak vonakodva vállalta a feladatot, bár Szeidsúró busásan megfizette.

- Elviszem a lovat - mondta végül Szeidsúró Rjóheinek. Mint menekülő bandita, vetette magát nyeregbe, és sietve ellovagolt a fák sötét során keresztül. Rjóhei futva követte.

AZÁSZLÓRÚD

- Egy fickó egy majommal? Igen, nemrég erre jött.

- Nem láttad, merre ment?

-Arra a Nodzsín híd felé, de nem ment át. Úgy láttam, a kardkovács holtjába tért be. - A Josiokadiákok rövid tanácskozás után elviharzottak. Informátoruk csodálkozva nézett utánuk, mi lehet ez a hühó.

Bár záróra elmúlt már, a Keleti Várak menti boltoknál a kardbolt még nyitva volt. Az egyik diák bement, elbeszélgetett a tanoncgyerekkel, majd kirohant.

-Temma! - kiáltotta. -Temma felé tart. - Futásnak eredtek.

- A tanonc azt mondta, hogy épp amikor ki akarta akasztani a redőnyöket éjszakára, egy hosszú hajú szamuráj egy majmot dobott le a bejárat elé, letelepedett egy zsámolyra, és a mestert akarta látni. Amikor megtudta, hogy a mester nincs itt, a szamuráj közölte, hogy ki akarja élesíttetni a kardját, de az túl értékes ahhoz, hogy másra bízza, mint magára a mesterre. Ahhoz is ragaszkodott, hogy megnézhesen néhányat a kardkovács munkái közül.

A tanonc udvariasan megmutatott neki néhány pengét, de a szamuráj, miután végignézte őket, lenézően nyilatkozott. - Úgy látom, mással sem foglal-

koztok, csak átlagos fegyverekkel - közölte szárazon.

- Azt hiszem, jobban teszem, ha nem bízom rátok az enyémet. Túl jó ahhoz, egy bizeni mester munkája. Zászlórúdnak hívják. Látod, tökéletes. - Nyilvánvaló büszkeséggel mutatta meg a kardot.

A tanoncot szórakoztatta a fiatalember nagyképűsége. Valami olyasmit motyogott, hogy semmi különöset nem lát a kardban azon kívül, hogy hosszú és egyenes. A szamuráj láthatóan sértetten felállt, és megkérdezte, merre van a Temma-Kiotó komp.

- Majd Kiotóban csináltatom meg a kardomat - pattogott. - Az oszakai kovácsok, akiket megnéztem, mással sem foglalkoznak, mint egyszerű gyalog katonáknak való szeméttel. Sajnálom, hogy zavartalak. - Hívös pillantással szemében távozott. A tanonc története még jobban feldühítette őket. Ujabb bizonyítékkal szolgált a fiatalember hihetetlen önteltségére. Világos volt számukra, hogy Gion Tódzsi fej díszének levágásától ez a hencegő még pökhendibb lett.

- Ez a mi emberünk. Most már elkapjuk.

Tovább üldözték hát. Egyszer sem álltak meg pi'henni, bár a nap kezdett lenyugodni. A temmai kikötőhöz közeledve egyikük felkiáltott: - Lekéstünk róla! - A nap utolsó kompjára gondolt.

- Lehetetlen.

- Miből gondolod, hogy lekéstük? - kérdezte egy másik.

- Hát nem látjátok? - mutatott a rakpart felé.

- A teázók beveszik sámlijaikat; nyilván kifutott az utolsó hajó.

Néhány pillanatig mozdulatlanul álltak; kiment belőlük a gőz. Aztán érdeklődni kezdtek. Megtudták, hogy a szamuráj, akit keresnek, valóban felszállt az utolsó hajóra. Azt is megtudták, hogy a hajó csak nemrég indult, és legközelebb mindössze Tojoszakiban köt ki. A hajók lassan haladnak a folyón felfelé, kényelmesen elérhetik Tojoszakiban.

Ennek tudatában megpihentek; teáztak, ettek egy kis rizst és némi olcsó édességet, majd fürge léptekkel megindultak a folyóparton. A folyó ezüstös kígyóként kanyargott előttük. Ott, ahol a Makacu és Temma folyók egyesültek a Jodóban, fény pislogott a folyó közepén.

- A hajó! - kiáltotta egyikük.

Izgalom fogta el a hét szamurájt, s csakhamar a metsző hideget is elfelejtették. Az út menti csupasz mezőkön, a dérral borított száraz ágak karcsú acélkardokként csillogtak. Jeges szél fúj.

Ahogy a távolság kezdett csökkenni köztük és a fénypont között, már ki tudták venni a hajó körvonalait. Egyikük kisvártatva felkiáltott: - Hé, ott, lassíts!

- Miért? - hallatszott a válasz a fedélzetről.

Társaik bosszankodva korholták a nagyszájút. Minek kellett felhívni magukra a figyelmet. A hajó úgymint megáll a következő kikötőnél, bolondság volt előre figyelmeztetni emberüket. De most, hogy így történt, egyetértettek abban, az lesz a legokosabb, ha itt és most követelik, hogy adják ki az utast.

- Egyedül van, és ha nem hívjuk ki azonnal, gyanút fog és elmenekül. - Lépést tartottak a hajóval, és

ismét kiabálni kezdtek. Magabiztos hang, feltehetően a kapitányé érdeklődött, mit akarnak.

- Kormányozd a hajót a parthoz.

- Micsoda? Megőrültetek? - rekedtes nevetés hallatszott.

- Köss ki.

- Soha az életben.

- Akkor a következő kikötőben megvárunk. Van némi elintéznivalónk egy fiatalemberrel a fedélzeten. Hosszú haja van és egy majma. Mondd meg neki, ha van benne némi becsületérzés, nem bújik el. Ha hagyod megszökni, veled számolunk.

- Ne válaszolj neki, kapitány! - könyörgött az egyik utas.

- Bármit is mondjanak, ne vegyen róla tudomást-tanácsolta egy másik.

- Menjünk Morigucsiba, ott van őrség.

A legtöbb utas ijedten összehúzódott, és suttogva beszélgetett. Az, aki az előbb még oly pökhendien válaszolt a parton lévő szamurájoknak, most némán állt. Számára, akárcsak a többiek számára az jelentette a biztonságot, ha a hajó nem is megy a part közelébe.

A hét férfi felgyűrt ruhaujjal, kardjuk markolatára tett kézzel lépést tartott a hajóval. Egyszer megálltak, láthatóan választ vártak kihívásukra, de hiába.

- Süket vagy? - kiáltotta egyikük. - Mondtuk, hozd hozd azt a nagyképű ifjancot a fedélzetre.

- Rám gondolsz? - üvöltötte egy hang a hajóról.

- O az, szemtelen, mint mindig.

A szamurájok a hajó felé mutogattak, ahol az utasok ijedten sutyorogtak. Már-már elképzelték, ahogy a hét ember bármelyik pillanatban a fedélzeten terem-

A fiatalember a hosszú karddal a hátán megvetette a lábát a fedélzeten, fogának fehér gyöngysora ragyogott a holdvilágban. - Senki másnak nincs majma a fedélzeten, így gondolom, engem kerestek. Kik vagytok ti? Balszerencsés útonálló, éhes színészek?

- Még mindig nem tudod, kivel beszélsz, mi, te majmos? Vigyázz a nyelvedre, ha a Josioka-ház embereivel beszélsz!

A kiabálás erősödött, és a hajó a kemmai gát felé közeledett. Itt volt kikötőhely és kunyhó is. A hét szamuráj előresietett, de a hajó egyszer csak megállt a folyó közepén és kezdett megfordulni. A Josioka-házbeliek feldühödtek.

- Mégis, hogy képzeled?
- Nem maradhatsz ott örökre.
- Gyere ki, vagy érted megyünk.

Vadul fenyegetőztek, míg a hajó orra a part felé nem fordult. Akkor hang harsant a hideg levegőben. - Fogjátok be a szátokat, ti bolondok. Odamegyek. Inkább készüljete a fogadásomra.

A többi utas könyörgése ellenére a fiatalember megragadta a hajó rúdját, és part felé hajtotta a kompot. A hét szamuráj sietve odagyűlt, ahol a hajó orra partot kellett, hogy érjen. Nézték, mint lesz egyre nagyobb a hajót hajtó alak. Aztán hirtelen a hajó felgyorsult, és mire észbekaptak, előttük volt. Megcsikordult a fenéken, és ők hátraugrottak, amikor va-

lami sötét, kerek tárgy repült át a korlát fölött és landolt az egyik férfi nyakában. Mire észbekaptak, hogy mindössze a majom az, már ösztönösen kardot rántottak és vadul csapdosták a levegőt maguk körül. Hogy zavarukat álcázzák, türelmetlen tanácsokat vakkantottak egymásnak.

Az utasok távol akarták tartani magukat, az egyik sarokban kucorogtak. A zűrzavar a parton bátorító volt, bár némileg zavarba ejtő is, és egyikük sem mert megszólalni. Aztán hirtelen minden tekintet a hajó önkéntes kalauza felé fordult, aki a folyóágyba dőfte a rudat, és szinte a majomnál is könnyedebben a partra lendült.

Ez még nagyobb zűrzavart okozott, és a Josioka-szamurajok anélkül, hogy időt vesztegettek volna arra, hogy elrendezzék magukat, libasorban rohantak ellenségük felé. Az nem is járhatott volna jobban.

Mire az első ember rájött, milyen hülyeséget csinálnak, már késő volt. Mintha mindent elfelejtett volna, amit harcművészetekből tanult. Fogát csikorgatva vadul hadonászott kardjával.

A jóképű fiatalember nagyon is átérezte helyzeti előnyét, s ettől mintha meg is nőtt volna. Jobb keze eltűnt háta mögött kardja markolatán, könyöke a válla felett volt.

- Szóval a Josioka-iskolából vagytok, helyes. Ügy érzem, máris ismerlek titeket. Egyikőtök volt olyan kedves, hogy megengedte, levágjam a fejdíszét. Ügy látom, ez nem volt elég nektek. Mindannyian hajvágásra jöttetek? Ha igen, megtehetem. Nemsokára

úgyis megéleztetem ezt a pengét, nem bánom, ha használnom kell.

Alighogy befejezte, a Zászlórúd áthasította a levegőt és a legközelebbi fegyveres tehetetlen testét.

A látvány, hogy ilyen könnyen lemészárolták bajtársukat, szinte megbénította agyukat. Egyesével hátrálni kezdtek, s közben egymásnak ütköztek, mint a zsinóron lógó golyók. Ellenfelük kihasználta látható szervezetlenségüket. Oldalt lendítette kardját, és olyan erővel találta el következő áldozatát, hogy az sikoltva hátrarepült a szittyóba.

A fiatalember végigmérte a megmaradt ötöt, akik közben körbefogták, mint a virág szirmai. Ügy érezték, hogy ez a taktika már kikezdhethetetlen. Annyira visszajött az önbizalmuk, hogy ismét gúnyolni kezdték a fiatalembert. De mintha némi remegés is hallatszott volna a hangjukból.

Végül egyikük hangos csatakiáltással előre vetette magát és támadott. Biztos volt benne, hogy talált. Ezzel szemben kardjának hegye majd fél méterrel célja előtt zúgott el és csapódott hangos csengéssel egy sziklának. A férfi előreesett, teljesen nyitva hagyta magát.

De a fiatalember nem használta ki a könnyű prédát. Oldalt vetette magát, és másra támadott. A halálsikoly még el sem halt, amikor a másik három sarkon fordult.

A fiatalember gyilkos pillantással két kézre fogta kardját. - Gyávák! - kiabálta. - Gyertek vissza és harcoljatok! Ez az a josioka-iskola, amire olyan nagyfa vagytok? Kihívtok valakit, aztán megfutamodtok? Nem csoda, hogy mindenki nevet a Josioka-iskolán!

A becsületét féltő szamurájnak ilyen sértés rosszabb volt, mintha leköpték volna, de mit is törődtek vele a fiatalember korábbi üldözői! Szélsébesen futottak.

Ebben a pillanatban ló csengettyűje hallatszott a gát felől. A folyó vize és a mezőket belepő dér elég tényt visszavert ahhoz, hogy a fiatalember kivegye egy lovas alakját. Es egy másikat, aki mögötte fut. Pára csapott ki orrlukaikon, láthatóan ügyet se vetettek sietségükben a hidegre. A három menekülő szamuráj csaknem a lóba ütközött, szerencséjükre a lovas durván megrántotta a gyeplőt.

Szeidszúró megismerte őket. Dühödten meredt rájuk: - Hát ti mit kerestek itt? Hová futtok?

- Az... az Ifjabb Mester - dadogta egyikük.

Ueda Rjóhei bukkant elő a ló mögül, s nekik támadt.

- Mit jelentsen ez? Nektek az Ifjabb Mestert kéne kísérni, ti bolondok! Gondolom, részegen megint ve-rekedésbe keveredtetek?

A három tanítvány teljes joggal megsértődött. Elmondták, nemhogy részegen verekedtek volna, a Josioka-iskola becsületét védtek, s milyen gyászt okozott nekik a fiatal, de démoni szamuráj.

- Nézd - kiáltott fel egyikük -, erre jön!

Rémült szemek bámulták a közelgő ellenséget.

- Nyugalom - parancsolt rájuk Rjóhei undorodva.

- Túl sokat beszéltek. Szépen véditek az iskola becsületét! Soha nem fogjuk jóvátenni ezt. Álljatok félre, majd magam elintézem! - Küzdőállást vett föl, és várt.

A fiatalember feléjük száguldott. - Álljatok ki és küzdjetek! - kiabálta. - A Josioka-iskolában így tanítják a Háború Művészetét? Én személy szerint nem akarok megölni titeket, de a kardom még szomjas. A legkevesebb, amit tehettek, hogy hátrahagyjátok a fejete. - Hosszú, önbizalommal teli léptekkel rohant a gáton. Úgy nézett ki, mintha rögtön átugorna Rjóhei feje fölött. Az tenyerébe köpött és eltökélten megmarkolta kardját.

Abban a pillanatban, ahogy a fiatalember elhaladt mellette, Rjóhei átható csatakiáltást hallatott. Felemelte kardját, vadul lecsapott a fiatalember aranyszín kabátja felé - és elhibázta.

Az ifjú azonnal megállt, megperdült. - Mi ez? Még egy van?

Rjóhei a csapás lendületétől elvesztette egyensúlyát, s az ifjú ádázul elévágott. Rjóhei még soha életében nem látott ilyen erőteljes vágást. Sikerült lebuknia előle, de fejjel előre a gát alatt elterülő rizsföldre zuhant. Szerencséjére a gát viszonylag alacsony volt és a mező befagyott. Elvesztette viszont fegyverét és önbizalmát.

Mire feltápászkodott, a fiatalember már egy feldühített tigris erejével és sebességével haladt tovább, kardját villogtatva üzte a három tanítványt Szei-dzsúró felé.

Szeidzsúró nem érzett félelmet. Úgy gondolta, az egész ügy lezárul, mielőtt ő is belekeveredhetne. De most a telhetetlen kard formájában egyenesen felé száguldott a veszély.

Hirtelen eszébe jutott valami. - Ganrju! Várj! - kiáltotta. Kiemelte egyik lábát a kengyelből, a nyeregre tette, és felállt. Amikor a ló az ifjú feje fölött vágta az el a gáton, Szeidsúró hátrafelé felemelkedett a levegőben, és alig három lépésre az ifjútól ért talajt.

- Micsoda mutatvány - kiáltott fel az ifjú őszinte elismeréssel. - Még ha az ellenségem vagy is, ez nagy szerű volt. Nyilván te vagy Szeidsúró. Védj magad!

A hosszú kard pengéje az ifjú küzdőszellemének megtestesülése lett. Igen közel volt már Szeidsúróhoz, ám Szeidsúró, minden hibája ellenére Kem-pó fia volt, képes arra, hogy higgadtan nézzen szembe a veszéllyel.

Önbizalommal teli szólította meg az ifjút.

- Szaszaki Kodzsiró vagy, Ivakumiból. Biztos vagyok benne. Eltaláltad, én vagyok Josioka Szeidsúró. Ám nem óhajtok küzdeni veled. Ha szükség van rá, lesz még rá idő. Most inkább azt szeretném tudni, hogy kezdődött ez az egész. Tedd csak el a kardod.

Amikor Szeidsúró Ganrjunak szólította, az ifjú feltehetően meg sem hallotta. Most, hogy Szakasza Kodzsirónak nevezték, megdöbben.

- Honnan tudod, ki vagyok?

Szeidsúró a combjára csapott.

-Tudtam! Kitaláltam, nem tévedtem! - Azzal közelebb lépett. - Örülök, hogy megismertelek. Sokat hallottam már rólad.

- Kitől? - kérdezte Kodzsiró.

- A felettesedtől, Itó Jagorótól.

- Oh, tehát a barátja vagy?

- Igen. Egészen tavaly őszig Sirakavában, a Kagura-hegyen remetéskedett, és gyakran meglátogattam. O is jó néhányszor felkereste a házamat.

Kodzsiró elmosolyodott. - Hát, akkor ez olyan, mintha nem is most találkoznánk először.

- Igen. Ittószaï gyakran említett. Azt mondta, van egy Szaszaki nevű vívó, aki Toda Szeigen stílusát gyakorolta, aztán Kanemaki Dzsizsai alatt tanult. Úgy mesélte, ez a Szaszaki volt a legifjabb diák Dzsizsai iskolájában, de az egyetlen, aki valamikor kihívhatja Ittószaït.

- Még mindig nem értem, hogy jöttél rá olyan gyorsan.

- Nos, fiatal vagy, és illik rád a leírás. Amikor láttam, mint forgatod azt a hosszú kardot, eszembe jutott a beceneved is, Ganrju - *Fűzfa a folyóparton*. Éreztem, hogy csak te lehetsz, és nem is csalódtam.

- Ez elképesztő.

Kodzsiró kuncogott meglepetésében, aztán pillantása véres kardjára esett. A látvány emlékeztette, hogy itt harc folyt, és elgondolkodott, hogyan igazítsa el a dolgot. De úgy alakult, hogy Szeidszúró és ő olyan jól kijöttek egymással, hogy kisvártatva régi barátokként haladtak egymás mellett a gáton. Rjóhei és a három lehangolt tanítvány lemaradva követte őket. A kis csoport Kiotó felé tartott.

Kezdetől fogva nem értettem, miért verekszünk - magyarázta Kodzsiró. - Nekem semmi bajom nem volt velük.

Szeidszúró gondolatai Gion Tódzsi viselkedése körül forogtak. - Undorít Tódzsi - mondta. - Mi-

helyst visszaérek, számolok vele. Kérlek, hidd el, hogy nem neheztelek rád. Egyszerűen megdöbbsent, hogy iskolám diákjai ilyen fegyelmezetlenek.

- Nos, magad is látod, miféle ember vagyok - felelte Kodzsiró. - Jártatom a szám, és mindig készen állok, hogy bárkivel kiálljak. Nemcsak a tanítványaid hibája volt. Ellenkezőleg, azt hiszem, némi elismerés illeti őket, hogy védeni próbálták iskolád hírnevét. Sajnos, nem komoly harcosok, de legalább megpróbálták. Kicsit sajnálom őket.

- En tehetek mindenről - közölte Szeidzsúró egyszerűen. Őszinte fájdalom tükröződött arcáról.

- Felejtsük el az egészet.

- Semminek nem örülnék jobban.

A többiek megkönnyebbültek a látványtól, hogy ezek ketten olyan jól megvannak. Ki gondolta volna erről a jóképű, nagyra nőtt fiúról, hogy ő a nagy Szaszaki Kodzsiró, akinek dicséretét Ittószaizengte, és egyenesen ivakuni csodagyereknek nevezte. Nem csoda, hogy Tódzsi tudatlanságában kísértést érzett, hogy megtréfálja. Az sem, hogy végül nevetségessé tette magát.

Rjóhei és a másik három megborzongott a gondolatra, milyen közel jártak ahhoz, hogy a Zászlórúd lekasabolja őket. Most, hogy kinyílt a szemük, Kodzsiró széles vállainak és izmos hátának láttán egyszerűen nem értették, hogyan lehettek olyan bolondok, hogy egy pillanatig is lebecsülték.

Csakhamar megérkeztek a kikötőhelyhez. A holt' testek már megmerevedtek. A három tanítványt megbízták, hogy temessék el őket. Rjóhei a ló keresé'

sere indult. Kodzsiró pedig füttyörészgetve hívta majmát, amely egyszer csak előbukkant a semmiből, és gazdája vállán termett.

Szeidzsúró nemcsak meghívta Kodzsirót, hogy lakjon nála a Sidzsó sugárúton, de még a lovát is felajánlotta. Ám Kodzsiró elutasította.

- Helytelen volna - felelte szokatlan alázattal. - En mindössze egy fiatal rónin vagyok, te viszont egy nagy iskola mestere, egy kiváló férfiú leszármazottja, akit százak követnek. - Megmarkolta a kantárt, úgy folytatta. - Kérlek, ülj föl a lóra. Én majd kapaszkodók, így könnyebb gyalogolni. Ha valóban nem bánod, hogy veled megyek, szívesen elfogadom az ajánlatodat és nálad lakom Kiotóban egy ideig.

Szeidzsúró legalább olyan szívélyesen válaszolt.

-Nos, akkor most én lovagolok, és ha a lábad elfárad, majd helyet cserélünk.

Szeidzsúró, akinek szembe kellett néznie a kilátással, hogy az új év elején megküzd Mijamoto Muszasi-val, úgy vélte, nem jöhet rosszul egy ilyen vívó társasága, mint Szaszaki Kodzsiró.

11 SAS-HEGY

Az 1550-60-as években Kelet-Japán leghíresebb kardforgató mesterei Cukahara Bokuden és az isei Kóizu-mi nagyúr voltak, míg riválisaik a központi Honsu-ban Josioka Kempó Kiotóban, és Jagyú Munejosi Jamatóban. Rajtuk kívül ott volt még Kuanaban Kitabatake Tomonori nagyúr, a harcművészetek mestere és kiváló kormányzó. Kuvana népe még jóval halála után is szeretettel emlegette, mivel számukra neve egyet jelentett az igazságos kormányzással és a jóléttel.

Kitabatake Bokudentől tanult, aki megismertette titkos módszereinek legtitkosabbjaival is. Bokuden fia, Cukahara Hikosiró örökölte apja nevét és birtokát, ám a titkos kincset apja nem bízta rá. Ez volt az oka, hogy Bokuden stílusa nem keleten terjeszkedett, ahol Hikosiró működött, hanem Kuvana körzetében, ahol Kitabatake uralkodott.

A legenda szerint Bokuden halála után Hikosiró ment Kuvanába, és megpróbálta kicsalni Kitabatekéből a titkos módszereket. - Apám rég megtanította őket nekem is, és úgy tudom, neked is megmutatta - közölte állítólag. - De újabban eszembe ötlött, vajon ugyanazt tanította-e mindkettőnknek? Mivel az Út

végső titkainak ismerete közös érdekünk, nem gondolod, hogy össze kéne hasonlítanunk a tanultakat?

Bár Kitabatake azonnal átlátott rajta, elfogadta az ajánlatot, de a Legmagasabb Kardforgatásnak mindössze külső formáját mutatta meg, s nem legbensőbb titkait. Ennek eredményeként Kitabatake maradt az igazi Bokuden-stílus egyetlen valódi mestere, és annak, aki ezt az iskolát akarta tanulni, Kuvanába kellett utaznia. Keleten elfogadták Hikosirót valódinak, pedig apja tudásának mindössze hamis mása volt, forma tartalom nélkül.

Legalábbis így mesélték azoknak az utazóknak, akik Kuvana körzetébe vetődtek. A történet nem hangzott rosszul, és mivel volt valóságalapja, hihetőbb és logikusabb is volt a kismilliárd helyi legendánál, amellyel a jónépek imádott városuk és tartományuk egyedülállóságát bizonyítják.

Muszasi a lovásztól hallotta Kuvana várából jövet, miközben leereszkedtek a Taruszaka-hegységről. - Valóban? Milyen érdekes - bólintott udvariasan. Az év utolsó hónapjának közepében jártak, és bár Ise éghajlata viszonylag meleg, a Nakói-öbölből hideg, harapós szél fújt a hágóba.

Muszasi mindössze vékony kimonót, gyapjú alsóneműt, és ujjatlan köpenyt viselt. Öltözékét bárki túl nyáriasnak és határozottan koszosnak is találta volna. Arca nem annyira bronzbarnára, mint inkább feketére sült a naptól. Elnyűtt kopott szalmakalapja teljesen fölöslegesnek tűnt viharvert fején. Senki sem vette volna a fáradságot, hogy lehajoljon érte, ha elvesztette volna útközben. Haját, amelyet napok

óta nem moshatott, hátul összekötötte, ám annak még így is sikerült madárfészekre emlékeztetnie. Szemei gyöngyökként ragyogtak szénsötét környezetükben.

A lovász aggódott, amióta csak útra kelt ezzel a gondozatlan utassal. Kétségei voltak, hogy egyáltalán hozzájut-e pénzéhez, abban pedig biztos volt, hogy nem fizetik visszaújtját a hegyek között.

- Uram — mondta jámborul.

-Hm?

- Délre elérjük Jokkaicsit, és estére Kamejamát, de jócskán benne járunk már az éjszakában, mire Udziiba érünk.

-Hm.

- Jó lesz így?

- Hm. - Muszasit a társalgásnál sokkal jobban érdekelte a kilátás az öbölre, s a lovász bárhogy is próbálkozott, nem tudott más választ kicsalni tőle, mint egy-egy bólintást és hümmögést.

De ismét próbálkozott. - Udzi mindössze jelentéktelen falucska a hegyekben nyolc mérföldnyire a Szuszuka-hegység szélétől. Mit keres egy ilyen helyen?

- Találkozni szeretnék valakivel.

- Nincs ott senki, csak néhány paraszt és favágó.

- Kuvanában úgy hallottam, él ott egy ember, aki jól bánik a láncos-golyós sarlóval.

- Az csak Sisido lehet.

- O az. Valami Sisidónak hívják.

- Sisido Baikennek.

- Igen.

- Kovács, kaszákat készít. Emlékszem, hallottam róla, milyen jól bánik ezzel a fegyverrel. Ön is a harcművészeteket tanulja?

-Hm.

- Ebben az esetben azt javasolom, menjen inkább Macuzakába. Ott élnek Ise tartomány legjobb vívói.

- Például ki?

- Hát ott van Mikogami Tenzen is többek között.

Muszasi bólintott. - Igen, hallottam róla. - Nem mondott többet, azt a benyomást keltve, betéve tudja Mikogami tetteit.

Jokkaicsi falucskába érve fájdalmasan az istálló' hoz bicegett, rendelt egy doboz ebédet és letelepedett elfogyasztani. Egyik lábfeje be volt kötve a talpán levő gennyes seb miatt. Ez magyarázza, hogy lovat bérelt ahelyett, hogy gyalogolt volna. Bármenynyire is szokásává vált, hogy gonddal ügyel testére, néhány nappal korábban Narumi zsúfolt kikötővárosában rálépett egy deszkából kiálló szögre. Lába vörös lett s megduzzadt, míg végül úgy nézett ki, mint a pácolt datolyaszilva, s attól a naptól fogva láza is volt.

Muszasi gondolkodásmódja szerint harcban állt a szöggel, és a szög győzött. A harcművészetek tanulójaként megalázonak tartotta, hogy készületlen érte a veszély. „Hát nincs védelem az efféle ellenség ellen?”- kérdezte magától számtalanszor is. „A szög fölfelé nézett hegyével, és jól látható volt. Azért léptem rá, mert félig aludtam. Sőt, vak voltam, mert szellemem nem uralja még egészen testemet. Ráadásul azt is hagytam, hogy a szög mélyre hatoljon, ami jelzi, mily lassúak is a reflexeim. Ha tökéletesen ural-

nám magam, észleltem volna a szöget, mihelyt szandálom talpa érintette."

Minden bajnak az az oka, hogy még éretlen, vont a le a következtetést. Teste és kardja még mindig nem egyek, s bár karja napról napra erősebb, szelleme még mindig nincs összhangban testével. Amilyen önkritikus természete volt, lelki szemeivel mindezt szörnyű testi hibaként látta, mintha nyomorék lenne.

Mégis, úgy érezte, az elmúlt fél évet nem vesztegette el hiába. Miután Jagyúból oly gyorsan távozott, először Igába ment, majd az Ómi-országúton végigvándorolta Minó és Ovari tartományokat. S minden városban, minden hegyi szakadéknál a Kard Útját kereste. Néha úgy érezte, mintha a közelébe jutott volna, de a titkok rejtve maradtak, nem lelte őket sem városban, sem szakadékban.

Meg sem tudta volna mondani, hány harcossal csapott össze, több tucatnyian is voltak, csupa jól képzett, kitűnő vívó. Nem volt nehéz jó vívókat találnia. Annál nehezebb az igazit. A világ teli van emberekkel, talán túlságosan is, mégis milyen nehéz valódi emberi lényre lelni. Muszasira útja során fájdalmasan tört fel ez a felismerés, s oly mélyen érintette, hogy valósággal elbátortalanította. Ilyenkor mindig Takuanra gondolt, aki kétségkívül valódi, különleges egyéniség volt.

Azt hiszem, még szerencsés is vagyok, gondolta Muszasi. Nekem legalább volt olyan szerencsém, hogy egy valódi embert megismertem. Ki kell használnom az élményt, hogy ismerem.

Ahányszor csak Takuanra gondolt, egyfajta fizikai fájdalom áradt szét csuklóiból egész testén. Furcsa érzés volt; lelke emlékezett arra az időre, amikor a fáához volt kötözve. Várj csak! - esküdözött. Eljön az idő, amikor én kötözöm Takuant a fához, mellé ülök, és megtanítom rá, mi az élet. Nem mintha megvetette volna Takuant, vagy bosszúra szomjazott volna. Egyszerűen meg akarta mutatni, hogy a Kard Útja által az ember magasabb régiókba emelkedhet, mint a Zen gyakorlásával. Elmosolyodott a gondolatra, hogy egy nap fordul a kocka a külön szerzetes számára.

Előfordulhat persze, hogy a dolgok nem tökéletesen úgy alakulnak, mint tervezte. Feltéve, hogy sokat fejlődik, és olyan helyzetbe kerül, hogy felkötözheti Takuant egy faágra, mit szólna a dologhoz Takuan? Feltehetően felkiáltana örömeiben. „Csodálatos, boldoggá teszel!”

De nem. Mégsem. Takuan soha nem volna ilyen nyílt. Mivel ő Takuan, mindössze nevetne rajta. - Hülye! Fejlődsz ugyan, de még mindig hülye vagy.

Nem mintha sokat számítanának a szavak. Muszasi számára igazából az volt fontos, hogy Takuan fejéhez vágassa magasabbrendűségét, úgy érezte, mintha adósság volna ez, amellyel tartozik a szerzetesnek. Ártatlan képzelődés volt. Muszasi a maga útját követte, és napról napra szembe nézett vele, milyen végtelen hosszú és nehéz ösvény vezet az igazi emberi léthez. Mihelyt természetének praktikusabb oldala emlékeztette, mennyivel előrébb jár nála Takuan ezen az ösvényen, a vágyképek eltűntek.

Még jobban felzaklatta, amikor belegondolt, milyen éretlen és gyenge Szekisúszaihoz képest. Egyszerre elszomorította és dühítette, amikor az öreg Jagyúmasterre gondolt. Fájóan a tudatába idézte, mennyire kevés ő ahhoz, hogy önbizalommal beszéljen az Útról a Háború Művészetéről, vagy bármi másról.

Ilyenkor a világ, amelyről valaha úgy gondolta, telis-tele van hülye emberekkel - rémisztően nagyinak tűnt. Viszont az élet nem logika kérdése, nyugtatgatta magát. A kardvívás sem. Nem a beszéd, a spekuláció fontos, hanem a tett. Sokan lehetnek még, akik nagyobbak nála, de ő is igazán nagy lehet.

Amikor a kétségek ijesztően kezdtek eluralkodni, Muszasi általában elvonult a magányos hegyekbe, ahol egyedül lehetett. Hogy miként élt ott, jól mutatta, milyen állapotban volt, amikor visszatért a civilizációba. Arca beesett, mint egy őzé, teste teli sebekkel, karcolásokkal, haja száraz, s merev attól, hogy órákig állt a hideg vízesés alatt. A földön alvástól olyan koszréteg képződött rajta, hogy foga fehérje szinte kísértetiesen világított. De ez mindössze külsőség volt. Belül szinte égett az önbizalomtól, amely már a pökhendiség határát súrolta, és kínozza a vágy, hogy méltó ellenfélre találjon. És mindig az ilyen próbatételek vágya űzte le végül a hegyekből.

Most azért kelt útra, mert arra gondolt, hátha a kuvanai láncos-golyós sarlómester megfelel. Tíz nap múlva kell csak Kiotóban lennie, bőven elég idő arra, hogy megtalálja Sisido Baikent, s megtudja, a kevés igazi ember közé tartozik-e, vagy csak egyike a földet ellepő rizsevő hernyóknak.

Késő este érte el mélyen a hegyek között fekvő úticélját. Köszönetet mondott a lovásznak és útjára engedte, de a lovasz azt mondta, túl későre jár, hogy visszaforduljon, inkább elkísérné Muszasit, és megaludna az eresz alatt. Másnap reggel elmegy a Szu-zukahágóhoz, ahol némi szerencsévei talál utast a visszaútra. Akárhogy is legyen, túlságosan hideg és sötét van ahhoz, hogy megpróbáljon útra kelni napkelte előtt.

Muszasi együtt érzett vele. A völgyet, amelyben voltak, három oldalról hegyek vették körül, és bármerre indul is a lovasz, térdig hóban kell megmászni őket. - Ez esetben gyere velem - hívta.

- Sisido Baiken házába?

- Igen.

- Köszönöm, uram. Keressük meg.

Mivel Baikennek kovácsműhelye volt, bármelyik környékbeli paraszt útba igazíthatta volna őket, de későre járt már, s az egész falu aludt. Az élet egyetlen jele egy döngölő egyenletes puffogása volt. A hűvös levegőben a hang felé indultak, és végül fényt pillantottak meg.

Mint kiderült, a kovács házához jutottak. Elöl egy halom régi vas állt, s az ereszek alja füstös volt. Muszasi utasítására a lovasz kinyitotta az ajtót és előrement. A kohóban tűz égett, s egy nő háttal a lángoknak ruhát döngölt.

-Jó estét, asszonyom. Oh, ég a tűz! Csodálatos. - A lovasz egyenesen a kohóhoz sietett.

Az asszony felugrott, elejtette a döngölőt. - Ki maga?

- Egy pillanat, máris megmagyarázom - felelte a lovász kezét melengetve. Lovász vagyok Kuvanából és jó messziről hoztam valakit, aki a férjével akar találkozni. Az imént érkezünk.

- Hát, ha már... - Az asszony savanyúan nézett Muszasi felé. Látszott rajta, több mint elég sugyósával volt már dolga, és megtanulta, mint bánjon velük. Némi lenézéssel szólt rá, mintha gyerekhez beszélne.

- Csukja be az ajtót! Megfázik a kicsi, úgy árad be a hideg.

Muszasi meghajolt, és szót fogadott. Aztán letelepedett a kohó melletti farönkre, s szemügre vette a megfeketedett öntödét és a háromszobás lakóhelyiséget. A falra szögelt deszkák egyikén úgy tíz golyós-láncos sarló lógott. Legalábbis Muszasi feltételezte, hogy azok, mert az igazat megvallva, még nem látott ilyen fegyvert. Ami azt illeti, éppen ez volt útjának egyik célja. Ugy gondolta, a magafajta tanulónak mindenfajta fegyvert meg kell ismernie. Szeme csillogott a kíváncsiságtól.

Az asszony harminc körül járhatott és meglehetősen csinos volt. Letette a döngölőtát, és bement a lakórészbe. Muszasi azt gondolta, hogy teát hoz, de nem, a nő az egyik gyékényszőnyeghez lépett, ahol egy kisgyerek aludt. Fölvette, és szoptatni kezdte.

Muszasihoz meg így szólt: - Feltételezem, maga is egyike azoknak a fiatal samurájoknak, akik azért jönnek, hogy a férjem a vérüket ontsa. Ha igen, sze' rencséje van. Elutazott, úgyhogy nem kell attól ag' gódnia, hogy megöli. - Vidáman felnevetett.

Muszasi nem nevetett vele, inkább bosszanko-Jott. Nem azért jött ebbe az isten háta mögötti falucskába, hogy egy nő csúfot űzzön belőle. Mind hajlamos arra, hogy túlbecsülje a férjét, de ez még rossz-szabb a többinél is. Mintha azt hinné, a férje a legnagyobb ember a földön. De azért nem akarta megsérteni.

- Sajnálom, hogy a férje nincs itt. Hová ment?

- Az Arakida-házba.

- Az hol van?

- Ha, ha! Isébe jön, és még az Arakida családot sem ismeri?

A baba izegni-mozogni kezdett mellén, és az aszszony vendégéről meglepedkezve lefektette, és altatódalt énekelt neki a helyi tájszólásban.

Aludjál, aludjál

As alvó baba kedves,

Ha ébren van és sír, ronda.

Es ettől sírnia kell anyjának is.

Muszasi úgy vélte, abból is tanul valamit, ha szemügyre veszi a kovács fegyvereit.

- Ezek azok a fegyverek, amelyekkel a férje olyan jól bánik?

A nő csak mordult válaszul, s amikor Muszasi engedélyt kért, hogy megvizsgálja őket, felhorkantva bólintott.

Muszasi levett egyet a kampórol. - Szóval így néz ki ~ mondta félig magának. - Hallottam, hogy sokféle használják manapság. - A kezében levő fegyver

másfél láb hosszú fémrúd volt, amely kényelmesen elfért az obiba dugva, egyik végén egy gyűrűvel amelyhez egy hosszú lánc volt erősítve. A lánc másik végén egy súlyos fémgolyó lógott, elég tömör ahhoz hogy betörje valaki fejét. A fémrúd oldalán levő vajatban Muszasi egy penge hátsó részét látta. Körmével kihúzta, és az kipattant, mint egy sarló pengéje. Ezzel már le lehet vágni valaki fejét.

- Gondolom, így lógnak. - Muszasi bal kezébe fogta a sarlót és a jobbra a láncot. Maga elé képzelve az ellenséget, küzdőállást vett föl, és próbálta kigondolni, mit tehetne.

A nő feléje fordult és korholni kezdte.

- Dehogy. Ez szörnyű. - Visszadugta kimonójába keblét, mellé lépett. - Ha így fogja, akárki levágja, így kell tartani.

Kikapta a fegyvert a kezéből, és megmutatta, hogyan tartsa. Muszasit zavarba hozta a látvány, egy nő küzdőállásban egy ilyen kegyetlennek tűnő fegyverrel. Tátott szájjal meredt rá. Amíg az asszony a gyerekekkel foglalkozott, volt benne valami tehénszerű, de most, harcra készen, méltóságteljes volt, határozottan szép. A penge sötétkék volt, mint a makréla háta, s rajta felirat: Sisido Jaegaki stílusa.

A nő csak egy pillanatig maradt küzdőállásban.

- Szóval valami ilyesmi - visszapattintotta a pengét a nyelébe, és helyére akasztotta a fegyvert a kampóra.

Muszasi szerette volna, ha többet is mutat, de az asszonynak láthatóan nem állt szándékában. Takarítani kezdett, aztán a mosogató környékén szorgoskodott, edényeket mosott el, vagy tán főzni akart valamit.

Ha ennek a nőnek ilyen jól áll a kezében a fegyver, igazán érdemes volna látni a férjét, gondolta Muszasi, Mostanra szinte kínozza a vágy, hogy láthassa Baikent, ezért halkán megkérdezte a lovászt, mit tud az Arakidákról. A lovasz a falnak dőlve élvezte a tűz melegét. Motyogva válaszolta, hogy ők az Ise-szen-tély őrzésével megbízott család.

Ha ez igaz, nem lesz nehéz megtalálni őket. Muszasi, matracán összegömbölyödve, ezzel a gondolattal aludt el.

Másnap a kovácsinas korán felkelt, és kinyitotta a műhelybe vezető ajtót. Muszasi is fölkel, és megkérdezte a lovászt, elvinné-e Jamadába, az Ise szentélyhez legközelebb eső városba. A lovasz, aki elégedett volt, mert tegnap megkapta bérét, készségesen beleegyezett.

Estére értek a szentélyhez vezető hosszú, fákkal szegélyezett úthoz. A teaházak még ahhoz képest is elhagyatottaknak tündek, hogy tél volt. Alig akadt néhány utazó, az út is rossz állapotban volt. Néhány fát kidöntött az őszi vihar, s még mindig ott hevert, ahová hullott.

A jamadai fogadóból Muszasi elküldött egy szolgát az Arakida-házba, tudja meg, hogy Sisido Baiken ott van-e még. Valami tévedés lehet, jött a válasz, ilyen nevű ember nem is járt náluk. Muszasi csalódottan ápolgatta lábát, amely az éjszaka során jócskán megdagadt.

Kétségbeesett, mivel mindössze néhány napja volt, hogy Kiotóba érjen. A levélben, amelyet Nagojából küldött a Josioka-iskolának, azt írta, hogy az új év

első hetének bármelyik napját választhatják. Nem kérhet haladékat arra hivatkozva, hogy fáj a lába. Különben is, megígérte Matahacsinak, hogy a Godzsó sugárút hídjánál találkozik vele.

A rá következő napot azzal töltötte, hogy egy orvossággal kísérletezett, amelyről valamikor régen hallott. Babtúró seprőjét egy ruhába tette, kicsavarta belőle a vizet, és abban áztatta a lábát. Semmi hasznát nem érezte, ezzel szemben a babtúró bűzétől felfordult az ember gyomra. Lába miatt bosszankodva átkozta saját butaságát az isei kerülő miatt. Egyenesen Kiotóba kellett volna mennie.

Beborogatott lába estére szinte elviselhetetlenül fáj a takaró alatt, és láza is felszökött. Másnap reggel kétségbeesetten próbálkozott további receptekkel. Bekente lábát többek között valami olajos szerrel, amit a fogadóstól kapott. A fogadás esküdött rá, családja állítólag generációk óta használja. De a duzzanat csak nem lohadt. Muszasi már kezdte nagy, dagadt babtúró csomónak látni lábát, amely ráadásul súlyos volt, mint egy kolonc.

Elgondolkodtatta az élmény. Soha életében nem kötötte még három napig ágyhoz betegség. Igazából beteg sem volt még, leszámítva, hogy egyszer gyerekkorában kelés nőtt a fejére.

A betegség a legrosszabb ellenség, elmélkedett. Teljesen tehetetlen vagyok szorításában. Egész mostanáig abból indult ki, hogy mindig külső ellenséggel kell megküzdenie. Elgondolkodtató újdonság volt számára, hogy belülről jövő támadás tette mozgásképtelenné.

- Hány nap van még hátra az évből? - tanakodott. J. Mem tölthetem itt semmittevéssel az időt. Egyre jngerültebben feküdt. Bordái mintha szívét szorítottok volna. Hirtelen lerúgta a takarót duzzadt lábáról. - Ha ezt nem tudom legyőzni, hogy bízhatok abban, hogy felülkerekedek az egész Josioka-házon?

Le akarta győzni a benne levő démont. Kényszerítette magát, hogy szabályosan felüljön. Gyötrően fájdalmas volt. Csaknem elájult. Az ablak felé nézett, de behunyta szemét. Jó idő eltelt, mire feje kezdett lehúlni egy kicsit, arcának vad vörössége valamelyest alábbhagyott. Vajon a démon meghátrál-e kérlelhetetlen eltökéltségétől? - elmélkedett.

Kinyitotta a szemét. Az Ise-szentélyt körülvevő erdőre látott. A fák mögött látszott a Mae-hegy és tőle valamivel keletre az Aszama-hegy. Közöttük, följük emelkedve egy csúcs nézett le rájuk. Arcátlanul meredt le Muszasira.

Egy sas, gondolta Muszasi. Sejtelme sem volt arról, hogy valóban Sas-hegynek hívják. Az orom kihívó külseje sértette, önhitt tartása csúfolta, míg végül feltámadt küzdőszelleme. Egyre Jagyú Szekisúszaik jutott eszébe: az öreg vívó erre a büszke csúcsra emlékeztette. Ahogy múlt az idő, végül már úgy érezte, a csúcs maga Szekisúszaik, ő néz le rá a felhők fölül és nevet gyengeségén, jelentéktelenségén.

Anyira belefeledkezett a hegy látványába, hogy egy időre még a fájdalma is eltűnt. Aztán visszatért, újra a lábára irányítva figyelmét. Akkor sem fájna jobban, ha tűzre vetette volna a kovács műhelyében, gondolta Muszasi keserűen. Önkéntelenül is kihúzta

maga alól a nagy, kerek valamit, és döbbenet nézte fel sem akarta fogni, hogy ez az ő testrésze volna.

Nagy hangon hívta a cselédet, s amikor az nem jelent meg azonnal, öklével verte a tatamit.

- Mindenki eltűnt? - kiáltozott. - Elmegyek! Hozzatok a számlát! Csináljatok valami ételt, egy kis sült rizst, és hozzatok három pár nehéz szalmapapucsot.

Nemsokára már úton is volt. Keresztülbicegett a régi piactéren, ahol állítólag a híres harcos, Taira no Tadakijo, a „Hógen Háború Története” hőse született. Nem hősök szülőhelyére emlékeztetett a hely, inkább tűnt szabadtéri bordélynak a teázó pultokkal és a hemzsegő nőkkel. Muszasinak a szó szoros érteimében keresztül kellett törnie magát rajtuk. Mogorva arccal próbálta elkerülni kihívó tekintetüket.

- Mi történt a lábaddal?

- Akarod jobban érezni magad?

- Gyere, majd megmasszírozom.

Húzták a ruháját, megragadták kezét, csuklóját.

- Egy ilyen jóképű férfinak nem volna szabad ilyen mogorvának lenni.

Muszasi elvörösödve, vakon botorkált. Teljesen készületlenül érte ez a támadás. Egyesektől bocsánatot kért, másoknak udvarias kifogásokat mondott, végül a nők vihogni kezdtek. Csinos, mint egy pár-duckölyök, lelkendezett egyikük, és a fehéritett kezek még hevesebben próbálkoztak. Muszasi végül a méltóság látszatát is feladta, futásnak eredt, és még kalapját sem állt meg felvenni, amikor az leesett. A kuncogás követte át a városon, odakinn a fák kö' zött is.

Nem tudott nem törődni velük, soká tartott, míg lecsillapodott. Szíve hevesen vert a fehér púder szagának emlékéértől, és bármennyire akarta is, nem tudott megnyugodni. Nagyobb veszély volt ez, mintha karddal támadt volna rá valaki, egyszerűen nem tudta, mit tegyen ellene. Újabban, egész éjszakán át csak forgolódott, teste égett a szexuális vágytól. Néha még az ártatlan Ocu is feltűnt kéjes álmaiban.

Igaz, ma ott volt a lába, hogy elterelje figyelmét a nőkről. Alig bírta járni, lába égett, mintha izzó fémen ment volna át. Minden egyes lépésnél kínzó fájdalom hasított lábából egyenesen a fejébe. Ajka kivörösödött, keze ragacsos lett, mint a méz, haja savany-kásán bűzlött az izzadtságtól. Minden erejét össze kellett szednie, hogy egyáltalán felemelje sérült lábát, időnként úgy érezte, egész teste szétesik. Nem mintha illúziói lettek volna. Amikor otthagya a fogadót, nagyon jól tudta, micsoda kínzásnak veti alá magát, és eltökélte, hogy kibírja. Valahogy sikerült uralkodnia magán, halkán káromkodva húzta maga után nyomorék lábát.

Miután átkelt az Iszuzu folyón és eljutott a Belső Szentély körzetébe, üdítően megváltozott a környezet. Muszasi érezte a szentséget, amely a növényekből, a fákból, s még a madarak énekéből is áradt. Nem tudta volna meghatározni, miféle szentség az, de érezte jelenlétét.

Megbotlott egy gyökérben, és felnyögve összeesett. A fájdalomtól halkán nyüszítve fogta lábát. Sokáig ült mozdulatlanul, akár egy szikla, teste lángolt a láztól, bőrét marta a hideg szél.

Miért kelt fel hirtelen ágyából és menekült el a fogadóból? Minden épeszű ember ott maradt volna \$ megvárja, hogy lába meggyógyuljon. Nem gyermeteg, sőt, beteg elmére valló, hogy egy felnőtt így nem képes úrrá lenni türelmetlenségén?

De hisz őt nem a türelmetlenség hajtotta, hanem a mély, szellemi szükséglet. Szelleme minden fájdalom, minden fizikai gyötrelem ellenére is ép volt, lüktetett az élettől. Felemelte fejét, és átható szemekkel nézte a körülötte levő sötétet.

A szent erdő hatalmas fáinak szünni nem akaró sivár nyögésén túl mást is hallott. Valahol, nem mész-sze innét fuvolák és nádsípok szólaltattak meg egy régi dallamot, egy az isteneknek szánt zenét, miközben éteri gyerekhangok daloltak egy szent éneket. Muszasit vonzotta ez a békés hang. Megpróbált felállni. Ajkába harapva kényszerítette magát, bár teste makacsul tiltakozott. A szentély épületéhez érve, mindkét kézzel a falba kapaszkodott, úgy vonszolta tovább magát.

A mennyei zene egy távolabbi épületből jött, ahol fény ragyogott a rácsos ablakon keresztül. Ez volt a Szüzek Háza, ahol az istenség szolgálatában álló fiatal lányok éltek. Megtanultak régi hangszereken játszani, és előadni az évszázadokkal korábban keletkezett szent táncokat.

Muszasi eljutott az épület hátsó bejáratáig. Megállt, körülnézett, de senkit nem látott. Megkönnyebbült, hogy nem kell magyarázkodnia, levette kardját és a hátán levő zsákot, amelyben holmiját tartotta, és összekötötte őket, majd felakasztotta egy pöcökre

a belső falon. A teheről megszabadulva csípőre tett kézzel bicegett vissza az Iszuzu folyó felé.

Úgy egy óra múlva, anyaszült meztelenre vetkőzve feltörte a jeget, és belevetette magát a vízbe. Hoszszan fröcskölt, fürdött, víz alá bukott, megtisztította magát. Szerencsére senki sem járt arra. A szerzetesek nyilván örültek hitték volna.

Az isei legenda szerint valamikor rég egy Nikki Josinaga nevű íjász behatolt az Ise-szentély területére. Elbújt, s halászott a szent Iszuzu folyóban, és sólyommal vadászott madárkákra a szent erdőben. A legenda szerint teljesen megőrült, és a jeges vízben lubickoló Muszasit könnyen vélhették volna az örült íjász kísértetének.

Egy kismadár könnyedségével vetette ki magát végül egy sziklára. Mire megszáritotta magát és fölvette ruháit, hajáról jégcsapok lógtak homlokába.

Muszasi fontosnak érezte, hogy megmártózzon a szent folyó jeges vizében. Ha teste nem tud ellenállni a hidegnek, hogyan élhetné túl az életben reá váró fenyegetőbb veszélyeket! S jelen pillanatban nem valami elvont jövőbeli veszélyről volt szó, hanem arról a nagyon is valódiról, amely Josioka Szeidzsúró és egész iskolája személyében várt rá. Minden erejükkel harcolni fognak ellene. Ezt kell tenniük, hogy mentsék a tekintélyüket. Tudják, hogy nincs választásuk, meg kell ölniük. Muszasi biztos volt benne, nem lesz könnyű életben maradnia.

Ilyen veszéllyel szembenézve, a tipikus szamuráj olyasmiket mondott volna, hogy teljes erejéből küzd majd, vagy hogy felkészül a halálra, de Muszasi gon-

dolkodásától távol állt az ilyen. Hogy egy élet-halál harcban az ember teljes erejéből küzd, nem több mint állati ösztön. Az valóban magasabb lelkiállapot ha az embert nem zökkenti ki egyensúlyából a halál gondolata, de nem nehéz szembenézni a halállal, ha az ember tudja, meg kell halnia.

Muszasi nem félt a haláltól, de célja a győzelem volt, s nem egyszerűen az, hogy túlélje a harcot. Ehhez próbálta felépíteni magában a szükséges önbizalmat. Haljanak csak mások hősi halált, ha ez jólesik, neki nem ez kell, hanem a hősies győzelem.

Kiotó nincs messze, mindössze hetven-nyolcvan mérföld. Ha jó tempóban halad, három nap alatt odaér, de elmondhatatlan, mennyi időre van még szüksége, hogy szellemileg összeszedje magát. Készen áll már belül? Agya és szelleme valóban egyesült már?

Nem tudott egyértelmű igennel válaszolni a kérdésre. Úgy érezte, van benne mélyen valami gyengeség, éretlenségének tudata. Kínzón tudatában volt, hogy nem érte még el az igazi mester állapotát. Ha Nikkanhoz, Szekisúszaihoz vagy Takuanhoz hasonlította magát, szembe kellett néznie a keserű igazsággal. Még zöldfülű. Amikor megvizsgálta képességeinek tulajdonságait, nemcsak gyengeségeket derített fel, hanem igazi védtelen pontokat is.

Csak ha egész életében győz és kitörülhetetlen nyomot hagy maga után, tekintheti magát a Háború Művészete mesterének.

Megrázkódott. - Győzni fogok. Győzni! - kiáltotta. Az Iszuzu mentén felfelé bicegve újra felkiáltott,

hogy a szent erdő összes fája hallja. - Győzni fogok!
_ Elhaladt egy csendes, befagyott vízesés mellett,
majd a sziklákön őseberként kúszva bejutott a mély
vízmosásokba, ahol eddig nemigen járt ember.

Arca vörös volt, mint egy démoné. Sziklákön,
indákba kapaszkodva, minden erejét összeszedve, lé'
pésről lépésre haladt.

Elért az Icsinozének nevezett pontig, ahol a folyó
vagy ötszáz méter hosszan összeszűkült, és tele volt
szirtekkel és zuhatagokkal, hogy még a pisztráng sem
juthatott át rajta. A túloldalon szinte függőleges
meredek emelkedett, amelyen, mint mondták, csak
majmok vagy koboldok tudnak fölmászni. Muszasi
végignézett rajta, és tárgyilagosan állapította meg. -
Ez az. Ez az út vezet a Sas-hegyre.

Mámoros agyának nem tűnt legyőzhetetlennek az
akadály. Megragadta az erős indákat, s félig mászva,
félig lengve elindult fölfelé, mintha valami ellentétes
irányban ható gravitáció vonzotta volna.

A szikla tetejére érve hangosan felkiáltott
örömeiben. Jól látszott innen a folyó fehér szalagja
és a futanigaurai part ezüst homokja. Egy ritkás
ligeten túl az esti homályban feltűnt szeme előtt a
Sas-hegy lába.

Ez a hegy Szekisúszai. A csúcs nevetett rajta,
mikor ő ágyában feküdt, és most tovább csúfolta.
Haj-líthatatlan szellemét a szó szoros értelmében
sértette Szekisúszai fensőbbsege. Nyomasztotta,
visszatartotta.

Fokozatosan kristályosodott előtte célja; eljutni a
csúcsra, és szabadjára engedni gyűlöletét. Kíméletle-

nül Szekisúszai fejére tiporni, megmutatni neki, hogy Muszasi képes legyőzni őt.

Megindult a szembenálló fák, gaz, ég felé. Mindegyik ellenség, amely mindent elkövet, hogy visszatartsa. Minden lépés, minden lélegzetvétel kihívás. Nemrég lehült vére ismét tüzelt, teste gőzölgött ahogy a pórusain kiszökő izzadság a deres levegőhöz ért. Muszasi egy vörös sziklát ölelve keresett lábával kapaszkodót. Minden lépéskísérelt küzdelembe került, s közben a szikláról kis kődarabok morzsolódtak le és hullottak alá a bozótban. Száz láb, kétszáz, háromszáz - a felhők között járt. Mintha súlytalanul lebegett volna az égben. A hegycsúcs hidegen tekintett le rá.

Most, a csúcshoz közeledve, már az életéért küzdött. Egyetlen rossz mozdulat, és kőlavínában zuhan alá. Szuszogva, zihálva, szinte minden pórusával le-vegő után kapkodott. Úgy érezte, mindjárt kiköpi a tüdejét, szíve szétrobban. Mindössze néhány lábnyit tudott haladni, aztán pihennie kellett, újra mászott egy kicsit, ismét megpihent.

Alatta terült el az egész világ; a szentélyt körülvevő hatalmas erdő, a fehér csíkkal, amely nyilván a fo' lyó, az Aszama-hegy, a Mae-hegy, a halászfalu Tobá' nál, a nyílt, nagy tenger. - Csaknem ott vagyok -gondolta.- Már csak kevés kell.

Már csak kevés kell. Milyen könnyű mondani és milyen nehéz megvalósítani. Milyen kevés választja el a győzedelmes kardot a vereségtől!

Izzadságszag töltötte meg az orrát, szédült, úgy érezte, mintha anyja keblén pihenne. A hegy durva

felszíne mintha anyja bőre lett volna, elöntötte a vágy. Hogy aludjon. Nagy lábujja alatt éppen idejében tört le egy kődarab, hogy észhez térítse. Biztosabb helyet keresett a lábának.

- Ez az, majdnem ott vagyok már. - Sajgó kézzel, lábbal mászott fölfelé. Ha teste vagy akaratereje elgyengül, napjai mint vívónak meg vannak számlálva. Muszasi tudta, ezen múlik a küzdelem.

- Ezt miattad, Szekisúszai, te fattyú! - Minden húzásnál, minden egyes tolásnál átkozta az óriásokat, akiket tisztelt, akik ide kényszerítették, akiket le kell győznie, s akiket le is fog győzni. - Ezt neked, Nikkan! Meg neked, Takuan!

Bálványai fejére mászott, rájuk tiport, megmutatta, ki a különb. Eggyé vált a hegyel, de a hegy, mintha csak megdöbbsen volna, hogy hagyta ezt a lényt belé hatolni, vicsorgott, és kavicsokat, homokot köpött ki. Muszasi lélegzete elállt, mintha valaki a szájára tapasztotta volna a kezét. A szélroham azzal fenyegette, hogy sziklástól, mindenestől lesöpri onnét.

Aztán egyszer csak a hasán feküdt. Szemét behunyta, mozdulni sem mert. De szívében diadaléneket zengett. Abban a pillanatban, amikor elterült, minden irányban látta az eget, s a felhők alól hirtelen feltűntek a hajnal fényei.

- Megtettem. Győztem!

Abban a pillanatban, hogy a csúcsra ért, megfeszített akaratereje íjhúrként pattant el. A szél homokkal, kisebb kövekkel szórta be a hátát. Itt, föld és menny határán Muszasi egész lényét leírhatatlan öröm töltötte el. Izzadságtól átitatott teste egyesült a hegy

felületével, az ember és a hegy szelleme együtt vitték végbe a nagy tettet, a hatalmas természet újrateemtését hajnalban. Földöntúli ekstázisban, békében aludt el.

Mikor végre felemelte tejét, gondolatai kristálytiszták voltak. Csaknem felugrott és cikázni kezdett, mint egy csele a patakban.

Semmi nincs fölöttem - kiáltott föl. - A Sas fején állok!

Az ősi reggeli nap vörös fénnel vont a be őt és a hegyet, Muszasi pedig az ég felé nyújtotta izmos, vad karját. Lenézett a csúcson szilárdan megvetett lábaira. Mintha vödörnyi sárgás genny ömlött volna sebesült lábából. Az őt körülvevő mennyei tisztaságban fölszállt az ember különös bűze - a homály édes szaga elpárolgott.

12 ÁTÉLI TISZAVIRÁG

A Szüzek Házában élő hajadonok minden reggel, miután elvégezték kötelességeiket a szentélyben, könyveikkel kezükben az Arakida-házba tartottak, ahol nyelvtant tanultak és a versírást gyakorolták. A vallásos táncok előadásához fehér selyemkimonót öltöttek, hakamának nevezett bőszárú karmazsinszín nadrággal. De most rövid ujjú kimonót viseltek s fehér pamut hakamát, mint mindig tanuláskor vagy házi munkák végzésekor.

Egyik csoportjuk a hátsó ajtóhoz ért, amikor valaki felkiáltott: - Mi ez? - A csomagra és a kardra mutatott, amelyeket Muszasi akasztott föl előző este.

- Mit gondoltok, kié lehet?

- Biztos egy szamurájé.

- Nyilvánvaló, nem?

~ Nem, itt hagyhatta egy tolvaj is.

Tágra nyílt szemekkel nézték egymást, ijedten nyeldekeltek, mintha magába a bőrbe öltözött, szundikáló rablóba botlottak volna.

- Szólnunk kéne Ocúnak - javasolta egyikük. Mindenki egyetértett, s visszarohtak a hálóba, majd a korlát mellől kívülről bekiáltottak Ocú szobájába.

- Szenszei! Szenszei! Valami különös van odakinn. Jöjjön, nézze meg!

Ocú letette íróecsetjét, és kikukkantott az abla, kon.

- Mi az?

- Egy tolvaj hátrahagyta kardját és motyóját. Odaát lógnak a hátsó falon.

- Valóban? Akkor vigyétek át az Arakida-házba.

- Nem lehet. Nem merünk hozzáérni.

- Akkor miért csináltok olyan hűhót belőle? Szaladjatok az órátkra, ne vesztegessétek az időt.

Mire Ocú lejött szobájából, a lányok már elmentek. Csak a vénasszony maradt a hálóban, aki főzött, és az egyik cseléd, aki beteget jelentett. - Kinek a holmija lóg itt? - kérdezte Ocú a szakácstól.

Az asszony természetesen nem tudhatta.

- Átviszem az Arakida-házba - mondta Ocú. Csak nem leejtette a csomagot és a kardot, olyan súlyosak voltak. Mindkét karjával megragadta, úgy cipelte. Fel sem fogta, hogy képesek a férfiak ilyen súlyt magukkal cipelni.

Ocú és Dzsótaró két hónapja érkeztek ide, miután Muszasit kutatva beutazták Igát, Omit és a minói országutakat. Úgy döntöttek, Isében áttelelnék, mivel nehéz lenne közlekedniük a hóval borított hegyekben. Ocú először a tobai körzetben tanított fuvolajátékot, aztán felkeltette az Arakida család fejének figyelmét, aki rangban rögtön a főapát után következett.

Arakida rábeszélte Ocút, hogy jöjjön el a szentélybe a lányokat tanítani, és Ocú beleegyezett, nem is annyira azért, mert tanítani vágyott, hanem mert ő szerette volna megismerni az ősi, szent dallamokat.

jsjó meg vonzotta a szentély békéje is, akárcsak a aondolat, hogy egy ideig a szentély szüzeivel éljen, akik közt a legfiatalabb tizenhárom-tizennégy éves lehetett, a legöregebb húsz körül.

Csak Dzsótaró állt az útjában, hogy elvállalja a munkát, mivel tilos volt, hogy férfi - még ha ilyen fiatal is - egy hálójelyen éljen a lányokkal. Úgy állapodtak meg végül, hogy Dzsótaró napközben seperheti a szent kertet, éjszakáit viszont az Arakidák fáskamrájában tölti.

Keresztülsietett a szentélykerten. Földöntúli szellő suhogott a lehullott levelű fák között. A távolban vékony füstfelhő emelkedett. Ocú Dzsótaróra gondolt, nyilván ő sepri a földet bambuszseprűjével. Megállt, elmosolyodott. Örült, hogy a javíthatatlan Dzsótaró milyen derekasan viselkedik újabban. Kötelességtudóan elvégzi feladatait, olyan életkorban, amikor a többi fiú másra sem gondol, csak játéokra és szórakozásra.

Hangos csattanás hallatszott, mintha letört volna egy faág. Majd ismét. Ocú magához szorítva terhét végigrohant a ligethez vezető ösvényen. - Dzsótaró! Dzsótaróóó!

- Tessék - hangzott a hetyke válasz, s a lány pillanatokon belül hallotta is futó lábai közeledtét. Dzsótaró kisvártatva felbukkant. - A, csak te vagy?

- Ugy gondoltam, dolgozol - szólt rá Ocú szigorúan. - Mit csinálsz azzal a fakarddal? Ráadásul fehér munkaruhádban?

- Edzettem. A fákon gyakoroltam.

- Senki nem ellenzi, hogy gyakorolj, de ne itt, Dzsótaró. Vagy elfelejtetted tán, hol vagy? Ez a kert

a békét és tisztaságot jelképezi. Szent hely, annak az istenségnek ajánlva, amelytől mindannyian származunk. Nézz csak oda! Nem látod a táblát, hogy tilos kárt tenni a fáknak, megsebezni vagy megölni az állatokat? Szégyen, hogy olyan személy tör le az ágakat fakardjával, aki itt dolgozik.

- Tudom, tudom - morogta a fiú. Neheztelés látszott arcán.

- Hát ha tudod, miért csinálod? Ha Arakida mester kapott volna rajta, nagy bajban volnál.

- Semmi rosszat nem látok abban, hogy kiszáradt ágakat letörök. Ha kiszáradtak, már le lehet törni őket, nem?

- Nem. Nem itt.

-Te is csak ezt hajtogatod. Hadd kérdezzek valamit.

- Mi volna az?

- Ha ez a kert olyan fontos, miért nem fordítanak rá nagyobb gondot?

- Szégyen is, hogy nem. Hagyni, hogy így tönkre' menjen, olyan, mintha gyomok lepnék el lelkünket.

- Nem volna olyan nagy baj, ha csak gyomos volna, de nézd meg a fákat! Azt, amelyet a villám hasított ketté, hagyták tönkremenni, és amiket a tájfun tépett ki, még mindig ott hevernek, ahová estek. Mindenfelé kidőlt fák. És a madarak addig csipkedték a házak tetejét, hogy már beáznak. És a kőlámpá-sokat sem javítja ki senki.

Miből gondolod, hogy ez a hely olyan fontos? Idefigyelj, *Ocúl* Milyen fehér, szinte káprázatos Oszaka vára Szecunál a tenger felől. Nem épít tán Tokugava

lejaszu csodálatos kastélyokat Fusimiban és még vagy tucatnyi helyen? Nem csillog az arany díszítés Kiotóban és Oszakában a daimiók és a gazdag kereskedők házain? Nem azt tanítják-e Rikju és Kobori Ensua híres teamesterek, hogy egy koszfolt a teaház kertjében tönkreteszi a tea zamatát?

De ez a kert tönkremegy. Persze, rajtam kívül mindössze három vagy négy öreg dolgozik benne. Es nézd meg, mekkora!

- Dzsótaró! - Ocú a fiú álla alá tette kezét és felemelte arcát. - Hiszen te szóról szóra azt ismétled, amit Arakida mester mondott egyik előadásán.

- Óh, hát te is hallottad?

- Úgy bizony - felelte szemrehányón Ocú.

- Hát, néha veszteni is kell.

- Hiába ismétled el Arakida szavait, nem győzől meg. Nem fogadom el, hiába van igaza.

- Igaza van, te is tudod. Amikor hallgatom, elgondolkodok, vajon Nobunaga, meg Hidejosi és lejaszu valóban olyan nagy emberek-e. Tudom, hogy fontosnak tartják őket, de tényleg olyan csodálatos az országot uralni, ha az ember úgy képzei, csak ő számít?

- Hát, Nobunaga és Hidejosi még nem is olyan rosszak. Ok legalább helyrehozták a kiotói császári palotát, és megpróbálták boldoggá tenni az embereket, még ha csak azért is, hogy igazolják tetteiket maguk és mások előtt. Megérdemelnek némi elismerést. Az Asikaga sógunok sokkal rosszabbak voltak.

- Hogyan?

- Hallottál az Onin háborúról, nem?

-Hát...

- Az Asikaga-sógunátus olyan tehetetlen volt hogy állandóan polgárháború dúlt, a harcosok mindig csatáztak, hogy még egy kis területet szerezzenek. Az emberek egy percig sem élhettek békében, és senki nem törődött az országgal mint egészszel.

- A híres csatákra gondolsz a Jamanák és a Hoszokavák között?

- Igen... Akkoriban történt, több mint száz évvel ezelőtt, hogy Arakida Udzsicune lett az Ise-szentély főapátja, s még annyi pénzük sem volt, hogy folytassák az ősi szertartásokat, szent rítusokat. Udzsicune huszonhét alkalommal kérvényezte a kormánytól, hogy újítsák föl a szentély épületeit, de a császári udvar túl szegény volt, a sógunátus túl gyenge, a harcosokat pedig túlságosan lefoglalta a vérfürdő, hogy törődjenek vele. Udzsicune mindezek ellenére tovább könyörgött, míg végre sikerült előteremteni a pénzt egy új szentélyre.

- Szomorú történet, nem? Igen, ha belegondolsz, az emberek mihelyt felnőnek, saját őseiket is elfelejtik, akiknek létüket köszönhetik, akárcsak Ise istennőt.

Dzsótaró elégedett volt magával, hogy ilyen hoszszú, szenvedélyes beszédet csalt ki Ocúból. Nevetve, tapsolva ugrott fel a levegőbe. - Szóval ki ismétlgeti Arakida mestert? Azt hitted, még nem hallottam ezt a történetet, mi?

- Lehetetlen alak vagy. - Ocú maga is felnevetett. Megpofozta volna Dzsótarót, de a batyu útban volt. Megpróbált mosolya ellenére is haragosan nézni a fiúra, akinek végre feltűnt a szokatlan csomag.

_ Kié ez? - nyúlt felé.

_ Ne érj hozzá! Nem tudjuk, kié.

-Ne félj, nem töröm össze. Csak szeretném megnézni. Lefogadom, jó súlyos. Jó nagy az a hosszú kard, *fXiiil* - nyáladzott a szája.

- Szenszei - szalmapapucsok csattogása hallat szott, és az egyik szentély-hajadon jelent meg futva.

- Arakida mester hívja. Azt hiszem, meg akarja bízni valamivel. - Azzal már fordult is meg és rohant vissza.

Dzsótaró zavart képpel forgolódott. A téli nap keresztülsütött a fákon, és a gallyak kis hullámokként libegtek. A fiú mintha kísértetet látott volna a napsütötte foltok között.

- Mi baj? - kérdezte Ocú. - Mit nézel?

- Semmi - felelte a fiú csüggedten. Az ujjába harapott. - Csak amikor az a lány azt kiáltotta, hogy „Tanító”, egy pillanatig azt hittem, az én tanáromra gondol.

Hirtelen Ocút is elfogta a szomorúság. Bosszankodott. Tudta, hogy Dzsótaró megjegyzése ártatlan volt, de miért kellett szóba hoznia Muszasit?

Takuan tanácsa ellenére sem volt képes rászánni magát, hogy megpróbálja kivetni szívéből a vágyat Muszasi iránt. Takuan olyan érzéketlen volt, hogy Ocú szinte már sajnálta. Mennyire nem sejtí szegény, mit is jelent a szerelem.

Szerelme olyan volt, mint egy fogfájás. Amikor sok dolga volt, nem zaklatta, aztán lecsapott rá az emlék, s ismételten elfogta a vágy, hogy útra keljen, keresse, megtalálja a férfit, és mellére hajtva fejét sírjon örömeiben.

Csendben elindult. Hol lehet Muszasi? Az élőlényeket szorongató rengeteg bánat közül a legőrjí-több, legnyomorultabb, legkínzóbb minden bizonynyal az, ha valaki nem találkozhat azzal, aki után epekedik. Könnyecseppek folytak végig az arcán.

A súlyos kard, a kopottas holmi mit sem jelentett számára. Hogyan is álmodhatta volna, hogy Muszasi holmiját tartja kezében?

Dzsótaró, érezve, hogy valami rosszat tett, szomorúan kullogott mögötte. Amikor Ocú az Arakida-ház kapujához ért, odafutott hozzá.

- Haragszol? Amiatt, amit mondtam?
- Nem, igazán semmi baj.
- Sajnálom, Ocú. Tényleg.
- Nem a te hibád. Csak szomorú vagyok. De ne aggódj! Megtudom, mit kíván Arakida mester, te meg folytasd a munkád.

Arakida Udzsitomi a Tanulás Házának hívta ott' hónát. Egy részét iskolának rendezte be, ahová nemcsak a szentély hajadonjai jártak, de negyven vagy ötven további gyerek is az Ise-szentélyhez tartozó három megyéből. Nem népszerű tudományokkal próbálta megismertetni a fiatalokat, hanem a régi japán történelemmel, amelyet a nyüzsgő városokban nem tartottak fontosnak. Az ország őstörténete szoros összefüggésben volt Ise szentélyével és környékével. De olyan korban élt, amelyben az emberek hajlamosak voltak a nemzet sorsát összekeverni a harcosok rendjének sorsával, és nem sokat számított nekik, mi történt a múltban. Udzsitomi magányosan vívta harcát, hogy a szentély körzetének fiataljaiban elvesse

egy korábbi, hagyományosabb kultúra magvait. Sokak szerint az egyes tartományoknak nem sok közük van a nemzet végzetéhez, Udzsitomi másként látta. Ha a múltra tanítja a helyi gyerekeket, ennek szelleme egyszer hatalmasra nő, mint a szent erdő fái.

Kitartóan és eltökélten mesélt a gyerekeknek a kínai klasszikusokról és az Osi Dolgok Könyvéről, Ja-pán legrégebbi történelemkönyvéről, remélve, hogy fiókái végül meg fogják becsülni ezeket a könyveket. Több mint tíz éve csinálta ezt. Úgy gondolta, szerezze csak meg Hidejosi a hatalmat az ország felett, és kiáltsa ki magát régensnek, legyen Tokugava Ieja-szuból mindenható sógun, de a fiatalok ne kövessék el szüleik tévedését, ne tévesszék össze valami katonai hős szerencsecsillagát magával a ragyogó nappal. Ha türelmesen dolgozik, a fiatalok megértik végül, hogy a nemzet céljait nem valami faragatlan katonai diktátor, hanem a nagy Nap Istennő jelképezi.

Arakida enyhén izzadt arccal lépett ki a tágas osztályteremből. A gyerekek mint a méhraj rajzottak ki, és siettek otthonaik felé, az egyik hajadon pedig közölte Arakidával, hogy Ocú várja. A férfi zavartan bólogatott. - Helyes. Hiszen érte küldtem. Teljesen el is feledkeztem róla. Hol van?

Ocú a ház mellett ácsorgott már egy ideje, és hallgatta Arakida előadását. - Itt vagyok - kiáltotta. - Hívatott?

- Sajnálom, hogy megvárokztattalak. Gyere be.

Dolgozószobájába vezette Ocút, de mielőtt helyet kínált volna, a lány kezében levő holmikra mutatott, és magyarázatot kért. Ocú elmesélte, hogy ke-

rültek hozzá, Arakida pedig gyanakodva bandzsította a kardra. - A hívők általában nem ilyesmikkel jönnek ide - mondta. - És nem is voltak itt tegnap este. Valaki az éjszaka közepén jöhetett falaink közé.

Undorodva horkantott föl. -Valamelyik szamuráj jó viccnek hiheti, de nekem nem tetszik.

- Oh? Csak nem képzeli, hogy bárki is azt hinné, egy férfi járt a Szüzek Házában?.

- De igen. Ami azt illeti, éppen erről akartam beszélni veled.

- Engem is érint a dolog?

- Nos, nem akarlak megbántani, de erről van szó. Nemrég rótt meg egy szamuráj azért, mert egy hálólhelyre tettelek a szentély hajadonjaival. Azt mondta, a saját érdekemben figyelmeztet.

- Talán tettem valami illetlent?

- Ne izgasd fel magad. Csak arról van szó, hogy... szóval az emberek jártatják a szájukat. Ne sértődj meg, de nem vagy éppen hajadon. Ismertél férfiakat, és az emberek szerint rossz fényt vet a szentélyre, ha egy nő, aki nem szűz, együtt él a lányokkal a Szüzek Házában.

Bár Arakida közönyös hangon beszélt, haragos könnyek öntötték el Ocú szemét. Igaz, hogy sokat utazott, hozzászokott az emberekhez, és szerelmét nem tudta kivetni szívéből, s talán érthető is, ha nagyvilági nőnek tartják. Mindazonáltal sértő volt, hogy megvádolják, nem ártatlan, amikor pedig az.

Arakida látszólag nem nagy jelentőséget tulajdonít a dolognak. Egyszerűen zavarta, hogy az emberek pletykálnak, és mivel év vége volt, „meg minden”,

ahogy ő mondta, elgondolkodott, talán jobb volna, ha Ocú abbahagyná a fuvolatanítást, és kiköltözne a Szüzek Házából.

Ocú sietve beleegyezett. Nem mintha büntudata lett volna, hanem mert amúgy sem akart soká maradni, és nem állt szándékában bajt keverni, különösen nem Arakida mesternek. Jóllehet gyűlölte a hamis pletykákat, megköszönte Arakidának szívességét, és közölte, még aznap távozik.

- Nem olyan sürgős - biztosította Arakida. Könyv szekrényéből némi pénzt vett elő és papírba tekerte.

Dzsótáró, aki követte Ocút, kihasználta a pillanatot, hogy a verandáról bedugva fejét, a lány felé suttogja: - Ha elmész, én is megyek. Amúgy is unom azt az öreg kertet sepregetni.

- Tessék, egy kis ajándék. Nem sok, de fogadd el. Útiköltségül. - Felé nyújtotta a néhány aranyat tartalmazó kis csomagot.

Ocú hozzá sem akart érni. Felháborodottan közölte, hogy nem jár neki pénz azért, mert fuvolázni tanította a lányokat, inkább neki kéne fizetnie a szállásért és élelemért.

- Nem - felelte a férfi. - Nem fogadhatnék el ezért fizetséget tőled. De szeretnék megkérni valamire, ha netán Kiotóba mennél. Vedd úgy, hogy ezt a pénzt azért kapod.

- Boldogan megteszem, amire kér, de kedvessége is elég fizetség.

Arakida Dzsótáróhoz fordult. - És ha neki adom a pénzt? Vehet neked dolgokat útközben.

- Köszönöm. - Dzsótaró azon nyomban kinyújtotta kezét a csomagért. Csak utána jutott eszébe Ocúra pillantva megkérdezni: - Nem baj, ugye?

Ocú elfogadta, hogy kész helyzet elé állították, és megköszönte Arakidának az ajándékot.

- Arra szeretnék megkérni, hogy vigyél el egy csomagot tőlem Karaszumaru Micuhiró nagyúrnak Kiotóba. - Beszéd közben két tekercset vett le a falnak támasztott düledező polcról. - Karaszumaru nagyúr két éve kér, hogy fesse meg ezeket, és végre elkészültem. Ügy tervezi, ő írja a képek mellé a szöveget, aztán a Császárnak ajándékozza a tekercseket. Ezért nem akarom küldöncre vagy futárra bízni őket. Elvinnéd, és vigyáznál rá, ne érje kosz, nedvesség út közben?

Ocú nem várt ilyen fontos megbízatást, és először habozott is. De nehéz volt visszautasítani, és végül beleegyezett. Arakida dobozt és olajos papírt vett elő, de mielőtt becsomagolta és lepecsételte volna a tekercseket, így szólt: - Előbb megmutatom őket. - Leült, és a festményeket kiterítette a padlóra maga elé. Láthatóan büszke volt művére, és maga is szeretett volna vetni rá még egy pillantást, mielőtt megvált volna tőle.

Ocú lélegzetét visszafojtva nézte a tekercseket, és Dzsótaró szeme is elkerekedett. A fiú közelebb húzódot, hogy jobban lássa. Mivel a szöveg még nem volt ráírva, egyikük sem tudta, milyen történet lett lefestve, ám ahogy Arakida jelenetről jelenetre bontotta ki a tekercseket, felbukkant szemük előtt a régi csá' szári udvar, mintha csak élne, gondosan megmun-

kálva, csodálatos színekkel, s némi aranyporral díszítve. A festmények Tosza-stílusban készültek, amely a klasszikus japán művészetből merített.

Dzsótaró soha nem tanult művészetet, mégis elkápráztatta a látvány. - Nézd azt a tüzet - lelkesedett. - Mintha valóban égne.

- Hozzá ne érij! - figyelmeztette Ocú. - Csak nézd!

Miközben csodálattal nézték a képet, egy szolga lépett be, és halkán mondott valamit Arakidának, aki bólintott. - Értem. Azt hiszem, nincs akadálya. De mindenesetre írással vele egy elismervényt. - Ezzel átadta a szolgának a csomagot és a két kardot, amelyeket Ocú hozott be.

A Szüzek Házának lányai vigasztalhatatlanok voltak, amikor megtudták, hogy fuvolatanárjuk eltávozik. Ocú két hónapja volt velük, és ezalatt kezdték nővérüknek érezni. Szomorú arccal gyülekeztek.

- Igaz ez?

- Valóban elmegy?

- És nem is jön vissza?

Dzsótaró hangja harsant az épület mögül. - En már kész vagyok. Mi tart neked olyan soká? - Megszabadult a fehér ruhától, és ismét megszokott rövid kimonójában volt, fakarddal az oldalán. A ruhába csomagolt doboz, amelyben a tekercsek voltak, átlósan lógott a hátán.

- Nem mondom, gyors voltál - szólt vissza Ocú az ablakból.

- Mindig gyors vagyok - vágott vissza Dzsótaró.
- Te nem vagy még kész? Miért tart a nőknek olyan

soká, hogy felöltözzenek és összecsomagoljanak?
- A kertben napozva lustán ásított. De milyen türelmetlen volt, kisvártatva elunta magát. - Még mindig nem végeztél? - sürgette.

- Egy perc, és megyek - felelte Ocú. Már becsomagolt, de a lányok nem engedték még indulni. Hogy elszabadulhasson, próbálta megnyugtatni őket,
- Ne szomorkodjatok! Valamikor majd meglátogatlak titeket. Addig is vigyázzatok magatokra. - Volt egy olyan kényelmetlen érzése, hogy nem mondott igazat, a történeteket tekintve valószínűtlennek tűnt, hogy valaha is visszatérjen.

Talán a lányok is érezték ezt. Többen sírtak is. Végül valamelyik azt javasolta, mindannyian kísérjék el Ocút az Iszuzu folyón átívelő szent hídig. Köré gyűltek hát, és kikísérték a házból. Dzsótarót nem látták, ezért kezükből tölcserűt csinálva hívogatták, de hiába. Ocú kezdte megismerni már a fiút, nem zavartatta magát. - Valószínűleg elunta a várakozást és előrement.

- Milyen szófogadatlan fiúcska - csattant fel az egyik lány.

Egy másik hirtelen Ocúra pillantott. - A fiad?
- kérdezte.

- Fiam? Hogy gondolhatsz ilyesmit? Még csak jövőre leszek huszonegy éves. Olyan öregnek látszom, hogy ekkora gyerekem legyen?

- Nem, de valaki azt mondta.

Ocú hirtelen elpirult. Eszébe jutott beszélgetése Arakidával. Azzal a gondolattal nyugtatta meg magát, nem számít, mit beszélnek az emberek, *amíg* Muszasi bízik benne.

Dzsótaró ebben a pillanatban bukkant fel. Odarohant hozzájuk. - Hát ezt meg hogy képzeled? - duzzogott. - Először órákig váratsz, aztán elindulnál nélkülem?

- Nem voltál ott, ahol kellett volna - mutatott rá Ocú.

- Keresned kellett volna, vagy nem? Láttam egy férfit a tobai országúton, aki egy kicsit a tanáromra emlékeztetett. Elfutottam, hogy megnézzem, ő-e az.

- Hasonlított Muszasira?

- Igen, de nem ő volt. Egészen a fasorig mentem, és jól megnéztem hátulról. Nem lehetett Muszasi, mert bicegett.

Mindig így volt, amikor együtt utaztak- Nem telt el nap anélkül, hogy *fel* ne csillanjon a remény és ne kövesse csalódás. Bárhová mentek, találtak valakit, aki Muszasira emiékeztette őket. Valaki, aki elment az ablak előtt, a szamuráj a hajón, amely épp most futott ki, az a lovas rónin, a homályosan látott utas a gyaloghintóban. Feltámadó reményekkel rohantak, hogy megbizonyosodjanak, és a vége mindig ugyanaz volt, csalódottan néztek egymásra. Hányszor megtörtént már!

Ocút emiatt nem zaklatta fel igazán a dolog. De mivel Dzsótaró levert volt, nevetve mondta neki. - Kár, hogy tévedtél, és ne haragudj, hogy előreindultam. Azt hittem, a hídnál talállak. Ismered a mondást: ha rosszkedvűen vágsz az útnak, végig haragos leszel. Gyere, induljunk.

Dzsótarót látszólag kielégítette a válasza, de megfordult, és haragos pillantást vetett a mögöttük sora-

kozó lányokra. - Hát ezek mit keresnek itt? Ők is jönnek?

- Természetesen nem. Csak sajnálják, hogy elmegeyek, és olyan kedvesek, hogy elkísérnek a hídig.

- Hát ez nagyon aranyos tőlük - utánozta Dzsótaró Ocú hangját, hogy mindenkiből kitört a nevetés. Most, hogy ő is csatlakozott a társasághoz, az elválás gyötrelme csökkent, a lányok visszanyerték jókedvüket.

- Ocú, rossz irányba megy! - figyelmeztette egyikük. - Nem ez az ösvény vezet a hídhoz.

- Tudom - felelte Ocú halkán. A Tamagusi Kapu felé fordult, hogy kifejezze tiszteletét a belső szentély előtt. Összeérintette tenyerét, meghajolt a szent hely felé, és néhány pillanatig csendben imádkozott.

- Ertem - morogta Dzsótaró. - Úgy gondolja, nem mehet el anélkül, hogy el ne köszönne az istennőtől. - Nyugodtan nézte, de a lányok bökdösni kezdték, miért nem követi Ocú példáját. - Én? - kérdezte a fiú hitetlenkedve. - Eszembe sincs öreg szentélyek előtt hajlongani.

- Nem szabadna így beszélned. Valamikor elnyered miatta a büntetésed.

- Hülyén érezném magam, ha így hajlonganék.

- Mi nevetséges van abban, ha kifejezed tiszteleted a Nap Istennő előtt? Nem olyan, mint azok a mindenféle kis istenek, akiket a városokban imádnak.

- En is tudom.

- Hát akkor miért nem fejezed ki tiszteleted?

- Mert nem akarom.

- EUentmondsz magadnak, nem?
- Fogjátok be a szátok. Örült nőszemélyek!
_ Nahát - szörnyülködtek a lányok kórusban,
hogyan ilyen durva.
- Micsoda szörnyeteg! - tört ki egyikükből.
Addigra Ocú is befejezte a hódolatot, és visszatért
hozzájuk. - Mi történt? Olyan izgatottak vagytok.
- Örült nőszemélyeknek nevezett minket -
bukott ki az egyik lányból. - Csak azért, mert azt
akartuk, hajoljon meg az istennő előtt.
- Dzsótaro, tudod, hogy ez nem szép tőled - róttá
meg Ocú. - Igazán mondhatnál egy imát.
- Minek?
- Hát nem magad mesélted, hogy amikor azt
hitted, Muszasit meggyilkolják a Hozóin szerzetesei,
fölémelted a kezed és teljes hangerővel imádkoztál?
Akkor itt miért nem tudsz?
- Hát... mert néztek.
- Rendben, akkor megfordulunk, hogy ne lás
sunk.
Mindannyian hátat fordítottak a fiúnak, de Ocú
lopva maga mögé pillantott. Dzsótaro kötelességtu-
dóan futott a Tamagusi Kapu felé. Amikor odaért,
szembefordult a szentéllyel, aztán igazi, kisleány
módon, villámgyorsan meghajolt.

13 A PÖRGETTYŰ

Muszasi a tengerre néző kis halvendéglő keskeny teraszán ült. A vendéglő specialitása a kagylóban felszolgált főtt tengeri csiga volt. A bűvárnők, karjukon frissen fogott kagylókkal teli kosárral, meg a csónakos, a veranda mellett álldogáltak. A csónakos arra próbálta rábeszélni Muszasit, hajókázzon körbe a szigeten, a nők arról győzködték, bárhová menjen is, vigyen magával némi tengeri csigát.

Muszasi a gennyel átitatott kötést tekerte le a lábáról. Korábban annyira szenvedett, hogy alig hitte, eltűnt a láz és a duzzanat. Lába visszanyerte szokásos méretét, és bár bőre fehér és ráncos volt, alig fájt.

Elhessegette magától a csónakost és a bűvárokat, érzékeny lábát óvatosan letette a homokra, és a vízhez ment, hogy lemossa. Majd visszatért a verandához, és várta, hogy a cselédlány meg hozza az új bőrharisnyákat és szandálokat, amikért elküldte. Amikor a lány megérkezett, Muszasi fölvette a harisnyát és a lábravalót, majd óvatosan lépegetni kezdett. Még mindig bicegett egy kicsit, de messze nem úgy, mint korábban.

Az öreg, aki a csigákat főzte, felpillantott.

- A kompos hívja. Nem maga akart átmenni Ominatóba?

- De igen. Ugy tudom, onnan van hajójárat Cúba.
- Van, akárcsak Jokkanicsibe és Kovanába.
- Hány nap van még hátra az évből?

Az öreg felnevetett. - Irigylem magát. Nyilván nincsenek adósságai, amiket év végéig ki kell fizetnie. Huszonnegyedike van.

- Mindössze? Azt hittem, későbbre járunk.
- Beh szép is fiatalnak lenni!

A kompkikötő felé haladva Muszasit elfogta a vágy, hogy fusson, egyre távolabb, és egyre gyorsabban. Jókedvre derítette a változás, hogy nyomorékból ismét egészséges ember lett, de még boldogabbá tette reggeli élménye.

A komp máris tele volt, de sikerült felférnie. Az öböl túloldalán Ominatóban átszállt egy nagyobb hajóra, amely Óváriba tartott. A vitorlák kidagadtak, a hajó siklott az Isei-öböl sima vizén. Muszasi a többi utas közt zsúfolódva nyugodtan nézte a vizet, s tőle balra az öreg piacot, Jamadát és a macuzakai országutat. Ha Macuzakába menne, talán találkozhatna Mikogami Tenzennel, a csodálatos vívómesterrel. De nem. Még korai volna. Ahogy tervezte, Cú-ban szállt partra.

Alighogy kiszállt a hajóból, feltűnt neki egy férfi. Valamivel előtte haladt, és egy rövid rúd volt a csípőjén. A rúd köré tekerve egy lánc, és a lánc végén egy goh'ó. Rövid mezei kard is volt a férfinél, bőrtokban. Negyvenkét-negyvenhárom évesnek tűnt. Arca sötét volt, mint Muszasié, de himlőhelyes, vörösarna haját hátul csomóba fésülte.

Haramiának is lehetett volna nézni, ha nem követi egy fiatal fiú. A gyerek arca csupa korom volt, a ke-

zében egy nagy kalapácsot szorongatott. Nyilvánvaló volt, hogy kovácsinas.

- Várjon meg, mester! -

Akkor siess!

- A hajón hagytam a kalapácsot.

- Elveszted a szerszámot, amiből élsz?

- Visszamentem érte.

- Es gondolom, ettől büszke vagy magadra! Ha még egyszer elfelejtesz valamit, betöröm a koponyádat.

- Mester... - könyörgött a fiú.

- Csönd legyen!

- Nem tölthetnénk Cúban az éjszakát?

- Még elég korán van. Estére hazaérünk.

- De én szeretnék megállni valahol. Ha már egyszer utazunk, legalább élvezzünk valamit az útból.

- Ne beszélj ostobaságokat.

A városba vezető utat, már ahogy ez kikötőknél szokásos, ajándékboltok és ivók szegélyezték. Az inasgyerek ismét szem elől veszette mesterét, és aggódva pásztázta tekintetével a tömeget, míg a férfi elő nem bukkant az egyik játékboltból. Egy színes kis pörgettyű volt a kezében.

- Iva! - hívta a fiút.

- Igen, uram.

- Hozd ezt, és vigyázz, össze ne törd. Erősítsd a gallérodhoz.

- Ajándék a kicsinek?

- Ühüm - morgott a férfi. Most, hogy néhány napig elvult dolgozni, alig várta, hogy lássa gyermeke arcán az örömet, amikor átadja neki.

A páros mintha vezette volna Muszasit. Ahánykor kanyarodni akart, ők is kanyarodtak előtte. Muszasi agyában megfordult, hogy a kovács talán nem más, mint Sisido Baiken, de nem lehetett biztos benne. Egyszerű ötletet talált, hogy megbizonyosodjon. Úgy tett, mint aki észre sem veszi őket, és megelőzte a kovácsot, aztán ismét lemaradt és hallgatózott. Keresztülhaladtak a városon, aztán ráfordultak a Szuszakába vezető hegyi útra. Baiken útja is erre vezet hazafelé. Ebből, és az elkapott beszélgetésfoszlányokból Muszasi levonta a következtetést, hogy valóban Baikennel hozta össze a sors.

Úgy tervezte, egyenesen Kiotóba megy, de túl nagy kísértés volt ez a véletlen találkozás. Közelebb lépett hát, és barátságosan megszólította a kovácsot:
- Haza, Umehatába?

A válasz rövid volt. - Igen, Umehatába megyek.
Miért?

- Gondoltam, esetleg maga Sisido Baiken.

- Az vagyok. És maga?

- Mijamoto Muszasinak hívnak, harcos diák vagyok. Nemrég felkerestem a házát Udzsüban, és találkoztam a feleségével. Úgy látszik, a sors végül összehozott minket.

- Valóban? - kérdezte Baiken. Aztán hirtelen felismerés ült ki az arcára. - Maga az, aki a jamadai fogadóban szállt meg és ki akart hívni engem?

- Honnan tudja?

-Elküldött valakit utánam az Arakida-házba, nem?

- De igen.

- Az Arakidáknak dolgoztam, de nem a házban laktam. A faluban vettem ki szobát. Olyan munka volt, amit csak én tudtam elvégezni.

- Értem. Ugy hallottam, mestere a láncos-golyós sarlónak.

- Haha! De hisz azt mondja, találkozott a feleségemmel?

- Igen. Meg is mutatta a Jaegaki egyik állását.

- Hát, szerintem ennyi elég is. Semmi oka, hogy kövessen. Természetesen jóval többet mutathatnék, mint ő, ám abban a pillanatban, ahogy látta, már úton is lenne egy másik világba.

Muszasi már a feleségéről is úgy vélekedett, hogy határozottan parancsolgató, és hol jött ez a férfi pökhendiségéhez? Annak alapján, amit eddig látott, csaknem biztos volt benne, hogy el tudna bánni vele, de figyelmeztette magát, ne legyen elhamarkodott. Takuantól megtanulta az élet első nagy leckéjét, nevezetesen, hogy sokan vannak szerte a világon, akik jobbak lehetnek, mint ő. Tapasztalatai a Hózóinban és a Kojagyú-kastélyban csak alátámasztották ezt. Nem hagyta, hogy a büszkeség és önbizalom elragadja és alábecsülje ellenfelét, minden oldalról fel akarta mérni. Felderítés közben mindig kedélyes maradt, még ha időnként ellenfelei emiatt gyávának vagy meghunyászkodottak tartották is.

Baiken lenéző megjegyzésére fiatalságához illő tisztelettel válaszolt. - Értem. Valóban sokat tanultam a feleségétől, de ha már a jószerencse Összehozott minket, hálás volnék, ha többet is elárulna a fegyverről.

- Ha megelégszik a beszéddel, rendben van. A fogadóban tölti az éjszakát?

- Így állt szándékomban, ha csak nem olyan kedves, hogy még egy éjszakára befogadjon.

- Szívesen látom, ha hajlandó a műhelyben aludni Ivával. De nem vagyok fogadós, nincs vendégszobám.

Napnyugtára elérték a Szuzuka-hegy lábát, a kis falu a vörös felhők alatt szelíden terült el, mint egy tó. Iva előresietett, hogy bejelentse érkezésüket, és mire a házhoz értek, Baiken felesége az eresz alatt várta őket, kezében a kisbabával és a pörgettyűvei.

- Nézd csak, nézd - turbékolta. - A papa elvult, de a papa most visszajött. Látod, ott van.

A papa, aki mostanáig a pökhendiség szobra lehetett volna, atyaián elmosolyodott. - Itt a papa - gügyögött, felemelte kezét, ujjával integetett.

Férj és feleség eltűntek a házban, leültek, s Muszaira ügyet sem vetve beszélgettek a babáról, a ház dolgairól.

Végül, amikor a vacsora elkészült, Baikennek eszébe jutott a vendégük. - Tényleg, adj annak a fickónak is valamit enni - szólt a feleségének.

Muszasi a műhely földpadlóján ülve melegedett a kohó mellett. Még a szandálját sem vetette le.

- Itt volt a minap is. Itt aludt - felelte az asszony mogorván. Szakét tett melegedni a tűzhelyre.

- Fiatalember - szólt oda Baiken. - Hogy állsz a szakéval?

- Nem vetem meg.

- Igyál egy csészével!

- Köszönöm. - Muszasi a kályhaszoba küszöbéhez lépett, ahol kapott egy csészével a helyi főzetből. Ajkához emelte. Savanyúnak tűnt. Kiürítette, majd Baiken felé kínálta poharát. - Hadd öntsek egy pohárral neked is.

- Köszönöm, már van. - Egy pillanatra íelé pillantott. - Hány éves vagy?

- Huszonkettő.

- Honnan jöttél?

- Mimaszakából.

Baiken tekintete, amely már másfelé kószált, ismét visszapillantott Muszasira. Alaposan szemügyre vette.

- Várj csak, mondtad már... hogy is hívnak?

- Mijamoto Muszasinak.

- Hogy írod a Muszasit?

- Ügy, mint a Takezót írják.

Bejött az asszony, levest, savanyúságot, pálcikákat és egy csésze rizst tett a gyékényre Muszasi elé. - Egyél - vetette oda.

- Köszönöm - felelte Muszasi.

Baiken kisvártatva megszólalt, mintha csak magának mondaná: - Meleg már a szaké. - Töltött Muszasinak még egy csészével, aztán közönyös hangon kérdezte. - Ez azt jelenti, hogy régebben Takezónak hívtak.

- Igen.

- Még tizenhét éves korodban is?

- Igen.

- Ilyen idős korodban nem vettél részt véletlenül egy hasonló korú fiúval a szekigaharai csatában?

Muszasi igencsak meglepődött.

- Honnan tudad? - kérdezte elgondolkozva.

- Oh, sok mindent tudok én. Én is ott voltam ám Szekigaharánál.

Muszasi ennek hallatán jobb szívvvel gondolt a kövácásra, s Baiken is hirtelen barátságosabb lett.

- Gondoltam, hogy találkoztunk már valahol - mondta. - Nyilván a csatamezőn láttalak.

- Te is az Ukita-táborban voltál?

- Akkoriban Jaszugavában éltem, és egy csoport ottani szamurájjal mentem a háborúba. Az első vonalban voltunk, úgy bizony.

- Valóban? Akkor láthattuk egymást.

- Mi történt a barátoddal?

- Azóta nem láttam.

- A csata óta?

- Nem egészen. Egy ideig Ibukiban maradtunk egy házban, míg a sebem be nem gyógyult. Aztán... ő... elváltunk. Akkor láttam utoljára.

Baiken közölte a feleségével, hogy elfogyott a szaké. Az asszony a gyerekekkel már lefeküdt. - Nincs több - felelte.

- Még akarok. Most rögtön!

- Miért kell pont ma este olyan sokat innod?

- Nagyon jól elbeszélgetünk. Kell hozzá egy kis szaké.

- De ha egyszer nincs.

- Iva! - szólt át Baiken a vékonyka deszkafalon a műhely sarkába.

- Tessék, uram! - A fiú félrehúzta az ajtót és kinézett. Meg kellett hajolnia, olyan alacsony volt a szemöldökfa.

- Menj át Onoszakuhoz, és kérj kölcsön egy paklack szakét.

Muszasi eleget ivott már.

- Ha nem bánod, inkább ennék - fölvette evőpálcikáit.

- Ne, várj! - Baiken megragadta a csuklóját. - Még nem jött el az idő, hogy együnk. Most, hogy már elküldtem szakéért, igyál még egy kicsit!

- Ha miattam hozattad, fölösleges volt. Nem hiszem, hogy még egy korty is belém fér.

- Ugyan már - makacskodott Baiken. - Azt mondtad, többet is szeretnél tudni a láncos-golyós sarlóról. Elmondok mindent, amit tudok, de igyunk néhány pohárral beszélgetés közben.

Mikor Iva visszaérkezett a szakéval, Baiken a melegítőedénybe öntött egy adagot, s a tűzre tette, közben hosszasan mesélt a láncos-golyós sarlóról, s arról, hogyan lehet küzdelemben legjobban kihasználni a fegyver előnyeit. Az benne a legjobb, magyarázta, hogy a karddal ellentétben időt sem hagy az ellenségnek arra, hogy védje magát. Ráadásul a támadás előtt a láncsal ki lehet kapni az ellenség kezéből a fegyverét. Egy ügyes dobás, egy gyors rántás, és az ellenségnek már nincs kardja.

Még mindig ülve, megmutatta.

- Látod, bal kezeden tartod a sarlót és a jobb golyót. Ha az ellenfeled támad, a pengével véded, aztán az arcába vágod a golyót. Ez az egyik megoldás.

Testtartást váltva folytatta. - Ha viszont nagyobb a távolság köztetek, a láncsal elveszed a fegyverét. Mindegy, miféle fegyver az - kard, lánzsa, bot, bármi lehet.

Baiken tovább magyarázott. Elmondta, hogy kell dobni a golyót, elmondta a fegyverre vonatkozó tízegynéhány szájhagyományt, hogy a lánc olyan, mint egy kígyó, és azt, hogyan lehet optikai illúziókat kelteni a lánc ravasz mozgásával, hogy az ellenfél védekezése saját kárára forduljon. Elmondta a fegyver forgatásának összes titkát.

Muszasi el volt ragadtatva. Ha ilyesmit hallott, egész testével figyelt, szívta magába a hallottakat.

A lánc. A sarló. Két kéz...

Miközben hallgatta, egy másik gondolat csírái formálódtak agyában. „A kardot lehet egy kézzel forgatni, de az embernek két keze van...”

A második szakés üveg is kiürült. Baiken is jócskán ivott, de még többet erőltetett Muszasiba, aki jócskán túllépte tűrőképessége határát, és részegebb volt, mint valaha is.

- Ébredj - szólta Baiken a feleségére. - Hadd aludjon itt a vendégünk. Te meg én a hátsó szobában alszunk. Menj és ágyazz!

Az asszony meg sem mozdult.

- Kelj fel! - mordult Baiken hangosabban. - A vendégünk fáradt. Hadd feküdjön le.

Az asszony kellemes melegben feküdt, nem kívánt fölkelni. -Te mondtad, hogy Ivával alszik a műhelyben - motyogta.

- Elég a feleselésből! Tedd, amit mondok!

Az asszony sértődötten fölkel, és kiment a hátsó szobába. Baiken karjaiba vette az alvó babát. - A paplan régi, de a tűz ott van melletted. Ha megszomjaznál, van rajta tűz a teának. Feküdj le, érezd magad kényelmesen - mondta, majd ő is kiment.

Mire az asszony visszatért, hogy párnát cseréljen arcáról eltűnt a mogorvaság.

- A férjem sokat ivott, és valószínűleg fáradt is az úttól - mondta. - Úgy tervezi, soká alszik, úgyhogy te is érezd jól magad, és aludj, ameddig csak jólesik. Holnap majd csinállok finom, meleg reggelit.

- Köszönöm. - Muszasi egyszerűen nem tudta, mit mondjon. Alig várta, hogy levehesse bőrharisnyáját és köpenyét. - Nagyon köszönöm.

Belevetette magát a meleg paplanba, de teste még forróbb volt az italtól.

Az asszony megállt az ajtóban. Hosszan nézte, aztán nyugodtan elfújta a gyertyát. - Jó éjszakát!

Muszasi úgy érezte, mintha acélkarika szorítaná a fejét. Homloka kegyetlenül lüktetett. Maga sem értette, miért ivott sokkal többet, mint szokott. Bármilyen nyomorultul érezte is magát, Baikenen gondolkodott. Miért lett olyan barátságos a kovács hirtelen, hiszen előtte alig akart szóba állni vele? És miért küldött el még szakéért? Kellemetlen felesége mitől lett olyan gondos hirtelen? Miért fektették ebbe a meleg ágyba?

Minden megmagyarázhatatlannak tűnt, s mielőtt megoldhatta volna a rejtvényt, elnyomta az álom. Behunyta a szemét, néhány mély lélegzetet vett, aztán magára húzta a takarót, hogy csak a homloka látszott ki. Időről időre megvilágította a kályha tüzének fellobbanó lángja. Egyenletes, mély légzés hallatszott.

Baiken felesége visszalopakodott a hátsó szobába, lába halkán topogott a tatamin.

Muszasi álmodott, legalábbis egy álom részei ismétlődtek. Gyerekkori emlék repkedett rovarként az alvó agya fölött, mintha belé akarna írni valamit világító betűkkel. Hallotta az altatódalt.

*Aludj csak, aludj Az
alvó baba édes...*

Otthon volt Mimaszakában, miközben hallgatta, ahogy a kovács felesége énekli az altatódalt az isei tájszólásban. Ő is gyermek volt egy világos bőrű, harminc év körüli asszony karjaiban... az anyja karjaiban... Ez az asszony az anyja lehet. Kebléről fölnéz anyja fehér arcára.

- ...csúnya, és sír miatta az anyja. - ...Anyja, karjában ringatva őt, halkán énekel. Keskeny, ápolt arca enyhén kékes, mint a barackvirág. Hosszú kőfal húzódik, párlófű nő rajta. Aztán egy földfal, fölötte ágak sötétednek a közeledő éjszakában. Lámpa fénye szűrődik ki a házból. Könnyek csilognak anyja arcán. A baba csodálkozva nézi a könnyeket.

- Menj el! Menj haza!

Muniszai félelmetes hangja hallatszott parancsolóan a házból. Muszasi anyja lassan fölemelkedett. Végigszaladt a hosszú kő rakparton. Sírva futott bele a folyóba és gázolt a közepe felé.

A gyerek nem tudott beszélni, mocorgott karjaiban, úgy próbálta figyelmeztetni a veszélyre. Minél jobban izgett-mozgott, anyja annál erősebben tartotta. Nedves arcát a gyerekéhez szorította. - Apád fia vagy Takezó, vagy anyádé?

Muniszai kiabált a parton. Muszasi anyja a víz alá süllyedt, a gyerek pedig kisodródott a kavicsos partra, teli torokból bőgve feküdt a virágzó kankalinok között.

Muszasi kinyitotta a szemét. Valahányszor kezdett ismét álomba merülni, az a nő - az anyja, vagy valaki más? - mindig megzavarta álmát és felébresztette. Muszasi nem emlékezett rá, hogy nézett ki az anyja. Gyakran gondolt rá, de nem tudta felidézni a képét. Egy-egy anya láttán arra gondolt, talán az ő anyja is ilyen volt.

- Miért ma éjjel? - gondolta.

A szaké hatása elmúlt. Nyitott szemmel meredt a plafonra. A fekete koromban vörös fény táncolt, a tűzhely hamuja tükröződött ott. Tekintete megpihent a pörgettyűn, amely feje fölött lógott a plafonon. Erezte az ágyneműben az anya és a gyerek szagát. Halvány nosztalgia fogta el, félálomban nézte a pörgettyűt.

A pörgettyű lassan forogni kezdett. Nincs ebben semmi különös, azért csinálják. De... mitől forog, ha nincs szél? Muszasi lassan felemelkedett, aztán megállt, feszülten figyelt. Ajtó halk csukódása hallatszott. A pörgettyű leállt.

Muszasi halkán visszatette fejét a párnára, és próbált rájönni, mi folyhat a házban. Mint egy rovar, amely a levél alól próbálja megtudni, milyen az idő fölötte. Egész testével figyelte a környezetében levő változásokat, érzékeny idegei pattanásig feszültek. Tudta, veszélyben az élete, csak azt nem, miért?

- Rablók tanyája volna? - kérdezte magától, aztán elvetette a gondolatot. Ha hivatásos tolvajok volnának, jól tudnák, nincs mit elvenni tőle.

- Valamiért haragudna rám? - Ez sem tűnt ésszerűnek. Muszasi biztos volt benne, hogy még sohasem találkozott Baikennel.

De ha az okára nem is tudott rájönni, bőrén, csontjain érezte, hogy valami vagy valaki az életét fenyegeti. Azt is tudta, közel van a veszély. Gyorsan kell döntenie, feküdjön-e tovább, várva mi történik, vagy tűnjön el időben.

Kezét becsúsztatta a műhely küszöbe alá, és megfogta a papucsát. A takaró alatt fölhúzta az egyiket, majd a másikat, és lelépett a földre.

A pörgettyű ismét forogni kezdett, a tűz fényénél olybá tűnt, mint egy elvarázsolt világ. Halk léptek hallatszottak a házból és a ház mellől. Muszasi csendesen összehajtotta az ágyneműt, hogy úgy tűnjön, alszik benne valaki.

Az ajtóban lógó rövid függöny alatt egy szempár tűnt fel. Egy férfi kúszott be kivont karddal. Egy másik a falhoz simulva, lándzsával kezében az ágy lábához lopakodott. Az ágyneműt nézték, az alvó lélegzetét figyelték. Aztán mint füstfelhő, egy harmadik alak ugrott elő. Baiken volt az, bal kezében a sarlóval, a jobban a golyóval.

Egymásra néztek, összehangolták lélegzetüket. Az ágy fejénél álló férfi hirtelen a levegőbe rúgta a párnát, a lábánál levő a mozdulatlan alakra szegezte a lándzsáját.

Baiken maga mögött tartotta a sarlót. - Kelj fel, Muszasi! - kiáltotta.

Nem kapott választ, senki nem mozdult.

A lándzsás hátrahajtotta a takarót. - Nincs itt! - kiáltott föl.

Baiken zavartan körülnézett a szobában, pillantása a vadul forgó pörgettyűre esett. - Valahol nyitva van egy ajtó - üvöltötte.

Kisvártatva újabb haragos kiáltás hallatszott. Az ajtó, amely a műhelyből a ház végébe vezető útra nyílt, nyitva volt, metsző szél fúj be.

- Itt ment ki!

- Mit csinálnak azok a bolondok? - dühöngött Baiken. Kirohant. Sötét alakok bukkantak elő az árnyékból, az eresz alól.

- Minden rendben ment, Mester? - kérdezte egy halk hang izgatottan.

Baiken dühödten pillantott felé. - Hogy érted ezt, te idióta? Mit gondolsz, miért állítottalak ide titeket? Eltűnt. Erre kellett jönnie.

- Eltűnt? Hogy tűnhetett el?

- Engem kérdezel? Te agyalágyult! - Baiken visszament a házba, és idegesen járkált fel-alá. - Mindössze két irányba mehetett, vagy fölfelé a Szuzuka-gázló felé, vagy vissza Cúba, az országúton. Akárhogy is, még nem juthatott messzire. Kapjátok el!

- Mit gondolsz, merre ment?

- Ah! Én Szuzukának megyek, ti a lenti úton keressétek.

Ügy tízen lehettek, mind fegyverben. Egyiküknél muskéta volt, vadásznak tűnt, egy másik rövid mezei kardjával favágó lehetett.

- Ha megtaláljátok, lőjétek ki a puskát, s mind odamegyünk - kiáltotta Baiken.

Gyorsan indultak el, de úgy egy óra elteltével vánszorogva, fáradtan tértek vissza. Leverten társalogtak. Attól tartottak, vezetőjük alaposan megmossa a fejüket, de mikor a házhoz értek, Baikent a műhelyben találták. Lesütött szemmel, kifejezéstelen arccal ült.

Megpróbálták felvidítani. így válaszolt: - Nincs értelmű siránkozni. - Valahogy le akarta vezetni haragját, felkapott egy megfeketedett fadarabot és széttörte a térdén.

- Hozzatok még szakét! Inni akarok. - Felpiszkálta a tüzet és fát rakott rá.

Baiken felesége, aki a gyereket csitítgatta, emlékeztette, hogy nincs már szaké. Az egyik férfi felajánlotta, hogy hoz hazulról, és gyorsan el is ment érte. Az ital kisvártatva megérkezett, megmelegítették s körbeadták a csészéket.

Roszkedvűen, keveset beszélgettek.

- Dühít a dolog.

- Az átkozott csirkefogó!

- Pokoli szerencséje van, mondhatom.

- Ne hibáztassa magát, Mester. Mindent megtett, amit lehetett. A kinti őrök nem teljesítették a kötelességüket.

Azok pedig szégyenkezve esedeztek bocsánatért.

Megpróbálták leitatni Baikent, hogy aludjon, de az csak ült, homlokát ráncolta, milyen keserű a szaké, de senkit nem hibáztatott.

- Nem kellett volna olyan nagy dolgot csinálnom belőle - mondta végül. - Magam is elintézhettem

volna, de gondoltam, nem árt az óvatosság. Végül is megölte a bátyámat, és Csudzsikaze Temma nem átlagos harcos volt.

- Valóban ez a rónin volna az a fiú, aki négy évvel ezelőtt Oké házában rejtőzött?

- O kell, hogy legyen. Halott bátyám szelleme vezette ide, nem kétséges. Először meg sem fordult a fejemben a dolog, de aztán elmondta, hogy ott volt Szekigaharánál, és a neve korábban Takezó volt. Olyan idős és pont az a fajta, aki megölhette a bátyámat. Tudom, hogy ő volt.

- Ugyan mester, ne is gondoljon rá ma éjjel. Feküdjön le, aludjon.

Közös erővel lefektették, valaki visszahozta az elrúgott párnát és a feje alá tette. Ahogy Baiken szeme lecsukódott, a haragot hangos hortyogás váltotta fel.

A férfiak biccentettek egymás felé, és elszállingóztak a kora hajnali ködben. Semmirekellők voltak, olyan haramiák emberei, mint Csudzsikaze Temma Ibukiból vagy Csudzsikaze Kóhel Jaszugavából, aki most Sisido Baikennek nevezte magát. Egy nyílt társadalom létrájának alján helyezkedtek el. Az idők változása arra kényszerítette őket, hogy parasztok, kézművesek vagy vadászok legyenek, de azért volt még foguk, és nagyon is készen álltak arra, hogy ha úgy adódik, beleharapjanak a tisztességes emberekbe.

Mindössze az alvók hangja és egy mezei patkány rágcsálása hallatszott.

A munkaszoba és a konyha közti átjáró sarkában a széles földkemence mellett tűzifa állt. Fölötte ernyő

és nehéz gyékény csővédőtű. A fal és a kályha között az egyik gyékény megmozdult az árnyékban, lassan, halkán közelített a fal felé és megállapodott az egyik szögön.

A férfi sötét alakja mintha magából a falból bújt volna elő. Muszasi egy lépést sem távolodott el a háztól. Miután kicsusszant a takaró alól, kinyitotta a külső ajtót, majd bebújt a tűzifa közé, és maga fölé húzta a gyékényfedőt.

Halkan átment a műhelyen, és lenézett Baikenre. Mandulagyulladás van, gondolta, olyan hangosan horkol. Arca mosolyra húzódott. Mulatságosnak találta a helyzetet.

Elgondolkodva állt. Minden szempontból legyőzte Baikent. Egyértelmű győzelem. Ám az itt fekvő férfi Csudzsikaze Temma testvére, és meg akarta ölni őt, hogy megbosszulja halott bátyját. Tiszteletre méltó érzés egy ilyen haramiától.

Ölje meg? Ha életben hagyja, Baiken továbbra is minden alkalmat megragad, hogy bosszút álljon, és a legbiztonságosabb kétségkívül elintézni itt és most. De még mindig megmaradt a kérdés, érdemes-e megölni?

Egy ideig ezen rágódott, aztán eszébe jutott a tökéletesnek látszó megoldás. A falhoz lépett, és levette a kovács egyik fegyverét. Kivette a pengét a vágatból, közben az alvó arcot tanulmányozta. Aztán egy nyirkos papírdarabba tekerte a pengét, majd óvatosan Baiken nyakára tette, s hátralépve megszemlélte művét.

Aludt a pörgettyű is. Ha nem volna a papírburkolat, a pörgettyű vad forgással gazdája levágott fejére ébredne reggel, gondolta Muszasi.

Amikor Csudzsikaze Temmát megölte, volt rá oka, különben is, égett még a harci láztól. De semmit nem nyer vele, ha elveszi a kovács életét. És mit lehet tudni? Ha megöli, tán a pörgettyűs kisgyereke teszi majd fel az életét arra, hogy megtalálja apja gyilkosát.

Ezen az éjszakán Muszasi ismét apjára és anyjára gondolt. Egy kicsit irigykedett is az alvó családot nézve, orrában érezve az anyatej édeskés illatát. Szinte vonakodott otthagyni őket.

Gondolatban köszönt el. - Elnézést, hogy zavartalak. Aludjatok jól. - Csöndesen kinyitotta az ajtót és kiment.

14 VÁGTA

Ocú és Dzsótaró késő este érkeztek a sorompóhoz. Megálltak egy fogadóban, de még mielőtt a hajnali pára felszállt volna, folytatták útjukat. A Fudeszute-hegyről Jonkendzsajába mentek, ott már kezdték melegíteni hátukat a felkelő nap első sugarai.

- Milyen gyönyörű! - lelendezett Ocú. Megállt, úgy gyönyörködött a nagy, arany gömbben. Jókedvű volt, tele bizakodással. Egyike volt ez azoknak a csodálatos pillanatoknak, amikor minden élőlény, még a növények és állatok is elégedettséget, büszkeséget éreznek, pusztán azért, hogy létezhetnek.

Dzsótaró nyilvánvaló örömmel mondta:

- Mi vagyunk az első utazók az úton. Egy lélek sincs előttünk.

- Mit dicsekszel? Nem mindegy talán?

- Nekem egyáltalán nem.

- Gondolod, ettől rövidebb az út?

- Nem erről van szó. Csak jó érzés elsőnek lenni, még az úton is. Be kell vallanod, jobb, mint palánkinokat vagy lovakat követni.

- Ez igaz. Amikor egyedül járok egy úton, mintha az enyém volna.

- Ebben az esetben miért nem viselkedsz úgy, mintha nagy szamuráj volnál lóháton, s éppen hatal-

mas birtokaidat vennéd szemügyre? En leszek az intéződ. - Felkapott egy bambuszbotot, és szertartásosan lóbálva éneklő hangon kiabált. - Hajoljatok meg, hajoljatok meg az uraság előtt!

Egy férfi kíváncsi arca bukkant elő a teaház eresze alól. Ocú elpirult és tovább sietett.

- Nem teheted ezt - tiltakozott Dzsótaró. - Nem szökhetsz el így a gazdádtól! Ha megteszed, halálra kell, hogy ítéljelek!

- Nem akarok tovább játszani.

- Te kezdted, nem én.

- Igen, miattad. Jaj, istenem! Az az ember a teaházban még mindig minket néz. Biztosan azt hiszi, bolondok vagyunk.

- Menjünk vissza.

- Miért?

- Éhes vagyok.

- Máris?

-Nem ehetnénk meg most a rizsgombócokat, amiket ebédre hoztunk?

- Légy türelmes. Még két mérföldet sem tettünk meg. Ha hagynám, naponta ötször is ennél.

- Lehet. De nem én utazok gyaloghintóban vagy bérelek lovat, mint te.

- Az csak tegnap este volt, és akkor is csak azért, mert sötétedett és sietnünk kellett. Ha így érzel, ma egész nap gyalogni fogok.

- Ma egyébként is én vagyok soron.

- Gyerekeknek nem kell lovagolniuk.

- De én szeretném megpróbálni. Szabad? Kérlek!

- Hát, talán, de csak ma.

- A teaháznál ki volt kötve egy ló. Kibérelhetnénk.

- Nem, még túl korán van hozzá.

- Akkor nem is gondoltad komolyan, hogy lovagolhatok.

- De igen, csak még el sem fáradtál. Csak vesztegetnénk a pénzt.

-Te is jól tudod, hogy soha nem fáradok el. Akkor sem fáradnék el, ha száz napot gyalogolnék, és ezer mérföldet. Ha addig kell várnom, míg kimerülök, soha nem lovagolhatok. Ugyan, Ocú, béreljük ki most a lovat, amíg nincsenek sokan előttünk. Sokkal biztonságosabb, mintha teli lenne az út. Kérlek.

Ocú rájött, ha így folytatják, oda az előnyük, amit a korai indulással szereztek. Megadta magát, s Dzsótaró, aki inkább érezte, mint látta bölintését, már száguldott is vissza a teházba.

Bár valójában négy teház is volt a környéken, mint azt a jonkedzsaja név is mutatja, a Fudeszute és Kucukake közti hegyeken és lejtőkön szétszórtan voltak. Most csak ez az egy látszott, amelyet az előbb hagytak el.

Dzsótaró odarohant a tulajdonoshoz, és hirtelen megállt előtte. - Hé, lovat akarok! - üvöltötte. - Hozz egyet!

Az öreg épp a redőnyöket vette le, s felriasztotta a fiú harsány kiáltása. Savanyú arccal morogta. - Mi ez a hűhó? Miért kell így kiabálni?

- Lovat akarok. Kérlek, készíts elő egyet, de rögtön. Mennyibe kerül Minakucsiig? Ha nem túl sok, talán kiveszem egész Kaszacuig.

- Kinek a gyereke vagy?
- Az apámé és az anyámé - felelte Dzsótaró pimaszül.

- Már azt gondoltam, a viharisten rakoncátlan leszármazottja vagy.

- Te meg maga a viharisten, nem? Haragos az arcod, mint a mennydörgés.

-Kölyök!

- Csak hozd már azt a lovat!

- Látom, úgy gondolod, van bérlovunk. Hát nincs. Szóval attól tartok, nem lehet részem abban a megtiszteltetésben, hogy uraságod rendelkezésére bű' csássam.

Dzsótaró hasonló stílusban válaszolt. - Nos, uram, mondjak le az örömről, hogy kibéreljem?

- Kis pimasz - kiáltott fel a férfi. Kivett egy kisebb fát a kályhában ropogó tűzből, és felé hajította. A lángoló fadarab elrepült Dzsótaró mellett, s az eresz alá kötött öreg lovat találta el. Az állat fülhasogató nyerítéssel hátrált a gerendának.

- Csirkefogó! - visította a tulajdonos. Káromkodva rohant oda a lóhoz.

Kibogozta a kötelet, és az udvarba vezette az állatot. Dzsótaró pedig ismét rákezdett. - Kérlek, add bérbe.

- Nem tehetem.

- Miért nem?

- Nincs lovászom, akit vele küldhetnek.

Ocú Dzsótaró mellé állt. Azt javasolta, hogy ha nincs lovász, előre kifizeti a díjat, és egy ebbe az irányba tartó utazóval visszaküldi az állatot Mina' kucsiból. Udvarias modora megpuhította az öreget,

a ki úgy érezte, bízhat benne. Ocúnak nyújtotta a kötelet. - Ebben az esetben elviheted Minakucsiba, vagy akár Kuszacuba is, ha akarod. Csak azt kérem, küldd vissza.

Dzsótaró neheztelt. - Mit szólsz hozzá! Velem úgy bánt, mintha semmi sem volnék, de mihelyt megpillantott egy csinos arcot...

- Jobb lesz vigyáznod, mit beszélsz az öregről. A lova figyel. Még megdühödik és ledob.

- Csak nem gondolod, hogy nem bírok el ezzel a göcsörtös ízületű öreg gebével?

- Nem is tudsz lovagolni.

- Természetesen tudok.

- Akkor miért hátulról próbálsz felmászni rá?

- Inkább segíts!

- Unlak már! - Ocú Dzsótaró hóna alá tette kezét, és felemelte a gyereket.

Dzsótaró fenségesen végigpillantott az alatta elterülő világon. - Kérlek, menj előttem, Ocú.

- Nem jól ülsz.

-Csak ne aggódj.

- Ahogy akarod, de megbánod. - Egyik kezébe fogta a kötelet, a másikkal búcsút intett a tulajdosznak, és elindultak.

Még száz métert sem haladtak, amikor hangos kiáltást hallottak a hátuk mögül, s rohanó léptek közeledtek.

- Mi lehet ez? - kérdezte Dzsótaró.

- Nekünk kiabál? - töprengett Ocú.

Megállították a lovat, és körülnéztek. Egy férfi árnyéka bontakozott ki a fehér, füstös párából. Először

csak körvonalai látszottak, aztán a színei is, végül elég közel ért ahhoz, hogy lássák, hogy néz ki, milyen idős lehet. Valami ördögi sugárzott belőle, mintha dühöngő szélvihar követné. Pillanatokon belül Ocú-hoz ért, megállt, és egy fürge mozdulattal kikapta a kötelet a kezéből.

- Szállj le! - parancsolt Dzsótárára.

A ló idegesen hátrált. Dz sotaro a sörényébe kapaszkodva kiáltotta. - Nem teheted! Én béreltem ezt a lovat, nem te!

A férfi horkantott, aztán Ocúhoz fordult. - Te nő!

- Igen? - kérdezte Ocú halkán.

- Sisido Baikennek hívnak. Udzii faluban élek a hegyekben, a sorompó mögött. Különböző okokból, amelyeket nem részletezek, üldözök egy Mijamoto Muszasi nevű embert. Valamikor hajnal előtt jött erre, ezen az úton. Talán órákkal ezelőtt is, tehát sietnem kell, ha el akarom kapni Jaszugavában, vagy az ómi határon. Adjátok át a lovat!

Gyorsan beszélt, mellkasa vadul zihált. A hideg levegőben a pára jégvirágokká fagyott az ágakon és gallyakon, de a férfi nyaka kígyóbőrként fénylett az izzadságtól.

Ocú mozdulatlanul állt. Arca holtsápadt volt, mintha minden vér kifutott volna belőle. Ajka remegett, annyira akarta kérdezni, jól hallotta-e, de egy szót sem volt képes kiejteni.

- Muszasit mondtál? - vakkantott Dzsótárá. Még mindig a ló sörényébe kapaszkodott, de keze, lába remegett.

Baiken túlságosan sietett ahhoz, hogy feltűnjön neki döbbenetük.

- Gyerünk - pattogott. - Szállj le a lóról, de gyorsan, különben ellátom a bajodat. - Ostorkén forgatta a kötél végét.

Dzsótaró hevesen rázta a fejét: - Nem.

- Hogy érted, hogy nem?

- Az én lovam. Nem adom oda. Nem érdekel, mennyire sietsz!

- Ide figyeljtek! Udvarias voltam, mindent elmagyaráztam, mivel mindössze egy nő és egy gyerek vagytok, akik egyedül utaznak, de...

- Nincs igazam, Ocú? - szakította félbe Dzsótaró.

- Ugye nem kell odaadnunk neki a lovat?

Ocú legszívesebben megölelte volna. Nem a ló érdekelte, hanem hogy megakadályozzák ezt a szörnyeteget, nehogy gyorsabban haladjon.

- Így igaz - felelte. - Biztos, nagyon siet, uram, de mi is. Kibérelhet egyet a hegyen rendszeresen közlekedő lovak közül. Úgy van, ahogy a gyerek mondja, nem tisztességes elvenni tőlünk a lovunkat.

- Nem szállok le - ismételte Dzsótaró. - Inkább meghalok.

- Szóval eldöntöttetek, hogy nem adjátok a lovat?

- kérdezte Baiken mogorván.

- Rögtön lehetett volna annyi eszed, hogy tudd - felelte Dzsótaró komolyan.

- A kurafi! - kiáltotta Baiken. Dühítette a gyerek.

Dzsótaró keményebben markolta a ló sörényét. Alig tűnt nagyobbak egy légynél. Baiken felnyúlt, elkapta a lábát és kezdte lehúzni. Ha valaha, hát itt volt az ideje, hogy Dzsótaró használja a fakardját, de zavarában teljesen megfeledkezett a fegyverről. Eny-

nyivel erősebb ellenféllel szembeszállva nem jutott más védekezés az eszébe, mint hogy Baiken arcába köpjön, de ezt újra meg újra megtette.

Ocút előntötte a rémület. Szája savanykás, száraz lett a félelemtől, hogy a férfi megsebesíti vagy megöli őket. De szóba sem jöhetett, hogy engedjenek és átadják a lovat. Muszasit üldözik, és minél tovább késleltetik ezt a vadállatot, annál több ideje marad Muszasinak, hogy eltűnjön. Most az *sem* számított, hogy ezzel növekszik a kettőjük közt lévő távolság is, pont most, amikor legalább annyit tudott biztosan, ugyanazon az úton vannak. Ajkába harapott, majd sikítani kezdett. - Nem teheti ezt. - Mellbe vágta Baikent, nem is sejtve, hogy ilyen erő lakozik benne.

Baiken épp a nyálat törölte arcáról, s egy pillanatra elvesztette egyensúlyát. Ocú elkapta kardja markolatát.

- Szuka! - vakkantott Baiken, és a csuklója után nyúlt. Aztán feljajdult fájdalmában, mert a kard már elindult kifelé hüvelyéből, és Ocú karja helyett a pengét markolta meg. Jobb keze két ujjának a vége a földre hullott. Vérző kezét fogva hátraugrott, s ezzel Ocú önkénytelenül is kihúzta a kardot hüvelyéből.

Baiken még nagyobb hibázott, mint tegnap este. Átkozta magát, hogyan lehetett ilyen elővigyázatlan, de kezdte összeszedni magát. Ocú, akiből eltűnt minden félelem, oldalvást csapott felé a karddal. Nagy, széles pengéjű fegyver volt, csaknem egy méter hosz-szú, amellyel még egy férfi is nehezen bánik. Baiken lebukott a csapás elől, Ocú keze megingott, és a lány előrebillent. Enyhe ütést érzett a csuklóján, és vörö-

ses-fekete vér fröccsent az arcába. Egy pillanatnyi Icábaság után rájött, a kard a ló oldalába vágott.

Nem volt mély seb, de a ló félelmetesen harsogva, vadul rugdosva hátrált. Baiken üvöltve markolta Ocú csuklóját, és próbálta visszaszerezni a kardját, de a ló ebben a pillanatban mindkettejüket felrúgta. Aztán hátsó lábaira állva nyeríteni kezdett, majd mint a kilőtt nyíl, elszáguldott. Hátán Dzsótaró kétségbeesetten kapaszkodott, mögöttük vércseppek jelezték útjukat.

Baiken dühödten botorkált a porban. Rádöbbsent, hogy nem éri utol a megvadult állatot, s haragosan arra fordult, amerre Ocú volt. De a lány már nem volt ott.

Abban a pillanatban észrevette a kardját, amely egy vörösfenyő lábánál hevert. Gyorsan érte ugrott. Ahogy kiegyenesedett, valami az eszébe ötlött. Kell lennie valami kapcsolatnak e között a nő és Muszasi között. Ha Muszasi barátnője, remek csalétek lenne. Vagy legalább meg tudja mondani, hová tart Muszasi.

Félig futva, félig *csúszva* jutott le az út menti töltésen és megkerült egy zsúptetős tanyát. Bekukucskált a padló alá és a kamrába is, a szövöszék mögött ülő hajlott hátú vénasszony a házban rémülten nézte.

Aztán megpillantotta Ocút. A lány egy sűrű ligeten keresztül rohant a következő völgy felé, ahol késői hófoltok fehérlettek.

Baiken a földcsuszamlás erejével száguldott le a hegyről, és hamarosan utolérte.

- Te ribanc! - kiáltotta. Kinyújtotta a kezét és megérintette a haját.

Ocú lebukott. Elkapta egy fa gyökereit, de a lába megcsúszott, és átzuhant a szikla peremén. Mint egy inga lengett, por és kavicsok hullottak arcába, amint felnézett Baiken tágranyílt szemébe, villogó kardjára.

- Bolond - mondta a férfi megvetően. - Azt hiszed, elmenekülhetsz?

Ocú lenézett. Ötven vagy hatvan lábbal alatta patak vágott utat magának a völgyben. Furcsamód nem érzett félelmet, a völgyet inkább megmentőjének látta. Bármelyik pillanatban megmenekülhet, elég egyszerűen elengedni a fát, és az alanti úr kegyeire bízni magát. Erezte, hogy közel a halál, de nem rágódott rajta, inkább Muszasi képét idézte föl.

Baiken gyorsan elkapta a csuklóját, felhúzta és elrángatta a szakadéktól.

Egyik csatlósa ebben a pillanatban szólta le az útról.

- Mit csinál ott? Jobb lesz sietnünk. Az öreg a teaházban azt mondta, egy samuráj hajnal előtt felébresztette, rendelt egy doboz ebédet, aztán elsietett a Kaga-völgy felé.

- A Kaga-völgybe?

- Ezt mondta az öreg. De akár arra megy, akár át a Csucsi-hegyen Minakucsiba, nem számít. Isibében összefutnak az utak. Ha időben Jaszugavába érünk, elcsíphetjük.

Baiken háttal fordult a férfinak, szemét Ocúra szegezte. Az előtte kuporgott, s láthatóan megbénította a vad tekintet. - Hé! - dörgött. - Gyertek le mindhárman.

- Miért?

- Gyertek ide gyorsan!

- Ha vesztegetjük az időt, Muszasi előbb ér Jaszugavába.

- Ne törődj vele!

A három férfi azok közé tartozott, akik részt vettek a tegnapi eredménytelen hajszában is. Hozzászórtak a hegyi utakhoz, vaddisznók sebességével csörtettek le. Amikor a peremhez értek, ahol Baiken állt, megpillantották Ocút. Vezetőjük gyorsan elmagyarázta a helyzetet.

- Kössétek össze és hozzátok magatokkal! - utasította őket Baiken, majd eltűnt a fák között.

Azok összekötözték, de nem tudták megállni, hogy ne sajnálják. A lány tehetetlenül feküdt a földön, arcát oldalra fordítva. Zavartan pillogtak sápadt profilja felé.

Baiken már a Kaga-völgyben járt. Megállt, visszanézett a sziklára és felkiáltott. - Jaszugavában találkozunk. Én lerövidítem az utat, de ti maradjatok az országúton, és tartsátok nyitva a szemeteket.

- Igen, uram! - felelték kórusban.

Baiken hegyi kecskeként száguldott a sziklákon és csakhamar eltűnt szem elől.

Dzsótaró az országúton vágatott. A ló olyan dühös volt, hogy kora ellenére egy puszta kötéllel nem lehetett volna megállítani, még ha Dzsótaró tudta is volna, hogyan tegye. A seb fáklyaként égette, s a ló vakon száguldott hegynek fel, hegyről le, falvakon át.

Dzsótarónak egyszerűen szerencséje volt, hogy nem zuhant le. - Vigyázat! Vigyázat! Vigyááááázat! - sikoltozta, mint valami litániát.

Nem volt már elég, hogy a sörénybe kapaszkodott szorosán átölelte a ló nyakát, szemét behunyta.

Amikor az állat törzse a levegőbe emelkedett, vele együtt Dzsótaró is. Egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy hiába kiabál, és segélykérése fokozatosan panaszos szűküléssé változott. Amikor könyörgött Ocúnak, hogy lovagolhasson legalább egyszer, arra gondolt, milyen remek volna vágtaézni egyet, de néhány percnyi szörnyű száguldás után elege volt.

Remélte, hogy valaki - bárki - lesz olyan bátor, hogy megragadja a lebegő kötelet, és megállítja a lovat. Túlságosan is optimista volt, mert sem az utazók, sem a falusiak nem akarták kockára tenni testi épségüket olyan ügyben, amely nem tartozott rájuk. Ahelyett, hogy segítettek volna, az út szélére húzódva kiabáltak sértéseket a szerintük felelőtlen lovas után.

Rövid idő alatt elérte Mikumo falut és Nacumit, ahol fogadó is volt. Ha kitűnő lovas lett volna, aki uralja az állatot, szemét beárnyékolva szemügyre vehette volna Iga gyönyörű hegyeit és völgyeit, a Nunobuku csúcsait, a Jokota folyót és a távolban a Bivató tükörszerű vizét.

- Állj meg! Állj meg! Állj meg! - Litániájának szavai megváltoztak, hangja még zaklatottabb lett, amikor lefelé fordultak a Kódzsi-hegyről. - Segítség! - visította.

A ló száguldott a meredeken, s Dzsótaró mint egy labda pattogott a hátán.

A lejtő harmadánál járhattak, amikor egy nagy tölgyhöz értek, amely balra nőtt egy szikla mellől

Egyik kisebb ága kinyúlt az út fölé. Amikor Dzsótaró megérezte arcán a leveleket, mindkét kézzel felnyúlt. Úgy érezte, az istenek hallgatták meg imáját és nyújtották elé az ágat. Talán igaza is volt. Mint a béka, ugrott egyet, és a következő pillanatban a levegőben lógott, szorosan markolva a fölötte levő ágat. A ló kifutott alóla. Most, hogy nem volt lovasa, még gyorsabban haladt.

Dzsótarót talán fél méter sem választotta el a földtől, de nem tudta rászáni magát, hogy elengedje az ágat. Annyira megviselték a történetek, hogy a földtől való csekély távolságot tátongó mélységnek látta, s mintha élete függne tőle, úgy kapaszkodott, igazgatta sajtó kezeit, és lázasan tanakodott, mit tegyen. A probléma megoldódott, amikor az ág hangos csattanással letört. Dzsótaró egy pillanatig azt hitte, neki befellegzett, a következőben már a földön ült. Nem esett baja.

- Hú - nyögte ki.

Néhány percig kábán ült, szelleme teljesen megtört. Aztán mégis eszébe jutott, miért van ott, és felugrott.

Úgy kiabált, mintha nem is tett volna meg akkora távolságot. - Ocú!

Egyik kezét fakardja markolatára téve felszaladt a lejtőn.

- Mi történhetett velem? Ocú! Ocúúúúúú!

Végül egy férfi bukkant fel szürkésvörös kimonóban a hegy tetején. Az idegen bőrhamakát viselt és két kardot, de köpeny nem volt rajta. Elmentek egymás mellett, aztán hátranézett Dzsótaróra.

- Hé, te! - Dzsótaró megfordult. - Valami baj van? - kérdezte a férfi.

- A hegyről jöttél, ugye? - érdeklődött Dzsótaró.

- Igen.

- Nem láttál egy csinos, húsz év körüli nőt?

- Ami azt illeti, igen.

-Hol?

- Nacumiban láttam néhány haramiát egy lánynyal. A lány keze hátul össze volt kötözve. Természetesen különösnek találtam, de nem volt okom beleszólni. Úgy gondolom, Csudzsikaze Kóhei bandája' ból voltak. Csudzsikaze néhány éve még egész falu-nyi banditát irányított Jaszugave és a Szuzuka völgy között.

- Biztos ő volt! - Dzsótaró továbbindult, de a férfi megszólította.

- Együtt utaztatok a lánnyal?

- Igen, Ocúnak hívják.

- Senkinek sem segítesz, ha bolondul megöleted magad. Inkább itt várj. Előbb-utóbb ideérnek. Addig is mondd el, miről van szó. Talán adhatok tanácsot.

A fiú azonnal megbízott a férfiban, és mindent elmesélt neki, mi történt reggel óta. Az idegen időnként bölintott szalmakalapja alatt. - Megértem a helyzetedet, de bármilyen bátor is vagy, egy nő és egy gyerek nem ellenfél Kóhei embereinek. Azt hiszem, jobb lesz, ha én mentem meg helyetted Ocút, vagy hogy is hívják.

- Neked miért adnák oda?

- Talán nem elég kérnem, de ezen majd akkor gondolkodom, ha itt az ideje. Addig is, rejtőzz el a sűrűben és maradj csöndben.

Dzsótaró kiválasztott egy bokrot és elbújt mögé, a férfi pedig fürge léptekkel megindult lefelé. Dzsótaró már kezdte hinni, cserbenhagyták. Talán csak azért mondta ezt a rónin, hogy vigasztalja, aztán sietett menteni az irháját. Aggodalomtól hajtva emelte fel a fejét, majd hangokat hallott, és ismét lebukott.

Néhány perc múlva megjelent Ocú. Keze hátul össze volt kötve, s három férfi vette körül. Vér szivárgott fehér lábából, ahol megvágta.

Az egyik bandita taszigálni kezdte. - Mit keresel? - mordult rá. Menj gyorsabban!

-Ez az, siess!

- Az útitársamat keresem. Mi történhetett vele?...
Dzsótaró!

~ Csönd!

Dzsótaró már csaknem felugrott rejtekhelyéről, amikor megjelent a rónin, ez alkalommal szalmakalapja nélkül. Huszonhat, huszonhét éves lehetett, sötét bőrű. Céltudatos tekintettel haladt, nem nézett sem jobbra, sem balra. Sietősen ment fölfelé, s mintha magának motyogná, úgy mondta: - Rettenetes. Igazán ijesztő.

Amikor Ocú és őrei mellé ért, köszönést mormolt, és továbbsetett, de az egyik férfi megtorpant. - Hé! - szólt utána. - Nem Vatanabe unokaöccse vagy? Mi olyan ijesztő?

A Vatanabe ismert család volt a környéken, jelenlegi feje, Vatanabe Hanzó megbecsült mestere volt az okkult harcművészeti taktikának, amelyet általában mindzsucunak neveztek.

- Hát nem hallottad?

-Mit?

- A hegyalján valami szamuráj, azt mondja Mijamoto Muszasinak hívják, harcolni akar. Az út közepén áll kivont karddal, és mindenkit kikérdez, aki arra halad. Eletemben nem láttam még ilyen vad tekintetet.

- Muszasi ezt tenné.⁷

- Így van. Egyenesen hozzám lépett. A nevemet kérdezte, és megmondtam, hogy Cugh Szannodzsó vagyok, Vatanabe Hanzó unokaöccse, és Igából jöttem. Erre bocsánatot kért és utamra engedett. Valójában igen udvarias volt, azt mondta, ha nincs közöm Csudzsikaze Kóheihez, semmi baja velem.

- **Oh!**

- Megkérdeztem tőle, mi történt. Azt mondta, Kóhei nyomában van a csatlósaival, hogy elkapják és megöljék. Úgy döntött, nem menekül, hanem bevárja őket. Úgy tűnt, elszánta magát, hogy a végsőkig küzd.

- Az igazat mondod, Szannodzsó?

- Hát persze. Miért hazudnék?

A három férfi elsápadt. Idegesen összenéztek, bizonytalanok voltak.

-Jobb lesz vigyáznotok - mondta Szannodzsó, aztán úgy tett, mintha folytatná útját fölfelé.

- Szannodzsó!

-Tessék?

- Nem tudom, mit tegyünk. Még a főnökünk is azt mondta, hogy ez a Muszasi szokatlanul erős.

- Hát, nekem is úgy tűnt, hogy van benne önbizalom. Amikor megindult felém azzal a karddal, nekem sem lett volna kedvem kiállni vele.

- Mit gondolsz, mit csináljunk? A főnök azt parancsolta, hogy vigyük ezt a nőt jaszugavába.

- Nem tudom, mi közöm hozzá.

- Ne légy már ilyen! Segíts nekünk!

- Eszembe sincs. Ha segítenék, és a nagybátyám megtudná, kitagadna. Tanácsot persze adhatok.

- Beszélj hát! Mit mondasz, mit tegyünk?

- Hát... Először is a helyetekben egy iához kötözném ezt a nőt és itt hagynám. Így gyorsabban haladhattok.

- Hát még?

- Ne ezt az utat válasszátok! Kicsit hosszabb, de inkább menjetek körbe a völgyön át Jaszugavába, és ott szóljatok a társaitoknak. Aztán körülvehetitek Muszasit és legyőzhetitek.

- Nem rossz ötlet.

- De legyetek nagyon, nagyon óvatosak. Muszasi az életéért fog küzdeni, és biztos magával visz néhány lelket.

Sietve elfogadták Szannodzsó tanácsát. Egy kis ligethez rángatták Ocút és egy fához kötözték. Elmentek, majd néhány perc múlva visszatértek és felpeckelték a nyelvét.

- Így már jó lesz - mondta az egyikük.

- Menjünk hát.

Eltűntek a fák között. Dzsótaró a levélfüggöny mögött gyanakodva várt, mielőtt fel merte volna emelni fejét, hogy körülnézzen. Senkit nem látott. Sem utazót, sem a haramiákat, sem Szannodzsót.

- Ocú! - kiáltotta, és kicsörtetett a sűrűből. Megkereste a lányt, kibogozta a köteleit, aztán kiszalad-

tak az útra. - Gyorsan tűnjünk el innen! - sürgette Dzsótaró.

- Mit bujkáltál itt a bokorban?

- Nem érdekes. Menjünk.

- Egy pillanat. - *Ocú* megállt, megigazította haját, kiegyenesítette gallérját és elrendezte obiját.

Dzsótaró türelmetlenül cicegett. - Nem érünk rá szépítkezni - nyüsztett. - Nem tudnál később fésülni?

- De az a rónin azt mondta, Muszasi a hegy alján van.

- Ezért álltál meg, hogy kicsinosítsd magad?

- Természetesen nem - szinte nevetséges volt,

Ocú mennyire védekezik. - De ha Muszasi ilyen közel van, nem kell aggódnunk. Es mivel nem vagyunk többé bajban, úgy érzem, nyugodtan gondolhatok a megjelenésemre.

- Elhiszed, hogy az a rónin valóban látta Muszasit?

- Hát persze. Mellesleg, hová tűnt?

- Eltűnt. Furcsa, nem?

- Mehetünk már?

- Biztosan elég csinos vagy?

- Dzsótaró!

- Csak vicceltem. Olyan boldognak látszol.

- Te is.

- Az is vagyok, és ellentétben veled, nem is próbálom leplezni. Világgá kiáltom, hogy mindenki hallja: boldog vagyok! - Rúgkapálva, karjait lóbálva táncra perdült. Aztán újra megszólalt. - Nagy csalódás lenne, ha Muszasi nem volna itt. Azt hiszem, előreszalok és megnézem.

Ocú nem rohant. Szíve amúgy is száguldott a lejtő alja felé, gyorsabban, ahogy Dzsótaró valaha is futott.

Rémesen nézek ki, gondolta, szemügyre véve sebesült lábát, a ruhájára tapadó földet és leveleket.

- Gyere - hívta Dzsótaró. - Mit vacakolsz? - Hanglejtéséből Ocú biztos volt abban, hogy megta lálták Muszasit.

Végre, gondolta. Egész mostanáig magában kellett vigaszt találnia, és belefáradt. Jó adag büszkeséget érzett, hogy hű maradt céljához. Most, hogy nemsokára ismét látja Muszasit, szíve táncolt örömeiben. Ez a viszontlátás örömeinek mámora volt, nem tudhatta, Muszasi elfogadja-e rajongását. Örömet, hogy találkoznak, alig árnyékolta be a szörnyű kilátás, hogy a találkozás szomorúságot is hozhat.

Csak a Kódzsi hegy csúcsát borította jég, az aljánál levő teaboltnál olyan meleg volt, hogy legyek döngicséltek. Ebben a faluban is állt egy fogadó, a bolt teát árult az utazóknak, s különféle holmikát kínált a környékbeli parasztoknak, olcsó édességtől az ökrökre való gyékénycsizmáig. Dzsótaró a bejárat előtt állt, kislány a nagy, zajos tömegben.

- Hol van Muszasi? - Ocú kutató tekintettel nézett körül.

- Nincs itt - felelte Dzsótaró kedvetlenül.

- Nincs? Itt kell lennie.

- Hát én nem találom, és a boltos azt mondja, nem is látott ilyenforma szamurájt. Nyilván tévedés volt.

- Dzsótaró bár csalódott volt, nem látszott csüggedtnek.

Ocú készséggel bevallotta volna, az égvilágon semmi oka nem volt rá, hogy többet reméljen, mégis bosszantotta Dzsótaró válaszána nemtörődömsége. Megdöbentette és felháborította, hogy a fiú ilyen közönyös.

- Odaát is nézted?
- Igen.
- És a Kósin mérföldkő mögött?
- Néztem. Nincs ott.
- A teabolt mögött?
- Mondtam, hogy nincs itt. - Ocú elfordult tőle.
- Sírsz? - kérdezte a fiú.
- Nem tartozik rád - felelte Ocú élesen.
- Nem értelek. Általában ésszerű vagy, de néha úgy viselkedsz, mint egy kisgyerek. Honnan tudhatjuk, hogy Szannodzsó igazat mondott-e? Úgy döntöttél, hogy igen, és most rá kellett jönnöd, hogy tévedtél, erre sírsz. A nők mint bolondok. - Dzsótaró nevetésben tört ki.

Ocú úgy érezte, leül és feladja. Eletéből egy pillanat alatt eltűnt a fény, helyzetét ugyanolyan reménytelennek látta, mint korábban, sőt, még inkább. Undorította a rohadó tejfog a fiú szájában. Dühösen kérdezte magától, miért is hurcol magával egy ilyen gyereket. Elfogta a vágy, hogy itt hagyja.

Igaz, hogy ő is Muszasit keresi, de ő csak mint tanárát. Számára viszont Muszasi az élet maga. Dzsótaró nevet egy jót, és rögtön olyan vidám lesz, mint volt, de számára napokba telik, míg összeszedi erejét, hogy továbbmenjen. Dzsótaró gyermeki agyával bizonyos volt benne, hogy előbb vagy utóbb megtalálja

js/úsasit. Ocú nem volt ilyen bizakodó. Aznap túlságos optimizmusa most átlendült a másik végletbe. Vajon így telik el az élete? - kérdezte magától. Egyszer sem láthatja a férfit, akit szeret, s nem beszélhet vele?

Azok, akik filozófiát keresnek a dolgokban, szeretik a magányt. Ocúban, aki árva volt, szintén kialakult az érzék, hogy magába vonuljon mások elől. Dzsó-taró közömbösségére válaszul, homlokát ráncolva szótlanul otthagya a teaboltot.

- Ocú! - Szannodzsó volt az. A Kósin mérföldkő mögül bukkant elő, és indult a lány felé az elhervadt bozóton keresztül. Kardhüvelyei nyirkosak voltak.

- Nem mondtál igazat - támadt rá Dzsótaró.

- Hogy érted ezt?

- Azt mondtad, Muszasi a hegy alján vár. Hazudtál.

- Ne légy bolond! - fedte Szannodzsó. - Emiatt a hazugság miatt menekült meg Ocú, nem? Mit panaszkodsz? Nem megköszönnöd kéne?

- Csak kitaláltad, hogy bolonddá tedd őket?

- Persze.

Dzsótaró diadalmasan fordult Ocú felé. - Látod? Nem megmondtam?

Ocú úgy érezte, minden oka megvan rá, hogy haragudjon Dzsótaróra, de nincs oka haragot táplálni Szannodzsóval szemben. Többször is meghajolt tőle és hálálkodott, hogy megmentette.

- Ezek a szuzuki gazfickók manapság sokkal jámborabbak, mint ezelőtt voltak, de ha orvul meg akar nak támadni valakit, annak számára nem biztonsá-

gos ez az út. De annak alapján, amit erről a Muszasiról hallottam, aki miatt annyira aggódsz, szerintem elég ravasz ahhoz, hogy elkerülje csapdáikat.

- Vezet más út is Ómiba? - kérdezte Ocú.

- Igen - felelte Szannodzsó. Felpillantott a déli napsütésben káprázatosan szikrázó hegycsúcsok felé.

- Ha Iga völgyének haladsz, onnan van egy út Uenóba, és az Ano-völgyből egy másik Jokkaicsibe és Kuvána. Még ezeken kívül is van három-négy hegyi ösvény. Szerintem Muszasi időben letért az országútról.

- Úgy gondolod, biztonságban van?

- Valószínűleg. Legalábbis sokkal inkább, mint ti ketten. Egyszer már megmentettelek, de ha az országúton maradsz, Csudzsikaze emberei ismét elkapnak Jaszugavában. Ha kibírsz egy meredek emelkedőt, gyere velem, mutatok egy ösvényt, amelyet gyakorlatilag senki nem ismer.

Gyorsan beleegyeztek, s Szannodzsó elvezette őket a Makadó-hágóhoz, Kaga falu fölé, ahonnan ösvényt vezetett le Ómiba.

Miután részletesen elmagyarázta, merre menjenek, így szólt:

- Most már nem érhet baj titeket. Csak tartsátok nyitva a szemeteket és fületeket, és ügyeljete, hogy biztonságos helyen töltsétek az éjszakát.

Ocú megköszönte, hogy annyi mindent tett értük, és indulni akart, de Szannodzsó tovább nézte. - Most elválunk, tudod. - Jelentősegteljesen mondta, szemében sértett pillantás látszott. - Végig azon gondolkodtam, megkérdezi-e végre? - folytatta. - De soha nem kérdezted.

-Mit?

- A nevem.

- De hisz hallottam a neved a Kódzsi-hegyen.

- Emlékszel rá?

- Persze, Cuge Szannodzsó vagy. Vatanabe Hanzó unokaöccse.

- Köszönöm. Nem kérem, hogy örökké hálás légy vagy ilyesmi, de remélem, nem felejtés el.

- Ugyan, nagyon leköteleztél.

- Nem így értem. Arra gondolok, hogy szóval még nőtlen vagyok. Ha a nagybátyám nem volna olyan szigorú, legszívesebben rögtön otthonomba vinnélek... De látom, sietsz. Különben néhány mérföldnyire innen találsz egy kis fogadót, ott megszállhatsz. Jól ismerem a fogadóst, hivatkozzál rám. Viszontlátásra.

Miután elment, különös érzés lett úrrá Ocún. Kezdetől fogva nem volt képes kiismerni magát Szannodzsón, miféle ember lehet, és most, hogy elváltak, úgy érezte, mintha veszélyes vadállat karmai közül menekült volna. Szertartásosan hálálkodott, ám szíve mélyén nem érzett hálát.

Dzsótaró, bár ő általában nyitottabb volt idegenekkel, hasonlóan reagált. - Nem kedvelem ezt az embert - mondta, miközben lefelé haladtak.

Ocú nem akart rosszat mondani Szannodzsóról a háta mögött, de be kellett vallania, ő sem kedvelte.

- Mit gondolsz, hogy értette azt, amikor azt mondta, még nőtlen? - tette hozzá.

- Hát arra célzott, hogy egy nap majd megkéri a kezéd.

- Hát ez abszurd!

Baj nélkül eljutottak Kiotóba, bár csalódniuk kellett egyik helyen sem találták Muszasit, ahol remélték sem Ómiban a tóparton, sem a Kara hídnál Szetá-ban, sem az oszakai sorompónál.

Keagéből keveredtek a város Szandzsó sugárúti bejárata mellett kavargó év végi tömegbe. A fővárosban a házak az újévi szokás szerint fenyőágakkal voltak díszítve. A látvány felvidította Ocút, s a múlt elvesztett reményei helyett a jövőre gondolt. Találkozhat Muszasival! A Godzsó sugárút Nagy Hídjánál. Az új év első napján. Ha aznap reggel nem mutatkozik, akkor másnap, vagy harmadnap... Azt mondta, mindenképpen ott lesz, ennyit megtudott Dzsótaró-tól. Még ha nem is azért jön, hogy vele találkozzon, láthatja, beszélhet vele.

Almai fölött a legsötétebb felhő az volt, hogy összefuthat Matahacsival. Dzsótaró szerint Muszasi üzenetét Akemi kapta meg, Matahacsi nem. Ocú imádkozott, hogy így legyen, s Muszasi eljöjjön, Matahacsi pedig ne.

Lelassította lépteit. Arra gondolt, Muszasi talán itt van, ebben a tömegben. Aztán végigfutott a hideg a hátán, és ismét gyorsított. Matahacsi rémes anyja is bármelyik pillanatban előbukkanhat.

Dzsótaró mit sem törődött ilyenekkel. A város rég látott-hallott színei, zajai felvidítetták. - Egyenesen egy fogadóba megyünk? - kérdezte gyanakodva.

- Még nem.

- Helyes. Unalmas lenne a falak között, amíg még világos van. Sétáljunk egyet. Ügy látom, ott egy piac

- Nincs időnk a piacra menni. Fontos dolgunk van.
- Dolgunk? Nekünk?
- Hát elfelejtetted a dobozt a hátadon?
- Tényleg.
- Igen. Addig nem vagyok nyugodt, amíg meg nem találjuk Karaszumaru Micuhiró nagyúr palotáját, és nem kézbesítettük a tekercecseket.
- Nála fogunk megszállni?
- Természetesen nem - nevetett Ocú a Kamo folyó felé pillantva. - Csak nem gondolod, hogy egy ilyen nagy nemes megengedi, hogy egy koszos kisfiú a fedele alatt aludjon? Tetvek, meg minden?

A PILLANGÓ TÉLEN

Akemi anélkül, hogy bárkinek is szólt volna, kisurrant a szunüjosii fogadóból. Úgy érezte magát, mint egy madár, amely kalitkájából szabadult, de olyan közélről csapta meg a halál szele, hogy még erőtlén magasra szállni. A sebek, amelyeket Szeidzsúró erőszaka ejtett benne, nem gyógyultak gyorsan. Széztúzták dédelgetett álmát, hogy foltatlanul adja magát a férfinak, akit szeret.

A hajón jodóból Kiotóba ment, úgy érezte, nincs annyi víz az egész folyóban, mint amennyi könnyet ő szeretne ejteni. Nézte az újévi ünnepekre díszeket és árut szállító hajókat. Most már, ha meg is találom Muszasit... gondolta. Szeme ismét könnyekkel telt meg. Hevesen várta az újév reggelét, amikor a Godzsó sugárút Nagy Hídjánál találkozhat vele.

Vágya Muszasi iránt mélyebb és erősebb lett. A szerelem fonala megnyúlt, és Akemi gombolyaggá tekerte össze szívében. Annyi éven át szötte ezt a fonalat távoli emlékekből, szóbeszédéből, hogy a gombolyag egyre nagyobb és nagyobb lett. Egész mostanáig ápolta kislányos érzéseit, amelyek mindig vele vol' tak, akár egy friss csokor vadvirág az íbukí-hegy lejtőjéről. De néhány nappal ezelőtt a bimbót összezúzták benne. Bár valószínűtlen volt, hogy bárki is

tudja, mi történt, úgy képzelte, mindenki értő pillantásokkal nézegeti.

Kiotóban az esti szürkületben a csupasz fák és a teramacsii miniatúr pagodák között haladva hűvösnek és haloványnak látszott, mint egy pillangó télen.

- Hé, szépségem! - szólt oda egy férfi. - Meglazult az obid. Nem akarod, hogy megkösse? - Vékony, gondozatlan, durva beszédű férfi volt, de szamuráj módra két kardot viselt.

Akemi még soha nem látta, de a közeli ivók törzsvendégei elmondhatták volna neki, hogy a férfit Akakabe Jaszomának hívják, és téli estéken a sikátorokban őgyeleg. Kopott szalmapapucs csattogott, amikor Akemi után futott, és fölkapta a lány obijának kilazult végét.

- Mit csinálsz egymagad egy ilyen elhagyott helyen? Gondolom, nem azoknak az örült nőknek egyike vagy, akik a kjongendarabokban lépnek fel. Csinos arcod van. Miért nem hozod rendbe a hajad, és sé tálsz, mint a többi lány?

Akemi továbbment, úgy tett, mint aki nem hallja, de Jaszoma mindezt félénkséggel magyarázta.

- Városi lánynak látszol. Mit csináltál? Megszököttél hazulról? Vagy férjed van, az elől menekülsz?

Akemi nem válaszolt.

- Óvatosabbnak kéne lenned, egy ilyen csinos lány ne mászkáljon kábán, mint aki bajban van. Nem tudhatod, mi történik. Itt nincsenek afféle tolvajok és rablók, mint akik Rasómon körül verődtek össze, de azért sok a haramia, és rögtön csorogni kezd a nyáluk egy nő láttán. És vannak csavargók is, akik adják, veszik a nőket.

Bár Akemi egyetlen szót sem szólt, Jaszoma tovább makacskodott, válaszolt a nem létező kérdésekre,

- Valóban veszélyes a dolog. Azt mondják, a kiotói nőkért nagyon nagy árat adnak most Edóban. Valamikor északkeletre vitték innen a nőket, Hirai-zumiba, de most Edóba. Azért van így, mert a második sógun, Hidetada olyan gyorsan építi a várost, ahogyan csak tudja. A kiotói bordélyok mind nyitnak most ott üzletet. - Akemi egy szót sem szólt.

- Bárhol is vagy, nagyon kell vigyáznod. Ha óvatlan vagy, valami gazfickó markaiba kerülhetsz. Szörnyen veszélyes.

Akeminek elege volt. Dühösen fölvetette ruhaujját a vállára s a férfi felé fordulva haragosan sziszegett.

Jaszoma csak nevetett. - Tudod, azt hiszem, tényleg örült vagy.

- Hallgass, és hagyj békén!

- Miért, nem vagy az?

-Te vagy örült!

- Ha, ha, ha! Itt a bizonyíték. Örült vagy. Sajnálak.

- Ha nem mész innen, hozzád vágok egy követ.

- Oh, csak nem tennél ilyet?

-Takarodj, te vadállat! -Akemi büszke duzzogással leplezte félelmét. - Sikítani kezdett, és a mező felé futott, ahol valamikor Komacu nagyúr palotája állt, kertjében rengeteg kőlámpással. Mintha úszott volna az elvadult réten.

- Várj! - Jaszoma vadászkutyaként száguldott utána.

A Toribe-hegy fölött egy boszorkány vad vigyorával megjelent a hold.

Senki nem járt arra. A legközelebbi emberek úgy háromszáz méternyire voltak. Egy csoport jött le lassan a hegyről, de ők akkor sem siettek volna Akemi segítségére, ha hallják kiáltásait, mivel egy temetésről tértek vissza. Fehér ünnepi ruhában, fehér szalaggal megkötött kalapban, kezükben imafüzérrel mentek, néhányan sírtak is.

Akemi hirtelen lökést érzett hátulról, és elterült.

- Jaj, elnézést. - Jaszoma ráesett, közben végig mentegetőzött. - Megütötted magad? - kérdezte agódva, s magához ölelte.

Akemi füstölgött a haragtól. Arcon ütötte a férfit, de az nem engedte el. Sőt, még mintha tetszett is volna neki a dolog. Mindössze kacsintott, vigyorgott, és még szorosabban ölelte a lányt, arcát Akemiéhoz dörzsölte. Szakálla ezernyi tűként szúrta Akemi bőrét. A lány alig kapott levegőt. Kétségbeesetten karmolt, egyik körme a férfi orrlukába csapott, folyt a vér, Jaszoma mégsem lazított a szorításán.

A Tórib-hegyi Amida Csarnok harangja gyászra kondult, minden dolgok mulandóságára és az élet hiúságára emlékeztetett. De a két dulakodó halandóra nem hatott a hang.

- Nyugodj meg, ne verekedj! - könyörgött a férfi.
- Nincs mitől félned. Eljegyezek. Ezt már szeretnéd, nem?

- Meg akarok halni! - sikította Akemi. Hangjában annyi nyomorúság volt, hogy Jaszoma megrémült.

- Miért? Mi... mi baj? - dadogott.

Akemi, ahogy a melléhez felhúzott térdekkel kuporgott, egy szaszankvavirág bimbójára emlékeztetett. Jaszoma nyugtatgatni, dédelgetni kezdte, remélve, ettől majd a lány elcsitul, és megadja magát. Szemlátomást nem ez volt az első eset, hogy ilyen helyzetbe kerül. Ellenkezőleg, úgy látszott, szereti is az ilyesmit, arca ragyogott az örömtől, de attól még ugyanolyan fenyegető maradt. Nem sietett, mint a macska, élvezte, hogy játszhat áldozatával.

- Ne sírj! Nincs miért sírnod. - Megcsókolta Akemi fülét, s folytatta. - Biztos voltál már férfival. Ilyen idősen nem lehetsz ártatlan.

Szeidzsúró. Akemi visszaemlékezett, milyen fullasztón és nyomorultul érezte magát, hogy elhomályosult szeme előtt a sódzsi képe.

-Várj! -mondta.

- Várjak? Rendben, várhatok. - Jaszoma szenvedélynek hitte a lány lázas testének melegét.- De ne próbálj meg elfutni, vagy megbánod.

Akemi egy rántással kiszabadította vállait, és lerázta a férfi kezét. Az arcába nézve lassan felemelkedett. - Mit akarsz tenni velem?

- Tudod jól, mit akarok.

- Azt hiszed, úgy bánhatsz a nőekkel, mintha bolondok volnának, nem? Mind ilyenek vagytok, férfiak. Hát nő vagyok, de van bennem szellem. - Vér szivárgott ajkából, ahol egy éles levél megvágta. Aj' kába harapva újra kicsordultak könnyei.

- Különös dolgokat mondsz. Mi lehetnél más, mint örült?

- Azt mondom, amit csak akarok - sikította Akemi. Teljes erejéből eltolta magától a férfit, aztán botorkálva megindult a mezőn.

-Gyilkos! Segítség! Gyilkos!

Jaszoma utána vetette magát. Akemi még tíz lépést sem tett, a férfi máris utolérte, és ismét leteppe. Akemi fehér lába kibukott a kimonó alól, haja arcába hullott, arca a földhöz szorult. Kimonója félig kinyílt, fehér keble libabőrös lett a téli hidegben.

De pont, amikor Jaszoma rá akarta vetni magát, valami kemény csattant a füle mellett. Vér öntötte el a fejét, felsikoltott fájdalmában. Megfordult, de a kemény tárgy újra lecsapott, és bezúzta a koponyáját. Ez alkalommal Jaszoma már alig érezhetett fájdalmat, mert azonnal elvesztette eszméletét, feje üresen rázkódott, mint egy papírtigris. Tátott szájjal feküdt, támadója, egy kolduló szerzetes, kezében saku-hacsijával, amellyel elbánt vele, fölötte állt.

- A vadállat - mondta a szerzetes. - De könnyebb volt elintézniem, mint reméltem.

Egy ideig nézte Jászomat, elmélkedett, nem volna-e kegyesebb tett azonnal megölni. Jó esély volt rá, hogy ha visszanyeri öntudatát, sem lesz többé egészséges.

Akemi tompán meredt megmentőjére: a saku-hacsitól eltekintve meg nem mondta volna róla, hogy szerzetes. Koszos ruhái és az oldalán lógó kard alapján elszegényedett szamuráj, vagy akár koldus is lehetett volna.

- Most már minden rendben. Ne aggódj! - nyugtatta a férfi.

Akemi kábulatából felriadva megköszönte a segítséget, és megigazította haját és kimonóját. De még mindig rémület csillogott a szemében, úgy leste az őket körülvevő sötétet.

- Hol élsz? - kérdezte a szerzetes.

- O... hol élek? Úgy érted, hol a házam? - Akemi kezébe temette arcát. Zokogva próbált válaszolni, de rájött, hogy képtelen őszinte lenni. Egy része annak amit mondott, igaz volt. Hogy anyja más, mint ő, hogy pénzért el akarta adni a testét, hogy Szumijosi-ból menekült ide, de a többit akkor találta ki.

- Inkább meghalok, mint hogy hazamenjek - nyöszörögte. - Nem viselem el többet anyámat. Annyira szégyellem magam miatta. Még egészen kislány voltam, amikor ki kellett mennem a csatatérre és lopni a halott katonák holttestéről.

Olyan gyűlöletet érzett anyja iránt, hogy egész teste beleremegett.

Aoki Tanzaemon egy mélyedés mentén vezette, ahol a szél kevésbé élesen fújt. Amikor egy kicsiny, elhagyott templomhoz értek, foghíjasán elvigyorodott. - Én itt élek. Nem sok, de nekem megfelel.

Akemi bár tudta, hogy egy kicsit durván hangzik, nem tudta visszatartani a kérdést. - Valóban itt élsz?

Tanzaemon kinyitotta a rácsos ajtót, és intett, hogy lépjen be. Akemi habozott.

- Melegebb van odabenn, mint gondolnád - mondta a férfi. - A padlót csak vékony gyékénnyel tudtam borítani, de az is jobb, mint a semmi. Vagy attól félsz, hogy úgy viselkedhetek, mint az a vadállat?

Akemi csendben rázta a fejét. Tanzaemon nem rémisztette meg. Biztos volt benne, hogy jó ember, és

jailönben is, elmúlt már ötven is. A kis templom koszos volt, és Tanzaemon testéből, ruháiból bűz áradt ^ez tartotta vissza. De nem volt hová mennie, és mit lehet tudni, mi történik, ha Jaszoma, vagy valami hasonló alak megtalálja. A homloka égett a láztól.

- Nem leszek terhedre? - kérdezte, miközben felment a lépcsőn.

- Egyáltalán nem. Itt akár hónapokig is ellehetsz.

Az épület koromsötét volt, mint ahol patkányok tanyáznak.

- Várj egy pillanatot - szólt rá Tanzaemon.

A lány kovához érő fém hangját hallotta, és a kis lámpa, amelyet Tanzaemon valahol az utcán találhatott, halványan világítani kezdett. Akemi körülnézett: ez a különös férfi a háztartáshoz alapvetően szükséges dolgokat azért összegyűjtötte. Egy-két edény, néhány csupor, egy favánkos, gyékénymatracok. A férfi hajdinakását készült főzni, ezért matatni kezdett a törött cseréptűzhely körül. Először faszenet tett bele, aztán száraz faágdarabokat, majd szikrát csiholva tüzet gyújtott.

Kedves öregember - gondolta Akemi. Most, hogy kezdett megnyugodni, a hely már nem is tűnt olyan koszosnak.

- Na tessék - mondta Tanzaemon. Ügy tűnik, lázad van, és azt mondtad, fáradt vagy. Nyilván megfáztál. Feküdj le, amíg nincs kész az étel. Egy gyékényre mutatott.

Akemi papírt terített a fapárnára, elnézést mormogott, amiért pihen, míg a férfi dolgozik, s lefeküdt. Takarónak ott voltak egy szűnyogháló viharvert ma-

radványai. Magára akarta húzni, amikor egy villogd szemű állat ugrott elő alóla, s vetette át magát a lány feje fölé. Akemi felsikoltott, és a gyékénybe temette arcát.

Tanzaemon még jobban megdöbbsent. Elejtette a zsákot, amelyből lisztet öntött a vízbe, fele a térdére ömlött. - Mi volt ez? - kiáltotta.

Akemi még mindig nem nézett föl. - Nem tudom. Nagyobbnak látszott, mint egy patkány.

- Talán egy mókus. Néha bejönnek, amikor étel szagot éreznek. De sehol nem látom.

Akemi valamelyest följebb emelte fejét. - Ott van.

-Hol?

Tanzaemon kiegyenesedett és megfordult. A belső szentély korlátján, amelyről Buddha képe régen eltűnt, egy kis majom kuporgott, rémülten összehúzva magát Tanzaemon szúrós tekintetétől.

Tanzaemon zavartnak látszott, s a majom úgy döntött, nincs mitől tartania. Néhányszor fel-le mászott a kopott cinóbervörös korláton, majd ismét leült, és felfelé fordítva arcát, mely olyan volt, mint egy hosszú szőrű barack, pislogni kezdett.

- Mit gondolsz, honnan jöhetett? - A majom felé indult, de az megérezve közeledtét, beugrott a szentélybe és eltűnt.

- Ravasz kis ördög - mondta Tanzaemon. - Ha adunk neki némi enivalót, talán nem rosszalkodik. Hadd maradjon. - Lesöpörte a lisztet a térdéről, s ismét leült a tűzhelyhez. - Nincs mitől félned, Akemi-Pihenjél!

- Gondolod, hogy nyugton marad?
- Igen. Nem vad. Biztosan van gazdája. Nincs miért aggódnod. Elég melegen vagy?
- Igen.
- Akkor aludj. Az a legjobb a meghülésre.

Tett még némi lisztet a vízbe, és evőpálcikával kevergette a kását. A tűz már vígan égett, és míg a kása melegedett, a férfi mogyoróhagymát kezdett aprítani. A vágódeszka egy öreg asztalon volt, a kés egy kicsi, rozsdás tőr. Tanzaemon mosdatlan kezével egy faedénybe tette a hagymákat, majd letörölte a vágódeszkát, s onnantól tálcának használta.

A fortyogó edény gőze lassan átmelegítette a szobát. Az egykori szamuráj, karjával átölelve ösztövért térdét, ült, s éhes szemmél nézte az ételt. Boldognak és lelkesnek látszott, mintha az edény az emberiség végső boldogságát tartalmazná.

Mint minden éjjel, felhangzott a Kijomizudera harangja. A téli mértékletesség, amely harminc napig tartott, véget ért, és közeledett az új év. Ilyenkor, amikor egy év lezárult, az emberek lelkén ülő teher nehezebb lett. A könyörgők késő éjszakáig szólaltatták a templom bejáratánál lévő kis gongot. Meghajoltak, és monotonul kántálva esedeztek Buddha segítségéért.

Tanzaemon lassan kevergette a kását, hogy le ne égjen, s közben elmélkedett. - Én megkaptam a büntetésemet, és vezekelek a bűneimért, de mi történhetett Dzsótaróval...? Az a gyerek semmiről nem tehet. Oh, Áldott Kannon, kérlek, büntesd a szülőket, de tekints le szánalommal a fiúra, aki...

Hirtelen sikoly vetett véget az imának. - Te vadállat!

- Akemi csukott szemmel, arcát a favánkoshoz szorítva aludt, és közben keserűen sírt. Addig lármozott, míg fel nem ébredt saját hangjára.

- Beszéltem álmomban? - kérdezte.

- Igen. Megrémisztettél. - Tanzaemon az ágy mellé lépett, és megtörölte Akemi homlokát egy nedves ronggyal. - Rettenetesen izzadsz. Nyilván a láztól.

- Mit... mit mondtam?

- O, sok mindent.

- Miféle dolgokat? - Akemi lázas arca még vörösebb lett a zavartól. Magára húzta a takarót.

Tanzaemon ahelyett, hogy egyenesen válaszolt volna, így szólt: - Akemi, van egy férfi, akit a legszívesebben elátkoznál, ugye?

- Ezt mondtam?

- Hm. Mi történt? Elhagyott?

- Nem.

- Ertem. - Tanzaemon levonta a maga következtetését.

Akemi félig felült. - Mondd meg, mit tegyek? - Megfogadta, hogy senkinek nem árulja el titkolt szégyenét, de annyi harag, szomorúság és veszteség gyülemllett fel benne, hogy nem bírta egyedül elviselni. Tanzaemon térdére borult, és nyöszörögve, zokogva kibukott belőle az egész történet.

- Meg akarok halni - nyöszörögte végül. - Hagyjál meghalni.

Tanzaemon lélegzete átforrósodott. Jó idő eltelt azóta, hogy ilyen közel volt egy nőhöz, illata égette orrát, szemét. A vágy, amelyről rég azt hitte, túl van

rajta, duzzadt benne, mintha friss vér ömlene belé, s
tes, amely mostanáig olyan volt, mint egy kopár fa,
új életre kelt.

- Hm - morogta. - Szóval efféle ember az a Josio-
ka Szeidzsúró. - Keserű harag fortyogott benne.
Nemcsak rosszallást érzett, hanem olyan
féltekenységet is, mintha a saját lányát gyalázták
volna meg. Akemi könnyek között fetrengett a
térdén, s Tanzaemont meghittség érzése töltötte el.
Arcán zavar jelent meg.

- Ugyan már, ne sírj! A szíved még ártatlan. Nem
olyan ez, mintha megengeded volna annak a
férfinak, hogy szeressen, és nem is viszonzodad
szerelmét. Egy nőnek a szíve fontos, nem a teste, és a
szüziesség önmagában a bensőn múlik. Még ha egy
nő nem is adja oda magát a férfinak, de érzéki vágyat
érez iránta, ameddig ez tart, szüziatlenné,
tisztátlanná válik.

Akemit nem vigasztalták meg az elvont szavak.
Forró könnycseppek itatták át a szerzetes kimonóját,
s a lány egyre csak azt ismételte, hogy meg akar
halni.

- Ugyan már, hagyd abba a sírást - mondta Tan-
zaemon ismét, és megveregette a lány hátát. Akemi
fehér nyakának remegése nem őszinte együttérzést
keltett benne. Egy másik férfi ellopta tőle ezt a lány
bőrt, amelyet olyan jó szagolni.

Aztán észrevette, hogy a majom a lábához
settenkedett, és eszik valamit. Minden teketória
nélkül levette Akemi fejét térdéről, s öklét rázva
átkozta az állatot. Kétség nem férhet hozzá, hogy az
étel fonto-sabb, mint egy nő szenvedése. Másnap
reggel Tanzaemon közölte, bemegy a városba
koldulóedényével. - Maradj itt, amíg nem jövök

- mondta. - Pénzre van szükségem, hogy gyógyszert vehessek neked, aztán kell egy kis rizs és olaj, hogy valamit ehessünk.

Kalapja nem az a fajta sásból font mély kalap volt amelyet a legtöbb vándorszerzetes viselt, hanem átlagos bambusz fejfedő. Sarkánál szakadt szalmapapucs a földet súrolta, ahogy elcsoszogott. Nemcsak bajusza, egész lénye kókadt volt. De bármennyire madárijesztőnek tűnt is, szokásává vált, hogy mindennap kimenjen, hacsak nem esik.

Nem aludt jól, és ma reggel különösen karikás volt a szeme. Akemi még sokáig sírdogált és panaszkodott, aztán megette kását, elöntötte az izzadtság, majd az éjszaka hátralévő részén mélyen aludt. Tan-zaemon viszont alig hunyta le szemét.

- Nagyjából egyidős Ocúval - gondolta. - De mennyire más a természetük! Ocú kecses, kifinomult, de van benne valami jeges. Akemi megindító akkor is, amikor nevet, sír vagy duzzog.

Akemi bája ifjúi értelmeket keltett Tanzaemon kiszáradt sejtjeiben, s ettől nagyon is tudatára ébredt éveinek. Az éjszaka folyamán aggódva nézett a lányra, ahányszor az mormogni kezdett álmában, s szívé' ben egy egészen másfajta figyelmeztető hang szólalt meg. „Milyen nyavalyás bolond vagyok! Hát még mindig nem tanultam meg/ Bár szerzetesi ruhát vise-lek és koldulók sakuhacsiján játszom, messze vagyok még, hogy elérjem P'u-hua tiszta és tökéletes megvilágosodását. Hát soha nem leszek olyan bölcs, hogy uralkodjak a testem felett?"

Hosszasan korholta magát, aztán kényszerítette, hogy behunyja a szemét és aludni próbáljon, de hiába.

Hajnalra eltökélte magát. - Elűzöm az ördögi gondolatokat.' Muszáj.' - De Akemi elbűvölő lány volt. És annyit szenvedett. Meg kell vigasztalnia. Meg kell mutatni, hogy nem minden férfi a kéj vágy rabja.

Azon gondolkodott, az orvosságon kívül milyen ajándékot vigyen neki, mikor este hazatér. Az egész napos kéregetés során lelkét végig a vágy erősíti majd, hogy valamivel boldogabbá teheti Akemit. Ennyi elég. Nem dédelget ennél nagyobb terveket.

Mire összeszedte magát és a szín visszatért arcába, számycsattogást hallott a feje fölül. Egy nagy sólyom árnyéka siklott el mellette, és egy kisebb madár szürke tolla libegett lefelé egy tölgy ágáról a Tanzaemon felett lévő kis kopár erdőben. A sólyom, karmai közt a madárral egyenesen felszállt, mutatva szárnyai alját.

- Siker - szólalt meg egy férfihang a közelben, és a solymász fütyentett madarának.

Tanzaemon kisvártatva két, vadászruhába öltözött alakot pillantott meg az Ennendzsi mögötti hegy lejtőjén. A sólyom egyikük bal kezének öklén ült. A férfi derekára egy háló volt erősítve a zsákmánynak, a két karddal ellentétes oldalon. Okos tekintetű vadászkutya futott mögöttük.

Kodzsiró megállt, és körülnézett. - Valahol erre történt tegnap este - mondta. - A majom összeveszett a kutyával, és az megharapta a farkát. Elbújt valahová, és nem jött elő. Lehet, hogy valamelyik fa tetején van.

Szeidszúró rosszkedvűen leült. - Miért lenne még itt? Van lába. Különben sem értem, miért hoztál egy majmot magaddal, amikor máskor sólyommal jársz vadászni.

Kodzsiró kényelmesen elhelyezkedett egy fa gyökerén. - Nem hoztam, de mit csináljak, ha velem jött? Es úgy megszoktam, hogy hiányzik, ha nincs velem.

- Mindig azt hittem, hogy csak nők meg semmittevők tartanak majmot és ölebet, de úgy látszik, tévedtem. Nehéz elképzelni egy magadfajta harcos diákot, hogy így szeret egy majmot.

Miután Szeidszúró a kemai gáton látta Kodzsirót akcióban, határozottan tisztelte vívótudását, de ízlését és viselkedését nagyon gyerekesnek találta. Miután néhány napig együtt élt vele, Szeidszúró meggyőződött, hogy az érettség a korról jön meg. Míg nehezebbre esett tisztelnie Kodzsirót, annál könnyedebben érezte magát a társaságában.

Kodzsiró nevetve válaszolt: - Csak **azért**, mert ilyen fiatal vagyok. Nyilván eljön majd a nap, amikor a nők fognak érdekelni, és megfeledkezek a majomról.

Kodzsiró könnyedén csevegett, de Szeidszúró láthatóan nem figyelt oda. Ideges pillantás villant a szemében, valamelyest a kezén lévő sólyomra emlékeztetett. Egyszer csak ingerülten megszólalt: - Mit esi' nál ott az a kolduló szerzetes? Amióta csak itt va* gyünk, ott áll és minket bámul. - Gyanakodva nézett Tanzaemonra, s Kodzsiró is megfordult, hogy szem' ügyre vegye.

Tanzaemon hátat fordított, és elcammogott.

Szeidzsúró hirtelen felállt. - Haza akarok menni, Kodzsiró. Akárhogy nézzük is, nincs itt a vadászat ideje. A hó huszonkilencedik napja van.

Kodzsiró nevetve, árnyalatnyi gúnnyal felelt.

- Vadászni jöttünk, nem? Mostanáig mindössze egy vadgalambot és néhány kismadarat fogtunk. Följebb mehetnénk a hegyre.

- Ne. Fejezzük inkább be. Nincs kedvem vadászni, és amikor így érzek, a sólyom nem jól repül. Menjünk vissza a házba, gyakoroljunk. Erre van szükségem, gyakorolnom kell - tette hozzá, szinte magának.

- Hát, ha vissza kell menned, veled tartok. - Tovább lépdelt Szeidzsúró mellett, de nem látszott boldognak. - Azt hiszem, nem is kellett volna javasolnom.

- Micsodát?

- Hogy vadácssunk tegnap és ma.

- Ne bánd. Tudom, hogy jót akartál. Csak hát itt az év vége, és gyorsan közeledik a nap, amikor megküzdök Muszasival.

- Ezért gondoltam, hogy jót tenne, ha vadásznánk. Ellazítasz, a megfelelő hangulatba kerülsz. Úgy látom, te az a fajta ember vagy, akinek magától nem megy az ilyesmi!

- Hümm. Minél többet hallok erről a Muszasiról, annál inkább úgy hiszem, nem szabad alábecsülnöm.

- Annál több okod van rá, hogy ne izgulj, ne essél pánikba. Fegyelmezned kéne szellemed.

- Nem esek pánikba. A Háború Művészetének első leckéje, hogy ne vegyük könnyen ellenségünket, és azt hiszem, a józan ész is azt mondja, hogy sokat

kell edzeni a küzdelem előtt. így ha veszítek, W. alább tudom, hogy mindent megtettem. Ha jobb mint én, hát...

Kodzsiró, bár méltányolta Szeidzsúró őszinteségét úgy érezte, szelleme gyenge, és így nehéz lesz megtartani a Josioka-iskola hírnevét. Sajnálta Szeidzsúrót amiért hiányzik belőle a személyiség, hogy apja nyomdokaiba lépve úgy vezesse ezt a nagy iskolát, ahogy kell. Véleménye szerint az öccse, Densicsiró erősebb jellem volt, de javíthatatlan playboy. És bár jobb vívó volt Szeidzsúrónál, nem ő képviselte a Josioka nevet.

Kodzsiró azt akarta, hogy Szeidzsúró feledkezzen meg a közeledő küzdelemről. Biztos volt abban, hogy ez a legjobb előkészület. Legszívesebben megkérdezte volna tőle, hogy képzeled, mit tud még megtanulni az összecsapásig, amit még nem tud, de visszatartotta magát. Hát, ha így áll, azt hiszem, nem sokat segíthetek neki, gondolta lemondóan.

A kutya elrohant, messziről hallották vad ugatását.

- Talált valamit. - Kodzsiró szeme felcsillant.
- Hagyjuk. Majd utolér minket.
- Meg kell néznem. Várj itt meg.

Kodzsiró a kutya után száguldott, és egy-két perc múlva megpillantotta az állatot, amint egy régi, romos templom verandáján nekivetette magát a rozoga rácsos ajtónak. Néhányszor megpróbálta, de mindig visszaesett, aztán kaparni kezdte az épület ko' pott, vörös oszlopait és falait.

Kodzsiró kíváncsi volt, mi izgatja ennyire a kutyát. Megkereste a másik ajtót. Bekukucskált a rácson. Mintha fekete, lakkozott vázába nézett volna bele.

I Az ^aJró nyikorgására a kutya a farkát csóválva mellette termett. Kodzsiró odébb rúgta, de nem sok haszna volt. Amikor belépett az épületbe, a kutya már mögötte szuszogott.

Fülhasogató női sikoly hallatszott, afféle, amely megrepeszti az üveget. A kutya vonyítani kezdett, és nagy voit a küzdelem, melyikük hangosabb, ő vagy a sikító nő. Kodzsiró már attól tartott, összedől a ház. Előrerohant, és megpillantotta a szúnyogháló alatt fekvő Akemit és mögötte a majmát, aki a kutya elől az ablakra ugrott.

Akemi a kutya és a majom között feküdt, pont útban, úgyhogy a kutya őt támadta meg. A lány oldalra fordult, és a kutya még hangosabban morgott.

Akemi most már fájdalmában sikoltott, nem rémületében. A kutya az alkarjába vájta fogait. Kodzsiró káromkodva kétszer is bordán rúgta az állatot. A kutya már az első rúgástól megdöglött, de fogaival még a második után is keményen szorította Akemi karját.

- Engedj el! Engedj el! - sikoltotta a lány a padlón fetrengve.

Kodzsiró mellé térdelt, és széthúzta a kutya állkapcsát. Olyan hang hallatszott, mint amikor összeragasztott fadarabkákat tépnek szét. A száj kinyílt, hát persze, hisz ha Kodzsiró még erősebben tépi, az egész fej kettészakadt volna. Kodzsiró a földre dobta a tetemet, és visszament Akemi mellé.

- Minden rendben van - csitítgatta, de Akemi al karja nem ezt igazolta. A fehér bőrön végigfolyó vér től a seb olybá tűnt, mint egy nagy, karmazsinszínű bazsarózsa.

Kodzsiró megborzongott a látványra. - Nincs iti egy kis szaké? Lemosnám a sebet szakéval... Kern gondolom nincs egy ilyen helyen. - Meleg vér csűrgött végig Akemi karján. - Tennem kell valamit mert a kutya fogáról a méreg megőrjíthet - mondta Kodzsiró. Furán viselkedett az utóbbi napokban.

Kodzsiró azon tanakodott, mit is tegyen ebben a sietségben, Akemi pedig összehúzta szemöldökét, hátrahajtotta bájos fehér nyakát és felkiáltott: - Megőrültem. Milyen csodálatos! Az akarok lenni. Örült! Dühöngő örült!

- Mi... micsoda? - dadogott Kodzsiró. Aztán nem vesztegette tovább az időt, Akemi alkarja fölé hajolt, és szívni kezdte a vért a sebből. Amikor szája tele lett, kiköpte, majd visszatapasztotta száját a fehér bőrre, és szívott, hogy ajka behorpadt.

Este Tanzaemon visszatért napi körútjáról. - Megjöttem, Akemi - kiáltott, ahogy belépett a templomba. Nagyon egyedül érezted magad, amíg elvoltam?

Az egyik sarokba tette az orvosságot az étel és az olaj mellé, amit hozott. - Várj egy pillanatot, mindjárt gyújtok világot.

Meggyújtotta a gyertyát, és látta, hogy senki sincs a szobában. - Akemi - szólongatta. Hová mehetett?

Egyoldalú szerelme hirtelen haraggá változott, amelynek helyét hamar a magányosság érzése foglalta el. Ismét emlékeztette a sors, hogy soha többé nem lesz fiatal, és számára nincs már tisztesség, nincs remény. Öregedő testére gondolt, és megrándult.

— Megmentettem, gondját viseltem és erre itt hagy^e&y^{szó} nélkül - morogta. Ilyen a világ! Ilyen ő is? Vagy még mindig rosszat feltételez rólam?

Az ágyon szövetcsíkot talált, feltehetően egy obi letépett végét. A rajta lévő vérfolt felkeltette Tanzaemon állati ösztöneit. Felrúgta a levegőbe a gyékényt és az orvosságot kihajította az ablakon.

Éhes volt, de hiányzott belőle az akaraterő, hogy főzni kezdjen. Felkapta sakuhacsiját, felsóhajtott és kiment a verandára. Jó egy óráig megállás nélkül játszott a hangszeren, megpróbálta kiirtani magából vágyait és csalódásait. De nyilvánvaló volt számára, hogy nem halt ki belőle a szenvedély, és nem is fog, amíg csak él. - Máris elvitte egy másik férfi - elmélkedett. - Miért is kellett ilyen erkölcsösnek és becsületesnek lennem? Mi szükség volt rá, hogy egyedül forgolódjak mellette egész éjszaka?

Egyik fele megbánta, hogy nem tett semmit, a másik elítélte kéjvágyát. Az érzelmeknek pontosan ez a harca, amely így kavarog szüntelen ereiben, szüli azt, amit Buddha csalódásnak nevez. Tanzaemon próbálta megtisztítani tisztátalan természetét, de minél jobban igyekezett, annál izaposabbá vált a sakuha-csi hangja.

A templom alatt alvó koldus kidugta fejét a veranda alól. - Mit ülsz itt és játszol a hangszereden? Valami jó történt veled? Ha sok pénzt kaptál, és vettél egy kis szakét, engem is megkínálhatnál. - Nyomorék volt, az ő szemében Tanzaemon úgy élt, mint egy király.

- Nem tudod, mi történt a lánnyal, akit tegnap este hoztam haza?

-Takaros nőszemély volt, mi? Lennék csak egészséges, nem engedtem volna elmenni. Reggel nem sokkal azután, hogy elmentél, jött egy hosszú üstökű fiatal szamuráj egy nagy karddal a hátán, és elvitte. A majmot is. Az egyik az egyik vállán volt, a másik a másikon.

- Szamuráj... üstök?

- Aha. És milyen jóképű fickó volt - jóval jobbképű, mint te vagy én.

A koldus olyan mulatságosnak találta azt, hogy egész teste rázkódott a nevetéstől.

16 A BEJELENTÉS

Szeidsúró rosszkedvűen érkezett vissza az iskolába. Az egyik tanítvány kezébe nyomta a sólymot, és utasította, hogy vigye vissza a madarat a ketrecébe.

- Kodzsiró nincs veled? - kérdezte a tanítvány.

- Nem, de biztos hamarosan itt lesz. Szeidsúró átöltözött, és leült abban a szobában,

ahol a vendégeket fogadták. Az udvar túloldalán a nagy dodzsó zárva volt a huszonötödikéi utolsó edzés óta. Egész évben jöttek-mentek a tanítványok, vagy ezren is, de most a dodzsó az új év első edzéséig zárva tart. Most, hogy nem csattogtak a fakardok, a ház ridegnek és elhagyatottnak tűnt.

Szeidsúró nagyon szeretett volna Kodzsiróval gyakorolni. Újra és újra megkérdezte a tanítványt, visz-szatért-e már. De Kodzsiró nem jött meg sem aznap, sem másnap.

Mások viszont annál inkább. Az év utolsó napja volt a számlák behajtásának ideje. Amelyik kereskedő nem kapja meg most a pénzét, várhat a következő nyárig, a Bon ünnepig, így aztán délre az előszoba tele volt behajtókkal. Ezek az emberek általában igen alázatosan viselkedtek a szamurájok jelenlétében, de mostanra elfogyott a türelmük, és nem is leplezték érzelmeiket.

- Nem tudod a tartozás legalább egy részét megfizetni?

- Hónapok óta azt mondd, hogy a felelős nincs itt, vagy a mester elutazott. Gondolod, hogy örökké elutasíthatok így minket?

- Hányszor kell még visszajönnünk?

- Az öreg mester jó vevő volt. Egy szót sem szólnék, ha csak a múlt félévről volna szó, de az első félét sem fizettétek ki. Sőt, még tavalyról is vannak kifizetetlen számláim.

Néhányan türelmetlenül csapdosták főkönyveiket és a tanítvány orra elé dugták. Ácsok, kőművesek, a rizses, a szakéárus, a mindennapi javak különféle szállítói. Rangsorban köztük legmagasabban a különböző teaházak tulajdonosai álltak, ahol Szeidsúró hitelbe evett, ivott. És ezek még kis halak voltak az uzsorásokhoz képest, akiktől Densicsiró a bátyja háta mögött pénzt kölcsönzött.

Féltucat közülük leült, és nem volt hajlandó távozni.

- Szeidsúró mesterrel akarunk beszélni személyesen. Csak az időt vesztegetjük a tanítványokkal.

Szeidsúró nem jött elő. - Mondjátok azt, hogy nem vagyok itt - tanácsolta. Densicsiró természetesen a ház közelébe sem jött egy ilyen napon. A legfeltűnőbb azonban annak az embernek a hiánya volt, aki az iskola könyvelését vezette, pénzügyeit irányította. Gion Tódzsié. Néhány nappal ezelőtt Okóval és az útja során összeszedett összes pénzzel eltűnt.

Végül hat vagy hét szamuráj parádézott be, élükön Ueda Rjóheijel, aki ilyen megalázó körülmények

között is dagadt a büszkeségtől, hogy a Josioka- ház Tíz Első Vívójának egyike. Fenyegető pillantással kérdezte: - Mi folyik itt?

A tanítvány fölöslegesnek tartotta a magyarázatot, de azért röviden vázolta a helyzetet.

- Ez minden? - vetette oda Rjóhei gúnyosan. - Mindössze néhány pénzéhes kereskedő? Mit izgulnak, ha egyszer a számlák úgy is ki lesznek fizetve? Mondd meg azoknak, akik nem hajlandók várni a pénzükre, jöjjenek át a gyakorló csarnokba. Majd a magam nyelvén beszélek velük.

A pénzbehajtók mogorvák lettek a fenyegetéstől. Josioka Kempó igen becsületes volt pénzügyekben. Ezért, no meg azért, mert az Asikago sógunok kiképzője volt, eddig meghajoltak a Josioka-háztartás előtt. Megalázkodtak, hiteleztek bármit, jöttek, amikor rendelték őket, elmentek, ha küldték, igent mondtak mindenre. De volt egy határ, amelyen túl nem engedhetnek ezeknek a hiú katonáknak. Mihelyt hagyják, hogy egy ilyen fenyegetés elijessze őket, a kereskedők osztálya bezárhatja a boltot. És mit tennének nélkülük a samurájok? Csak nem képzelik egy pillanatig is, hogy maguk tudnák irányítani a dolgokat?

Morgolódtak, Rjóhei pedig egyértelműen kimutatta, hogy semmibe veszi őket. - Elég volt! Tűnjetek innen! Semmi haszna, hogy itt lődörögjete.

A kereskedők elhallgattak, de nem mozdultak.

- Dobjátok ki őket - kiáltotta Rjóhei.
- Uram, ez felháborító!
- Mi olyan felháborító benne? - kérdezte Rjóhei.
- Teljesen felelőtlen.

- Ki mondja ezt?
- Ha egyszer az, hogy kidob minket.
- Akkor miért nem mentek szépen magatoktól?

Nem érünk rá.

- Ha nem az év utolsó napja volna, nem könyörögnénk. De nekünk is kell a pénz, hogy rendezhessük a saját adósságainkat, mielőtt a nap véget ér.

- Ez a ti bajotok. Sajnálom. Kifelé!
- Nem bánhat így velünk.
- Elegem van a panaszokból. - Rjóhei ismét

dühösen csattant.

- Senki nem panaszkodna, ha fizetnének.
- Gyere ide - parancsolta Rjóhei.
- K...ki?
- Bárki, aki elégedetlen.

- Ez örület.

- Ki mondta ezt?

- Nem önre értettem, uram. Erről a... helyzetről beszéltem.

- Fogd be a szád. - Rjóhei a hajánál fogva megragadta a férfit, és kihajította az oldalajtón.

- Akar még valaki panaszkodni? - mordult Rjóhei.

- Nem engedem, hogy ilyen semmirekellők jelentéktelen összegeket követeljenek a házban. Még ha az Ifjú Mester fizetni is akarna, én nem hagyom.

Rjóhei öklének láttán a számlagyűjtők egymáson tülekedtek az ajtó felé. De mihelyt kinn voltak, még jobban pocskondiázták a Josioka-házat.

- Hogy fogok nevetni, tapsolni örömben, ami kor látom az „Eladó” táblát a házon. Már nem tart soká.

- Azt mondják, nem lesz.

- Ugyan, miért ne?

Rjóhei remekül mulatott, rázkódott a nevetéstől. A többi tanítvánnyal együtt bement a szobába, ahol Szeidsúró magányosan, szótlánul hajolt a tűzhely fölé.

- Olyan csöndben van, Ifjú Mester. Valami baj van? - kérdezte Rjóhei.

- Ugyan, dehogy. - Szeidsúrót valamelyest felvidította legmegbízhatóbb követőinek látványa. - Közeleg már a nap, ugye?

- Igen - helyeselt Rjóhei. - Ezért is jöttünk. Nem kéne megállapodni a helyben és időben, s tudatni Muszasival?

- Hát... igen, azt hiszem. - Szeidsúró elgondolkodott. - A hely... Hol is lenne jó? Mit szóltok a rendaidzsii mezőhöz a várostól északra?

- Jól hangzik. És az időpont?

- Azelőtt legyen, hogy leveszik az újévi díszeket, vagy utána?

- Minél hamarabb, annál jobb. Nehogy ez a gyáva valami kibúvót találjon.

- Mit szóltok a nyolcadikához?

- Nyolcadika nem Kempó mester halálának évfordulója?

- Valóban. Ebben az esetben legyen kilencedike. Reggel hét órakor. Ez megfelel, nem?

- Rendben. Este kirakjuk a hídra a táblát.

- Helyes.

- Készen áll, Mester?

- Mindvégig készen álltam - válaszolta Szeidsúró, aki helyzetéből adódóan nem is felelhetett volna

mást. Nem is vette igazán komolyan a lehetőséget hogy kikap Muszasitól. Gyerekkora óta tanult apjától kardforgatást, és soha egyetlen küzdelmet nem veszített el az iskolában, még a legöregebb, legjobban kiképzett tanítványoktól sem kapott ki egyszer sem. Hogyan képzelhette volna, hogy ez a fiatal, tapasztalatlan falusi bugris legyőzze.

Mégsem volt teljes az önbizalma. Némi bizonytalanságot érzett, és jellemző módon nem magát okolta, amiért nem igazán követi a Szamuráj Útját, hanem személyes problémái rovására írta. A legnagyobb ezek közül talán Akemi volt. Szeidsúró a szumijosii incidens óta kényelmetlenül érezte magát, és amikor Gion Tódzsi megszökött, tudomásul kellett vennie, hogy a Josioka-házat megtámadó pénzügyi rák kritikus állapotba jutott.

Rjóhei és társai visszatértek a Muszasinak szóló, frissen vágott deszkára írt üzenettel.

A nedves, csillogó írásjelek így szóltak:

Válasz: Válaszul kérésedre, megnevezem az időt és helyet, ahol megvívhatunk. Hely: a rendaidzsii mező. Idő: reggel hét órakor, az első hónap kilencedik napján. Szent esküvel fogadom, hogy ott leszek.

Ha valamely okból nem teljesíted ígéreted, úgy tekintem, joggal gilnyollak ki a nyilvánosság előtt.

Büntessenek az istenek, ha megszegem ezt az egyezséget. Szeidsúró, Josioka Kempó II, Kiotóban. Az év (1605) utolsó napján. Mijamoto Muszasinak, a mi-maszakai róninnak.

- Rendben van - mondta Szeidsúró, miután elől' vasta. Megkönnyebbült, talán mert amióta hazatért, első ízben érezte, hogy a kocka el van vetve.

Napnyugtakor Rjóhei hóna alá kapta a táblát, és néhány ember társaságában büszkén elindult, hogy kirakja a Godzsó sugárút Nagy Hídjának

A felirat címzettje a Josida-hegy lábánál bolyongott egy olyan környéken, ahol többnyire szegény, de jó családból származó samurájok laktak. Konzervatív beállítottságú emberek, akik átlagos életet éltek, és eszükbe nem jutott volna olyat tenni, amivel felhívják magukra a figyelmet.

Muszasi kapuról kapura járva a névtáblákat vizsgálgatta. Végül megállt az utca közepén, láthatóan beleunt a dologba. A nagynénjét kereste, anyja nővérét, aki Ogin mellett egyetlen élő rokona volt.

Nagynénje férje samuráj volt, a Konoe-házat szolgálta szerény fizetésért. Muszasi úgy képzelte, a Josida-hegy közelében könnyen megtalálja házukat, de hamar rájött, nem könnyű egyik házat megkülönböztetni a másiktól. A legtöbb kicsi volt, fák vették körül, kapujuk zárva. Jó néhányon névtáblát sem talált.

Bizonytalannak érezte magát, nem volt kedve érdeklődni. - Nyilván elköltöztek - gondolta. - Kár is keresnem.

Visszafordult a városközpont felé, ahol a köd visszaverte az évvégi piac fényeit. Bár újév volt, a belvárosi negyed utcái lüktettek az élettől.

Egy nő után fordult, aki az ellenkező irányba ment. Hét vagy nyolc éve nem látta nénikéjét, de meg-

küldött volna rá, hogy ő az. Ilyesmiképpen képzelte el az anyját is. Egy rövid ideig követte, aztán megszólította.

Az asszony gyanakodva nézett rá, szemében meglepetés csillant. Arcán nyomot hagytak a kis jövedelemből szürkén eltöltött évek. - Muszasi vagy, Mu-niszai fia? - kérdezte végül.

A férfi nem értette, miért Muszasinak nevezte és nem Takezónak, még inkább zavarta, hogy úgy tűnik, nem látják szívesen. - Igen - felelte. - Takezó vagyok, a Simmen házból.

Nagynénje alaposan végigmérte a szokásos „nahát, hogy megnőttél, mennyire megváltoztál” nélkül.

- Miért jöttél ide? - kérdezte hűvösen és meglehetősen rosszálló hangon.

- Nem volt semmi különösebb okom. Csak Kiotóban jártam, és gondoltam, meglátogatlak.

Nagynénje haját és szemét nézve anyjára gondolt. Ha még élne, biztosan nagyjából olyan magas volna, mint ez a nő, és hasonló hangon beszélne.

- Azért jöttél, hogy láss? - kérdezte nagynénje hitetlenkedve.

- Igen. Elnézést, hogy olyan hirtelen.

Az asszony elbocsájtó mozdulattal legyintett.

- Hát akkor láttál, nincs értelme tovább jönnöd. Kérlek, távozz.

Muszasit zavarba hozta ez a jeges fogadtatás.

- Miért mondod ezt, mihelyt meglátsz? Ha akarod, elmegyek, de nem tudom, miért. Valami olyat tettem, amit helytelenítesz? Ha igen, mondd meg, mi az.

Nagynénje nem hagyta sarokba szorítani magát.

- Hát, ha már itt vagy, gyere be, és köszönj a nagy bátyádnak. De tudod, miféle ember, ne légy csalódott, bármit is mond. A nagynénéd vagyok, és ha már eljöttél hozzánk, nem akarom, hogy rossz érzésekkel távozz.

Muszasi némi vigaszt merített ebből. Elkísérte a házhoz és az előszobában várt, amíg nagynénje a férjével közölte a hírt. A sódzsin keresztül hallotta nagybátyja, Macuo Kaname asztmás morgását.

- Micsoda? - kérdezte Kaname haragosan. - Munisai fia itt van...? Félttem, hogy előbb-utóbb felbukkan. Úgy érted, itt, a házban? Beengeded anélkül, hogy megkérdeztél volna?

Ami sok, az sok. De mikor Muszasi el akart köszönni a nagynénjétől, a tolóajtót elhúzták. - Szóval itt vagy - mondta Kaname. Nem is harag látszott az arcán, inkább mélységes lenézés, és ez az a pillantás, amelyet a városiak a mosdatlan vidéki rokonoknak tartogatnak. Mintha csak egy tehén csörtetett volna be, és mászkálná össze a tatamit.

- Miért jöttél ide? - kérdezte.

- A városban jártam. Gondoltam, érdeklődöm az egészségetek iránt.

- Nem igaz.

- Tessék?

- Kedvedre hazudhatsz, de jól tudom, mit tettél. Rengeteg bajt kevertél Mimaszakában, az emberek meggyűlöltek, szégyent hoztál a család nevére, aztán elszöktél. Nem ez az igazság?

Muszasi meghökkent.

- Hogy lehetsz olyan szégyentelen, hogy beállítasz a rokonaidhoz?

- Sajnálom, amit tettem - mondta Muszasi. - De komolyan eltökéltem, hogy megváltozom, hogy <5_{se}.
im és a falu büszkék legyenek rám.

- Feltételezem, nem mehetsz haza. Hát, megeszed, amit főztél. Muniszai sírhat a sírjában.

- Túl soká maradtam. Mennem kell.

- Szó sincs róla - szólt rá Kaname mérgesen. - Itt maradsz! Ha ezen a környéken kószálsz, hamar bajba keveredsz. Egy fél évvel ezelőtt felbukkant itt az a házsártos vénasszony a Hon'iden családból. Az utóbbi időben többször is járt itt. Állandóan arról faggat, voltál-e már itt, és megpróbálja megtudni tőlünk, merre jársz. Üldöz téged és bosszút akar.

- Ja, Oszugi. Csak nem jött ide?

- De igen. Mindent elmondott. Ha nem rokonom volnál, megkötnélek és átadnálak neki, de tekintve a körülményeket... egyelőre maradj itt. Az lesz a legjobb, ha az éjszaka közepén távozol, így nem keversz bajba engem meg a nagynénédet.

Megalázó volt, hogy nagybátyja és nagynénje az utolsó szóig elhitték Oszugi rágalmaikat. Muszasi szörnyen magányosnak érezte magát. Csöndben, a padlóra meredve ült. Végül nagynénje megszánta, átküldte egy másik szobába, hogy aludjon.

Muszasi letelepedett, és meglazította kardhüvelyeit. Ismét rátört az érzés, hogy a világon senkire sem számíthat, csak saját magára.

Aztán arra gondolt, hogy nagybátyjáiéknál talán éppen azért ilyen szigorúak és őszinték vele, mert roko-

„k. Az előbb olyan dühös volt, hogy csaknem kirozott az ajtón, hogy otthagyja őket, most jobb indulattal nézte a dolgot, emlékeztette magát, tartozik nekik annyival, hogy minden oldalról belegondol a dologba.

Túl naiv volt ahhoz, hogy pontosan felmérje a körülötte lévő embereket. Ha már gazdag és híres lett volna, s rokonai így viselkednek, helyes lett volna az okoskodás. De koszos, ócska kimonóban jelent meg a hidegben, ráadásul Újévkor. Tekintve a körülményeket, nem volt meglepő a családi szeretet hiánya.

Éhesen feküdt le, jámborul feltételezve, hogy étellel kínálják majd. Erezte a fővő étel szagát, a konyhából behallatszott az edények és a serpenyők zörgése, de szobájának, ahol a kokszosárban a tűz alig volt nagyobb egy szentjánosbogárnál, közelébe sem jöttek. Végül úgy döntött, az éhség és a hideg másodlagos, a legfontosabb most, hogy aludjon. El is aludt.

Négy órával később ébredt, amikor a templomok harangjai az óévet búcsúztatták. Az alvás jót tett neki. Felpattant, fáradtságát mintha elmosták volna. Agya tiszta, világos volt.

Szerte a városban zúgtak a hatalmas harangok, tudtul adva, hogy vége a sötétségnek, kezdődik a fény. Száznolc kondulás az élet száznolc illúziója miatt, mindegyik felhívás, hogy az emberek elmélkedjenek dolgaikon.

Vajon hányan vannak, akik most este azt mondhatják: „Igazam volt, azt tettem, amit kellett. Nem bánok semmit”. Ő minden egyes visszhangzó kondulásra megremegett a búbánattól. Mást sem tudott fel-

idézni, csak azoknak a dolgoknak az emlékeit, amelyeket rosszul csinált az elmúlt évben. Es nemcsak az elmúlt évben, hanem azelőtt és még korábban is, ameddig csak vissza tudott emlékezni. Egyetlen év sem volt amelyet ne bánt volna, sőt egyetlen nap sem igen.

Annak a kevésnek alapján, amit a világból ismert úgy vélte, az emberek bármit tesznek is, hamar megbánják. Azzal a szándékkal házasodnak, hogy a feleségükkel éljék le életüket, de később gyakran megbánják. Az asszonyok ritkán adnak hangot panaszaiknak, a férfiak annál inkább. Hányszor hallott férfiakat olyan megvetően beszélni feleségükről, mint valami öreg, eldobott papucsról.

Muszasinak nem voltak ilyen problémái, de csalódott, és természetétől nem volt idegen a bűnbánat. Jelen pillanatban nagyon sajnálta, hogy eljött a nagy-nénjéhez. - Lám, még most is - panaszkodott. - Nem szabadultam meg a függőségtől. Hiába mondom mindig, hogy a saját lábamra kell állnom és ellátnom magam, erre tessék, egyszer csak másokra támaszkodom. Hülyeség. Értelmetlen.

- Tudom, mit kéne tennem - gondolta. - Le kéne írnom a következtetéseimet.

Kinyitotta sugyósaszákját, és elővette jegyzetfüzetét, amely negyedbe hajtott és összetekert papírcsíkokkal összekötött papírdarabokból állt. Arra használta, hogy vándorlásai közben lejegyezze gondolatait, zen kifejezéseket, földrajzi feljegyzéseket, és saját magának szóló dorgálásokat, s néha nyers vázlatokat is rajzolt arról, amit látott. Kinyitotta jegyzetfüzetét, elővette ecsetjét, és nézte a fehér papírlapot-

I Semmit nem fogok megbánni - írta.

Bár gyakran leírta következtetéseit, rájött, pusztán annak, hogy leírja őket, nem sok haszna van. Minden reggel, minden este ismételtetnie kell őket, akár egy szent szöveget. Emiatt megpróbált olyan szavakat választani, amelyeket könnyű megjegyezni és elmondani.

Nézte egy ideig, amit írt, aztán kijavította: „Nem fogom megbánni a tetteimet.”

Halkan mondogatta a mondatot, de még mindig nem találta megfelelőnek. Ismét megváltoztatta: „Nem teszek olyat, amit megbánnék.”

Ezzel már megelégedett, lerakta az ecsetet. Bár mindhárom mondatot ugyanazzal a szándékkal írta, az első kettőből azt a következtetést is le lehetett vonni, hogy akár jót tesz, akár rosszat, nem fogja megbánni, ezzel szemben a harmadik hangsúlyozta elhatározását, hogy úgy cselekedjen, amivel szükségtelenné teszi az önvádat.

Ismételtette az elhatározását. Rájött, olyan ideál ez, amelyet soha nem ér el, hacsak nem sikerül szívét, elméjét a lehető legjobban fegyelmezni. Ennek ellenére ezt az utat kell követnie, mindent meg kell tennie, hogy elérje az állapotot, amelyben bármit is tesz, nem kell megbánnia. - Egyszer elérem - fogadta meg, s esküje mélyen beleivódott szívébe.

A sódzsi széthúzódott mögötte, és nagynénje nézett be. Remegő hangon mondta: - Tudtam. Valami azt súgta, nem volna szabad megengednem, hogy itt maradj, és most megtörtént, amitől félttem. Oszugi állított be, és meglátta a papucsodat a bejáratnál.

Meg van győződve róla, hogy itt vagy, és követeli hogy vezessünk elő. Figyelj csak! Hallod? Ó, Muszasi, tegyél valamit!

- Oszugi? Itt? - Muszasi alig hitt a fülének. Pedig nem volt tévedés. A vénasszony rekedtes hangja je ges szélként süvített be a réseken, amint legmerevebb, leggőgösebb hangján támadt Kanamére.

Oszugi pont akkor érkezett, amikor az éjféli harangszó elhalt, és Muszasi nagynénje éppen friss vizet akart húzni az új évre. Megrémült a gondolattól, hogy az új évet tönkreteszi a vér tisztátlan látványa, nem is próbálta rejteni bosszankodását.

- Fuss, amilyen gyorsan csak tudsz - könyörgött.
- A nagybátyád visszatartja, erősködik, hogy nem jártál itt. Tűnj el, amíg nem késő. - Felkapta Muszasi kalapját és csomagját, és a hátsó ajtó felé vezette unokaöccsét, ahová kikészítette férje bőrharisnyáját és egy pár gyékénypapucsot.

Muszasi felpróbálta a szandált. - Ne haragudj, hogy zaklatlak, de nem adnál egy kis kását is - mondta jámborul. - Semmit nem ettem egész este.

- Nincs rá idő. De tessék, fogd ezeket! És vidd ma gaddal! - Öt rizssüteményt tett egy fehér papírra.

Muszasi örömmel nyúlt a sütemény után, a köszönet mozdulatával emelte homlokához. - Viszontlátásra!

Úton lefelé a jeges sikátoron, az örömteli új év első napján Muszasi szomorúan baktatott. Megolvadt to' lú téli madár száll így a fekete ég felé. Haja, körmei megfagytak. Csak saját fehér leheletét látta, amely gyorsan deresedett a szája körüli finom szőrzeten. -

Hideg van - mondta hangosan. - Még a Nyolc Fagyos Pokol sem lehet ilyen hideg. - Máskor fittyet hányt a hidegre, miért érezte ma reggel olyan keserűen?

Maga válaszolta meg kérdését. - Nemcsak a testem fázik. Belül is fázom. Nem uralkodók magamon, ez a baj. Mint egy kisgyerek, igénylem, hogy melegítsem testemet, és túl gyorsan elérezkenyülök. Sajnálom magam, mert egyedül vagyok, és irigylem azokat, akiknek szép, meleg házuk van. Szívemben alantas, közönséges vagyok. Miért nem mehetek, ahová akarok, kedvem szerint? Miért nem ragaszkodók eszményeimhez és büszkeségemhez?

Miközben a szabadság előnyeit ecsetelte magának, fájó lába átmelegedett és lehelete gőzölgött. - A vándor eszmények nélkül, ha nem érez hálát függetlenségéért, nem több közönséges koldusnál! A kü lönség a koldus és a nagy vándor szerzetes, a Szaigyó között a szívben rejlik.

Hirtelen feltűnt neki a fehér csillogás a lába alatt. Törékeny jégen járt. Anélkül, hogy észrevette volna, egész mostanáig a Kamo folyó megfagyott vizén jött. A jég és az ég egyaránt fekete volt, és keleten még nem jelent meg a hajnal. Megállt. Baj nélkül lejutott a sötétben a Josida-hegyről, de nem kockáztatott tovább.

A gát árnyékában gallyakat gyűjtött, fadarabokat, bármit, ami éghető, aztán nekiállt tüzet csiholni. Munkát és türelmet igényelt az első kis láng feltámasztása, de végül néhány száraz levél tüzet kapott. Egy ács gondosságával kezdte egymásra rakni az ága-

kat és gallyakat. Egy idő után a tűz gyorsan életre kelt, és ahogy feltámadt a szél, teremtője felé 10K. bánt, készen, hogy megégesse arcát.

Muszasi elővette a nagynénjétől kapott rizssüteményeket, és egyenként megpirította őket a lángokon. Szépen megbarnultak és megdagadtak, mint a buborék, gyerekkorának újévi ünnepeire emlékeztették. A sütemény önmagában ízetlen volt, sem sós sem édes. Miközben rágta, Muszasi az őt körülvevő valós világ ízére gondolt. - Megvan a saját újévi ün-népségem - gondolta boldogan. Egyszer csak szórakoztatónak tűnt a dolog. Arcát melegítették a lángok, és megtömte a száját. -Jó újévi ünnepség ez! Ha egy magamfajta vándornak jut őt jó rizslepeny, akkor az istenek nyilván megengedik, hogy így vagy úgy, de mindenki megünnepelje az újévet. Itt a Kamo folyó, hogy így az új évre és a Higasijama harminchat csúcsa a díszek fenyőfámon. Meg kell tisztítanom testem, és várnom a napkeltét.

A jeges folyó szélén kioldotta obiját, levette kimonóját és alsóneműjét, aztán belevetette magát a vízbe mint egy vízimadár, fröcskölve, alaposan lemosdott.

A parton állva erőteljesen dörzsölte magát, amikor a nap első sugarai keresztültörtek egy felhőn és melegen a hátára sütöttek. A tűz felé nézett, s látta, hogy valaki áll a gáton felette. Egy másik utazó, akit a végzet vezetett ide. Oszugi.

A vénasszony is észrevette őt, és felkiáltott. - Ott van! Ott az a bajkeverő! - Annyira előntötte az öröm és félelem, hogy csaknem ájultan gurult le. Szólni akart hozzá, de hangja elfulladt, remegő teS'

te nem engedelmeskedett. Hirtelen leült egy kis fenyő alá.

- Végre! - lelkesedett. - Végre megtaláltam. *Qon* bácsi szelleme vezetett ide. - A derekáról lógó zsákban magával hozta Gon bácsi csontjainak egy darabját és egy hajtincset.

Minden egyes nap beszélgetett a halottal. - Gon bácsi, még ha elmentél is, nem érzem magam egyedül - mondta neki. - Velem maradtál, amikor megfogadtam, hogy nem megyek vissza a faluba, amíg meg nem büntettem Muszasit és Ocút. Még mindig velem vagy. Meghaltál, de szellemed mindig mellettem lesz. Örökre együtt vagyunk. Nézz a fűvön keresztül, és figyelj! Nem engedem Muszasit büntetlenül.

Gon bácsi mindössze egy hete halt meg, de Oszugi úgy érezte, bízhat benne, amíg ő is hamuvá nem változik. Az elmúlt néhány nap, a rettenetes Kisimo-dzsin dühével folytatta a keresést, aki, mielőtt Buddha megtérítette volna, gyerekeket ölt, hogy a sajátját etesse. Állítólag ötszázat vagy ezret, ötezret.

Az első igazi nyom az utcán hallott pletyka volt, miszerint hamarosan összecsap Muszasi és Josioka Szeidzsúró. Az előző este ő is a báméskodók között volt, akik nézték, mint állítják fel a táblát a Godzsó sugárút Nagy Hídjának Hogy izgatta! Újra és újra elolvasta. Muszasinak teljesen elvette az eszét ambíciója - gondolta. - Bohócot csinálnak belőle. Josioka megöli. Jaj. Hogy nézhetek odahaza az emberek szemébe akkor? Megesküdtem, hogy magam ölöm meg. El kell kapnom, még mielőtt Josioka végez vele, s

visszavíve levágott fejét, hajánál fogva felmutatni a falubelieknek. - Az istenekhez, a bodhiszattvákhoz és őseihez fohászzkodott segítségért.

Bármennyire dühögött is, csalódottan kellett eljőnie a Macuo-házból. A Kamo folyó mentén gyalogolva először egy koldus tüzének hitte a tüzet. Semmi különösebb oka nem volt, hogy megálljon és várjon. Amikor megpillantotta a folyóból kiemelkedő izmos férfit, aki ügyet sem vetett a hidegre, tudta, csak Muszasi lehet az.

Mivel a férfin nem volt ruha, remek lehetőség lett volna, hogy meglepetésszerűen támadja meg és vágja le, de ezt még Oszugi öreg, kiszáradt szíve sem engedte.

Kezét Összetéve hálaimát mondott, mintha már kezében is lenne Muszasi feje. - Milyen boldog vagyok! Köszönöm nektek, istenek és bodhiszattvák, hogy Mu-szasit a szemem elé vezetted. Nem lehet véletlen. Meg nem ingó hitem jutalma, hogy megtaláltam eh lenségem. - Meghajolt, szentül hitte, hogy annyi ideje van, amennyit csak akar, hogy befejezze küldetését.

A vízparti sziklák szinte lebegni látszottak a tűz fényében. Muszasi fölvette kimonóját, szorosan meg" kötötte obiját, és felcsatolta két kardját. Aztán letérdelt, és csöndesen meghajolt az ég és föld istenei előtt.

Oszugi szíve a torkában dobogott. - Most -
suttogta.

Muszasi ebben a pillanatban pattant fel. Átugrott egy pocsolyát, és fürgén megindult a folyóparton. Oszugi, nehogy felriassza, a gáton sietett.

A város tetői és hidjai lassan kezdtek kibontakozni a reggeli párában, de odafönn még csillagok borították az eget, és a Higasijama lábánál levő terület még fekete volt, mint a tinta. Muszasi elérte a Szan-dzsó sugárút fahídját, aláment, majd a túloldalon felbukkant a gáton, hosszú, férfias léptekkel haladt. Oszugi már többször ott tartott, hogy szól neki, de mindig visszatartotta magát.

Muszasi tudta, hogy Oszugi mögötte van. De tudta azt is, hogy ha megfordul, a vénasszony nekiesik, s ő rákényszerül, hogy védekezzen, anélkül hogy közben bánтанá. - Rémisztő ellenség - gondolta. Ha még mindig a falusi Takezó volna, gondolkodás nélkül leütné és addig verné, míg vért nem köp, de persze, többé nem tehet ilyet.

Muszasinak jóval több oka volt gyűlölni a vénasszonyt, mint annak őt, de azt akarta, hogy Oszugi rájöjjön, szörnyű félreértés miatt haragszik rá. Biztos volt benne, hogy ha el tudja magyarázni neki a dolgokat, Oszugi nem fogja halálos ellenségének tekinteni. De mivel a vénasszony évek óta ápolja haragját, valószínűtlennek tűnt, hogy sikerüljön meggyőzni. Mindössze egy megoldás volt. Bármilyen makacs is a vénasszony, Matahacsinak nyilván hisz. Ha a saját fia pontosan elmondja neki, mi történt Szekigahara előtt és után, nem fogja őt a Hon'iden család ellenségének, ráadásul a fia menyasszonya megszőktetőjének tekinteni.

A híd felé közeledett. Ez a környék virágzott a tizenkettedik század végén, amikor a Taira család hatalma csúcsán volt. Még a tizenötödik század hábo-

rúi után is Kiotó egyik legnépesebb része volt. A napsugarak most kezdték elérni a házak előtti udvarokat és kerteket, ahol még jól látható volt az előző esti alapos söprés nyoma, de ilyen korán még minden ajtó zárva volt.

Oszugi jól látta Muszasi lábnyomait a porban. Még ezeket is megvetette.

Újabb száz méter, majd még ötven.

- Muszasi! - sikoltott fel a vénasszony. Ökölbe szorította kezét, fejét előre bökve rohanni kezdett felé. - Te ördögfajzat! - kiáltotta. - Hát süket vagy?

Muszasi nem nézett hátra.

Oszugi tovább futott. Bármily öreg volt is, halált megvető elszántsággal, bátor, férfias tempót adott lépteinek. Muszasi nem fordult meg, lázasan gondolkodott, mit is tegyen.

A visítózó vénasszony egyszerre csak előtte termett. - Megállj! - Hegyes válla, vékony, kiálló bordái remegtek. Zihálva állt, nyálat gyűjtött szájába.

Muszasi nem is leplezve beletörődését, a lehető legközönyösebben szólalt meg: - Nahát, csak nem a Hon'iden özvegy? Mit csinálsz te itt?

- Te pimasz kutya! Miért is ne lennék itt? Én kérdezhetném ezt tőled. A Szannen-hegyen hagytam, hogy megszökjél előlem, de ma levágom a fejed. - Izmos nyakával egy harci kakasra emlékeztetett, és éles hangja, amely szinte kiverte kiálló fogait szájából, rémisztőbb volt, mint egy csatakiáltás.

Muszasi gyerekkorától rettegett a vénasszonyoktól, azóta, hogy Oszugi rajtakapta, amint Matahacsi-val rosszkodott a kertben vagy a Hon'idenék kony-

hajában. Nyolc- vagy kilencéves lehetett, pont abban a korban, amikor ők ketten mindig rosszkodtak valamit. Még mindig tisztán emlékezett rá, hogy kiabált velük akkor Oszugi. Rémulten menekült, gyomra felkavarodott. Még mindig megborzongott az emléktől. Gyűlöletes, hirtelen haragú vén boszorkánynak tartotta Oszugit, és most már meg is vetette azért, ahogy elárulta azután, hogy visszatért a faluba Szekigaharából. Am az idő múlásával érzései is enyhültek.

Oszugi pont fordítva volt vele. Még mindig a gyerek Takezónak látta, az ellenszenves, rakoncátlan kis kölyöknek, amilyennek kisgyerek kora óta ismerte. A taknyos, pattanásos arcú rosszcsontnak, akinek keze-lába olyan hosszú volt, hogy szinte defor-málnak tűnt. Nem mintha nem lett volna tudatában az idő múlásának. Tudta, hogy megöregedett, Muszasi pedig felnőtt. De nem volt képes leküzdeni vágyát, hogy úgy bánjon vele, mint egy gonosz kölyökkel. Amikor arra gondolt, milyen szégyent hozott rá ez a fiú, bosszút kívánt. Nemcsak azért, mert elkötelezte magát a falu előtt.

- Nem kell ide beszéd! - rikoltotta. - Vagy add át a fejed, vagy készülj fel a pengémre! Rajta, Muszasi!
- Nyelvével végignyalta ujjait, bal kezébe köpött, és megragadta kardját.

Van egy közmondás a császári hintót megtámadó imádkozó sáskáról. Mintha csak azért találták volna ki, hogy jól le lehessen írni vele a hullasápadt Oszugit, ahogy pipaszár lábaival Muszasira támadt. Pont úgy nézett ki, mint a sáska, szeme, bőre, furcsa állása

is arra emlékeztetett. Muszasi készen állt, úgy nézte mintha egy játszadozó gyereket figyelne, széles vállával, mellkasával a zömök vashintóra emlékeztetett. Bármilyen groteszk is volt a helyzet, nem tudott nevetni rajta. Hirtelen elfogta a szájalom. - Ugyan már, Anyó, várjál - könyörgött. Könnyedén, de biztosan elkapta Oszugi könyökét.

- Mit... mit csinálsz? - kiabált Oszugi. Erőtlen karja remegett, fogai összekoccantak a meglepetéstől. - Gygy-gyáva - dadogta. - Azt hiszed, le tudsz beszélni? Negyvennel több újévet láttam, mint te, nem tudsz lóvá tenni. Fogadd a büntetésed! - Bőre olyan volt, mint a vörös agyag, hangja teli kétségbeeséssel.

Muszasi bólintott. - Megértem, hogy érzel. Megvan benned a Hon'iden család küzdőszellem. Látom, ugyanolyan vér folyik ereidben, mint az első Hon'idenekében, akik olyan derekasan szolgáltak Simmen Munecura alatt.

- Engedj el! Nem is figyelek oda a hízelgésedre. Az unokám lehetnél.

- Nyugodj meg! Nem való a te korodban ilyen eh hamarkodottnak lenni. El akarok mondani valamit.

- Utolsó kívánságaidat halálod előtt?

- Nem. El akarom magyarázni, mi történt.

- Nem érdekel a magyarázatod. - A vénasszony teljes magasságban kihúzta magát.

- Akkor el kell vennem a kardodat. Aztán amikor megjön Matahacsi, majd ő mindent elmagyaráz.

- Matahacsi?

- Igen. A múlt tavasszal üzentem neki.

- Csakugyan?

- Azt üzentem, itt várom újév reggelén.

- Hazudsz! - visította Oszugi, s hevesen rázta a fejét. - Szégyelld magad, Muszasi! Hát nem Muniszai fia vagy? Hát nem tanított meg rá, hogy ha eljön az idő, férfi módra halj meg? Nincs értelme játszadoznunk a szavakkal. Egész életem a kardom mögött van, és támogatnak az istenek s a bodhiszattvák. Nézz szembe velük, ha mersz! - Kitépte magát és felkiáltott: - Buddha, segíts! - Ezzel kirántotta kardját, két kézzel megragadta, és Muszasi melle felé döfött.

Muszasi kikerülte. - Nyugodj meg, Anyó. Kérlek!

Könnyedén megpaskolta Oszugi hátát, és a vénasszony sivítózza megperdült. Kannonhoz esedezve támadott ismét.

Muszasi félrehajolt, és elkapta a csuklóját. - Csak kifárasztod magad, ha így folytatod. Nézd, ott van már a híd. Gyere velem oda.

Oszugi felé fordult, a fogát csikorgatta. - Fúj! - Maradék erejét összeszedve köpött.

Muszasi elengedte, és kezével dörzsölve bal szemét, odébb lépett. Ügy égett a szeme, mintha szikra pattant volna bele. Megnézte a kezét. Nem volt véres, de a szemét nem tudta kinyitni. Látva, hogy nem figyel, Oszugi megújult erővel támadt, Kannonhoz fohászkozva, kétszer, háromszor is.

A harmadik csapásnál Muszasit annyira lefoglalta a szeme, hogy alig hajolt el felsőtestével. A kard keresztülvágta ruhaujját és megkarcolta az alkarját.

A ruhaujj egy darabja lehullott, Oszugi látta a vért a fehér bélésen. - Megsebeztem! - rikoltotta eksztázisban, vadul lóbálva kardját. Olyan büszke volt,

mintha egyetlen csapással kidöntött volna egy nagy fát, és a legkisebb mértékben sem tompította diadalérzését, hogy Muszasi alig védekezett. Tovább kiáltozta Kijomizudera Kannon nevét, segítségül hívva az istenséget.

Kiabálva rohangált Muszasi körül, támadta előlről, hátulról, a férfi pedig mindössze testét mozgatva kerülte el a csapásokat.

Zavarta a szeme, és ott volt az a karcolás is az alkarján. Bár látta a vágást, nem mozdult elég gyorsan, hogy elkerülje. Soha senki nem sebezte még meg. Mivel nem vette komolyan Oszugi támadását, fel sem merült benne a kérdés, ki fog győzni, ki fog veszíteni.

Ezzel szemben, azáltal, hogy nem vette komolyan ellenfelét, hagyta magát megsebezni. A Háború Művészete szerint bármilyen kicsiny legyen is a seb, tisztán legyőzték. A vénasszony hite és kardjának hegye mindenki számára leleplezte éretlenségét.

- Tévedtem - gondolta. Belátta, hogy tennie kell valamit, félreugrott a támadó kard elől, és Oszugi hátára csapott, hogy a vénasszony elterült, kardja ki repült kezéből.

Muszasi bal kézzel fölvette a kardot, a jobbal Oszugit emelte föl.

- Tegyé! - visítózott az kapálózva. - Hát nincsenek istenek? Sem bodhiszattvák? Egyszer már megsebeztem! Mit tegyek? Muszasi! Ne hozd rám ezt a szégyent. Vágd le a fejem! Ölj meg rögtön!

Muszasi eközben összeszorított szájjal ment, hóna alatt a kapálódzó nővel, aki rekedten tiltakozott.

- Ez a hadiszerecse. A végzet. Nem leszek gyáva, ha ez az istenek akarata. Matahacsiban, ha megtudja, hogy Gon bácsi meghalt és engem megöltek, fel támad majd a harag, és bosszút áll mindkettőnkért. Hasznára fog válni. Ölj meg, Muszasi! Azonnal! Mit csinálsz? Még meg is akarsz alázni? Hagyd abba! Azonnal vágd le a fejem!

Muszasi ügyet sem vetett rá, s a hídhöz érve azon tűnődött, mit kezdjen vele.

Aztán támadt egy ötlete. Lement a folyópartra, és valóban, talált egy csónakot a híd lábához kötve. Óvatosan beleeresztette Oszugit. - Légy türelmes egy ideig. Matahacsi nemsokára itt lesz.

- Mit csinálsz? - méltatlankodott az asszony. Egyszerre próbálta eltolni Muszasi kezét és a csónak sás alját. - Mit számít, hogy Matahacsi idejön? Miből gondolod, hogy jön? Tudom, miben mesterkedsz. Nem elég neked, hogy megölsz, még meg is akarsz alázni?

- Azt hiszel, amit akarsz. Nemsokára úgymint megtudod az igazat.

- Ölj meg!

- Ha, ha, ha!

- Mi olyan vicces? Nem volna nehéz egyetlen gyors csapással elvágni ezt az öreg nyakat.

Csak egy módon tudta elérni, hogy Oszugi nyugton maradjon, a csónak kiemelt tőkesúlyához kötözte. Aztán visszatette Oszugi kardját hüvelyébe és szépen mellé fektette.

Elindult, és a vénasszony gúnyolódni kezdett. - Muszasi! Azt hiszem, nem érted a Szamuráj Útját. Gyere ide, majd én megtanítlak.

- Majd később.

Elindult felfelé a gátra, de az asszony akkora lármát csapott, hogy vissza kellett mennie és rátennie néhány sáaszőnyeget.

A nap hatalmas, vörös korongként emelkedett a Higasijama fölé. Muszasi áhítattal figyelte, érezte, mint jutnak el sugarai lénye mélyéig is. Elmélázott a gondolatra, hogy egyszer egy évben, amikor az új nap fölkel, az én kis hernyója, amely az embert kicsinyes gondolataihoz köti, elolvadhat, s eltűnhet a fenséges fény alatt. Öröm töltötte el a gondolattól, hogy él.

Elragadtatással kiáltott fel a ragyogó hajnalban.

- Még fiatal vagyok!

A GODZSÓ SUGÁRÚT NAGY HÍDJA

„A rendaidzsii mező... Az első hónap kilencedik nap-
ja...

Muszasi olvasta a sorokat, és szíve hevesebben vert. Figyelmét elvonta az éles, szúró fájdalom a szemében. Szeméhez emelte kezét, s közben piciny tűt vett észre kimonója ujján. Amikor közelebből is megnézte, négy-öt másikat is talált ruhájában, jégdarabokként fénylettek a reggeli tényben.

- Hát ez az! - Kihúzott egyet és megvizsgálta. Akkora lehetett, mint egy kis varrótű, de nem volt lyuk rajta a cérnának, és kerek helyett háromszög alakú volt. - Nahát, a vén ribanc- mondta, s megborzongva pillantott a csónak felé. - Hallottam már fűvótűkről, de ki gondolta volna a vény szatyorról? Ez közel volt.

Szokásos kíváncsiságával egyenként összeszedte a tűket és a gallérjához tűzte, azzal az elhatározással, hogy később közelebből is megvizsgálja. Tudta, hogy két ellentétes irányzat vitázik ezeknek a piciny fegyvereknek a megítélésében. Egyikük szerint hatásosan alkalmazhatók arra, hogy elvonják velük az ellenfél figyelmét azzal, hogy az arcába fújják őket, míg a másik állította, hogy ez lehetetlen.

A hívők elmondták, hogy ez az ősi technika egy játékból fejlődött ki, amelyet takácsok és szűcsök hoztak Kínából Japánba a hatodik vagy hetedik században. Bár önmagában nem tartották támadási módnak, mint mondták, egészen az Asikaga-sógunátus időszakáig arra gyakorolták a technikát, hogy elvonják vele az ellenfél figyelmét.

A másik tábor egészen addig elment, hogy azt állította, soha, semmiféle ősi technika nem is létezett, bár annyit elismertek, hogy a tűfűvást valamikor mint játékot gyakorolták. Míg elfogadták, hogy nők szórakozhattak ezzel, azt hevesen tagadták, hogy a tűfűvást annyira kifinomíthaták volna, hogy alkalmas legyen sérülést okozni. Azt is kimutatták, hogy míg a nyál el tud nyelni bizonyos hőt, hideget vagy savat, nem enyhít azon a fájdalomon, amelyet az ember akkor érez, ha a szájában tartott tűk megszúrják. Erre természetesen az volt a válasz, hogy kellő gyakorlattal az ember képes fájdalom nélkül szájában tartani a tűket, és nyelvével pontosan, erősen mozgatni őket. Még meg is lehet velük vakítani valakit.

A hitetlenek erre azzal feleltek, hogy még ha valaki képes is volna kellő erővel és sebességgel fűjni a tűket, minimális lenne az esélye, hogy megsebezze vele ellenfelét. Végül is ily módon egyedül a szemek sebezhetőek, és nehéz eltalálni még ideális körülmények között is. És hacsak a tű át nem hatol a pupih Ián, a kár jelentéktelen.

Muszasi időről időre hallotta ezt a vitát a harcosok között, és hajlamosabb volt a kételkedőkkel egyetérteni. Ez az élmény rádöbentette, milyen éretlen is

volt ítélete, s milyen fontosnak bizonyulhatnak a találomra fölszedett tudásmorzsák.

A tűk nem találták el a pupilláját, de a szeme nedvezett. Ruhájában keresgélt valamit, amivel megszáritaná, és hirtelen szövet szakadásának hangját hallotta. Megfordult. Egy lányt pillantott meg, amint éppen egy jó lábnyi vörös szövetet tép le az alsóruhájáról.

Akemi rohant felé. Haja nem volt megcsinálva az újévi ünnepre, kimonója gyűrött volt. Papucs volt rajta, harisnya nem.

- Én vagyok az, Takezó... úgy értem, Muszasi.

- A lány habozva felé nyújtotta a vörös ruhát. - Valami baj történt a szemeddel? Nem volna szabad dörzsölnöd. Csak rosszabb lesz. Tessék, használd ezt!

Muszasi szótlánul fogadta a kedvességet, és szeméhez emelte a ruhát. Aztán alaposan végignézte Akemi t.

- Hát nem ismersz meg? - kérdezte a lány hitetlenkedve. - Lehetetlen.

Muszasi arca teljesen kifejezéstelen volt.

- Biztos emlékszel.

A férfi hallgatása felszakította benne a régóta visszafaftott érzelmeket. Hozzászólt a boldogtalansághoz és durvasághoz, s szelleme mindig egyetlen, utolsó reménybe kapaszkodott. Most szembe kellett néznie vele, hogy mindez nem volt más, mint álmokép. Kemény csomót érzett a mellében, és olyan hangot hallatott, mintha fulladozna. Bár elfedte száját és orrát, hogy elnyomja a zokogást, válla remegésén nem tudott uralkodni.

Volt valami abban, ahogy sírt, ami felidézte az ártatlan kislányt, amilyen Ibukiban volt, amikor övén kis csengettyűvel járt. Muszasi átkarolta a gyenge vékonyka vállát.

- Hát persze, Akemi vagy. Emlékszem. Hogy került ide? Micsoda meglepetés! Hát már nem Ibukiban élsz? Mi történt anyáddal? - Kérdései mind egy-egy tüske voltak Akeminek, köztük a legrosszabb az Okóra vonatkozó, amelyet természetesen követett a másik. - Még mindig Matahacsival él? Ide kell jönnie ma reggel. Nem láttad véletlenül?

Minden újabb szó növelte Akemi nyomorúságát. A férfi karjába fészkelve magát mindössze annyi telt tőle, hogy a fejét rázza.

- Matahacsi nem jön? - makacskodott Muszasi. - Mi történt vele? Hogy tudjam meg, ha te csak sírsz?

-Nem... nem... jön. Nem... kapta meg az üzenetedet. - Akemi Muszasi mellére hajtotta fejét is, ismét zokogni kezdett.

Gondolta, hogy elmondja ezt, elmondja azt, de minden ötlet elhalt lázas agyában. Hogyan mondhatná el, milyen rettenetes sorsra jutott anyja miatt? Hogyan öntse szavakba, mi történt Szumijosiban és az azóta eltelt napokban?

A nap már vidám fényben fürdette a hidat, és egyre több volt a járókelő. Lányok fényes új kimonóban a Kijomizuderában tartott istentiszteletre tartottak, és ünnepi ruhás férfiak kezdték újévi kőrútjukat. Szinte elveszett köztük Dzsótaró gnómszerű bozontja, olyan gondozatlan volt, mint az év bármely napján. Csaknem a híd közepén járt már, amikor megpillantotta Muszasit és Akemit.

- Hát ez meg mi? - kérdezte magától. - Azt hittem Ocúval lesz. Ez viszont nem Ocú. - Megállt, különös arcot vágott.

Teljesen megdöbbsent. Rendben lett volna a dolog, ha kettesben vannak, de egy forgalmas átjáróban ölelték egymást szorosán. Egy nő és egy férfi nyilvánosan ölelkezzen? Szégyentelen dolog. El nem hitte volna, hogy akármelyik felnőtt ilyen illetlenül viselkedjen, hát még saját, tisztelt szenszeie. Dzsótaró szíve hevesen vert, egyszerre érzett szomorúságot és némi féltékenységet. És haragot. Olyan dühös volt, hogy legszívesebben felkapott volna egy követ, hogy hozzájuk vágja.

- Már láttam ezt a nőt valahol - gondolta. - Aha. Neki adtam át Muszasi üzenetét, amit Matahacsinak küldött. Mit várhat az ember egy teaházi lánytól? De honnan a csudából ismerik egymást? Azt hiszem, el kell mondanom Ocúnak.

Végignézett az utcán, átkukucskált a korláton, de nem látta.

Ocú, bízva abban, hogy másnap találkozik Muszasi-val, előző este megmosta haját, és késő éjszakáig fennmaradt, hogy megfelelően elkészítse frizuráját. Fölvette a kimonót, amelyet a Karaszumaru családtól kapott, és még hajnal előtt elment, hogy tiszteletét tegye a Gion Szentélynél és Kijomizuderánál, mielőtt a Godzsó sugarúira jönne. Dzsótaró el akarta kísélni, de nem engedte.

Egyébként nem volna ellene kifogása, de ma Dzsótaró útban lenne, magyarázta. - Maradj csak itt -mondta. - Először kettesben akarok beszélni Mu-

szasival. Amikor kivilágosodott, eljöhetsz, de ne siess. És ne aggódj, megígérem, hogy megvárunk.

Dzsótaró durcáskodott. Elég idős volt, hogy megértse Ocú érzelmeit, és át is tudta érezni, mit érezhet férfi és nő egymás iránt. Nem felejtette el az élményt, amikor Kocsával hempergett a szalmán Kojagyúban. De még így is rejtély maradt számára, hogy egy felnőtt nő, mint Ocú, miért sóhajtozik és sírdogál állandóan egy férfi után.

Bármennyire is kereste, nem találta Ocút. Eközben Muszasi és Akemi a híd végébe mentek, nyilván hogy ne legyenek ennyire szem előtt. Muszasi karját összefonva a korlátnak dőlt. Akemi mellette a folyót nézte. Észre sem vették Dzsótarót, amikor elment előttük a híd másik oldalán.

- Mi tart neki ennyi ideig? Hát milyen hosszan imádkozik Kannonnak? - Morogva lábujjhegyre állt, úgy fürkészte a hegyet a Godzsó sugárút végén.

Ugy tízlépésnyire tőle négy vagy öt lombját vesztett fűzfa állt. Gyakran telepedtek meg rajta fehér si-rályok, amelyek halakra vadászva repültek a folyó fölé. De ma egyet sem lehetett látni. Egy hosszú üstökű fiatalember dőlt neki az egyik ágnak, amely alvó sárkányként nyúlt a föld felé.

Muszasi a hídon bólogatva hallgatta, ahogy Akemi lázasan suttogott. A lány sutba dobta büszkeségét, és mindent elmondott neki, abban a reményben, hogy meggyőzheti, egyedül az övé legyen. Nehéz volt megmondani, Akemi szavai eljutottak-e a férfi füléig. Bármennyire is bólogatott, nem úgy nézett ki, mint egy szerelmes, aki édes semmiségeket mond

kedvesének. Ellenkezőleg, pupillái hidegen, színtelenül ragyogtak, és mereven elnézett a lány mellett.

Akemi észre sem vette. Teljesen elmerült abban, hogy megpróbálja kielemezni érzéseit.

- O - sóhajtott. - Mindent elmondtam neked, nem titkoltam el semmit. - Közelebb húzódott, és vágyakozva suttogta: - Több mint négy év telt el Szekigahara óta, s mind testben, mind lélekben megváltoztam. - Aztán sírva fakadt. - Nem! Igazából nem változtam. Az érzelmeim irántad változatlanok. Biztos vagyok benne. Megérted, Muszasi? Megérted, hogy érzek?

-Mm.

- Kérlek, próbálj megérteni. Elmondtam mindent. Nem az az ártatlan vadvirág vagyok, aki voltam, amikor az Ibuki-hegy lábánál találkoztunk. Átlagos nő vagyok, akit megerősszakoltak... De a szüzesség testi vagy lelki dolog? Ártatlan-e a szűz, akinek kéjes gondolatai vannak...? Egy bizonyos férfi - nem mondhatom meg a nevét - elvette a szüzességemet, de a szívem tiszta maradt.

- Mm. Mm.

- Hát semmit nem érzel irántam? Nem tudok titkolózni azelőtt, akit szeretek. Gondolkodtam, mit mondjak, amikor meglátlak, mondjak-e bármit is. Aztán nyilvánvaló volt. Ha akarnálak, sem tudnálak becsapni. Kérlek, érts meg! Mondj valamit. Mondd, hogy megbocsájtasz. Vagy megvetsz?

- Mm. Ah...

- Olyan dühös vagyok, ha rá gondolok. - A korlátra hajtotta fejét. - Látod, szégyenlem azt kérni,

hogy szeress. Nincs hozzá jogom. De... de... a szívemben még szűz vagyok. Még mindig kincsként őrzöm első szerelmem. Nem vesztettem el ezt a kincset és nem is fogom, bármilyen életet éljek is, és bármilyen férfiakkal hozzon is össze a sors.

Úgy zokogott, hogy minden hajszála remegett. A híd alatt, a folyó, amelybe könnyei hulltak, csillogott az újévi napsütésben, s mint Akemi álma, folyt az örök remény felé.

- Mm. - Muszasi bólogatva, hümmögve hallgatta Akemi szívszorító történetét, közben szeme továbbra is a távolba meredt. Apja egyszer megjegyezte: - Nem rám hasonlítasz. Az én szemem fekete, a tied sötétbarna. Azt mondják, a nagy-nagybátyádnak, Hirató Sógennek volt ijesztő, barna szeme, talán rá ütsz. - Ebben a pillanatban, ahogy a napsugarak ferdén tűztek rá, Muszasi szeme olyan volt, mint a tiszta, hibátlan korall.

- O kell, hogy legyen - gondolta Szaszaki Kodzsiró, a fűzfának dőlő férfi. Sokszor hallott Muszasiról, de most látta először.

- Vajon ki lehet? - gondolta közben Muszasi.

Egy pillanatra találkozott a tekintetük, mindketten csöndben kutatták a másik szellemének mélységeit. Azt mondják, hogy aki a Háború Művészetét gyakorolja, az ellenség kardjának hegyéről meg kell, hogy állapítsa annak képességeit. És ez a két ember pontosan ezt csinálta. Olyanok voltak, mint két birkózó, akik felbecsülik egymást, mielőtt összecsapnának. És mindkettő okkal nézett gyanakodva a másikra.

- Nem tetszik ez nekem - gondolta Kodzsiró. Forogott benne a rosszallás. Azóta viselte Akemi gondját, hogy megmentette az elhagyatott Amida Csarnokból, és most felzaklatta ez a láthatóan intim társalgás a lány és Muszasi között. - Lehet, hogy az a fajta, aki ártatlan nőt kihasznál. Akemi egy szót sem mondott arról, hová megy, és tessék, ott zokog egy férfi vállára borulva. - O azért volt itt, mert követte a lányt.

Muszasinak feltűnt a Kodzsiró szeméből sugárzó ellenségesség. Nem volt kétséges, hogy Kodzsiró is érezte a kihívást Muszasi tekintetében.

- Ki lehet ez? - gondolta Muszasi ismét. - Kemény harcosnak tűnik. De miért néz ilyen rosszindulatúan? Jobb lesz figyelnem.

Mindez nem a szemükből sugárzott, hanem mélyen belülről jött. Mintha tüzelt volna a szemük. Külsejük alapján Muszasi egy-két évvel fiatalabbnak látszott Kodzsirónál, másfelől ez korántsem tűnt biztosnak. Bárhogy is, volt bennük valami közös, mindketten abban a pökhendi életkorban voltak, amikor az ember biztos abban, hogy mindent tud politikáról, társadalomról, a Háború Művészetéről és bármi másról is. Ahogy egy verekedős kutya vicsorít egy másik, hasonló láttán, Muszasi és Kodzsiró ösztönösen tudták egymásról, hogy veszélyes harcosok.

Kodzsiró fordult el végül morogva. Muszasi, bármily megvetés látszott is Kodzsiró profilján, szíve mélyén meg volt győződve arról, hogy ő győzött. Az ellenfél meghátrált tekintete, akaratereje előtt, és ez boldoggá tette.

- Akemi - a lány vállára tette kezét.

Akemi fejét a korlátra hajtva sírt. Nem felelt.

- Ki az az ember? Ismer téged, ugye? Arra a fiatal emberre gondolok, aki harcos diáknak látszik. Ki ő?

Akemi hallgatott. Mostanáig nem vette észre Kodzsirót, és a látványtól zavarba jött. - O... arra a magas férfira gondolsz?

- Igen. Kicsoda?

- Ő, szóval... hát... nem nagyon ismerem.

- De ismered, ugye?

- Igen.

- Ekkora karddal járkal, és úgy öltözik, hogy felhívja magára a figyelmet. Nyilván nagy vívónak hiszi magát. Honnan ismered?

- Néhány napja csak - felelte Akemi gyorsan. - Megharapott egy kutya, és a vérzés nem állt el, ezért orvoshoz mentem, pont oda, ahol ő lakik. Az elmúlt napokban ő vigyázott rám.

- Vagyis egy házban laksz vele?

- Igen, ott élek, de ez nem jelent semmit. Semmi nincs köztünk - meggyőzően mondta.

- Ebben az esetben, gondolom, valóban nem nagyon ismered. De a nevét tudod?

- Szaszaki Kodzsiró a neve, de hívják Ganrjúnak is.

- Ganrjú? - Már hallotta ezt a nevet. Ha nem is volt igazán híres, néhány tartományban ismert volt a neve a harcosok között. - Fiatalabb, mint én - gondolta. Még egyszer szemügyre vette.

Különös dolog történt. Kodzsiró arcán gödröcskék jelentek meg.

Muszasi visszamosolygott. Am ez a hangtalan kommunikáció nem csupa barátság és békés fény volt, mint a mosoly Buddha és tanítványa, Ananda között, mikor virágot dörzsöltek el ujjuk között. Kodzsiró mosolyában kihívó gúny is volt, s némi irónia.

Muszasi mosolya nemcsak, hogy elfogadta Kodzsiró kihívását, de kifejezte harci kedvét is.

Akemi a két erős akaratú férfi között újból ki akarta önteni érzéseit, de Muszasi időben félbeszakította.

- Azt hiszem, az lesz a legjobb, Akemi, ha most visszamész ezzel az emberrel oda, ahol laksz. Nemsokára meglátogatlak. Ne aggódj.

- Igazán eljössz?

- Persze. Igen.

- A fogadót Zuzujának hívják, és a Rokudzso sugárúti monostor előtt van.

- Értem.

Akeminek kevés volt a közönyös válasz. Megragadta Muszasi kezét, és szenvedélyesen megszorította. - Biztos, hogy eljössz? Megígéred?

Muszasi válaszát elnyomta a fülsiketítő hahotázás.

- Ha, ha, ha. Bruhahahaha. - Kodzsiró hátat fordított, s fékezhetetlen jókedvvel tüntetőn elvonult Muszasiék előtt.

Dzsótárok a híd széléről néztek. - Mi az ördög lehet ilyen mulatságos? - gondolta. Ő a maga részéről utálta a világot, benne önféjú tanárát és Ocút.

Hová tűnhetett? - kérdezte magától ismét, s dühösen megindult a város felé. Alig tett néhány lépést, amikor megpillantotta Ocú sápadt arcát egy, a szomszéd sarkon álló ökrös szekér küllői mögött.

- Hát itt vagy! - kiáltotta. Annyira sietett a lányhoz, hogy beleütközött az ökörbe.

Ma Ocú kivételesen kis rúzszt is tett ajkaira. Bár eléggé hozzá nem értő módon készítette ki magát, kellemes illata volt, kimonója bájos tavaszi darab, a mély rózsaszín alapot fehér és zöld hímzések díszítették. Dzsótaró hátulról átölelte, mit sem törődve azzal, hogy összekócolja a haját vagy elkeni a fehér púdert a nyakán.

- Miért bujkálsz itt? Órák óta várlak. Gyere gyorsan!

Ocú nem válaszolt.

- Gyere már, siess - könyörgött Dzsótaró. Megrázta a lány vállát. - Muszasi is itt van. Látod, ott áll. Én is haragszom rá, de azért menjünk oda hozzá. Ha nem sietünk, elmegy. - Megfogta Ocú csuklóját, és próbálta felhúzni a lányt. Nedvességet érzett. - Ocú, te sírtál?

- Dzsó, bújj te is a szekér mögé. Kérlek!

- Miért?

-Ne törődj vele!

- Hát ez aztán... - Dzsótaró meg sem próbálta leplezni haragját. - Ezt utálok a nőkben. Nem értem őket. Állandóan azt mondod, hogy látni akarsz Muszasi, és sírva keresed mindenütt. Most, hogy itt van az orrod előtt, inkább elbújsz. És még azt akarsz, én is bújjak el. Hát nem különös? Ha! Még nevetni sem tudok rajta.

Ocút korbácsütésként érték szavai. Felemelte duzzadt, vörös szemét. - Kérlek, ne beszélj így velem. Könyörgök. Ne légy te is gonosz hozzám.

- Miért vádolsz azzal, hogy gonosz vagyok? Mit tettem?

- Csak maradj csendben, kérlek, és hajolj ide mellém.

- Nem tehetem. Tehénlepény van a földön. Tudod, hogy azt mondják, ha sírsz az év első napján, még a varjak is kinevetnek.

- Nem érdekel. Csak...

- Hát akkor kinevetlek. Úgy fogok nevetni, mint az a szamuráj az előbb. Az év első nevetése. Ez megfelel?

- Igen. Ne vess. Ne vess csak!

- Nem tudok. - Dzsótaró megtörölte az orrát. - Lefogadom, tudom, mi baj. Féltékeny vagy, mert Mu-szasi azzal a nővel beszélget.

- Nem... nem igaz. Nem erről van szó.

- Dehogynem. Tudom. Engem is dühített. De ez nem eggyel több ok arra, hogy odamenj és beszélj vele? Semmit nem értesz, ugye?

Ocú nem adta jelét, hogy fel akarna állni, de Dzsótaró olyan erősen húzta, hogy kénytelen volt. - Hagyd abba - hüppögte. - Ez fáj! Ne légy olyan gyűlöletes. Azt mondod, nem értek semmit, neked viszont sejtelled sincs, hogyan érzek.

-Tökéletesen tudom, hogy érzel. Féltékeny vagy.

- Nemcsak erről van szó.

- Nyugalom. Menjünk.

Ocú, ha nem is önként, de kibukkant a szekér mögül. A fiú húzta, közben nyakát nyújtogatta a híd felé.

- Látod - kiáltott föl. - Akemi már el is ment.

- Akemi? Ki az az Akemi?

- A lány, akivel Muszasi beszélt... Tessék, már megy Muszasi is. Ha nem sietsz, eltűnik. - Dzsótaró elengedte Ocút, és a híd felé sietett.

- Várj! - Ocú utánakiáltott. Szemével végigpásztázta a hidat, hogy meggyőződjön róla, Akemi nem bujkál-e valahol. Megnyugodva, hogy vetélytársa valóban elment, rögtön megkönnyebbült, homlokáról eltűntek a ráncok. Gyorsan visszament az ökrösszekér mögé, ruhaujjával megszáritotta duzzadt szemét, elsimította haját, eligazgatta kimonóját.

- Siess, Ocú - hívta Dzsótaró türelmetlenül. - Muszasi, úgy látom, lement a folyópartra. Nincs idő szé-pítkezni.

- Hová ment?

- A folyópartra. Nem tudom miért, de arra ment.

A hídhoz siettek, és Dzsótaró bocsánatkéréseket mormolva a tömegen keresztül előrefurakodott a korláthoz. Muszasi a csónak mellett állt, ahol Oszugi próbált megszabadulni köteleitől.

- Sajnálom, Anyó, de úgy látszik, Matahacsi nem jön. Remélem, a közeljövőben találkozom vele és öntök belé egy kis bátorságot. Addig is, próbáld meg találni és hazavinni, hogy veled éljen, ahogy derék fiúhoz illik. Így sokkal illendőbben kifejezned tiszteletedet őseid iránt, mint azzal, ha megpróbálsz levágni a fejem.

Benyúlt a durva gyékény alá, és egy kis késsel eh vágta a kötelet.

- Túl sokat beszélsz, Muszasi. Nem kell a tana' csőd. Csak dönts el azzal a gyenge elméddel, mit vá* lasztasz. Ölsz vagy meghalsz.

Kéken dudorodtak ki arcán az erek, de mire kimászott a gyékények alól, Muszasi már át is ment a folyón, mint egy barázdabillegető, úgy ugrált a sziklákon és zátonyokon. Hamarosan átért a túloldalra és felmászott a gát tetejére.

Dzsótaró megpillantotta. - Látod, Ocú! - kiáltott föl. - Ott van! - Lesietett a gáton, és Ocú követte.

Dzsótaró füрге lábainak a folyók és hegyek nem sokat jelentettek, de Ocú finom kimonójában megtorpant a folyóparton. Muszasit már nem látta, de teljes hangerővel kiáltotta a nevét.

- Ocú! - hangzott váratlanul a válasz a másik irányból. Oszugi száz méternyire sem volt tőle.

Amikor Ocú meglátta, ki az, felkiáltott, kezével elfedte az arcát, s futásnak eredt.

A vénasszony azonnal követte, fehér haja lobogott a szélben. - Ocú! - sikoltotta olyan hangerővel, hogy csoda, nem vált ketté a Kamo vize. - Várj meg! Beszélni akarok veled!

A vénasszony gyanakvó agyában máris megszületett a magyarázat Ocú jelenlétére. Biztos volt benne, Muszasi azért kötözte meg, hogy ne lássa, amint a lánnyal randevúzik. Ocú nyilván felbosszantotta valamivel, és Muszasi otthagya. Nem kétséges, a lány azért kiabált, hogy jöjjön vissza.

- Ez a lány javíthatatlan - mondta. Még jobban gyűlölte Ocút, mint Muszasit. Törvényes menyének tekintette Ocút, függetlenül attól, hogy nem volt meg a menyegző. Az ígéret megvolt, és ha a fia jegyese meggyűlölte a fiát, nyilván meggyűlölte őt is.

- Várj! - sikította ismét.

Dzsótaró épp mellette volt. Megriadt ettől a hangerőtől. Elkapta Oszugit. - Mit akarsz tőle, vén boszorkány?

- Tűnj az útból! - kiáltotta Oszugi és félrelökte. Dzsótaró nem tudta, ki ez és miért menekül előle Ocú, de érezte, hogy veszélyt jelent. Aoki Tanzaemon fia, Mijamoto Muszasi egyetlen tanítványa nem hagyhatja, hogy egy vén szatyor csontos könyökével így félretaszítsa.

- Hogy képzeled ezt? - Utolérte, és a hátára vetette magát.

Oszugi gyorsan lerázta magáról, bal karja alá szorította a nyakát, és néhányszor keményen arcon csapta.

- Te kis ördög! Majd most móresre tanítalak!

Míg Dzsótaró küzdött, hogy kiszabadítsa magát, Ocú tovább futott. Agyát előntötték a zavaros gondolatok. Fiatal volt, és mint a legtöbb fiatal, teli reménnyel, így nem volt szokása boldogtalanságán siránkozni. Úgy élvezte minden egyes nap új gyönyöreit, mintha virágok volnának egy napsütötte kertben. A csalódás és bánat az élethez tartoznak, nem sújtották le soká. Azzal is tisztában volt, hogy a gyönyör nem választható el teljesen a fájdalomtól.

De ma nem egyszer, hanem kétszer is kizökkentették optimizmusából. Miért is kellett idejőnnie, gondolta keserűen.

Sem a könnyek, sem a harag nem csillapították a megdöbbenést. Egy pillanatig átfutott fején az ön* gyilkosság gondolata, aztán magában szidta az összes férfit, mint gonosz hazudozót. Felváltva érzett hara-

got és nyomorúságot, túlságosan is gyűlölte a világot, gyűlölte magát ahhoz, hogy megnyugvást hozzanak a könnyek, vagy hogy képes legyen világosan gondolkodni. Vére forrt a féltékenységtől, s ettől olyan bi-zonytalanságot érzett, hogy folyamatosan korholta magát rossz tulajdonságaiért, köztük azért is, hogy most így elvesztette a fejét. Újra és újra elismételte, hogy meg kell nyugodnia, és fokozatosan befedte érzelmeit a méltóság rétegével, amelyet a nőktől elvártak.

Mindvégig, amíg az az idegen lány Muszasi mellett volt, Ocú mozdulni sem tudott. Ám miután Akemi elment, ellenállhatatlan kényszert érzett, hogy szembenézzen a férfival, és kiöntse szívét.

De az élet tele van apró balesetekkel. Elég egy téves lépés, egyetlen rossz helyzetfelismerés, és a dolgok menete hónapokra vagy évekre megváltozik. Hagyta, hogy Muszasi egy pillanatra eltűnjön a szeme elől, és hogy Oszugi észrevegye. Ocú örömeinek kertjét ellepték a kígyók ezen a csodálatos újévi reggelen.

Valóságos lidércnyomás volt. Hány rémálmában meredt rá Oszugi rosszindulatú arca, és most itt üldözte a valóságban is.

Miután néhány száz métert futott, teljesen kimerülve megállt és hátranézett. Bármily fáradt is volt, szíve csaknem megállt egy pillanatra. Oszugi úgy száz méternyire lemaradva ütötte, rángatta Dzsótárót.

A fiú nem hagyta magát, rúgta a földet, a levegőt, néha sikerült megütnie ellenfelét is.

Ocú látta rajta, hogy pillanatokon belül sikerül kirántania fakardját. És ha megteszi, holt biztos, hogy a vénasszony nemcsak előkapja rövid kardját, hanem habozás nélkül használja is. Nem az a fajta, aki ilyenkor könyörületet mutatna. Valószínűleg megöli Dzsó-tarót.

Ocú nem tudta, mit tegyen. Dzsótarót meg kell mentenie, de nem mert közeledni Oszugihoz.

Dzsótarónak valóban sikerült kihúznia fakardját obijából, de fejét nem Oszugi szorításából. Rúgkapálásával csak növelte a vénasszony önbizalmát.

- Te kölyök - vicsorgott rá. - Mit akarsz? Békát utánozni? - Fogai elől kidudorodtak, hogy nyúlszájúnak tűnt, de undorítóan diadalmas képet vágott. Lépekről lépésre nyomult Ocú felé.

A rémült lányra meredt, előjött természetes ravaszsága. Rádöbrent, hogy rosszul csinálja. Ha az ellenfél Muszasi lenne, nem tudná beugratni, de az ellenség most Ocú, a gyengéd, ártatlan Ocú, aki feltehetően bármit elhisz, ha kedvesen és kellő őszinteséggel mondják. Először összekötözöm szavakkal, aztán megsüthetem vacsorára, gondolta Oszugi.

- Ocú! - kiáltott felé szívszaggató hangon. - Miért futsz el? Miért szaladsz, amint meglátsz? Ugyanezt csináltad a mikazukii teaháznál. Nem értelek. Nyilván tévedsz. Eszemben sincs ártani neked.

Ocú arcán kétkedés látszott, de Dzsótaró, akit még mindig nem engedett el Oszugi, megkérdezte: - Igaz ez, Anyó? Komolyan gondolod?

- Hát persze. Ocú nem tudja, mit érzek. Mintha félne tőlem.

- Ha ez igaz, engedj el, majd idehívom.
- Ha elengedlek, honnan tudhatom, hogy nem vágysz fejbe a kardoddal és rohansz el?

- Gyávának tartasz? Soha nem tennék ilyet. De úgy látom, fölöslegesen verekszünk. Tévedés volt.

- Rendben. Menj oda Ocúhoz és mondd meg neki, hogy már nem haragszom rá. Egy időben valóban haragudtam, de már nem. Gon bácsi halála óta egyedül bolyongok, magammal hurcolva hamvait. Nincs semmim és nincs hová mennem. Magyarázd el neki, bárhogy is érzek Muszasi iránt, őt még mindig a lányomnak tartom. Nem kérem, hogy jöjjön vissza és legyen Matahacsi menyasszonya. Csak azt remélem, megszán és meghallgatja, amit mondani akarok.

- Ennyi elég. Többet nem tudok megjegyezni.

- Rendben, mondd el ezt.

A fiú odafutott Ocúhoz, és megismételte Oszugi üzenetét, a vénasszony pedig úgy tett, mint aki nem figyel rájuk, leült egy sziklára és a zátony felé nézett, ahol egy csapat csele cikázott a vízben. Visszajön Ocú vagy nem? Oszugi a lány felé pillantott, gyorsabban, mint ahogy a pici hal mozog.

Ocú kételyeit nem volt könnyű eloszlatni, de Dzsótaró végül meggyőzte, hogy nincs veszély. Félénken megindult Oszugi felé, aki megkönnyebbülve, szélesen elmosolyodott.

- Ocú, drága gyermekem - mondta anyaián.

- Anyó. - Ocú a földig hajolt a vénasszony lábainál. - Bocsáss meg. Kérlek, bocsáss meg! Nem is tudom, mit mondjak.

- Nem kell semmit sem mondanod. Az egészről Matahacsi tehet. Ő még mindig neheztel rád, hogy

megváltoztak érzelmeid, és sajnos egy időben én is haragudtam. De mindez elmúlt.

- Megbocsájtod hát, amit tettem?

- Nos - mondta Oszugi, és Ocút egy pillanatra bizonytalanság fogta el, de a vénasszony lekuporodott mellé.

Ocú ujjaival a homokba túrt, kis lyukat fúrt. Langyos víz bugyogott fel.

- Matahacsi anyjaként mondhatom, hogy megbocsájtottam, de számításba kell venni Matahacsit is. Nem volnál hajlandó találkozni vele? Mivel saját akaratából hagyott el egy másik nő miatt, nem hiszem, hogy megkérne, éljél vele. Meg sem engedném neki, hogy ilyen önző legyen, de...

- Igen?

- Nem volnál hajlandó beszélni vele? Akkor előtted mondhatnám el neki a véleményem. Így teljesíthetném anyai kötelességemet. Úgy érezném, mindent megtettem, amit tehettem.

- Értem - felelte Ocú. Egy kis rák mászott elő a homokból és bújt egy kő mögé. Dzsótaró elkapta, Oszugi mögé ment, és a feje búbjára ejtette.

- Mégis, úgy érzem, jobb volna, ha ennyi idő után mégsem találkoznék Matahacsival - mondta Ocú.

- Melletted leszek. Neked nem volna jobb érzés, ha találkoznátok, és rendben lezárnátok a dolgot?

- Igen, de...

- Akkor tedd meg. A jövőd kedvéért mondom.

- Ha beleegyezek... hogyan találjuk meg Matahacsit? Tudod, hol van?

- Nagyon gyorsan meg tudom találni. Nemrégiben találkoztunk Oszakában. Összevesztünk, és ott-

hagyott Szumijosiban, de ha ilyet tesz, mindig megbánja később. Nemsokára itt lesz Kiotóban és meg' keres.

Ocúnak volt egy olyan kényelmetlen érzése, hogy Oszugi hazudik, de megingatta, hogy a vénasszony így bízik értéktelen fiában. De végül azért adta meg magát, mert meg volt győződve, hogy Oszugi javaslata tisztos és helyénvaló. - Mi volna, ha segítenék neked megtalálni Matahacsit? - kérdezte.

- Megtennéd? - kiáltott fel Oszugi, és megfogta a lány kezét.

- Igen. Azt hiszem, igen.

- Helyes. Gyere velem a fogadómba, jaj. Mi ez? -Felállt, gallérja hátára tette kezét, és megfogta a rákot. Megborzongott. - Hát ez meg hogy került ide?

- Kinyújtotta kezét, és lerázta.

Dzsótaró a háta mögött elnyomta a vihogást, de Oszugit nem tudta lóvá tenni. Villogó szemekkel fordult meg és nézett rá. -Te rosszalkodtál, lefogadom.

- Nem én. - Felszaladt a gátra, onnan kiabált le.

- Ocú, vele mész a fogadjába?

Mielőtt Ocú válaszolhatott volna, Oszugi megelőzte. - Igen, velem jön. A Szannen-hegy lábánál szálltam meg. Mindig itt szállok meg, ha Kiotóba jövök. De nem lesz szükségünk rád. Menj vissza, ahonnan jöttél.

- Rendben. A Karaszumaru-házban leszek. Gyere te is, Ocú, ha végeztél.

Ocút elfogta az aggodalom. - Dzsó, várj meg.

- Gyorsan felszaladt a töltésre, nem szívesen engedte el a fiút. Oszugi attól tartva, hogy a lány meggondol-

ja magát és megszökik, gyorsan követte, de Ocú és Dzsótaró néhány pillanatig kettesben maradtak.

- Azt hiszem, vele kell mennem - mondta Ocú.
- De mihelyst lehet, visszamegyek Karaszumaru úrhoz. Magyarázz el neki mindent, és kérd meg, hadd maradhassak, amíg nem végeztem el a dolgomat.
- Ne aggódj! Addig várok, ameddig csak kell.
- Megkeresed közben Muszasit, ugye?
- Már megint. Amikor végre megtalálod, elbújsz. Most pedig sajnálok. Ne mondd, hogy nem figyelmeztettelek.

- Bolond voltam.
Oszugi megérkezett, és közjük furakodott. Mindhárman megindultak a híd felé, Oszugi szűrős pillantása rendre Ocú felé villant. Még mindig nem bízott benne. Bár Ocúnak sejtelve sem volt arról, milyen rettentő sors vár rá, mégis úgy érezte, mintha csapdában volna.

Mire visszaértek a hídhöz, a nap magasan állt a fűzfák és fenyők fölött, és az utcákat ellepte az újévi tömeg. Jó néhányan gyülekeztek a hídon elhelyezett tábla előtt.

- Muszasi? Hát az meg ki?
- Hallottál már ilyen nevű nagy vívóról?
- Soha nem hallottam róla.
- Nem lehet akármilyen, ha kihívta a Josiokákat. Érdemes lesz megnézni.

Ocú megtorpant. Oszugi és Dzsótaró szintén megálltak, nézték a táblát, hallgatták a halkán visszhangzó suttogást. Mint a hullámok, amelyeket a cselek keltettek a zátony mellett, Muszasi neve úgy futott végig a tömegben.

18 A KOPÁR MEZŐ

A Josioka-iskoia vívói a kihalt mezőn gyülekeztek a Tamba országút nagaszakai bejáratánál. A mezőt határoló fák mögött villámként fénylettek fel a Kiotótól északnyugatra lévő hegyek havas csúcsai.

Egyikük azt javasolta, rakjanak tüzet, meggyőzve társait, hogy kardjaik mint vezetékek működnek, egyenesen testükbe szállítják a hideget. A tavasz legeleje volt, az új év kilencedik napja. Hideg szél fújt a Kinugasa-hegy felől, és még a madarak is bágyadtan daloltak.

- Szépen ég, nem?

- Ühüm. Vigyázz vele. Nehogy a bozót lángra kapjon.

A pattogó tűz melegítette arcukat, kezeiket, de Ueda Rjóhei ellegyezgetve a füstöt szeme elé, felmordult:

- Túl meleg van. - Dühösen meredt a férfira, aki épp további leveleket akart a tűzre tenni. - Elég. Hagyd abba.

Egy óra eseménytelenül telt.

- Már elmúlhatott hat óra.

Anélkül, hogy gondolkodtak volna rajta, egy emberként emelték szemüket a nap felé.

- Inkább hét.

- Az Ifjú Mesternek már itt kéne lennie.

- Nemsokára megjelenik.

Feszült arccal, idegesen figyelték a városból vezető utat, néhányan idegesen nyeldekeltek.

- Mi történhetett vele?

Tehénbőgés törte meg a csendet. A mezőt valaha a Császári Tehenek legelőjeként használták, és még mindig akadtak gondozatlan tehenek a környéken. A nap magasabbra hágott, a meleggel együtt feltámadt a trágya és kiszáradt fű szaga.

- Gondolod, hogy Muszasi már a Rendaidzsi mezejénél van?

- Lehet.

- Valaki menjen és nézze meg. Mindössze hatszáz méter.

Senki sem ugrott, elhallgattak, arcukat meglágyította az árnyék.

- Nincs semmi félreértés?

- Nincs. Ueda egyenesen az Ifjú Mestertől kapta az utasításokat tegnap este.

Rjóhei is megerősítette. - így van. Nem volnék meglepve, ha Muszasi már ott lenne, de lehet, hogy az Ifjú Mester szándékosan késik, hogy Muszasit idegessé tegye. Várjunk. Elég egyetlen rossz mozdulat, és az emberek azt hiszik, hogy segíteni akarunk az Ifjú Mesternek, és lejárattjuk az iskolát. Semmit nem tehetünk, amíg meg nem érkezik. Különb is, ki ez a Muszasi? Egy egyszerű rónin. Nem lehet olyan jó.

A diákok, akik előző évben látták Muszasit vívni a Josioka-dodzsóban, másképp gondolták, de még számukra is elképzelhetetlennek tűnt, hogy Szeidzsúró

veszítsen. Egyetértettek abban, hogy bár valószínűleg mesterük nyer, történhet baleset. Mindazonáltal a küzdelmet nyilvánosan meghírdették, sok néző lesz jelen, akik jelenléte - úgy érezték - nemcsak az iskola hímevét fogja növelni, hanem tanáruk személyes tekintélyét is.

Bár Szeidszúró külön utasította őket, hogy semmilyen körülmények között ne segítsenek neki, vagy negyvenen összegyűltek, várva érkezését, hogy biztassák, és hogy kéznél legyenek - szükség esetén. Ueda mellett a Josioka-ház Tíz Első Vívójából öt másik is ott volt.

Elmúlt hét óra, és a Rjóhei által rájuk erőltetett nyugalom unalommá változott. Elégedetlenül morogtak.

A találkozó színhelyére igyekvő nézők kérdezgették, nincs-e valami tévedés.

- Hol van Muszasi?
- És hol a másik, Szeidszúró?
- Mit keres itt ez a sok szamuráj?
- Biztos valamelyik fél segédei.
- Különös egy párbaj. A segédek már itt vannak, a résztvevők még nem.

Bár a tömeg egyre nőtt és hangosabb lett, a nézelődők túl büszkék voltak ahhoz, hogy a Josioka-tanítványokhoz közelítsenek, akik a maguk részéről úgy tettek, mint akik észre sem veszik a faágakról vagy a kopár bokrok mögül feléjük kukucskáló arcokat.

Dzsótaró a tömeg közepén csoszogott kis porfelhőt kavarva. Hatalmas fakardját cipelve, túl nagy szandáljában egyik nőtől a másikhoz ment, s arcukba nézett.

- Nincs itt - morogta. - Mi történhetett Ocúval? Tudja, hogy ma van a küzdelem. - Itt kéne lennie, gondolta. - Muszasi veszélyben lehet. Mi tartotta vissza?

Eredménytelenül kereste Ocút, míg el nem fáradt. - Különös - gondolta. - Újév napja óta nem láttam. Lehet, hogy beteg... Az a vén szatyor szépen beszélt vele, de talán csak trükk volt. Lehet, hogy valami rosszat tett Ocúval.

Rettenetesen aggasztotta a dolog, sokkal jobban, mint a mai küzdelem kimenetele. Nem voltak kétségei felőle. A több száz emberben, aki itt volt, alig akadt valaki, aki nem Szeidsúró győzelmét várta. Csak Dzsotaró Muszasiba vetett hitét nem lehetett megingatni. Nagyon jól látta lelki szemeivel tanárát, ahogy farkaszemet néz a Hózóin-szerzetesek lándzsáival a Hannya-fennsíkon.

Végül megállt a mező közepén. - Még valami különös - elmélkedett. - Miért itt van ez a sok ember? A tábla szerint a küzdelem helyszíne a rendaidzsii mező. - Ügy tűnt, ő az egyetlen, akit ez zavar.

Mogorva hang hallatszott a kavargó tömegből.

-Hé, te fiú! Ide nézz!

Dzsotaró megismerte, ez volt az a férfi, aki figyelte Muszasit és Akemit a hídon.

- Mit akar, uram? - kérdezte Dzsotaró.

Szaszaki Kodzsiró odajött hozzá, de mielőtt beszélni kezdett volna, alaposan végigmérte, tetőtől talpig.

- Nem láttalak nemrégiben a Godzsó sugárúton?

- Szóval megismer?

- Egy fiatal nővel voltál.

- Igen, Ocúval.
- így hívják. Mondd meg, van valami köze Muszasihoz?
- Mondhatnám.
- Unokatestvére.
- Um-üm.
- Húga?
- Um-üm. -
Nos?
- Szereti.
- Szeretők?
- Nem tudom. En csak a tanítványa vagyok.
- Dzsótáró büszkén fölszegte a fejét.
 - Hát ezért vagy itt! Ide figyelj, a tömeg kezd türelmetlen lenni. Te biztosan tudod, hol van Muszasi. Elhagyta már a fogadóját?
 - Miért engem kérdez? Rég nem láttam. Néhány férfi tört utat a tömegben Kodzsiró felé. Átható tekintettel fordult felénk.
 - Szóval itt vagy, Szaszaki!
 - Nahát, ez Rjóhei.
 - Hol voltál mostanáig? - kérdezte Rjóhei, megragadva Kodzsiró kezét, mintha foglyul akarná ejteni. -Több mint tíz napja nem jártál a dodzsóban. Az Ifjú Mester gyakorolni akart veled.
 - Es mi van akkor, ha nem voltam ott? Most eljöttem. - Rjóhei és társai diszkréten körülvették Kodzsirót és a füzükhöz vezették.
 - Többeknek is feltűnt Kodzsiró hosszú kardja, színes ruhája. - Biztos ez Muszasi.
 - Ez volna?

- Biztos ő az.

- Elég feltűnően öltözködik. De nem látszik gyengének. - Ez nem Muszasi - kiáltott Dzsótaró megvetően. Muszasi egyáltalán nem ilyen. Soha nem öltözne úgy, mint egy kabuki-színész.

Végül azok is rájöttek tévedésükre, akik nem hallották a fiú kiabálását, és tovább tanakodtak, mi történhet.

Kodzsiró látható megvetéssel nézett a Josioka-tanítványokra. Azok csöndben, komor arccal szemlélték.

- Álcázott áldás a Josioka-házra, hogy sem Szeidzsúró, sem Muszasi nem érkezett időben - szólalt meg Kodzsiró. - Csoportokra kéne oszlanotok, eltéríteni Szeidzsúrót és hazavezetni, mielőtt baja esik.

Dühítette őket a gyáva javaslat, de Kodzsiró tovább is folytatta: - A tanácsommal sokkal többet segíthetek Szeidzsúrónak, mint bárhogy másképp. - Eléggé nagyképűen tette hozzá: - Az ég küldött hozzátok a Josioka-ház érdekében. Megmondom, mi történik. Ha küzdenek, Szeidzsúró veszít. Nem szívesen mondom, de Muszasi minden bizonnyal legyőzi, talán meg is öli.

Miiké Dzsúróaemon mellét kidüllesztve kiáltott a fiatalemberre: - Ez sértés! - Könyökét saját arca és Kodzsiró közé emelve készen állt kardot rántani és lesújtani.

Kodzsiró lenézett, elvigyorodott. - Ügy tűnik, nem tetszik, amit mondtam.

- Nem.

- Ebben az esetben elnézést - mondta Kodzsiró jókedvűen. - Többet nem próbálok segíteni.

- Senki nem is kért rá.

- Ez nem egészen így van. Ha nem volt szükségetek a támogatásomra, miért erősködtetek Kemában, hogy nálatok lakjak? Miért követtetek el mindent, hogy jól érezzem magam? Te, Szeidsúró, mindannyian.

- Egyszerűen udvariasak voltunk a vendégünkhöz. Nagyon nagyra tartod magad, ugye?

- Ha, ha, ha, ha! Hagyjuk ezt abba, mert még az lesz a vége, hogy meg kell küzdenem mindannyiótokkal. De figyelmeztetlek benneteket, megbánjátok, ha nem fogadjátok meg a tanácsomat. Alaposan összehasonlítottam őket, és mondhatom, szinte biztos, hogy Szeidsúró veszíteni fog. Muszasi a Godsó sugárút hídján volt újév reggelén. Mihelyt megpillantottam, tudtam, hogy veszélyes. A tábla, amit kiraktatok, számomra a Josioka-ház gyászértesítőjének tűnik. Nagyon szomorú, de úgy tűnik, ilyen a világ, az emberek soha nem veszik észre, mikor járt le az idejük.

- Elég ebből. Miért jöttél ide, ha nincs más célod, mint hogy így beszélj ?

Kodzsiró hangja rosszindulatú lett. - Az is jellemző az ilyen lecsúszó emberekre, hogy haraggal állnak ahhoz, aki jóindulatból őszinte velük. Tessék! Higy-gyetek, amit csak akartok. Nem is kell estig várnotok. Egy órán belül megtudjátok, mekkorát tévedtetek.

- Elég. - Dzsúróaemon Kodzsiróra köpött. Negyven ember lépett egy lépést előre, dühük sötétben sugárzott a mező fölött.

Kodzsiró önbizalommal reagált. Gyorsan oldalt ugrott, állásával bizonyítva, hogy készen áll a harcra. Az előbb mutatott jóindulat most csalárdnak látszott. Egy megfigyelő joggal kérdezhetne volna, nem tömeglélektant használt-e, hogy lehetőséget kapjon magára terelni a figyelmet Muszasiról és Szeidsúróról.

Izgalom futott végig azokon, akik elég közel álltak, hogy lássák. Nem emiatt a küzdelem miatt jöttek, de ez is jónak ígérkezett.

Egy fiatal lány futott a gyilkos indulatok közé. Mögötte, mint guruló labda rohant egy kis majom. - Kodzsiró! Hol van Muszasi? Nincs itt? - sikoltotta a lány.

Kodzsiró dühösen fordult felé. - Ki ez? - kérdezte.

- Akemi - mondta az egyik szamuráj. - Mit keres ez itt?

- Miért jöttél ide? - csattant föl Kodzsiró. - Nem megmondtam; hogy ne gyere?

-Nem vagyok a tulajdonod. Miért ne jönnék ide?

- Fogd be a szád, és menj innen! Menj vissza a Zuzujába! - kiáltott rá Kodzsiró, és gyengéden félre toltta.

Akemi zihált, hevesen rázta a fejét. - Ne parancsolgass. Veled maradtam, de nem tartozom hozzád. - Hangosan zokogni kezdett. - Hogy mondhatod nekem, mit csináljak, azok után, amiket velem tettél? Megkötöztél, és ott hagytál a fogadóban. Veszekedtél és kínoztál, amikor azt mondtam, hogy aggódom Muszasi miatt.

Kodzsiró szólásra nyitotta száját, de Akemi nem hagyta szóhoz jutni. - Az egyik szomszéd meghallot-

ta a sikoltásomat és kioldozott. Azért jöttem, hogy Muszasit lássam.

- Elment az eszed? Nem látod, hányan állnak körben? Fogd be a szád!

- Nem fogom. Nem érdekel, ki hallja. Azt mondtad, Muszasi mindenképp meghal ma. Szeidsúró nem tud elbánni vele, te mint a segédje magad ölöd meg Muszasit. Lehet, hogy örült vagyok, de Muszasi az egyetlen férfi a szívemben. Látnom kell. Hol van?

Kodzsiró cicegett, de nem tudott szóhoz jutni.

A Josioka-tanítványok túlságosan zavartnak látták Akemit ahhoz, hogy higgyenek neki. De talán mégis van valami igazság abban, amit mondott. Ha igen, Kodzsiró csaléteknek használva kedvességét, saját gyönyörére kínozza a lányt.

Kodzsiró zavarba jött, leplezetlen gyűlölettel nézte Akemit.

Figyelmüket hirtelen Szeidsúró egyik apródja vonta magára, egy Tamihacsi nevű ifjú. Örülteként rohant, integetve, kiabálva. - Segítsetek! Az Ifjú Mester! Találkozott Muszasival, és megsebesült. Rettenetes! Rettenetes!

- Mit beszélsz összevissza?

- Az Ifjú Mester? Muszasi?

- Hol? Mikor?

- Tamihacsi, igazat beszélsz?

Éles kérdések csattantak, az arcokból hirtelen kifutott a vér.

Tamihacsi értetlenül sikoltozott. Nem válaszolt, arra sem vesztegette az időt, hogy kipihenje magát, lihegve, botorkálva futott vissza az országút felé.

Ude, Dzsúróaemon és a többiek félig kétkedve rohantak utána, mint vadállatok az égő mezőn.

Ügy ötszáz méter után egy kopár mezőhöz értek, amely békésen fürdőzött a tavaszi napsütésben a jobbra lévő fák mögött. Derült és zavartalan volt. Madárdal töltötte meg a levegőt, mintha semmi nem történt volna. Tamihacsi pedig vadul gázolt a magas fűben. Felmászott egy dombocskára, amely ősi temetkezési halomnak tűnt, és térdre esett. A földhöz hajolva nyögött, siránkozott. - Ifjú Mester!

A többiek utolérték, aztán megtorpantak, mint akiknek földbe gyökerezett a lábuk. Szeidsúró a földön feküdt, a fűbe temetve arcát. Kék virágos kimo-nó volt rajta, amelynek ujjait bőrszíjak tartották, fején fehér hajpánt.

- Ifjú Mester!

- Itt vagyunk! Mi történt?

Egy csepp vér sem látszott a fehér fejfedőn, sem a kimonó ujján, sem a fűben körülötte, de szeméből, arcáról kínzó gyötrelem sütött. Ajka halovány volt.

- Lé... lélegzik? -

Alig.

- Gyorsan, vegyük föl.

Egyikük letérdelt, és megfogta Szeidsúró jobb karját, hogy felemelje. Szeidsúró felsikoltott kínjában.

- Keressetek valamit, amin vihetjük. Bármit.

Hárman vagy négyen zavartan kiabálva lerohantak az úton egy tanyához, és egy spalettával tértek vissza. Gyengéden ráhúzták Szeidsúrót, s bár félig már magához tért, még mindig vonaglott a fájdalomtól. Hogy le ne essen, néhányan levették obijukat, és a spalettához kötözték vele.

Megfogták a spaletta négy sarkát, felemelték, és síri csendben elindultak.

Szeidzsúró vadul rugdalt, csaknem eltörte a spalettát.

- Muszasi... elment? Jaj, ez fáj! ... a jobb vállam, a csont... jaj... Nem bírom. Vágjátok le! Nem halljátok? Vágjátok le a karom.

Olyan szörnyű volt a fájdalma, hogy az ideiglenes hordágyat vivő férfiak lesütötték szemüket. Tanítójukként tisztelték Szeidzsúrót, illetlen volt, hogy ilyen állapotban lássák.

Megálltak, hátraszóltak Uedának és Dzsúróae-monnak. - Szörnyű fájdalmai vannak, arra kér, hogy vágjuk le a karját. Nem lenne jobb neki, ha megtennénk?

- Ne beszéljetez bolondokat - mordult rájuk Rjóhei. - Hát persze, hogy fáj, de nem hal bele. Ha le vágjuk a karját, és nem tudjuk elállítani a vérzést, vége van. Haza kell vigyünk, és megnézni, milyen komoly a sérülés. Ha a kart le kell vágni, előbb meg tesszük a megfelelő óvintézkedéseket, hogy ne vérezzen halálra. Néhányan szaladjatok előre, és hívjátok az orvost az iskolába.

Még mindig sokan voltak a környéken, csendben álltak az út mentén a fenyőfák mögött. Rjóhei dühödten meredt rájuk, aztán a mögötte jövőkhöz fordult. - Kergessétek el ezeket az embereket! Az Ifjú Mester nem látványosság.

A szamurájok többsége hálás volt, hogy valamivel levezetheti felgyülemlett haragját, vadul hadonászva futottak a báméskodók felé, azok pedig mint a sáskák szétszóródtak.

-Tamihacsi! Gyere ide! - parancsolta Rjóhei dühödten, mintha a fiatal kísértőt hibáztatná a történetekért.

Az ifjú, aki könnyes szemmel haladt a hordágy mellett, összehúzta magát félelmében. - Te... tessék

- dadogta.

- Az Ifjú Mesterrel voltál, amikor eljött a házból?

- I...igen.

- Hol végezte el az előkészületeket?

- Itt, amikor ideértünk.

- Tudnia kellett, hol várjuk. Miért nem oda jött előbb?

- Nem tudom.

- Muszasi már ott volt?

- A halmon állt, ahol... ahol...

- Egyedül volt?

- Igen.

- Hogy történt? Te csak álltál és nézted?

- Az Ifjú Mester rám nézett és azt mondta... azt mondta, ha a sors úgy hozza, hogy veszít, vigyem át testét a másik mezőre. Azt mondta, te meg a többiek hajnal óta ott vagytok, de semmilyen körülmények között sem szóljak senkinek, amíg a küzdelem véget nem ér. Azt is mondta, annak, aki a Háború Művészetét tanulja, időnként szembe kell néznie a kockázattal, hogy veszít, és hogy nem akar szégyenteljes, gyáva módon győzni. Utána odament Muszasihoz.

- Tamihacsi gyorsan beszélt, megkönnyebbült, hogy elmondhatja.

- Aztán?

- Láttam Muszasi arcát. Mosolygott. Üdvözölték egymást, aztán... sikoltás hallatszott végig az egész

mezőn. Láttam, hogy az Ifjú Mester kardja felrepül a levegőbe, és aztán... csak Muszasi állt. Narancsszín hajpánt volt rajta, de a haja kibukott alóla.

Az utat megtisztították a nézelődőktől. A hordágyvivők csüggedtek voltak, de óvatosan, egyszerre léptek, nehogy további fájdalmat okozzanak a sebesültnek.

- Mi ez?

Megálltak, és egyikük kezét a nyakához emelte. Egy másik is felnézett. Elszáradt fenyőtűk hullottak rájuk. Az egyik ágon Kodzsiró majma ült, és obszcén mozdulatokat tett.

Az egyik férfi felszisszent, amikor egy fenyőtoboz hullott felfelé néző arcára. Káromkodva kikapta törét kardhüvelyéből, és egy gyors mozdulattal a majom felé dobta, de elhibázta.

Gazdája sípjának hangjára a majom bukfencet vetett, és könnyedén Kodzsiró vállára ugrott. Kodzsiró az árnyékban állt Akemivel. A Josioka-emberek haragos pillantásokat vetettek rá, Kodzsiró viszont a spalettán heverő testet nézte meredten. Eltűnt arcáról a gögös mosoly, tisztelet látszott pillantásában. Arca összerándult Szeidzsúró kínna teli nyögése hallatán. A szamurájok még jól emlékeztek rá, hogyan oktatta ki őket, s feltételezték, azért jött, hogy jót nevéssen.

Rjóhei tovább nógatta a hordágyvivőket. - Mindössze egy majom, nem ember. Ne törődjete vele, induljatok.

-Várjatok! -szólalt meg Kodzsiró, aztán Szeidzsúróhoz lépett. - Mi történt? - kérdezte, de nem várt

válaszra. - Muszasi felülkerekedett, ugye? Hol talált el? A jobb válladon?... Ó, ez csúnya. Összezúzta a csontot. Olyan a karod, mint egy zsák kavics. Nem volna szabad a hátadon feküdnöd, hordágyon zötykölődnöd. A fejedbe megy a vér.

A többiekhez fordulva pökhendien rájuk parancsolt: - Tegyétek le. Rajta, tegyétek le!... Mire vártok, tegyétek, amit mondok!

Szeidsúró úgy tűnt, a halál kapujában van, de Kodzsiró ráparancsolt, hogy álljon föl. - Fel tudsz állni, ha akarsz. A seb nem olyan komoly. Csak a jobb karod. Ha akarod, tudsz járni. Még mindig ott a bal karod is. Ne magadra gondolj, hanem halott apádra. Több tisztelettel tartozol neki, mint amennyit most mutatsz. Végighurcolnak Kiotó utcáin. Miféle látvány lesz? Gondolj arra, amit teszel apád nevével!

Szeidsúró fehér, vértelen szemmel nézte. Aztán egy gyors mozdulattal felállt. Haszontalan jobb karja egy lábbal hosszabbnak tűnt a balnál.

- Miike - kiáltott föl.

- Igen, uram! -

Vágd le! -**Ó**...

- Te gyáva bolond! Gyere, Ueda, vágd le! Azonnal!

- I... i... igen, uram.

De mielőtt Ueda mozdulhatott volna, Kodzsiró közbeszólt: - Én megteszem, ha akarod.

- Kérlek! - mondta Szeidsúró.

Kodzsiró mellé lépett. Megragadta Szeidsúró kezét, magasra emelte karját, közben kirántotta hüve-

Ivéből kis kardját. Egy gyors mozdulat, egy ijesztő hang, és a kar a földre hullott, vér fröccsent ki a csonkból.

Szeidsúró megingott, a tanítványok rohantak támogatni és ruhákat szorítani a sebre, hogy elállítsák a vérzést.

- Innen gyalog megyek - mondta Szeidsúró. - A saját két lábamon megyek haza. - Viaszfehér volt az arca. Megtett tíz lépést, mögötte a sebből csepegő vér feketén szivárgott a földbe.

- Ifjú Mester, legyen óvatos.

A tanítványok úgy vették körbe, mint abroncsok a hordót, hangjuk tele volt magánnyal, majd haraggal.

Egyikük káromkodva szidta Kodzsirót. - Miért kellett ennek az öntelt szárnak beleavatkozni? Sokkal jobb volt addig.

De Szeidsúró szégyellte magát Kodzsiró szavai miatt. - Azt mondtam, tudok menni, és fogok is. - Kis pihenő után haladt még vagy húsz lépést, inkább akaratereje vitte, mint a lábai. De nem bírta soká, újabb ötven-hatvan méter után összeesett.

- Gyorsan! Vigyétek az orvoshoz.

Fölkapták, és a Sidzsó sugárút felé siettek vele. Szeidsúrónak nem volt ereje tiltakozni.

Kodzsiró a fa alól komoran figyelt. Aztán önelégült mosollyal fordult Akemihez. - Láttad ezt? Gondolom, jó érzés volt, nem? - Akemi arca falfehér volt, gyűlölettel nézte a férfi gúnyos mosolyát, de az folytatta: - Mást sem hallottam tőled, mint hogy mennyire szeretnél bosszút állni. Most elégedett vagy? Elég bosszú ez elvesztett szüzességédért?

Akemi túlságosan zavarban volt, hogy beszélni tudjon. Kodzsiró ebben a pillanatban rémisztőbbnek, gyűlöletesebbnek, ördögibbnek látszott, mint Szeidzsúró. Bár Szeidzsúró bántotta, nem volt gonosz. Nem volt rossz szívű, bűnöző. Kodzsiró valóban ördögi volt. Nem az a fajta, amilyennek a legtöbb ember képzei a bűnöst, hanem csavarosabb, eltorzult gonosz lélek, aki nemhogy nem örvendezik mások boldogságának, de az okoz gyönyört neki, ha láthatja szenvedésüket. Soha nem lopna vagy csalna, mégis veszélyesebb, mint egy átlag csaló.

- Menjünk haza - mondta a férfi, s visszatette a majmot a vállára. Akemi menekülni szeretett volna, de nem volt hozzá bátorsága. - Semmi értelme Muszasit keresned - morogta Kodzsiró legalább annyira magának, mint a lánynak. - Nincs miért itt ácsorognunk.

Akemi közben azon rágódott, miért is nem használta ki a lehetőséget és menekült el, hogy szabad legyen. Miért nem volt képes otthagyni ezt a vadállatot? De miközben átkozta saját butaságát, engedelmesen követte a férfit.

A majom megfordult és ránézett. Csúfondárosan makogva, széles vigyorral vicsorította rá fogait.

Akemi rá akart förmedni, de nem tette. Úgy érezte, ugyanaz a végzet vezeti, mint a kis majmot. Eszébe jutott, miilyen szánalmasnak tűnt Szeidzsúró, és akarata ellenére is megsajnálta. Megvetette az ilyen férfiakat, mint Szeidzsúró és Kodzsiró, s mégis, vonzódott hozzájuk, mint éjjeli lepke a vörös lángokhoz.

